

BEATVS · PHILIPPVS · NERIVS · FLORENTINVS · CONGREGATION · ORAT · FVND
Romae VIII Kalendas Iunias
Angelus pauperis specie stipem accipit.
Angelorum voces audit.
Mortuum ad vitam revocat.
Orans, lacrymisq; faciem in altum attollitur.
Eodem momento, quo spiritu efflat, in caelum ab Angelis euehi cernitur.
Mortuus miraculis illustratur.
Superiorum permissu
Cum Privilegio Summi Pontificis ad Annos X. Anno Iubilei

VITA
BEATI P. PHILIPPI
NERII FLORENTINI
CONGREGATIONIS ORATORII
FVNDATORIS
IN ANNOS DIGESTA.

Auctore Antonio Gallonio Romano eiusdem Congregationis Presbytero.

CVM PRIVILEGIO SVMMI PONT.

ROMAE

Apud Aloysium Zannettum anno Iubilei

MDC.

Superiorum permissu.

Nos Angelus Vellius Prænestinus Congregationis Oratorij Præpositus Generalis, et Deputati, Vitæ Beati Philippi Nerij Florentini eiusdem Congregationis Fundatoris, libros tres à P. Antonio Gallonio editos, per duos nostræ Congregationis Sacerdotes recognosci mandauimus: quos cum illi approbauerint, eosdéq; Amplissimi S.R.E. Cardinales infrascripti approbent, probamus etiã, vt imprimi possint, modò placuerit Reuerendissimis Dominis Vicesgerenti, & P. Magistro Sacri Palatij. Datum Romæ die SS. Christi martyrum Papiæ, & Mauri quarto Kal. Februarias an. 1600.

Omnia, quæ de Beato Philippo Nerio conscripta sunt, partim proprijs me oculis vidisse, partim certo grauissimorum virorum sermone cognouisse attestor ego

Octauius Tituli S. Alexij Presbyter Card. Parauicinus.

Federicus S. Mariæ Angelorum Presb. Card. Borromæus.

Franciscus Maria Card. Tituli S. Bartholomæi Archiepiscopus Senen.

Cæsar Card. Baronius Tituli SS. Nerei, & Achillei.

Alphonsus S. Sixti Presbyter Card. Vicecomes.

Angelus Vellius Præpositus.

Petrus Peracchionus
Germanicus Fidelis
Thomas Bozzius
Iuuenalis Ancina } *Deputati.*

Imprimatur.

P. Episcopus Rauellen. Vicesgerens.

Imprimatur.

F. Gregorius Seruantius Reuerendissimi P. Magistri Sacri Palatij socius.

ILLVSTRISSIMO AC REVER.^MO PATRI, ET D. ALEXANDRO MEDICI CARDINALI FLORENTIÆ, PATRONO OPTIMO

Antonius Gallonius felicitatem.

PETRVS Damianus S. R. E. *Cardinalis, Episcopus Ostiensis doctrina, & sanctitate insignis ægrè admodum tulisse legitur, Alexander Cardinalis Amplissime, cum videret tribus ferme lustris neminem extitisse, qui S. Romualdi vitam tot virtutibus illustrem literis commendaret. Nec sanè immeritò; nouerat enim Sanctorum historias conscribere & Deo summè gratum, & Sanctis ipsis esse periucundũ; cuius rei indicia in* Eccle*siasticis historijs extant nec pauca, nec obscura. Huc illud etiam accedit, quòd eam lectionem & multis salutis initium, & plurimis ad vitæ spiritalis progressionem præclara attulisse adiumenta compertum est. Certè S. Augustinus, Demetriades virgo, Romualdus, Dominicus, Thomas Aquinas, aliijq; complures maximum ex ea fructum percepere: & Beatus ille Ioannes Columbinus id ea narratur assecutus, vt vitam*

in melius mutarit. Ergo cum hæc ita sint, nil mirum si Sanctissimi viri, grauissimique Auctores ab ipso Ecclesiæ nascentis exordio ad hæc vsq; tempora, in rebus gestis insignium sanctitate virorum conscribendis multum operæ, ac laboris cõsumpserint. Horum exemplum cum sequi conaremur, quorum nos assequi facultatem posse desperabamus, vitam Beati parentis nostri Philippi, eius gratia, ac sanctæ obedientiæ viribus freti literis consignandam suscepimus: eaque iam, Deo benè iuuante, absoluta vt in tuo nomine appareret, Congregationi nostræ visum est, non ea tantùm de causa, quòd ipsam officijs quotidie quibus potes (potes autem pluribus) tuearis; verùm etiam quòd eiusdem institutorem Philippum Nerium Florentinum, vt olim in terris summo amore, ita nunc viuentem in cælis, tanquam Dei amicum, Sanctumq; virum pari semper honore, ac veneratione fueris prosecutus. Accipe igitur hoc nostrum vt erga te grati, sic pij in Beatum Patrem animi monumentum ea facilitate, & humanitate, qua vniuersam Oratorij Congregationem prosequi consueuisti: Quam sanè vt tuis fouere patrocinijs eadem alacritate velle perseueres, charitatis incrementum; vt quàm diutissimè possis, vitæ longiorem terminum nos more nostro pro eo ac debemus, à Christo Iesu Dei filio deprecamur.

AVCTOR LECTORI.

ABSOLVIMVS tandem candide Lector, vitam Beati Philippi Nerij; non nostris viribus, qui parum valemus facultate scribendi, sed illius ope, qui infantium linguas facit disertas. Digessimus eam in annos, non idcirco solum vt quò minus confusa essent singula, eò essent omnia clariora, sed multò etiam magis, vt ex continuatione, ac serie annorum, & continuata, perennisque Beati viri sanctitas, & Congregationis progressus appareret. Stylo vsi plerumque sumus presso quidem, sed non obscuro. Quæ in historiam retulimus, à iuratis, fidelibusq; testibus deprompsimus ducentis quinquaginta duobus, qui scilicet aut viderunt ipsi, aut ab ijs, qui viderant, cognouerunt. In singulas ferme res testes dedimus, quos in paginæ extremitate adnotauimus; vbi etiam consimilia persæpe ijs, quæ de Philippo narrantur, Sanctorum exempla citauimus. In testibus (vt cæteri sileantur) S. R. E. Cardinales sex, qui cum Philippo vsum, & consuetudinem habuerunt, nempe, Alexander Medices, Augustinus Cusanus, Octauius Parauicinus, Federicus Borromæus, Franciscus Maria Taurusius, Cæsar Baronius. Testes auditi omnes iuris ordine rite seruato, ab integro, atque incorrupto viro Iacobo Butio presbytero Gallesano Ciuitatis Castellanæ (sic hodie dicitur) diœcesis, Basilicæ Lateranensis Canonico, publico Apostolica auctoritate notario, in Romanæ curiæ Tabularium relato, visitationis Apostolicæ S. D. N. Clementis Papæ Octaui notario, & Hieronymi Card. Rusticuccij Episcopi Sabinen. eiusdem S. D. N. Pap. Vicarij Congregationum, vt vulgo appellamus, à secretis. Hæc erant, de quibus monitum te volebam. Cæterùm si fortè meus labor legenti, alicui fuerit vsui, à te repensum id mihi velim, vt in tuis sis ad Deum precibus memor mei, simulque Patri Optimo iam inter Cælites reposito degenerem filium commendare ne graueris.

CLEMENS PP. VIII.

AD FVTVRAM REI MEMORIAM.

CVM sicut accepimus dilectus filius Antonius Gallonius Sacerdos Congregationis Oratorij librum nuncupatum Vita Beati Patris Philippi Nerij dictæ Congregationis fundatoris composuerit, illumq; typis dare intendat, vereaturque ne postquam in lucem prodierit, alij qui ex alieno labore lucrum quærunt, hunc ipsum librum typis cudi facere curent, in ipsius Antonij authoris præiudicium. Nos qui piorum & eruditorum virorū studijs fauere solemus, eundem Antonium ob eius virtutes, ac singularem erga Nos,& Apostolicam Sedem deuotionis affectum specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, eumque à quibusuis excōis, suspensionis, & interdicti,alijsq; Ecclesiasticis sñtijs,censuris, & poenis à Iure, vel ab homine quauis occōne, vel causa latis si quibus quomodolibet innodatus existit ad effectū pñtium dūtaxat consequendum harum serie absoluentes, & absolutū fore censentes, Supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, eidem Antonio,vt decennio proximo à primæua dicti libri,dūmodò anteà à Magistro Sacri Palatij approbatus sit,impressione computando durante nemo tàm in Vrbe,quàm in vniuerso Statu nostro Ecclesiastico mediatè, vel immediatè nobis subiecto librum pñtē sine speciali dicti Antonij, aut eius hæredū,& successorum vel ab eo, & eis causam habentium licentia imprimere, aut ab alio, vel alijs sine hmōi licentia impressum vendere,aut venalem habere,seu proponere possit auctoritate Apostolica tenore pñtium concedimus, & indulgemus. Inhibentes propterea vniuersis vtriusq; sexus Christifidelibus præsertim librorum Impressoribus,& bibliopolis eiusdem Status nostri Ecclesiastici prædicti sub quingentorum ducatorum auri de Camera, & amissionis librorum, & typorum omnium pro vna Cameræ nostræ Apostolicæ,ac pro alia eidem Antonio,seu illius hæredibus, & successoribus,aut ab eo, vel eis causam habentibus, ac pro reliqua tertijs partibus accusatori,& Iudici exequenti irremissibiliter applicandis,& eo ipso incurrendis poenis ne dicto durante decennio librum pñtē, aut quālibet illius partem tam in magno,quàm in paruo folio ēt prætextu declarationū, siue additionum tam in Vrbe, quàm in reliquo statu Ecclesiastico pñtis sine hmōi licentia imprimere,aut ab alijs impressum vendere,aut venalē habere quoquomodo audeant,seu præsumant. Mandantes dilectis filijs nostris, & Apostolicæ Sedis de latere Legatis,seu eorum Vicelegatis, aut Præsidētibus, Gubernatoribus,Prætoribus, & alijs Iustitiæ ministris Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum status nostri Ecclesiastici prædicti qtēs eidem Antonio, eiusq; hæredibus,& successoribus,seu ab eo, vel eis causam habentibus hmōi in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes quandocunq; ab eodē Antonio,seu alijs prędictis fuerint requisiti poenas supśās cōtr quoscunq; inobedientes irremissibiliter exequantur. Non obstañ constitutionibus,& ordinationi Apostolicis,& quibusuis statutis,& consuetudinibus ēt Iuramento,confirmatione Apostolica vel quauis firmitate alia roboratis priuilegijs quoque Indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis,confirmatis,& approbatis,cæterisque contrarijs quibuscunque.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die Quarta Maij M D C. Pontificatus Nostri Anno Nono.

M. Vestrius Barbianus.

BEATI PHILIPPI NERII VITAE

LIBER PRIMVS.

Iesu Christi anno	Leonis X. Pap. anno	Philippi ætatis anno
1515.16.17.18. 19.20.21.	3.4.5.6.7.8.9.	1.2.3.4.5.6.7.

Historiæ huius initio plures quandoq; annos simul iungere, cogimur.

Ortus eius, & educatio.

PHILIPPVS NERIVS Leone Decimo Florentiæ nascitur xi. Kal. Augusti B. Mariæ Magdalenæ peruigilio, post mediam noctem, anno redempti Orbis millesimo quingẽtesimo decimoquinto.

Parenteshabuit, Franciscum Nerium, & Lucretiam Antonij Soldi filiam.

Infanti cum sacris baptismalibus initiaretur, Philippi ab optimo, pioq; Genitore nomen inditum.

Quintum vix iam ætatis annum attigerat, cum Parentes vsqueadeò reuerebatur, vt ne latum quidem vnguem ab eorum iussis discesserit vnquam, nullamq; eis molestiam, nullamque exhibuerit solicitudinem.

Duxerat rusticus, anno huius seculi vigesimo secundo, aut certe insequenti, Adriano Sexto Pontifice, è villa Francisci Nerij patris ad Philippi ædes asellum onustum pomis: in hunc Philippus annos tum octo, vel nouem natus vbi ascendit, continuo factum est, vt

Christi 1522. 23. Adriani Pap. 1.2. Aetatis 8.9.

ex altissimo loco cum asello in cellam vinariam præceps rueret: accurrunt mox mœstissimi parentes, & quem extinctum iam inde extrahere putabant, viuum, incolumemq; nullaque læsum ex parte, singulari Dei beneficio, qui illum ad multorum salutem nasci fecerat, inueniunt. At qui non me latet B. Patrem inter maxima, quæ a Deo acceperat dona, beneficiaq; hoc vnum referre solitum, quo scilicet certum interitum, Deo ad magnas res eum destinante, euaserat.

Christi 1524. 25. 26. 27. 28. 29. 30. Clem. VII. Pap. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. Aetatis 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16.

Quodam die, cum vnà cum Elizabetha sorore Clemente Septimo Pontifice, psalmos dauidicos recitaret, Catharina soror, natu maior, eos exturbare est aggressa; ergo Puerulus, vt se, atque Elizabetham ab eius eximeret molestia, Catharinam leuiter retrudit: Quod vbi pater cognouit, eum acriter corripuit. Qua ex re tantum B. Puerulus [a] doloris cœpit, vt culpam (si qua esse in prima illa ætatula sua poterat) vberrimis lacrymis deleuerit.

Nihil illo honestius, nihil amabilius, nihil comius: erga maiores natu reuerenter se gerebat, æqualibus facilis erat, minores amplectebatur, irasci nesciebat. Quibus ille rebus assequebatur, vt non solum ab omnibus vnicè amaretur; sed etiam vt Pippus bonus, vulgo iam diceretur: quod sanè vocabulū, nihil aliud, quàm Philippum probum innuere videbatur. Ergo hic puerulus in sortem Domini electus Ecclesias frequentabat, verbi Dei præcones in templis, vndecimo ætatis anno (fuit is huius sæculi vigesimus sextus) libenter audiebat; & præcipue Religiosum quendam Baldolinum ex Humiliatorum familia, de cuius eximia sanctitate mira ille narrabat, quæ breuitatis studio missa facio. Porrò huius serui Dei concionibus intererat Phi-

[a] *Grauissimi auctores, quæ Sanctissimi viri à pueris fecere posteritati tradūt, lege Athanasiū in Antonio, Venantium, in S. Radegūde, Paulinū in Ambrosio, Georgiū Monachū in Theodoro Sicaota, Petrum Rauz. in S. Vincentio Ferrer. Sur. in S. Thoma Aquin. tom. 2.*

lippus

lippus Christi anno millesimo quingentesimo vigesimo septimo.

Primam ætatem in Grāmaticis cognoscendis, atq; tractandis totam ferme consumpsit: nec sanè frustra, ex eo enim studio fructum tulit maximum. Præceptore vsus est Clemēte quodam Latinis literis, vt temporibus illis satis erudito; neque verò Philippus in literis solùm profecit, sed in pietate multò magis.

Patris nouercam ætate iam deuexa, eo quo potuit honore semper est prosequutus, eiq; adeò ille gratus, acceptusq; erat, vt cum patrio solo egrederetur, tanta fuerit affecta tristitia, tantoq; sauciata dolore, vt luctu ferè tota consumeretur: incidens verò illa in morbum, ex quo non conualuit, Philippi nomen in ore frequentissimè habebat, eumque quasi coram adesset, sibi nonnunquam videre videbatur.

Iesu Christi anno Clem.VII.anno Aetatis anno
1530. 31 7.8 16.17

Adolescens patrio solo egreditur.

Cupidus B. Pater, cum sextum & decimum annum ageret, euangelicæ perfectionis, aduersa quæcunq; Sanctorum exemplis excitus patientissimè tolerabat; in febrim cum incidisset, eam tam facilè tulit, vt credi vix possit, quandoquidem ad morbum non modò remedium non petijt vllum; sed ne ea quidem se vexari cuiquam aperuit: verùm vbi id vna de feminis affinitate sibi coniuncta aduertit, quod Philippo opus erat, quamquam ab eo non requisita, ministrabat.

Quo tempore Florentiæ fuit, non potuit eius virtus

cubiculi parietibus, domesticisq; tenebris diutius contineri: sed emersit è patria sede, & in luce Florentiæ, in ore atq; oculis clarissimorum ciuium versabatur, vt ab ipsis iam inde à puero Pippus bonus, ab adolescentia Philippus probus diceretur. Quibus rebus postea factũ est, vt cum sparsi rumores de bonis operibus, quibus se Romæ tradiderat, Florentiæ audirentur, hæc conciues inter se de eo colloquerentur: quid est quod miremur de his? quandoquidem obseruatum à nobis est, cum ipse hic moraretur, quàm probè, quàm piè, ac religiosè in omnibus rebus perpetuò se gesserit; hisque permoti, cupiebant eius orationibus adiuuari.

Christi 1532. 33. Clem VII. Pap. 9. 10. Aetatis 18. 19.

Annos decem & octo natus à Francisco patre ad auunculum Romulum missus est in Campaniam ad oppidum, cui à Sancto Germano nomen, ad radices sitũ montis Casini; missus autem eò fuit non ea tantùm de causa, vt mercaturam exerceret, sed vt magnarum opũ, quibus auunculus affluebat, hæres institueretur. Is siquidem, cui præter vnum Philippum, nullus erat hæres, tantum possidebat diuitiarum, vt earũ summa pergrandis esset ad viginti duorum aureorum millia, vbi paucos moratus dies, quòd timebat conscientiam lædere, longè potiorem, præstantioremque iam inde animo mercaturam concipiens, auunculo, omnibusq; alijs Christi causa relictis, [a] quippe qui diues cũ esset, pauper pro nobis fieri voluit, Romam, vbi soluto, liberoq; animo suas omnes cogitationes, omniaq; studia in vno Deo figeret, se contulit anno post Christum natum millesimo quingentesimo trigesimo tertio.

[a] *Imitari videtur illustrium Sanctorũ exempla nempè Antony Magni, cuius res gestas prosequitur S. Athanas. Hilarionis, cuius vita historiam S. Hier. mandat literis, Abraha Syri, cuius res gestas B. Ephrẽ conscribit, Danielis Stylitæ, de quo Metaphrastes apud Sur. tom. 6.*

Vrbem ingressus, domum Galeoti Caccij ciuis Florentini diuertit, in qua aliquot diuersatus annos non obscura dedit suæ in Deum pietatis indicia. Vitam vi-

ctu asperam,sed continuis meditationibus suauem , ac planè cælestem ducens simplici pane,aqua ad potum adhibita semel in die se reficiebat ; nonnunquã, ne dicam sępissimè,domandi corporis feruori cedens totum triduum cibo abstinuit ; suiipsius contemptum perpetuò amauit.Mundana omnia,vt Christo, cui se totum dicarat,frueretur,animo despiciebat,semet deseruerat, semet oderat,deliciæ suæ Christus, eiusq; amori respõdendi cupidus,solius Dei assidua meditatione dies,noctesq; delectabatur.

Verùm his non contentus,vt maiore in dies, incredibiliq; Christi ardebat amore,ita hoc ipso amore stimulante,maiora agere,durioraq; pati,eiusdem Christi desiderio, omnibus prorsus votis expetebat ; iucundæ erant Philippo vigiliæ,suaues dolores,labores expetẽdi,nihilq; ad summum erat , quod Deo gratũ fore putaret,quin illud amplecteretur.

Sed illud hic non inuoluam silentio , quod sub hęc ipsa tempora eidem accidit. Quodam namq; die cũ in itinere esset , obuios habuit nescio quos homines perditis prorsus moribus : hi mali dæmonis impulsu , eius fortè allecti pulchritudine,omni deposita verecũdia castissimum adolescentem ad scelus inuitant, quos ille cum declinare , quod vehementer optabat , non posset, eamque ob rem dolore conficeretur, venit illico ei in mentem verbum Dei , quod omni gladio ancipiti penetrabilius nouerat , maximam habere vim ad flagitiosorum hominum corda emollienda. Ergo sermone de rebus diuinis , deque peccatorum turpitudine eos aggressus , illorum animos ita accendit , vt diuinorum verborum efficacia , non solùm omni illa tentatione eos liberos reddiderit, atq; à statuto

Consimile prorsus leges in uita S. Bernardini Senensis apud Sur.tom.3.cap. 4. & 5.

tuto facinore reuocauerit, sed etiam in alios Domino rem suam adiuuante, mutauerit: O miram Dei bonitatem! qui captatum venerant, maximo ipsorum bono, ab inermi adolescente, sola diuini verbi prædicatione capiuntur, neq; inde discesserunt antequam euomerent virus iniquitatis suæ.

Iesu Christi anno *Clem.VII.Pap.anno* *Aetatis anno*
1534 11 20

Romæ ad Philosophiæ studia transit.

ROmæ cum moraretur Philippus, venit illi diuinitus in mentem, philosophiæ se tradere; in his tamen pietatis studium minimè negligendum duxit; quamobrem spiritualia, quæ vocant exercitia, nulla ex parte prætermisit vnquam, vt qui fastidiret præsentia: Philosophiæ operam dabat ille, quòd Deo rem gratam se facere arbitrabatur, in qua tantos breui progressus habuit, vt cum excellentibus in eo genere compararetur: nec tamē eo tempore, quamquam philosophiæ deditus, frequens orandi studium, & consueta pietatis officia prætermissa fecit, quinimo orationi, diuinarum rerum meditationi multum tēporis tribuebat assiduè. Quibus rebus & fortior se ipso in dies fiebat, & melior, maior enim subinde eius, vt ætatis, sic virtutis fiebat accessio: mirum profectò dictu videtur, quanta animi puritate, quantaque innocentia lubricam illam inter studendum ętatem transegerit; Etenim apud eruditissimum virum Cæsarem Iacomellum præceptorem suum, & Antonium Altouitum Florentiæ Archiepiscopum, eam probitatis, integritatisq; opinionem est adeptus, ut eum ambo probi

cogno-

cognomine honestauerint.

In studijs acerrimo ad disputandum præsertim ingenio præditus erat: in rebus theologicis, quas optime callebat, B. Thomę sententiam perpetuo probauit.

A condiscipulis, atque collegis vnice pro eius eximia suauitate, morum elegantia & Christiana humilitate diligebatur; nullusq; erat, qui loqueretur de eo verbum malum.

Philosophiæ studijs iam grauiter, sufficienterq; instructus, adeò ab omni voluptatis illecebra liber extitit, vt constanti amicorum fama virgo semper habitus sit. Et hanc quidem cum animi, tum corporis virginalem integritatem ad extremum vsq; spiritum, absque vlla labe, aut suspicione intactam prorsus, illibatamq;, vt suo loco pluribus dicetur a nobis, seruauit.

Paulus III. Pontificatum inijt 3. Idus Octob. anno 1534.

Iesu Christi anno 1535. 36. 37. *Pauli III. Pap. anno* 1. 2. 3. *Aetatis anno* 21. 22. 23.

Acta eius in gymnasio.

QVo tempore Philippus se se in literarum studijs exercuit; quamquam interdiù cum sodalibus versabatur, ac de quæstionibus naturalibus, & obscuris crebros cum illis sermones, ac disceptationes miscebat; solitudinis tamen vltra quam dici potest appetentissimus, noctu longas vigilias trahebat, atque iuxta Apostoli monitum, inuisibilia Dei per ea, quæ facta sunt, intellectu conspiciebat, sempiternam quoq; eius virtutem, atq; diuinitatem, quantum homini corruptioni obnoxio fas est, scrutabatur.

Idem fecisse sanctissimos viros, omnes fatentur, tu interim legito Osbertum Monachū in vita S. Dunstani Episcopi Cantuarien. cap. 37. apud Sur. tom. 3. Bandominā in vita S. Radegundis Reginæ.

Septem Vrbis Ecclesias, & religione, & summorum Pontificum indulgentijs celeberrimas, nemine sibi co-

mitę

Theodoricum in S. Dominico lib. 1. cap. 4. & denuum Sur. in S. Eleazaro Comite tom. 5.

mite adiuncto, obibat frequentissimè. Nouerat enim de anima Christi amore flagrante scriptum reperiri. Ducam eam in solitudinem, & loquar ad cor eius. & alibi. Sedebit solitarius,& tacebit, quia leuabit se supra se.

Paupertatem adeo coluit, vt nihil vnquam à cognatis, & consanguineis accipere decreuerit. A Francisco patre, cui egregie carus erat, Romæ cum esset, nihil, præterquam initio, vnum, vel alterum indusium accepit.

Caducarum rerum curas, ac præcipue quæ ad affines, cognatosue spectarent, refugit omnino.

Cubiculo vsus est perangusto, in quo nihil erat prçter lectulum vnum, & libros aliquot, & indusia fune ad parietem appensa.

Vbicunq; se se dabat occasio, cupiditates, motusque animi à ratione abhorrentes comprimendi, amplectebatur eam auidissimè; sequemet in omnibus vincere curabat. Hinc filios suos monere solitus erat, vt se ipsos minimis etiam in rebus vincere studerent, si magnorum certaminum inde victores fieri cuperent. Denique in id totis viribus incumbere sibi in animo erat, vt ducem Christum paupertatis, suique contemptus amatorem eximium sequeretur in omnibus.

Iesu Christi anno 1537. *Pauli III. Pap. anno* 4. *Aetatis anno* 23.

Totum se Christo dicat.

INterea cum B. Pater adeo abunde, sufficienterque in scientijs humanis instructus esset, vt iam cum paucis è sodalibus conferendus videretur, literarum studijs

relictis

relictis, se totum, vt vocantem Christum sequeretur in exitu anni huius sæculi, vt opinor, trigesimi septimi, orationi, rerumq; diuinarum meditationi commisit. Illud autem ante omnia aggredi constituit, vt quos haberet[a] libros venderet. Eo enim ardore inueniendi Christi teneri cœpit, vt verbis explicari vix possit, in feruore spiritus ambulans.

[a] *Idē fecisse S. Dominicū scribit Theodericus vitæ eius li. 1. c. 2.*

Oratione nihil Philippo suauius, nihil dulcius, nihilque iucundius: orabat ille dies, orabat noctes; nihilominus non explebatur orandi sitis orando; sed excitabatur magis.

Cum reputaret ille apud animum suum, vel acerbissimam Christi mortem pro salute humani generis obitam, vel impiorum noxas, delictaque, quibus iram Dei in se concitabant, lacrymis totus conficiebatur. In suum ille corpus, vt spiritus suggerebat, sæuibat libentissimè. Flagitiosorum hominum conuersionem enixè a Domino per vnigeniti filij sui mortem non sine magna lacrymarum profusione petebat assiduè. Imaginem Christi in cruce pendentis cum cerneret, lacrymas tenere non poterat; quinimo cum Philosophiç operam daret, ea visa, fletum cohibere nequibat.

Illud quoq; ei in more positum erat, vt singulis penè diebus solus remotis arbitris, septem Vrbis Ecclesias, vel certe earum vnam, & alteram religionis causa adiret. Quantum autem ille ex eiusmodi peregrinationibus profecerit, quàmue solidos inde diuinæ voluptatis ceperit fructus, incredibile dictu est. Sçpè enim totas noctes in pia cælestium rerum meditatione hisce in locis consumebat: sæpissimè apud cœmeterium, quod Calixti dicitur, in oratione pernoctabat: somni parcissimus, nuda humo sub harum Ecclesiarum porti-

cibus, cum eũ necessarius somnus occupasset, cubabat.

In precibus præterea Deo fundendis eam adeptus erat facultatem, vt diuina potius vi ad eas adduceretur, quàm noua aliqua de rebus cælestibus meditatione diuini amoris flammam in se ipse excitare cogeretur: tanta verò plerunq; cum precibus insisteret, cęlestium gaudiorum copia perfundebatur, quantam sustinere vix poterat, eamq; ob rem non humi solum se se prosternere, sed his etiam vocibus ad Dominum clamare opus habebat: Sat est Domine, sat est; contineiam, quæso, vndas gratiæ tuæ. Quodam die cum ex nimia istiusmodi dulcedinum vi haud procul exitio abesset, maiore quàm antea animi impetu diuinam cœpit implorare clementiam: Recede à me Domine, aiebat, recede; quandoquidem tantam cælestium gaudiorum molem sustinere, mortalis cum sim, nequeo: en morior Domine, ni confestim succurras, ni opem feras: Cumq; ille hunc in modum diutius precatus esset, leniuit Dominus aliquantulum (vt ipso referente cognouimus) summum animi eius ardorem. Ergo mirandum non est, si suo ille doctus periculo dicere soleret: verè Deum amanti nil grauius, nil durius, aut molestius posse vita ipsa contingere: [a] Sancti enim viri mortem in desiderio, & vitam in patientia habere dicuntur.

[a] *S. Greg. lib. 9. reg. epistol. 27. & lib. 11. epist. 24. Aug. tracta. 9. in epist. 1. Ioa.*

Tentationes eius.

EA in peregrinatione Ecclesiarum, qua ille, vt dictum est, vtebatur creberrimè, sicuti magna à Deo dona accipiebat, beneficiaq;, ita contra à Diabolo, vt illum ab instituto absterreret, multa sustinuit in-

uitus, cum etenim, modò hac, modò illa aggrediebatur via: nunc ardentes ad libidinem faces [a] subijciendo, quas ille tentationes lacrymis semper, orationeq; vincebat: nunc alijs artibus eum assiduè diuexando, quibus nihilominus tantum abest, vt Philippo quicquam nocuerit, vt maximè profuerit; occasionem illi nimirum præsentissimam præbens gloriosi triumphi de hoste immanissimo erigendi.

Illud porrò eidē hac in peregrinatione accidit memoria sanè dignum. Obeunti nocte intempesta, nullo sibi adiuncto comite, eas, de quibus loquimur, Ecclesias tres illico dæmones [b] se se eius deterrendi causa, ad Caput bouis, sic dictum locum, obijciunt; quorum ille truci aspectu non modò non motus est, sed eos etiam per contemptum nullo trepidationis signo dato, quòd cęlestibus munitus præsidijs sub vmbra diuini lateret auxilij, præterijt, cœptumq; iter, vt fortiter, ita constanter peregit. Id vbi aduertère infesti illi nequitię spiritus, omni eum superandi spe deiecti, se se subito proripiunt. Atq; eius ferè generis per id tempus planè multa alia à dęmonibus in hac ipsa peregrinatione sustinuit; sed vbi nouis à diabolo tentationibus appetitur, nouis protinus à Deo consolationibus roboratur.

a Similibus tentationibus impugnantur à dęmone Sanctissimi viri. tu interim lege S. Athanasium in uita B. Antonij. S. Hieronymum in vita Hilarionis Abb. & demum S. Greg. Papam in rebus gestis S. Benedicti dialo. li. 2.

b Diabolum Sanctis uiris terrorem incutere solitū eorum res gestæ testantur. percurre Metaph. in Daniele Stylita. Georgium Monachū in Theodoro Siceota, Osbertum in Dunstano apud Sur. to. 3. c 15. & demum Theodoretum in Philotheo.

Verum, quæ ille à Deo acceperit dona, horum ipse sibi conscius erat, cæteros interiora quæque celata esse volens. Nouerat enim Gregorij sententiam, dicentis: Deprædari vult qui thesaurum palam portat in via. illudque præterea crebrius apud se reputabat: Secretum meum mihi, secretum meum mihi.

S. Greg. Hom. Euang. 11.

Esa. cap. 24.

Testantur sanè omnes, qui Philippo intimi erant, nunquam se hominem vidisse, qui ab humanis laudibus æque atq; ille abhorreret, aut qui de se ipse senti-

ret,prædicaretq; demiſſius;quandoquidem neq; ſcientiam, qua præclarè inſtructus erat,neq; ſanctimoniam vitæ oſtentare viſus eſt vnquam; ſed tum verbo,tum inceſſu, tum reliquis modeſtiam in primis, gloriæque contemptum præſeferre nitebatur: Spiritum enim ille mortificationis,qui dicitur,perpetuò coluit. Quocirca miretur nemo,ſi de occultioribus eius rebus geſtis pauca admodum enarrari poterunt.

Illud ſanè pro comperto habetur, quod ex illa peregrinatione, vt maxima incrementa virtutũ pertulit, ita plurimas contra dęmones,claraſq; victorias reportauit.

Ad ægros in Xenodochijs decumbentes pergit.

PHilippus interim his non contentus, Noſocomia, publicaq; valetudinaria adire cœpit,ſeque totum miniſtrandis ægris tradidit. ergo miſerorum lectos circumiens męſtos blandè ſolabatur: perditos cęleſtium bonorum ſpe recreabat: cunctos ad patientiam, honeſtatemq; vitæ hortabatur: animam agentibus præſto erat, quibus tanta ille cum animi alacritate, ac diligentia dies,noćteſq; miniſtrabat,vt cuncti obſtupeſcerent, nec prius eos deſerebat, quàm illi è vita migraſſent; neque is labor irritus fuit; ex eo enim magnos collegit ſalutis animorum fructus.

Et hæc quidem conſuetudo inter laicos homines, ægris in Xenodochio iacentibus, inſeruiendi, tum primum longo fortè interuallo ante id tempus intermiſſa, rurſus initium habuit.

Perſeuerantia in illo admirabilis fuit. Florentiam, in qua natus,educatuſq; erat, nec viuente,nec mortuo patre [a] repetijt: Roma nunquam, niſi Eccleſiarum viſendarum gratia egreſſus eſt.

[a] Idem præter cæteros Magnũ Archimandritam Nicetam feciſſe auctor eſt in eius vita Theoſterictus.

In omni vita sui ipsius contemptui, Christi Domini nostri, aliorumq; Sanctorum exemplo incitatus, perpetuo studuit.

Vitam complures annos eremiticam propemodum duxit, lacrymis se magis, quàm pane reficiens; singulis diebus se se flagellis quàm acerrimè cædens; super nudam humum cubans; simplicem panem cum pauculis nonnunquam oliuis, herbulis, seu pomis ad cibum, & simplicem aquam ad potum adhibens. Eam verò parsimoniæ, frugalitatisq; rationem ad extremum vsq; diem propemodum retinuit: Sacerdos enim factus, mane ientaculo perbreui, vesperi exigua cœna corpus reficiebat; vino modico, eoq; maxime diluto, frequenterq; simplici aqua ad sitim vsus. erant ei cœnæ vel bina oua mollia, siue sorbilia, vel olera, vel demum legumina, omnia sale, acetoq; condita; plura autem fercula sibi in eadem mensa apponi haudquaquam permittebat; carnem raró obsonii loco adhibuit: nulli vnquam ferculo, quamuis per totum triduum ieiunus, arrisit; lactis, & quę lacte cõficiũtur nihil, quoad vixit, gustauit; pisciculis rarius vescebatur; pulte abstinebat.

Iesu Christi anno *Pauli III.Pap.anno* *Aetatis anno*
1538.39.40.41.42.43. 4.5.6.7.8.9. 24.25.26 27.28.29.

Laicus in proximorum salute procuranda summo studio elaborat.

LAicus admirabilem in terris vitam ducebat; videres. n. in eo incredibilem caducarum rerum omnium contemptum, summam animi demissionem, vehemens orandi studium, miram ciborum parsimoniam, *Egregiè operam nauauit his annis proximorum saluti.*

niam, amorem in Deum maximum.

Ad Christianæ perfectionis culmen vbi his gradibus ascendit, ad proximos adiuuandos, anno huius sæculi circiter trigesimo octauo, euocari se sensit: Decebat enim, vt id lumen non sub modio amplius, sed super candelabrum Ecclesiæ poneretur, quo ijs, qui in domibus Dei sunt luceret.

Ibat diebus singulis in eum Vrbis locum, quem Florentini mercatores incolunt, vbi sermonibus de rebus pijs ita iuuenum animos ad sectandas virtutes incitabat, vt illorum complures ad pietatem amplectendam conuerterit. Eodem itidem consilio scholas frequentare consueuerat.

Illud verò summæ Philippo curæ erat, vt in facinorosissimi cuiusque amicitiam se se insinuaret, arbitratus nimirum, vt quisque maximè opis indiget, ita ei potissimum opitulari. Nec sanè frustra id erat; quandoquidem multos, Deo bene iuuante, è corruptis moribus, ad emendatiorem vitam traduxit. Nec deerant qui tantam Philippi sanctimoniam mirarentur, vt qui cum flagitiosissimis hominibus tam familiariter, nullo sui malo, atque maximo illorum emolumento versaretur. A feminarum verò consuetudine, suæ castimoniæ insidias timens, [a] abstinuit.

[a] Sancti viri vt castimoniã seruarent, feminarum colloquia, congressusque quòd poterant deuitabant. legantur res gestæ S. Bernardini Senen. apud Sur. to. 3.

Homines quot plures poterat Christo adiungere nitebatur; tot enim, tantosq; sermonibus simul de rebus diuinis, simul sanctimoniæ, ac frugalitatis exemplo, vt se varijs Religiosorum familijs addicerent, impulit; vt Beatus Ignatius Societ. Iesu institutor, & auctor Philippũ Patrem campanæ, seu tintinnabuli vocabulo comiter insigniret, vtpotè qui alios ad Religiosorũ familias cum mitteret, ipse in sæculo permaneret. Quod

tamen

tamen diuinitus factum esse nemo est qui ambigat: Nam eius opera (vt res ipsa indicauit) vti volebat Dominus ad nouam instituendam vitæ rationem, toti Ecclesiæ, mortaliumque saluti proficuam. Ex quo quidem instituto, quod in hanc diem certissimo cum fructu retinetur, homines, cùm sanctitate, tum doctrina insignes euaserunt.

Hoc verò non silendum, ea fuisse B. Ignatium sanctimonia, a Philippo dici solitum, vt animi eius interior pulchritudo foris promicaret, in cuius oculis, vultuq; coruscantes lucis radios sæpè ab se visos esse profiteretur.

Nouis à diabolo tentationibus premitur.

QVodam die cum per Amphitheatrum ab Imperatoribus Flauiæ gentis constructum, hodie Colisæum vulgus appellat, iter haberet, animo Lateranensem Basilicam inuisendi, dæmonem pauperis forma nudo corpore obuium habuit, quo viso, cum impuræ quædam cogitationes eius animum subijssent, ipso ad orationem confugiente omnis ea tentatio confestim abscessit, & diabolus turpiter victus inde aufugit. Memini me audiuisse Beatum Patrem, qui diceret eam tentationem non ex carne, sed ex ipso dæmone prouenisse, atque se omnino credere pauperem illum (ita enim qua erat animi demissione loquebatur) dæmonem, non hominem fuisse, quamquam hominis specie se se illi videndum obiecit: Nouimus enim diabolum his, aut certè consimilibus artificijs sanctissimos viros oppugnare solitum, cuius rei præclarissimum testem habemus Sanctum Gregorium Papam in historia, quam de rebus gestis magni illius

Mona-

Dialog. lib. 2. Monachorum Occidentis Patriarchæ Benedicti literis mandauit.

Post hæc cum humani generis hostis Philippum nulla ratione adduci posse cognosceret, vt sua sponte de huius virtutis statione decederet, eum per vim nolentem, & coactum iterum decreuit euertere. Ergo adolescentiũ quorundã perditorũ impudicis moribus in eius Virginitatem accendit inuidiam: hi, cum Philippus fortè domi cuiusdam, solita obeundi causa charitatis officia, moraretur, tempus nacti opportunum, quo grauissimam impudicitiæ labem eius animo aspergerent, non satis esse duxerunt, si egregiæ vnius viri abstinentiæ vnius mulieris libido opponeretur, binas feminas omnium, vt creditur, impudentissimas in eum immittunt, & in eodem cubiculo, [a] ipso prorsus inscio (indignum facinus) vt omnis fugæ spes præriperetur, includunt. Sed pius Dominus, cuius ille causa id patiebatur, seruum suum, qui vnde fugeret, clausis vndique cubiculi foribus, non habebat, non modo non deseruit, sed nulla prorsus impudicitiæ labe pollutum, ex eo eripuit periculo: Nam cum ardentissimis precibus diuinam imploraret clementiam, sperarétq; eum, qui tot Sanctarum Virginum corpora palam ad omnium hominum libidines diuulgata integra ab omni labe seruauit, sibi in simili periculo non defuturum, non fefellit periclitantis serui fidem diuina benignitas, & deficientibus humanis opibus suum suppeditauit auxilium. Vix impudicæ illæ mulieres coniecerant in eum oculos, cum, siue metu aliquo diuini supplicij perterritæ, siue pudore tactæ, vel quod credibilius est, sancti iuuenis, cuius pudicitiæ insidiabantur, auctoritate permotæ, cum in quendam cubiculi

[a] Consimilia fermè narrat de S. Vincentio Ferrerio Petrus Ranzanus in eius rebus gestis lib. 1. cap. 13. & Gulielmus in historia S. Bernardi Abb. lib. 1. cap. 3.

angulum

angulum receſſiſſent, nunquam non modò manus caſtiſſimo corpori, ſed ne inferre quidem oculos auſæ ſunt. O magna virtutis vis, quæ lucet inter tenebras, ſplendetque per ſe ſemper, nec alienis vnquam ſordibus obſoleſcit! O ſummus ſplendor honeſtatis, qui non ſolum in eo enitet, in quo eſt, ſed in ipſos etiam improbiſsimos homines, cum ad eum acceſſerint, redundat! Sed nunc ad Philippum redeamus.

Iesu Christi anno 1544 *Pauli III. Pap. anno* 10 *Aetatis anno* 29

A Spiritu Sancto miris decoratur donis.

Singulis diebus Philippus Spiritum Sanctum quam poterat ardentius precabatur, vt eum ſuis donis ornaret, nullumq; abeſſe ſinebat diem, quin eius opem imploraret: nec incaſſum hæc fuerunt: Nam laicus cum eſſet, annum vitæ trigeſimum non attingens, Chriſti ſcilicet anno milleſimo quingenteſimo quadrageſimo quarto, ea repentè ſpiritus vi repleri ſe ſenſit diuinitus, eoq; impetu, vt cor illico ſibi intra corpus ſaltitare cœperit, eoque ardore inflammari, vt eum natura inuſitata quadam cordis palpitatione, omninò ſe ferre non poſſe ſignificaret. Quamobrem benignus Dominus, quò illum ad plurimorum ſalutem diutius conſeruaret, confractis atque in pugilli, eoq; maiorem amplitudinem, elatis duabus ſiniſtri lateris coſtulis, quarta ſcilicet, & quinta, eiuſdem cordis ſinum, quò id liberius ageretur, mirum in modum ampliauit. Erat iſtiuſmodi fractura in anteriore parte pectoris, vbi coſtæ in cartilaginem deſinunt. Quo ex

tempore adeò vehemẽter amplius quinquaginta totos annos agitari, concutiq; cœpit aſsiduè plus minuſue vt mente rapiebatur in Deum, vt non modò toto corpore contremiſceret, verum etiam lectulus ipſe, aliaque omnia, quibus ille inſidebat, quaſi terræmotu acta eo orante quaterentur. Quæ cum illi (cui corpus quadratum erat, neque gracile, neque obeſum) ſine vllo doloris ſenſu euenerint, & ad extremum vſque ſpiritum ſine dolore manſerint, (nullæ enim nec intus nec foris punctiones, doloresùe ſentiebantur) omnino ſupra vires naturæ fuiſſe, ac diuinum prorſus miraculum, Medici omnes, qui eius dum viueret, curationi, & poſtea corporis ſectioni interfuère, vna voce teſtati ſunt.

Mirum profectò erat hominem videre, ætate confecta, plus quinquaginta annos, continuas, voluntariaſq; cordis concuſsiones, palpitationeſq; patientem. Crederes illum humana iam omnia faſtidientem, Dauidis
Pſal. 54. inſtar Domino dicere; Quis mihi dabit pennas ſicut columbæ, & volabo, & requieſcam? Heu mihi quia incolatus meus prolongatus eſt! quando veniam, &
Pſal. 129. apparebo ante faciem Domini?

Huius præterea doni cęleſtis vi, tanta quoad vixit, ſpiritus, diuinæq; dulcedinis affluentia replebatur, vt mentem à cæleſtibus auocare, animumq; ſæpiſſimè ad terrena conuertere, vt ſacrum facere poſſet, cogeretur. Quod non eo ſolum referente cognouimus, ſed re ipſa comperimus: Quamquam enim ille omnem adhibebat curam ſe à diuinis auocandi, cum rem ſacram facturus pergeret, vt vni & alteri ex ijs, qui ſibi noti erant, indicauit, vix tamen, quod nos plus millies hiſce vidimus oculis, ſacrificium abſoluere poterat. O magnam

gnam Sancti Spiritus vim! Alij, etiam sanctissimi viri horis prius aliquot precationi impensis, præuia, diligentiq; præmissa præparatione, omni ope contendunt, vt aliquid pij in Deum affectus cum rem sacram acturi sunt, acquirant; hic autem his adeo abundabat, vt non modò vlla egeret præparatione, verum etiam cum tot, tantosq; diuinitus immissos ardores sustinere nequiret, animum suum, quammaxime poterat, ab illis diuellere cogeretur, Deumq; ne maiores tribueret, in dies rogare.

Id præterea in illo is spiritus efficiebat longè mirabilius, vt eum precibus insistentem sublimè tolleret.

Media vero hyeme, quo tempore maximum in vrbe frigus esse solet, ad postremum vsque diem (quis crederet?) ita derepente eo orante ipsius cor, corpusq; diuino æstuabat igne, vt validissima ne æstu necaretur, refrigeratione indigeret. Hinc ille octogenarius modicissimo cibo contentus, omni propemodum natiuo calore destitutus, vt eam amoris flammam aliquo modo restingueret, pectus nudare, fenestras, foresq; cubiculi media nocte pandere, linteisq; ac flabellis, aliauè opportuniore aëris agitatione vti ad se refrigerandum sibi necesse erat, & quidem ni cordi, interno, ac diuino consumpto calore, hisce rebus festinanter subuenisset, repentinò certe interijsset.

In ijsdem rebus hoc fortasse etiam ponendum, causam quodam die huius tam miræ, ac nouæ eius cordis agitationis à Federico Cardinale Borromęo interrogatus, præsertimq; num dolore aliquo in ea sustinenda afficeretur; à Spiritu Sancto eam accepisse modestè respondit. Laicus cum essem, dicere cœpit, Sanctum Spiritum quàm suppliciter poteram, quotidie rogare

confueuerām, vt mihi opem ferret, animumque meum donis suis cumularet. Quodam die cum eum de more orarem, meas exciperet preces, ipso tandem volente factum est, vt cordis agitatio, de qua rogas, quę nullos vnquam dolores mouit, initium habuerit, simulq; adiunxit, possem equidem eam cohibere, sed ne animum, inter orandum, à diuinis auocare, atq; ad eum motum cordis comprimendum referre cogar, idcirco ab ea re desisto.

Illud hic addam, quòd eius cor adeo huius agitationis vi æstu feruebat, vt calor ex eo proueniens ad totum plerumq; corpus se se diffunderet.

Iesu Christi anno	*Pauli III. Pap. anno*	*Aetatis anno*
1545. 46. 47.	11. 12. 13.	30. 31. 32. 33.

Nouos Christo filios lucrifacit.

CVm Philippus instituto suo in proximorum salutem incumberet, adiunxit ad Christum anno huius sęculi quadragesimo septimo, Ioannem Manzolium Florentinum, & deinde Henricum Petram Placentinum, qui sacerdos de ipsius consilio factus, Congregationis Clericorum doctrinæ Christianæ postmodum amplificator fuit.

Iesu

Vnus est ex fundatoribus Societatis Sanctissimæ Trinitatis.

CVm miro flagraret desiderio, proximos modis quibus posset, adiuuandi, vnà cum Persiano Rosa insignis pietatis sacerdote, sodalitium Sanctissimæ Trinitatis nomine instituere aggressus est: consilium autem id fuit, vt domus à consodalibus, pauperibus, qui è recenti morbo conualescebant, peregrinisq; hospitio excipiendis aperiretur.

Initium habuit societas in Ecclesia S. Saluatoris, cui à Campo cognomen, anno salutis humanę millesimo quingentesimo quadragesimo octauo, mense Augusto, quinta hebdomadæ tertiæ feria.

Primi, qui in hanc Societatem inscribi cœpti sunt, humanis diuitijs inopes fuere; sed Christi gratia diuites, omnesq; sanè ad quindecim. Conueniebant hi in Ecclesia S. Saluatoris frequentissimè, ibiq; sacra omnes confessione expiati, ac pane cælesti refecti, nouo animi ardore ad pietatem accendebantur. Philippum præterea cuncti, vt parentem, & vnicè diligebant, & valde reuerebantur.

Primo cuiusq; mensis Dominico die, quadragenarum horarum supplicatio decreta à fratribus, quo tempore Philippus adeuntes sua præsentia mirificè solabatur, omnes vitæ suæ exemplo, pijsque sermonibus confirmans, & ad virtutem, pietatemq; vehementer accendens: totas præterea noctes ibi penè ducebat insomnes: fratres ipsemet ad orationē vocabat: ubi precando finem fecerant, abijt hora, dicebat, qua orare, non qua peccata lugere, pietatemq; sequi tenemini.

In

In hac ipsa Ecclesia frequentes de rebus diuinis sermones à Philippo habebantur: sermonibus intererant & fratres & exteri. Ex colloquijs is fructus colligebatur, vt audientes ipsius verborum vi incitati ad eluendas animi sordes mirum in modum se impelli sentirēt. eius porro is in dicendo ardor erat vt cū solus inter sodales esset, qui de rebus piis loquendi munus obire posset, totos frequenter dies, multamque noctis partem in istiusmodi colloquijs sui propemodum oblitus consumeret. Et sanè operæ fructus egregius Dei beneficio constitit: Vnico enim retis iactu ad triginta iuuenes, qui vel argentariam, vel mercaturam faciebant, hamo verbi Dei capti sunt, atq; à perdita vita ad honestam reuocati.

Illud non inuoluam silentio: Qui initio huic Societati nomina dederunt, non vulgari claruisse sanctitate. Coquus. n. domi, vt B. Patre narrante didici, ad eam vitæ puritatem venerat, vt, Deo adiutore, tantam in orando facultatem adeptus sit, vt è cæli, syderumque aspectu, quo maxime capiebatur, confestim in Dei notitiam, amoremq; raperetur.

Alter erat, qui cum graui oppressus morbo in lectulo iaceret, Margaritæ sorori; Scribe, dixit, feria sexta, hora tali, certam designans, moriar. Quod & factum est.

Iesu Christi anno *Pauli III. Pap. anno* *Aetatis anno*
1549 15 35

Prosper Cribellius Philippum sequitur.

CVm Philippus anno huius sęculi quadragesimo nono, omnibus neruis contenderet, atq; in hoc

elabo-

elaboraret, vt nouos Christo filios acquireret, Prosperum Cribellium ciuem Mediolanensem eidem lucrifecit; is vbi primùm ipsius hortatu Dei colendi desiderio accendi se sensit, illico ad Ioannem Polancum Societatis Iesu Sacerdotem, animo confitendi de peccatis suis venit. Sed cum is sacramentalem absolutionem Prospero denegaret (quod ab ædibus uiri nobilis, apud quem auctoritatis habebat plurimum, vbi multæ se se illi grauissimè delinquendi dabant occasiones, recedere nolebat) Beatum ille mox Patrem mœstus adit, eiq; rem totam, vt erat, exponit, rogatq; obnixè precibus pro animę suæ salute insistat. Huic Philippus bonum habere animum iusso, operam pollicetur suam, nec sane frustrà: Prosper enim breui B. Patris precibus adiutus, ab omni ea difficultate, molestiaque ab illa domo abeundi liberum se, solutumq; aduertit.

Iesu Christi anno *Iulij III. Pap. anno* *Aetatis anno*
1550 1 35. 36

Alia Sodalitatis Sanctissimæ Trinitatis instituta.

Iulius III. Pontificatum obtinuit. VII. Idus Februarias anno 1550. Seditq; anno. 5. Mensem vnum dies 16.

DEcreuerunt fratres anno huius sęculi quinquagesimo, qui Iubilei celebritate insignis extitit, domum excipiendis hospitio peregrinis, qui ante id tempus conferti sub dio cubitabant in via, conducere. Id autem Iubilei occasione actum est: Nam cum pauperibus nullum esset in vrbe hospitium, nullumque receptaculum, iacere ij cogeban tur in publico, frigore, fame, alijsq, incommodis confecti. Hoc ergo spectaculo commotus Philippus, tantæ calamitati omni ope subueniendum putauit, neque cum alijs communi-

municata, quemcũq; extrema inopia periclitantem reperirent, in id hospitium, vel inter manus, vel gestatoria sella deuehere, adeuntesq; omnes hospitio benignè suscipere statuunt, cunctis, quæ ad victum necessaria sunt, abundè suppeditatis.

Ea erat Sodalium erga peregrinos charitas, vt quibus rebus possent, eos adiuuarent; illeq; altero videbatur beatior, cui datum erat, vt ipsis excipiendis primus occurrisset. Sed non possum ego satis narrare pium fratrum in hos pauperes affectum: Alios enim cerneres peregrinorum pedes lauare, alios recens admissos suauissimis solari verbis, hos cibos excoquere, illos fercula ministrare, hos lectulos sternere, illos pauimenta verrere, atque in hæc pietatis opera ea animi promptitudine, vultusq; hilaritate incumbebant Sodales, vt eorum virtus omnibus admirationi esset. Interea tanta fuit exempli vis, vt non defuerint, qui in hanc societatem recèns erectam se adscribi fecerint.

Decreuerunt interim Sodales, vt certæ ædes ad peregrinos hospitio excipiendos constituerentur, vbi quolibet anni tempore benignè per triduum alerentur: qui vsus in hunc vsque diem sanctè, laudabiliterq; retinetur.

Sed nec his contenti, cum viderent pauperes è Xenodochijs, quòd melius habere inciperent, viribus nondum plenè recuperatis, dimissos, victus, tectique penuria fatigatos, in eosdem morbos recidere, qui vitam quandoque hauriebant; his incommodis pro viribus occurrere decreuerunt. Ergo statutum est inter eos, vt qui locus excipiendis peregrinis vsui esset, ille ipse hisce hominibus pateret, dum pristinæ

valetu-

valetudini, virtutiq; restituantur. Atq; id, aliaq; ipso potissimum Philippo adiutore, agebantur: illic ipse dies, illic noctes insumere, pauperibus ministrare, cæterosq; ad opus excitare in more habebat.

Hæc itaq; prima est huius sodalitatis institutio, quæ è paruis initijs, in eam, quæ hodie conspicitur, amplitudinem excreuit.

Deinde verò processu temporis, nobilibus quibusdam viris, qui ei nomen dederant, visum est, vt sodalitas ex Ecclesia S. Saluatoris in Ecclesiam Sanctissimæ Trinitatis transferretur. Vbi illud breui incrementum accepit, quod toti post Christiano orbi non sine maxima Dei gloria palam factum est: Cuius deinde pietas, & in vniuersas Italiæ sodalitates incredibilis liberalitas, anno Iubilei proximè elapsi Gregorio XIII. Pont. Max. singulariter enituit. Et nunc etiam Clementis VIII. Iubileo maximè enitet.

In altissimam foueam noctu delapsus diuinitus retinetur.

PHilippus quò maioribus à Deo in singulos dies augebatur beneficijs, hoc vehementiore ei inseruiendi desiderio accendi se sentiebat. Intempesta itaque nocte [a], cum somno sepulti sunt omnes, vt nesciret sinistra quid faceret dextera, miserabilium personarum domos obibat, quibus quæ ad victum necessaria erant, largè, abundèq; suppeditabat.

Nocte quadam, cum his instituto suo occupatus panem viro cuidam nobili, sed pauperrimo deferret; diaboli opera factum est, vt intentus ille quo pacto currum præcipiti cursu se ferentem declinaret; mox in altissimam foueam casu delapsus sit. Sed Domino

[a] *Idem facere solitum S. Marcianum presbyterum, auctor est Metaphrastes in eius rebus gestis extãtea apud Sur. tom. 1.*

opem ferente, ab [a] Angelo confestim inter cadendum capillo capitis mirabiliter retinetur, indeque nulla læsus ex parte ab eodem incolumis eripitur. Incidit ea res in annum Domini millesimum quingentesimum quinquagesimum.

[a] *Id iuratus affirmauit Cæsar Card. Baronius.*

Angelus ab eo stipem accipit.

QVodam die cum pietatis opera ardentius quàm solebat, sequeretur, [b] Angelus pauperis specie ei se se ostendit, stipem [c] petit; cui cum ille quam habebat pecuniam libenti, promptoq; animo elargiretur, experiri te volueram, dixit ei illico Angelus, quid facturus eras: & his dictis euanuit. Qua ex re, eo Philippus miserationis affectu in pauperes ferri cœpit, vt ex eo die nemini vnquam poscenti eleemosynam negauerit. Pauperibus viris, ac feminis, quibus opus habebant, abunde suppeditabat. Iuuenibus ad literarum studia propensis pecunia, & libris, ac vestibus non deerat. Hebdomada nulla erat, quin eleemosynam iis, qui in carcere detinebantur, mitteret. Nemini pauperum stipem denegabat.

[b] *Consimile habes apud Ioannem Diaconum vita S. Gregorij Pap. lib. 1. c. 10.*

[c] *Hanc rem Philippus duobus sacerdotibus ex data sibi Dei voluntate occasione narrauit.*

Cum pauperrimæ feminæ [d] nuditas, eo audiente, commendaretur, suam sibi vestem detraxit, vt inopi traderet. Egenis adolescentibus, quibus cupiditas erat cœnobijs se mancipandi, probato eorum spiritu, tantum donabat pecuniæ, quantum coëmendis vestibus ad institutum, quod amplectebantur, appositis, satis esset. iure ergo, meritoq; de eo dicere possumus, nihil habebat, & omnia possidebat; quandoquidem beneficium ille Ecclesiasticum possedit nullum, pecuniæ contemptor eximius, vt si quis alius: tamen in omni

[d] *Simile fermè de S. Martino scribit B. Sulpitius Seuerus uita eius lib. 1. c. 2. & de eiusdē virtutibus dialo. 2. Non absimile de S. Marciano Metaphr. apud Sur. tom. 1. & S. Audoënus de B. Eligio Episcopo.*

vita

vita nihil ei vnquam, nec ad proprium vſum, nec ad aliorum ſubleuandam inopiam defuit.

Oranti S. Ioannes Baptiſta ſe ſe oſtendit.

PHilippus interim diuinæ voluntatis cupidiſſimus, Dominum precabatur aſſiduè, vt ſibi quam vitæ rationem ſequi ſe vellet, oſtenderet; ſolitariam vitam amplecti (niſi Deo aliter viſum eſſet) ſibi in animo erat. Sed incertus num id maximè ad Dei gloriam pertineret, ad explorandam eius voluntatem aſſiduis precibus dat ſe ſe; eam ingredi viam paratus, quam Dominus elegiſſet. Diu itaq; in eiuſmodi cogitatione verſatus, audiri tandem meruit: Quodam etenim die orationi ſub ortum ſolis intento S.Ioannes Baptiſta apparet, quo viſo mirificè recreatus Philippus in eam denique mentem diuinitus impelli ſe ſenſit, vt omni dubitatione ſublata, non vni ſibi, ſed & proximorum ſaluti vacare decerneret.

Id vt cæteri ſcieantur publico teſtimonio confirmauit Federicus Card. Borromaus.

Rogatus cauſam altero die cur tanta parſimonia victitaret: oranti mihi, ſubiecit, oſtenderunt ſe ſe duæ animæ Sanctorum iam gloria decoræ; quarum vna fruſtulo aridi panis, quod manu tenebat, ſe veſci ſimulabat. Cumq; quid ſibi ea re vellent, pernoſſe cuperem, ea vox audita; voluntas Dei eſt Philippe, vt in media Vrbe, quaſi in deſerto loco vitam agas. Quibus mihi verbis ſignificatum eſt, vt continenter, ſobrièq; viuerem. Hinc (qua erat humilitate) carnem ſe idcirco rarò ad cibum adhibere dicebat, quòd ſibi nocumentum afferret, quod virtutis erat, valetudinis vitio tribuens.

Ecclesiasticis Ordinibus initiatur.

CVm B. Pater magna dedisset sanctitatis indicia visum est Persiano Rosæ eius confessario, illum non modò inducere, verùm etiam impellere;[a] vt ecclesiasticis ordinibus initiari quamprimum curaret. Ad cum enim diem imitatus Sabam, aliosq; innocenti vitæ claros, quos sic humilitate fecisse nouerat, ab omni ordinum gradu se abstinuerat. Vnum illud exoptabat, vt laicus permaneret, non quò sacerdotij apicem non admiraretur; verùm quia eo se munere indignum prorsus iudicabat: Quod tamen ei non contigit: Vbi enim cognouit ille, Persianum ea esse mente, vt sacerdos fieret, statim, ne onus sibi assignatum à Deo defugere videretur, eius decreto sibi obtemperandū duxit.

Anno itaque salutis humanæ millesimo quingentesimo quinquagesimo primo, in Ecclesia S. Thomæ Regionis Parionis, Mense Martio, cum annum prope sextum & trigesimum confecisset; prima tonsura, quatuor minoribus, & subdiaconatu initiari cœpit; diaconatu verò non multo post in nobilissima, antiquissimaque Basilica Lateranensi anno eodem, die sabbati sanctioris maioris hebdomadæ, qui dies in iiij. Kal. Aprilis eo anno inciderat; demum sacerdotio in eadem Ecclesia S. Thomæ, eodem itidē anno, decimo Kal. Iunias. Cęterùm qua adhibita præparatione, quibusue animi motibus his ordinibus initiatus fuerit, malo in aliorum consideratione relinquere, quàm in historia mea ponere. Euectus fuit Beatus Pater per omnes ordinum gradus ad apicem sacerdotij ritu solemni, vt fieri solet, à Ioanne Lunellio Episcopo Sebastensi, Philippo Archinto per id tempus Iulij Tertij

[a] *Imitari videtur Beatissimos illos viros Monachorum Archimandritas, Pachomiū, cuius res gestas prosequitur Metaph. apud Sur. tom. 3. & Sabam, cuius vitæ historiam B. Cyrillus Lauræ S. Euthymij monachus conscribit, itemque S. Franciscum, aliosque.*

Papæ

Papæ generali Vrbis Vicario.

Sacerdos pristinam in victu parsimoniam perpetuò seruauit, ouis tantum, vel oleribus aut leguminibus ad cibum adhibitis: si quando tamen cum alijs vescebatur (quod ille non rarò lucrandarum animarum gratia facere solitus erat) omnem prorsus, quoad eius fieri potuit, singularitatis, atq; ostentationis notam euitauit. Quam postea consuetudinem eo consilio, vt omnibus omnia factus, omnes Christo adiungeret, ad multos annos retinuit. 1. Cor. 9.

Sacerdotio initiatus cogitare mox cœpit de templo Sancti Hieronymi, quod à Charitate cognomen accepit, incolendo, vt ibi quoad Deo placuisset, vitam degeret. Erant tunc eo in templo præclari aliquot sacerdotes pij admodum, & Religiosi, nempe Persianus Rosa Philippo à cõfessionibus: Bonsignorius Cacciaguerra nobilis Senensis, ex ditissimo mercatore Christi sacerdos: Franciscus ciuis Aretinus vir eruditus, qui multam doctrinam angelica quadam cum puritate coniunxerat, quiq; mortuo Persiano eiusdem Beati Patris confessiones audiuit: Franciscus alter Hispanus doctus ęquè ac pius, sed charitate in pauperes, & austeritate in se ipsum admirandus. Viuebant hi sacerdotes eodem tecto, sed quamquam eodem adiuuandorum proximorum desiderio flagrabant, vitam tamen pro se quisq; diuersa ratione, prout spiritus suggereret, ducebat; suaque curabat pro arbitrio, separatimq; cibum capiebat.

In id templum itaque admissus Philippus sacrum singulis diebus faciebat. A sodalibus charitatis nihil vnquam præterquàm cubiculum vnum, & illud quidem angustum accipere uoluit. eò enim non mercede ali-

aliqua ductus, sed habitatione tantùm contentus, quò liberius commodiusq; in proximorum salutem incumberet, se se receperat.

Hoc ipso anno cum summa esset in Vrbe annonæ cariras, sex ad Philippum panes deferuntur; sed quid ille? acceptos panes non attingendos sibi, sed pauperibus tribuendos putans Hispano cuidam sacerdoti pauperi in Christi Domini nostri gratiam hilari vultu largitur. Quo peracto, cum quæreretur ex eo quid causæ esset, quòd portionem suam omnem egenti sacerdoti tribuerit, modestè id se fecisse respondit, quòd facilius erat panem se ab amicis accepturum, quàm sacerdotem illum peregrino cælo natum: quid plura? illo ipso die paucas duntaxat oliuas gustauit.

Philippi opera Henricus Petra Placentinus, quem laicus cum ille esset, Christo pepererat, Theseusque Raspa sacris initiati sunt, & in templum S. Hieronymi ad habitandum inducti; vbi Bonsignorio duce, magnos in spiritu progressus habuerunt, præcipuè verò Hẽricus, qui reformandis postmodũ monialibus, alijsq; ecclesiasticis muneribus ad Cleri mores, templorumq; cultum exornandum diutino, gratuitoq; labore, toti Vrbi vtilitati eximiæ fuit. Hos secutus est Petrus spadarius mitis sacerdos ingenij; Deo, hominibusque carus, atque is vltimus ex presbyteris eius Ecclesiæ fuit, apud quem Philippus post Francisci obitum confessiones peregit.

Phi-

Philippi in sacro faciendo ardor, pietas, raptusque.

SAcerdos nunquam intermisit diem, nisi ægritudine detineretur, quin rem diuinam faceret. AEger singulis diebus panem cælestem accipiebat.

Initio sacerdotij, cum in Ecclesia Sancti Hieronymi sacrum ageret, tanta repentè diuini spiritus abundantia replebatur, vt aquam, vinumq; in calicem de more infundere vix posset: Adeò enim eius manus in altum attollebantur, vt exilire quodammodo, & saltitare viderentur; atque ille nisi brachio ad altare tanquam adminiculo, maximo adnixus studio, cœptum opus prosequutus esset, nihil egisset vnquam.

Huius diuinissimi Sacramenti, supra quàm dici potest, cupidissimus, amantissimusque vel ex eo solùm, quòd vacuum calicem in manibus teneret, incredibili perfundebatur lætitia.

Quo tempore salutarem hostiam de more attollebat; ita eius mens rapiebatur in Deum, vt manus sublime erectas deponere non posset. Retulit ille postea videri sibi se ab aliquo apprehendi, atque altè à terra per vim mirabiliter sustolli [a]. Eamq; ob rem in hanc deinde se dedit consuetudinem, vt salutarem hostiam quanta maxima posset celeritate attolleret, & demitteret.

[a] *Id Sacramento testatur Frãcis cus Maria Taurusius Cardinal. Idem complures alij iurati affirmãt*

In sacro faciendo vbi, vel maximè ad Offertorium uentum erat, ea afficiebatur dulcedine, vt inter celebrandum toto corpore, contremisceret saltitaretque: quos ille impetus vt reprimeret, vertere se sæpissime consueuit, nunc in dextrum latus, nunc in sinistrum: modò pede terram percutere, modò demum caput

perfricare manu.

Vnum hoc tacitus prᴂterire non possum, in quo diuini amoris vis euidenter apparet. Mos illi erat, vt sine impedimento rem diuinam ageret (raptus enim, & ecstases timebat) vt antequã sacris se indueret vestibus, id omni studio ageret, vt spiritus vehementiam, ardoremq; quo assiduè ᴂstuabat, vtcumque comprimeret: nunquam enim ille cum subitò abstractus à sensibus tota mente in rerum cᴂlestium contemplationem raperetur, sacrum fecisset, absoluissetq; nisi in vnam illam rem incubuisset, vt animum à diuinis auocaret. Et hᴂc quidem quamquam ille faciebat, eos tamen diuini amoris impetus sustinebat, vt lacrymis totus conficeretur; singultus frequentissimos ederet; saltitaret: Quibus fiebat, vt cogeretur sæpissimè à sacro faciendo eousque cessare, quoad vires corporis, quas Christi amor abstulerat, iterum se collegisse sentiret. O virum Deo plenum! Cum sponsa in Canticis tute ipse dicere iure, meritòq; poteras, Introduxit me Rex in cellam vinariam, ordinauit in me charitatem: fulcite ergo me floribus, stipate me malis, quia amore lãgueo. *Cant. 2.*

Absoluto sacrificio, ita nonnunquam abstractus à sensibus apparebat, vt exanimatum magis, quàm viuum crederes.

Sed hìc me locus admonet, vt ponam aliquid de gustu, quem ille in sanguine Christi ebibendo, eiusque carne degustãnda habebat. Is erat, vt crediderint qui ab eius nunquam latere discedebant, eum ipsius sanguinis, ipsiusq; carnis saporem percipere, perinde atque nudam carnem, nudumq; sanguinem gustaret: labia ille sibi auidissimè lambebat: iterum, ac sæpius calicem ori admouere obseruabatur, nullumque de

astan-

astantibus non modò propiùs ad altare, sed ne manere quidem, vnde ipsius facies conspici posset, permittebat. In desumendo sanguine, sonus in eius gutture is audiebatur, vt putares aliquid degustare, quod ob eius pinguedinem, crassitudinemq; sacerdotis palato inhęresceret. in ea calicis parte, ex qua sanguinem hauriebat, indicia dentium erant, aurumque ipsum, quod ibi circum erat, quamquam recens, breui obscurabatur. Purificationem, quam dicunt, dari sibi nolebat, donec ipsemet petijsset. Denique diuinissimi huius Sacramenti vsqueeò delicijs capiebatur, vt suauissimam Christi carnem, sanguinemque pretiosissimum in ore tenens non statim glutiret, sed paulatim, guttatimq; in stomachum defluere fineret.

Nec minus insignis eius pietas in sacro faciendo, Christiq; corpore degustando, quàm in ministrando fuit. sed ne in re nota, atq; apud omnes peruulgata operam frustra conteram aggredior ad alia.

Audiendis confessionibus operam dat.

SAcerdos factus confessionibus excipiendis, inuitus licet, præficitur, alijsq; obedire magis, quàm sibi ipsi credere elegit: Nouerat enim Deo pergratũ, perq; iucundũ esse semet ipsum ad aliorum voluntatem conformare: Mirum dictu nihil Philippo potius erat, quàm vt solitariam vitam amplecteretur: ne sibi ipsi tamen satisfaceret, aliorum voluntatem cupiditati suæ ante tulit, Christum ducem secutus, qui dixerat: Meus cibus

Ioan.4. Ioan.6. est,vt faciam voluntatem Patris mei,qui misit me. Et alibi rursum: Descendi de cælo, non vt faciam voluntatem meam,sed voluntatem eius qui misit me.

Confessionibus excipiẽdis ita sedulò,assiduèq; nauabat operã,vt suipsius oblitus ab Ecclesia nũquam recederet.Non parua hæc:sed hoc fortè mirum magis: magnam diei partem in his insumebat, nunquam tamen defatigabatur: tanta porrò cupiditate ardebat errantes animas ad bonam mentem reuocandi, vt ex eo solum,quòd sederet in sella, qua ad audienda crimina vtebatur, maximam caperet voluptatem, maximamq; delectationem. Incredibile dictu est, quot, quantosq; ex peccatorum cœno ad meliorem frugem reduxerit, quot eius opera tum viri,tum feminæ adducti, vt monasticam vitam rite complecterentur; vt nullum esset Religiosorum hominum institutum,quod non plerosq; è Philippi discipulis sibi acquisierit: Prædicatorum verò præcipuè familia tali prole fœcundata florescebat: quotuè demum magnis sceleribus astrictos è corruptissimis moribus ad emendatiorem vitam traduxerit,quiq; post,eo vsi magistro, abiectis curis inanibus, totos se ad seria conuerterint.

Quo tempore primùm excipiendis confessionibus initium fecit,hominum peccata libentius,quàm feminarum audiebat:harum crimina excipere quoad poterat,fugiebat: Nouerat enim ille,virginalis suæ pudicitiæ iacturam timens, dæmones Dei seruis, bonis etsi operibus occupatis insidias moliri non desistere, ijs vel maximè,qui nimio plus sibi ipsi confidunt.

Illud hic attexam,quòd tam acer,& vigilans custos pudicitiæ fuit,vt coactus mulierum confessiones audire,eas in Ecclesia duris magis, quàm lenibus verbis exci-

exciperet, interdū vultu iram præseferens. Quem morem vsqueeò se tenuisse narrabat, quoad singulari Dei beneficio obtinuit, vt eas quoquo vellet modo exciperet. Quibus verbis non obscurè insigne illud donum significare videbatur, quo id Deo dante assecutus erat, vt omni planè sensu libidinis caruerit, vt ex eo tempore ad extremum vsq; diem marmoreę cuiusdam statuæ instar esse videretur.

Amplius, audiendis confessionibus adeo se se occupabat quotidie (quo munere ad obitum vsque egregiè perfunctus est) vt aduenientes filios nō paucos (noctes enim ferme totas contemplationibus, pijsq; precationibus insumebat) lecto adhuc decumbens audiret.

Surgens summo mane mox ibat in templum, non inde egrediens, nisi insigne aliquod, aut necessarium opus occurrisset, quod in aliam horam differri haudquaquam posset. Nec quisquam fuit, qui illum in Ecclesia non semper, vel certè non facilè reperiret, ita omnibus promptam, ac gratuitam operam suam præbebat.

Templum, aut cubiculum assiduus incolebat, vagandi minimè cupidus, nisi aliò, vel necessitas euocaret, vel charitas impelleret.

Prima Oratorij, ac spiritualium colloquiorum origo.

CVm Philippus maiore in dies cupiditate flagraret flagitiosos homines ad meliorem frugem reducendi, & quos acquisierat filios, integros, castosque seruandi: ne iterum in vitia delapsi Aegyptum repete-

rent,cœpit,quò id facilius asséqueretur,anno à Virginis partu millesimo quingentesimo quinquagesimo primo, in suo cubiculo singulis à prandio diebus confluentes, lectulo frequenter insidens (quòd Dei amore langueret) de rebus cælestibus erudire.

In his colloquijs(quod mirabile dictu est)eam diuini amoris vim sentiebat, vt modò toto corpore contremisceret,modò è lectulo in altum attolleretur (crederes eum ab aliquo sic mirabiliter retineri) modò demum lectulus ipse, vel quandoque etiã ipsum cubiculum motu nutare,&concuti videretur, terręmotum ibi factum esse putares.Erant hæc qui aderant,non ad pœnitentiam solum, sed ad diuinum etiam amorem, terrenarumq; rerum despicientiam incitamenta.

Præclari instituti huius initio pauci erant,quorũ duo erant superstites hæc scribente me, qui eum audirent; sed mox adeo creuit numerus, vt locus, in quo huiusmodi sermones fiebant auditores nõ caperet:quam ob causam eo relicto, ad alium ampliorem se contulit; vbi eo animi ardore,sensuq; mentis de rebus spiritualibus loquebatur, vt nullus ferme reperiretur quouis scelere implicitus, quin eo audito resipisceret, & ad saniora se se conuerteret.

Iesu Christi anno 1552.53 *Iulij III.Pap.anno* 3.4 *Aetatis anno* 37.38.39

Variè ob Christum affligitur.

CVm cerneret diabolus nouum sacerdotem Philippum priuatis concionibus, sacramentorumq; admi-

administrationibus cõplures ad Christum aggregare, statuit pijs eiusdem studijs omni conatu se opponere. Erant in templo S. Hieronymi sacerdotes quidam à sacello, viri perditis prorsus moribus atq; apostatæ: hi vt vni Vincentio Tecosio, qui ex sodalitio charitatis erat, rem gratam facerent Philippo, anno huius sęculi quinquagesimo secundo molestiam exhibere cœperunt[a]: deridebant illum, canino dente carpebant, contumelijs onerabãt: quæ ille omnia, ne verbum quidem pro se faciens, constanti prorsus animo tolerabat.

Haec uel similia sanctissimis viris contigisse ipsorum testãtur historia. Tu interim legito. Metaphr. apud Sur tom. 5. in Daniele Stylita, & Petrum Ranzanum lib. 1. historia S. Vincentij cap. ult.

Nec hic finis; quotiescunq; se se illis noua offerebat occasio, hominem probris, maledictisque lacessendi, & alio quouis modo perturbandi, arripiebant eam auidissimè; id autem eo consilio, vt illum, cuius aspectum ferre non poterant, inde expellerent. Hinc ubi Philippum in sacrariũ tendere rem facturum diuinam cognoscebant, tum læti mirum in modum effecti, quòd noua sibi eius licentius irridendi fieret facultas, hominem vel eius loci aditu arcebant, uel certè admissum uarijs artibus grauiter admodum exercebant. Atqui, ut ieiunum inde exire cogerent, nunc Missale, nunc uestes sacerdotales, nunc demum calicem ipsum occultabant: nec his contenti frequenter etiam eum paratum iam ad sacrificium, pedemque è vestiario efferentem sacrum deponere ornatum iubebant: neque tamen Philippus his rebus prouocabatur ad iracundiam.

Vincentius interim Tecosius sola dæmonis opera vsque eò eidem à quo ne in re quidem minima læsus fuerat, aduersabatur, ut induxerit animum nunquam ab eo perturbando desistere, quin illum domicilium mutare impulerit. Tentationi haudquaquam cessit

Philippus, de aduersarijs suis conquestus nunquam: ab Ecclesia S. Hieronymi, & quòd is locus ad proximorum salutem procurandam aptus esset, & ne cruces sibi à Deo paratas fugeret, recedere noluit: quæ in illum iaciebantur conuicia, æquo animo ferebat, illud Iacobi secum fortè animo voluens; Omne gaudium existimate fratres mei cū in varias tentationes incideritis.

Iaco. 1.

Quodam die cum de more post consuetas æmulorum derisiones sacrum faceret, id anxius intra se in ipso sacrificio cum Deo colloquium habuit. Quid est bone Iesu, quòd cum te toties rogarim pro viribus, vt patientiæ donum mihi impertires, tot tantæq; se se mihi in dies offerant exardescendi occasiones? hæc cum dixisset, vocem quandam internam clarè audiuit: Quid est, quòd me rogas Philippe, patientiam? ea ego te muniam, quamquam volo vt tute his oppugnationibus, quantum maximè potes, eam tibi acquirere studeas: Quibus ille auditis, mirificè recreari se sensit.

Exacto biennio, cum è custodibus sacrarij vnus instituto suo, maledictis, conuicijsq; in illum inueheretur, nec ab hac stultitia cessaret, ea vultus hilaritate, animiq; fortitudine hominis verba excipiebat, vt maxima exultaret lętitia. In id spectaculum ex ijs apostatis alter cum incidisset, reputans ille mox apud animum suum inuictam Philippi in iniurijs perferendis patientiam, corde compunctus, eo derepentè impetu in maledicum sacerdotem insilijt, quò Beati Patris innocentiam tueretur, vt parum abfuerit, quin illum necarit. Vix hoc fecerat, cum cœnobij, vnde aberat recordatione, cœpit mollescere, atque ad se rediens B. Philippi opera, precibusq; in tantum sui odium repēte exarsit, vt nō solum amplecti pœnitentiā, sed institutū

etiam

etiam sui cœnobij repetere decreuerit, quod & fecit.

Vincentius quoq;, iniuriarum auctor, Philippi patientia, mansuetudineq; commotus vltro ad eum venit, & procumbens in genua delicti veniam petit: quam ille iniuriarum mox omnium oblitus prompto, & alacri animo concessit; quin hominem amicissimè complexus inter filios suos recepit; atq; ex eo tempore ea Vincentius præ cæteris B. Patrem obseruantia coluit, vt non abiret dies, quin eum inuiseret, perinde ac nihil ei illo esset nec charius, nec iucundius: quem postea morem ad supremum diem seruauit, sacramentorum vsu cælestes opes sibi comparare studens: incidit huius mors in mensem Martium anni millesimi quingentesimi octogesimi noni.

Iesu Christi anno 1554 *Iulij III. Pap. anno* 5 *Aetatis anno* 39. 40

Molestijs expeditus quid egerit.

DEI itaque benignitate molestijs expeditus, Christi sponsi charitate quammaximè vulneratus totum se se ad proximorum salutem conuertit, eorum confessiones audiens, eosdemque cælesti pane reficiens, quibus deinde rebus id paulatim factum est, vt frequens cum confessionis, cum Eucharistiæ vsus, extinctus penè dæmonis fraude, iterum renouaretur: tanta in eo humanitas fuit, vt propterea omnibus charissimus esset: adeo ardenter sitiebat diabolo prædas eripere, vt mirum dictu sit quanta fecerit, tuleritque, vt vel vnam animam ad Christum reduceret.

Omnium confluentium confessiones alacri vultu excipiebat, eosq; sermonibus partim de rebus spirituali-

bus, partim precibus ad pietatem, atq; cælestium amorem excitabat mirificè, diligentiam quantammaximam potuit, perpetuò adhibuit, vt omnibus omnia fieret, quo vel ex hoc vno facilior sibi aditus ad proximos iuuandos daretur.

Eiusmodi præcepta de animarum salute suis in Christo filijs tradebat, vt non solùm, qui ea tenuerint, magnam ad virtutem progressionem fecerint, verùm in omni etiam virtutis genere perfecti euaserint.

Cubiculum omnibus perpetuò dies, noctesque ob magnum, quo tenebatur proximorum salutis desiderium, patere voluit.

De audiendis confessionibus ita solicitus erat, vt de nocte primis illis temporibus antequam dilucesceret, quadraginta circiter virorum confessiones frequenter audierit.

Et hoc magnæ in Philippo charitatis argumento, quòd qui multa nocte, vt confessionis beneficio Deo conciliarentur, ad eum veniebant, ostium semper reperiebant apertum: neque horum labor inanis erat, quandoquidem peccatis primùm confessione patefactis, Philippi deinde suasu oratum ibant: in oratione tandiu erant, quandiu sacri faciendi tempus aduentaret: in Missa communicabant omnes, tum B. Patre annuente, ad diuersa Vrbis Xenodochia, quorum præcipua erant Sanctissimi Saluatoris, S. Spiritus, & Deiparæ Virginis de Consolatione vulgo dictæ, sub silentio ibant; atq; his in locis pijs præsertim sermonibus, vt cætera sileantur, ægros mirum in modum consolabantur, & ad patientiam, peccatorumq; confessionem, & diuinæ misericordiæ spem excitabant; deferebant præterea secum cibaria, quibus eorum corpora

recrearent,

recrearent, quę res cum eo tempore neglecta esset, difficile ęstimatu est quantum ægris, eorumq; custodibus ad animorum salutem prodesset.

Quodam die, anno Domini circiter millesimo quingentesimo quinquagesimo quarto, cum in id omni cogitatione, curaq; incumberent, contigit vt inter eundum, Philippo patre eos comitante (quod principio facere consueuerat) cum prope Vespasiani Amphitheatrum consisterent, inciderent in hominem prouolutum in luto, ita grauiter affecto ægrum corpore, animoque deiectum, vt se erigere nec vellet, nec posset, sed ibidem manere, vel etiam mori statuisset: hunc vbi vidit Philippus, Francisco (id vni ex illis nomen) iubet illico, vt eum in humeros sublatum ad Xenodochium Sanctissimi Saluatoris, quò tendebatur, exportaret: mox ille nulla interposita mora, quamquam longè à Xenodochio aberat, subijcit humeros oneri, & ad locum destinatum solus magno cum sodalium fructu, & ægroti solatio defert.

Prædictiones.

VNus ex ijs, qui Philippum sequebantur, nomine Prosper Iudęum hominē quodam die secum duxit, qui vnà cum Beato Patre, quem multi comitabantur, Basilicam Lateranensem ingressus Patre, alijsq; in genua ante Aram maximā prouolutis, solus ex tota illa multitudine stabat operto capite, ceruice euersa. Quod cū aduerteret Philippus, accersito eia dixit; frater his quæso verbis Dominum precare: Si tu Christe verus es Deus, animū meum inducas velim, vt auita religione reiecta Christianorū fidē suscipiā: cui Hebræus, Deum

vt dicis, orare nec possum, nec debeo: tibi enim si morem gererem, de religione, deq; fide mea dubitare viderer, quod Hebræum hominem non decet. Tum Philippus ad astantes conuersus; rogate, inquit, Deum pro salute Iudæi istius fratris nostri; citò enim, mihi credite, Christo nomen dabit. prædictionem comprobauit euentus: Iudæus enim paucis lapsis diebus non fidem modò Christianam, sed sacrum etiam Baptisma gratulabundus suscepit.

Confitebatur sub hæc tempora creberrimè Philippo pia femina Fulcinia Aneria; Id vbi vir eius Mauritius resciuit, ei confestim iniunxit, ne auderet amplius sacramenta frequentare (ridebat enim is, cum ea, quæ Christi erant, ignoraret eo tempore, spiritales seruorum Dei profectus) dicebatq; sermonem vulgi secutus, ad deteriora plerumq; prompti, sacramẽtorum frequentia prorsus abstinendum esse. sed fortis amor Dei feminam virtute muniens impulit, vt cœptam vitam prosequeretur; cui Philippus, ne dubites, dicebat: perge vt cœpisti; Mauritius ad bonam frugem breui se se recipiet, quod & factum est: Philippo ille quoad vixit, ad confessiones perpetuò vsus.

Philippi miracula.

AEgrotabat eodem anno millesimo quingentesimo quinquagesimo quarto Prosper Cribellius, morboq; indies inualescente, ita grauiter æger apparuit, vt omnes iam medici diffiderent: erãt hi Alexander Petronius, Ioannes Monachus cognomento, & Franciscus Lucensis, medicæ artis peritissimi. Ergo sacro iam munitus viatico, oleoque inunctus, pro

Id præter cæteros sacramento firmauit Franciscus Maria Taurusius Cardinalis.

mortuo habebatur ab omnibus; iamque sacerdos moribundum de more Deo, sanctisque omnibus commendat, & lustrali subinde aqua respergit. Quod dum fieret, venit ad eum Philippus cui mox ille: quid causæ est, inquit, quòd te ad duos dies non viderim? medici mortem mihi certissimam pronunciarunt, modò quæ consueuit febris accessio venerit: quæ accessit. Tum ille: audiui te bonorum tuorum hæredem me testamento reliquisse, quo nihil grauius venire poterat ad aures meas: hæreditati isti cedo, eam tu alteri da: verùm quò clarius videas (subiecit illico) nihil me ex facultatibus tuis cupere, extemplò ad Vaticanam Basilicam me conferam, precatum videlicet diuinam clementiam, vt te præsenti mortis periculo eximat: quod si id obtinere nequiuero, Deo, meam vitam, pro tua vita, tuaq; corporis salute offeram libentissimè: qua ex re fore spero, vt facilè quod petam, impetrem. Hisq; dictis, rem narratu mirabilem, cum inter precandum manus illacrymans morienti imponeret, somnus illico iucundissimus ægrum arripuit: qua ex re, sumpta Philippus occasione Basilicam Vaticanam petijt, ibique per semihorę curriculum in oratione prostratus, quanta maxima potuit animi submissione in vota effunditur, Diuinamq; Maiestatem pro vita morientis efficacibus precibus fatigat, nec irritus: Eo enim ipso momento, quo ille manus, supplicesque voces ad cælum tendebat, è somno moribundus euigilans, cum semiquadrantem horæ circiter quieuisset, salutem sibi redditam, medicis admirantibus, sensit.

Eodem ferme anno Dominicus Saracenus cum Romæ ad artem medicam se contulisset, cardialgia laborare cœpit grauissimè, medicorumque remedijs

omnibus longo iam tempore frustra tentatis: Philippi orationibus, in quo vno spes omnis sita erat commendat se se. cui ille: bono animo, inquit, esto, è præsenti ægritudine euades. Quibus ille verbis cum certam haberet fidem, breui, nullo in posterum medicamento ad morbum adhibito, pristinam valetudinem se recuperasse persensit: viuit is adhuc, beneficijq; memor rem, vt gesta est, pro miraculo habet.

Sed abeamus ab his, & transeamus ad res à Philippo gestas Paulo Quarto Pontifice: Marcellum enim hoc nomine Secundum Iulij successorem, cuius Pontificatus tertiam hebdomadam non excessit, prçterimus.

Porrò Paulus Pontifex creatur x. Kal. Iunias anno millesimo quingentesimo quinquagesimo quinto: seditque annos quatuor, menses duos, dies septem, & viginti.

Iesu Christi anno *Pauli IIII.Pap.anno* *Aetatis anno*
1555 1 40.41

Philippo dæmones se obuios dant:

ANno Domini circiter millesimo quingentesimo quinquagesimo quinto, cum iter Philippo esset, quem multi sequebantur, eum in locum, vbi extant Thermæ, quas Diocletianas appellamus, vidit in quodam pariete vetustate collapso stantem [a] dçmonem hominis specie; quem cum attentius inspiceret, obseruabat eum nunc iuuenem [b], nunc senem apparere. Quibus rebus dæmonis insidias agnoscens, Christi nomine imperat, vt qui sit aperiat, His ille victus celeri fuga se se proripuit, odoreque teterrimo quo abiens locum

[a] *Acceptum id à Vincentio Tecosio viro optimo qui inter, fuit.*

[b] *Lege Onsbertū Monachum in vita S. Dunstani Cantuaria Epis. apud Sur. tom. 3. c. 8.*

locum illum compleuit, quem ne bestiæ quidem ferre possent, quis tandem esset, Philippo, cæterisq; qui aderant spectatoribus, patefecit.

Illud hìc silentio non inuoluam, quòd auidus dæmon eius animi quietis perturbandæ, de nocte, quo tempore orationi attentius vacabat, ei se videndum offerebat: Totis enim viribus contendebat ille, vt eius impetus, quibus ferebatur in Deum, si non reprimeret, certè retardaret.

Nocte quadam (incertum mihi est quo tempore id contigerit) supplices ad Deum preces more suo offerenti, adest dæmon, vt terrorem incutiat. Id vbi B. Vir aduertit, fusa illico ad Sanctissimam Dei Matrem oratione, & eum timorem paruo negotio discussit, & inimici artes pia audacia uicit: nec prætera minus, imò tantò magis orare perrexit; dęmon enim, ubi faciem ostentes, timidus: vbi terga verteris, audax. Sed hæc percursa.

Dæmon Virginali eius pudicitiæ insidiatur.

EOdem anno, cum videret humani generis hostis animarum fructum vnius Philippi opera singulis quibusq; diebus vberiorem fieri, solita motus inuidia decreuit eum ab huiusmodi studio illecebra carnis[a] auocare: id autem per impudicam feminam hac aggreditur arte. Erat in Vrbe meretrix eius laqueis irretita, Cæsaria, cui nihil erat boni pręter pulchritudinem. Hæc dæmone[b] instigante magnificè se iactare cœpit apud adolescentulum satis ampla familia, quocum turpiter viuebat, de Philippi animo emolliendo, atque ad libidinem alliciendo: cui ille multam polli-

cetur

[a] *Sanctorum castimoniæ diabolum insidiari solitum eorundem res gestæ affirmant. lege præter cæteros Palladium in Lausiaca, Metaphrastem in Daniele Stylita, Gulielmum Monachum in S. Bernardo lib. 1. c. 5. Petrum Raux. lib. 1. vitæ S. Vincentij c. 12. & Sur. to. 3 in S. Bernardino.*

[b] *Testes iurati quamplures id affirmant, in quibus vnus est Cæsar Baronius Card.*

cetur pecuniam, si id tentaret. Accipit impudica femina conditionem, sed timens (quippe quæ nimium in aliena pernicie prudens erat)ne propter egregiam viri sanctitatem, si ipsum apertè aggrederetur, nihil se posse perficere,vnam reliquam esse viam fraudis,& doli excogitauit.quid igitur consilij cœpit mulier dæmonis artibus instructa ? illum per ipsius quod adamabat plurimum,speciem honesti aggreditur: mittit ad eum quendam, qui illi deferret se in extremo & animi & corporis periculo esse; ad bonam frugem velle redire, & anteactæ vitæ noxas confessione expiare: rogat per eum,ne velit opem periclitanti animæ denegare. Ille, vt incredibili ardebat salutis omnium charitate lætatus vehementer oblatam sibi occasionem esse,dispersam Christi ouem ad suum ouile congregandi, domo egressus, eam conuenit, nihil huiusmodi suspicatus. Tum diabolicum illud instrumentum femina (Philippus vix scalas ascenderat)omnis non modò pudicitiæ, sed pudoris oblita, nudam se se illi obtulit videndam, solo velamine ad carnem coopertam, vt si illi bellè res cecidisset, vtiq;rem conficeret .sed vicit, Deo fauente, volenteq; simplicitas calliditatem, libidinem continentia. Sanctus vir vbi suæ insidias fieri vidit castitati, vbi se vnum impugnari, sibi quod reliquum erat præsidium fuga confestim quæsiuit: sic non minus impudicæ, quàm impiæ, ac turpissimæ feminæ profligata petulātia,& dæmonis est astus illusus,eiusque demum vires comminutę:id re ipsa confirmans,quod verbis affirmare solitus erat,cætera tentationum genera pugnando reprimi, hanc vnam fugiendo potius vinci, quàm resistendo. Interim impudentissima femina,vbi delusam se vidit, nimio pudore persusa, iracundiaq;

exęstuans

exæstuans scabellum, quod sibi primum ad manus venit, eius interimendi studio, post tergum coniecit; sed seruante Deo militem suum, nihil ea re læsus, firmo corpore, virtuteq; integra inde exijt, quod sanè non sine miraculo fieri potuit. Quo apud Deũ præclaro facinore illud impetrasse cõpertum est, vt plus triginta ante obitũ annos, omnibus in posterũ careret stimulis[a] cupiditatum, sensuq; libidinis. magna sunt hæc profectò, magna, quis neget? sed adijciemus alia non minora.

Eo ipso quoque tempore insigniore alio dono eum exornauit Dominus, scilicet, vt ne inter dormiendum quidem eius corpus vlla impuritate pollueretur, qua interdum vel inuiti inquinamur, idque eò mirabilius, quò supinus ille facie semper ad cælum versa somnum caperet. His itaque cumulatus beneficijs cum tranquillitatis statum obtinuit, vt iam non inter mortales mortalem vitam, sed cælestem inter cælestes ducere, & proximè ad pristinum illum innocentiæ, integritatisq; statum (si ita dicere fas est) accedere videretur. Refriguerat in eius corpore omnis ardor libidinum: caro spiritui obtemperabat: nullos corroborata virtus impurarum voluptatum impetus extimescebat: ita in illo tactus sensus obstupuerat, vt eius caro lapidis instar omnis pene sensus expers esse videretur.

[a] *Nullam carnis tyrannide sensisse S Equitium Abb. scribit S. Greg. Pap. dialog. lib. 1. cap. 4. lege etiam, si libet, Leontium in Symeone Salo apud Sur. tomo 4. Cassianũ collat. 12. de castitate.*

Dicere quandoq; solitus erat (quamquã id paucis è suis aperiebat) vnũ & idẽ sibi esse, mulierẽ, atq; lapidem cõtrectare; adeò repressus in illo erat omnis impetus, restinctaq; omnis cupiditas illecebrarũ blãdæ voluptatis.

Harum rerum sanè admirabilium firmissima, grauissimaque extant testimonia: affirmat id præter cæteros omni asseueratione, qui erat ei à confessionibus, Cæsar Baronius Cardinalis, qui vltimas eius confessiones in extremo vitæ tempore audiuit. Is iuratus narrauit

Philippum paucis diebus antequã ex hac vita migraret, eam inter confitendum lacrymarum vim cum singultu profudiſſe, vt fletum cohibere non poſſet, vt qui ſummo ſe affici dolore diceret, quòd cum multa à Deo dona nullis ſuis promeritis accepiſſet, tum hæc præcipuè, vt ſe [a] virginem ad illum vſque diem ſeruaſſet, trigintaq; plus annos omnibus carnis [b] ſtimulis ita caruiſſet, vt nullam eius tyrannidem ne in quiete quidem ſentiret, ita tamen erga diuinam liberalitatem ingratus extiterit, vt nihil vnquam beata vita dignum egerit, vocationi diuinę haudquaquam reſponderit. O perfectæ integritatis exemplum! O miram Beati viri humilitatem! & hęc erant, de quibus ille multis cum lacrymis ob ſummam animi demiſſionem confiteri conſueuerat: Ex his itaq; rebus, tanquam ex vberrimo fonte ardor ille fluxit, quo alũnos ſuos verbis planè diuinis ad caſtitatis amorẽ incitare non deſiſtebat. Vult enim cæleſtis ille ſpõſus (idq; ipſe nouerat) quorum ſibi animos perpetuũ ad habitandũ delegerit habitaculũ, eoſdẽ etiam eſſe ab omni impura corporis contagione ſeiunctos. Hinc quos carnis tẽtatione premi ſentiebat, eos cõſilio, precibus, cohortatione, omni deniq; ope ſanare; eos verò, qui eius eſſent immunes, conſeruare integros conabatur, ſuæ nõ magis cuſtos caſtitatis, quàm defenſor alienæ: Illud etiã hic attexã, adeò elucere ſolitũ in Philippo virginalis caſtimoniæ candorẽ, vt nemo eum diutius frequentarit, quin de caſta vita amplectenda cogitare cœperit.

[a] De eius Virginitate teſtes iuratos habemus præter Baroniũ, Auguſt. Card. Cuſanũ. alioſq; viros optimos.

[b] Fuiſſe B. P. caſtitatis dono exornatum etiam Franciſcus Maria Cardin. Tauruſius publico teſtimonio cõfirmauit, idemq; alij vt qui à B. viro audiere, ſacramento teſtificati ſunt: voluit enim Deus, vt tanti doni plures extarẽt teſtes, ſuntq; ij Hieronymus Pamphilius Rotæ Auditor, Alexander Fidelis, Germanicus Fidelis: his accedit huius hiſtoriæ auctor, quatuorq; alij Sacerdotes optima fide, quiq; humanitate eius, & probitate in conſuetudine quotidiana magnopere delectabantur.

Communi omnium æſtimatione, conſtantiq; fama virgo eſt habitus, atque huius quidem virtutis tanta erat in animo pulchritudo, vt in ipſum etiam corpus, in vultum, inq; oculos mentis indices redundaret, vt non modò in ipſo ſermone, & in omnibus eius actionibus

bus; sed in ipsa quoq; facie uirginalis quidam candor eniteret.

Sed quid dicam de hominis honestate, munditieque? nulli hominum unquam, sanus esset ille, uel æger, castissima membra, nudamque[a] carnem patere permisit: cuius rei oculatus testis, præter cæteros, ego ipse sum, qui apud eum dies, noctesque, assiduè eram.

Nihil in eo deprehensum fuit ab aliquo, quod cuiusquam oculos, animumue offenderit: de scurrilibus, obscœnisque verbis ne cogitauit quidem: ita deniq; in omni vita se gessit, vt ab ipso ineuntis ætatis flore cunctis propositum castitatis, Christianæq; modestiæ exemplar videretur ad imitandum.

Illud in Philippo fuit ex multis admirabile, quòd vt virginitatem, cæterasq; virtutes ex odore; ita impudicitiã, & id genus alia ex fœtore[b] diuinitus deprehẽdebat. Id porrò præter cæteros sacramẽto testati sunt, Philippo vita functo, complures illorum, qui eo ad confessiones vtebantur, quippe quibus huiusmodi infectis peste, sed eam non aperiẽtibus, vltro ipsemet ante opportunã remedia, & genus morbi, & causas detegeret: filij libera voce dicens, vos male mihi oletis, lapsi estis in id genus libidinis, conscientiæ noxas detegite, peccatorum venenum confessione eijcite, admissa scelera confiteamini. Quibus illi auditis, rei nouitate attoniti, exponebant omnes sacramento confessionis, quid quisque dolendum egisset in vita, & pœnitẽtiam amplectebantur, animum ad amorem cælestium conuertentes.

Quæ autem fuerit eius animi puritas, quæue cordis mundities, id vel ex hoc vno de multis conijci potest, quòd excipiens confessiones hominum istiusmodi sor-

[a] Idem de magno Antonio, atque Ammone narrat S. Athanasius in eorum rebus gestis, lege prætereà Cyrillũ in Ioanne Silentiario, & Petrum Ranzanum in S. Vincentio lib. 2. c. 7.

[b] Idem de magno Euthimio narrat B. Cyrillus Monachus in eiusdem sancti viri rebus gestis; sed id ipsum de alijs etiam sanctissimis viris legimus. Atqui nõ me latet nõ deesse, qui tetrũ aliorum peccatorum odorem perceperint, percurre, si libet, vitã S. Pachomij Abb. à Dionysio Abb: Roma. Exiguo cognomento è Græco sermone in Latinũ versam, itemq; S Hieronymũ in rebus gestis S. Hilarionis, S. Athanasium in historia Antonij Magni & denium res gestas S Birgittæ apud Sur. tom. 4.

dibus inuolutorum, ita teterrimo illo, atq; pestilenti odore, qui ex obscœnis illorum voluptatibns permanabat, afficiebatur, vt manus, aut linteum ad nares admouere, seseq; in aliam quandoq; partem obuertere cogeretur: quod admirabili tamen dexteritate, ne quis id aduerteret, faciebat. Narrabat ille tam graue se ex hoc nefario scelere odorem percipere, vt cum nullo sibi videretur fętorum genere posse conferri.

Huc illud etiam summa admiratione dignum accedit, quamquam alio contigit tempore. Mulier [a] quædam eum frequentare cœpit: hanc B. Pater intuitus, diabolum in ea residere mentis oculis vidit, quamobrē manu ad eum expellendū [b] feminę diuino instinctu admota, id eo attactu factū est, vt mox tam pestilenti, atq; sulphureo femina halauerit odore, vt eius ille grauitatem ferre nō posset. Hic ipse odor postea ita in eius nares importunissimus penetrauit, eiusq; manibus infixus hæsit, vt vix post triduum, [c] quamquam maximam adhibuerat diligentiam, eius se molestia liberandi, restitutus in pristina videretur. Affirmabat ille post, eum fœtorem ex ipso dæmone profluxisse.

[a] Id iuratus firmauit Federicus Card. Borromæus, idemq; alij sacramento testantur.

[b] Lege magnum Athanas. in vita S. Antonij Abbatis.

[c] Lege Palladiū in Lausiaca in Pachone Abb.

Philippus ægrotat.

EOdem anno quinquagesimo quinto, cum septem Vrbis Ecclesias obiret pedibus, ex labore itineris in ardentem febrim incidit, quæ etsi hominem multos tenuit dies, vitam tamen non hausit.

Prædictio.

MAximianus Burghius rogatus à viro quodam Primario, vt secum viuere vellet, accepit ille, in-

uitus

Hanc rem sacramento narrauit Franciscus Maria Taurusius Car.

uitus licet, conditionem, ea lege, ut cum solius Dei cupidus esset, negotijs sæcularibus non implicaretur: sed cum vir ille fidem ei datam fallens, hominis opera ad res suas vti tentaret, & Maximianus in voluntate sua maneret, qui in eadẽ domo erant, Maximiano propter dominum molestissimi esse cœperunt. Ille verò vt magnæ vir prudentiæ, subodoratus id quod erat, illinc vbi primùm posset, se subducere decernit: hoc vbi Philippus audit, abscessũ dissuadet, ꝓpheticoq; spiritu minitatur, si id fugiendæ crucis studio attentet, quieto nũquam animo vitam traducturum: & certè constitit dicto fides; ille siquidem datum sibi consilium repudians semper maris instar fluctibus vel cogitationum, vel deliberationum (etsi Dei beneficio laudabiliter viuebat) agitari se sensit.

Iesu Christi anno *Pauli IIII. Pap. anno* *Aetatis anno*
1555.56 1.2 41.42

Magni ad eum concursus.

CVm Philippi virtus, nomenq; magis magisq; in dies elucesceret, animorum fructus eiusdem opera mirificè cœptus est augeri. Conueniebant quotidie in nostrum Oratorium quamplurimi, quorum ille pectora diuini verbi explicatione ita ad pietatem inflammabat, vt laudabiliorem vitæ rationem instituerint, Christoque, abiectis curis inanibus, nomina dederint.

Quotidianis colloquijs hoc vnum vel maximè agebat, vt confluentium pectora ad orationem, ad sacramentorum frequentiam, aliauè pietatis opera accenderet,

Magnos in pietate progressus, Philippi industria, studioq; habuit Ioannes Baptista Saluiatus è prima nobilitate vir: erat hic Catherinæ Mediceæ, Franciæ Reginæ consobrinus, atque Antonij Mariæ Cardinalis germanus, qui mira cum significatione pietatis, è vita decessit, adiunxitq; se Philippo anno Pontificatus primo.

Franciscus Maria Taurusius vir genere nobilis Philippo ad confessiones vti cœperat: idq; vbi primùm aggressus est, flammam illico diuini amoris suo insidere pectori sensit, quæ vsq; eò hominem stimulauit, quoad assiduis Philippi lacrymis, precibusq; eius animus mollitus, totum se illi vt generosus erat, ac nobilis, anno huius sæculi quinquagesimo sexto regendum, gubernandumq; tradidit.

Neque illud hic silentio prætereundum, quòd volens Philippus in hoc, de quo loquimur viro formare Christum, illum in suum ducere cubiculum consueuerat, vbi eo præsente precibus dans se se, eam spiritus dulcedinem in eius animum instillare cœpit, vt in terra cùm is esset, quendam tamen cæli, rerùmque cælestium gustum sibi percipere, totusq; dulcedine liquefieri videretur.

Constantius Tassonius genere clarus, sed sæculi voluptatibus implicitus, cum monita Beati patris, tota ferme obstupescẽte Ciuitate, amplectitur, eos, Philippo præceptore vsus, in virtute progressus effecit, vt sæpius per hebdomadam sacramenta frequentaret, studia mortificationis, quæ vocant, libentissimo animo amplecteretur, valetudinaria adiret, Philippi demum iussu sacerdos factus quotidie sacrum faceret: quam vitæ rationem ad vltimum diem cum integram,

inuiolatamq; seruasset, mortem obijt piam, & sanctam, videlicet vitæ consentaneam. Præter hos alij è prima nobilitate non pauci Philippum sequebantur, quorum nomina ne plus nimio crescat præsens oratio, de industria missa facimus.

Consueuerat Philippus profestis diebus, quos Christo genuerat, in tres, quatuorue distributos classes, ad Vrbis valetudinaria mittere. Initio verò, quò eo magis ad id muneris suo inflammaret exemplo, cœpit ipsemet à prandio ægrotos in Nosocomijs adire, eosque alloquio, obsequio, omni officio prosequi: qua re exciti qui eum sequebantur, ea ipsa faciendi ardebant desiderio.

Quæ autẽ fuerit horum pietas in ægros ibidẽ decumbentes, ex vnius facto discetur. Io. Baptista Saluiatus, cum in id totus esset in Xenodochio, quod Consolationis nomine vulgus appellat, rectà ad ægrum, vt eius sternat lectulum tendit, quem à cubili surgat, demissè rogat. Hic ille contemni se ratus; ne quæso Domine ait, mihi illudas pauperi: nouerat enim iste Ioannis Baptistę licentiam, libertatemq; viuendi; sed ignorabat mirificam eius animi mutationem, qua à terrenarum rerum affectu ad cælestium amorem toto pectore se se conuerterat. Quid multa? permotus æger tanti viri auctoritate, sed multò magis humilitate, vt qui instaret, vrgeretq; vehementius, totus in admiratione defixus è strato exilijt.

Porrò Ioannes Baptista id viuendi genus ea mentis firmitate, constantiaque ad obitum vsque retinuit, vt nunquam ex quo tempore primùm manum suam ad aratrum posuit, retro respexerit.

Cæterum in hoc capite de concursu, illud silentio præ-

prætereundũ nõ eſt, ea Philippũ prudentia, dexteritateq; eos, qui ſuæ ſe tradebãt diſciplinę rexiſſe, vt in omnibus rebus, quamquam arduis, ac difficillimis obedire gauderent, qui iubebantur. Nemo ad eum acceſſit vnquam conſilium aliquod ad animæ ſalutem petiturus, quin lætus ab eo recederet, frigidoſq; in Dei amore filios aſſiduis precibus calefaciebat, nutantes confirmabat.

Prædictiones.

EOdem Chriſti anno millesimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto, menſe Auguſto, ægrotabat Gulielmus Bucca: quod vbi Philippus reſciuit is, dixit, è præſenti morbo haudquaquam conualeſcet: nec verba in ventum iacta. Aeger eo ipſo oppreſſus morbo, eodem anno ſupremum diem ſacramentis Eccleſiæ præmunitus expleuit.

Id Franciſcus Maria Taurusius Card. iuratus narrat, idẽque alij ſacramẽto affirmãt.

Eodem, vt opinor, tempore crediderat Franciſcus Fortinus, quem Philippus Chriſto genuerat, Alexio Bettino (multum pecuniæ, fama erat, poſsidenti) nummos aureos tercentum, idq; inſcio Philippo, inconſultoque. Hoc vt ad eius aures peruenit, trapezitæ et ſi ignarus, alumno confeſtim iubet, vt eam pecuniam nulla interpoſita mora repetitum pergat, paret ille monenti, & quamquam puderet eum veſperi repetere, quod manè Argentarij fidei commiſerat; tamen obedientiæ meritum aſpiciens, parere Philippo maluit, quàm ſibi ipſi indulgere resũptaq; ab Alexio pecunia, lapſis paucis poſt diebus paſſim apud omnes peruulgari cœptum eſt Argentarium cum nil minus de eo cogitaretur, decoxiſſe; quandoquidem infortunio fortè aliquo, non nequitia, vt credi poteſt, absũpto patrimonio

ſimulque

ſimulque priuatorum pecunijs, creditoribus fidem fefellerat.

Modium moribundum bis è faucibus mortis eripit.

EOdē, vt opinor, anno Io. Baptiſta Modius Calaber, qui inter alios Philippi filios præcipuus erat, bis vno ferme tempore à media morte eius opera reuocatus fuit. Erat is profeſſione medicus, vir doctus æquè ac pius, cuius liber de aqua Tyberina inſcriptus, vt miſſas faciam, quas in B. Iacobi Tudertis cantica elaborauit notationes, non ſine auctoris laude circumfertur.

Inuaſerat eum primùm grauiſſimus morbus; ea mali vis erat, vt Petrus Antonius Contugius, & Hyppolitus Saluianus medici ea tēpeſtate primarij de eius ſalute penitus deſperarent. Die quodam morbo increſcente Modium ad paucas horas vitam producturum pronunciāt: ex pulſu enim arteriarū, alijſq; ſignis morti proximum eſſe compererant. cum ergo ille ſenſibus prope omnibus deſtitutus haud procul abeſſet interitu, adfuit Philippus, qui vt hominē, ex cuius priuatis colloquijs multus colligebatur animorum fructus, à mortis faucibus eriperet, ſolus ſe in quodā cubiculo abdidit: ibi pro ægri ſalute eo animi ardore diuinam cœpit implorare clementiam, vt plus quinq; cubitis in altum toto corpore attolleretur, eius facie mirum in modum radiante: cum ſic autem vnam & dimidiam circiter horam ſublimè elatus precibus inſtitiſſet, ingreſſa mulier, cui Margaritæ nomen, quæ Modio cibaria præparabat, in cubiculum orantis, eum diuina vi ſublatum à

terra lumine splendere, faciemque solis instar radios emittere deprehendit; quo visu illa primùm territa, miraculum exclamat, miraculum. exciti hoc clamore qui morięti assidebant, cõfestim accurrunt: summis in tenebris splendere omnia, Patremq; in altum elatum cernunt. Interim ille in se reuertens gratulabundus ad Modium tendit, astantibus tantę rei miraculo stupentibus, manibusq; eius capiti admotis, hominem nominatim inclamat; bono animo esto, haudquaquam ex isto morbo morieris. Quibus dictis redire ægro mox cœpit vox cum sensu; B. Patri respondit, quocum longum sermonem habuit, ac paucis pòst diebus è morbo planè conualuit. Hanc porro rem adeò miram, vt erat gesta, sacramento mihi, alijsque narrauit post Philippi obitum, Bernardinus Corona [a] ciuis Romanus, affecta ætate vir, pietatiq; deditus, atq; vnus ex antiquioribus eiusdem alumnis; eo enim viuente id ipse vni tantùm, vel alteri secretò aperuerat; omnibus enim palam indicare nunquam ausus fuerat, ne Philippi modestiam offenderet, quam quidem offendisset grauissimè.

[a] *Idem alij iureiurando firmarunt.*

Nec vna hac in re Philippi is expertus est opem: non multò post cum vesicæ calculo laborans [b] vrinæ reddendæ difficultate vexaretur, grauitas morbi fecit, vt desperatis iã medẽtiũ auxilijs salute pereclitaretur: Ergo inuisit eũ Philippus, eoq; vt par erat, ad patiẽtiam cohortato, in templum ad preces pro illo fundẽdas perrexit, ibi in feruore spiritus orans continuo salutis filij desiderio: lacrymę [c] in eius facie esse cœperunt, quę simul atq; ex oculis fluere visæ sũt, eo ipso momẽto vrinæ simul & calculo iter patuit: qua ex re ita se æger alleuatum sensit, vt ex incommoda illa valetudine penitus emerserit

[b] *Accepimus id à Franc. Maria Taurusio Cardinali. hoc ipsum Ioannes Franciscus Bordinus Aueniōnis Archiepiscopus publico testimonio confirmauit.*

[c] *Idem Magno Antonio accidisse scribit B. Athanasius Episcopus in eius vita.*

emerserit.

Huius deinde opera B. Pater in enarrandis priscorũ Sanctorum rebus gestis magno cum fructu, & solatio audientium vsus est: erat enim melliflua quadam facundia præditus, qui cum verba ad multitudinem faceret, vtile dulci miscens astantium pectora mira quadam suauitate replebat: deniq; cum magna in pauperes flagraret charitate misericordiæ, Christianæque pietatis operibus maximè deditus, aliquot post annis in Dei famulatu absumptis obijt ita religiosè, pièque, vt vitæ responderit eodem tenore transactæ.

Iesu Christi anno 1557 | *Pauli IIII. Pap. anno* 2.3 | *Aetatis anno* 42.43.

Visiones.

VIncentius, qui vitã Philippo Magistro vsus cum pietate duxerat, Philippo itidem eo ipso momento, quo obijt,[a] se se ostendit, quem ille nubes[b] penetrantem propriis oculis intuitus est. Incidit ea res in annum Domini millesimum quingentesimum quinquagesimum septimum.

Sub idem tempus Marius Tosinus[c] nomine, vir pietati deditissimus vt obiit, eidem confestim apparuit, cumq; eum bis nominatim maxima voce inclamasset, cęlum luce clarissima circumfusus illo ipso vidente ascendit.

Sed hoc loco res videtur poscere, vt paucis explicem quid ille de visionibus sentiret: Visiones, dicebat, seruorũ Dei aspectibus se se obiiciunt, sed ex hoc omnia pendent, ut qua decet animi demissione eas ho-

[a] *Sanctissimi viri, animos seruorum Dei recens vita functorum cælum frequenter conscendere vidit. lege S. Athanasium in S. Antonio, S. Hieronymum in Paulo primo Eremita. B. Cyrillum monachum in SS. Euthymio. Ioãne Silentiario, & Saba, Euiratum in Prato c. 57. S. Gregoriũ Pap. lib. 2. dialog. cap. 33. 34. 35. lib. 4. c. 40. Bedam in S. Cutberto apud Sur. tom. 2. c. 34.*

[b] *Obijt is 4. Idus Februarias.*

[c] *Hanc rem iuratus narrauit Federicus Car. Borromaeus; idẽ fecere alij ad sex.*

Vincentius, & Marius ex Sodalitio S. Trinitatis fuere.

mo excipiat.

Illud frequenter monebat alumnos, ne visiones curarent: quandoquidem quisque facilè hisce in rebus (cum Angelus satanæ boni Angeli specie hominibus appareat) labi turpissimè potest. Hinc ille ita ab omni visionum, ac reuelationum lubrica quadam, ac spiritualibus hominibus maximè periculosa curiositate abhorrebat, vt qui talibus delectarentur, acri sermone corriperet; liquidò affirmans nihil esse in laqueis diaboli piis hominibus perniciosius, quàm vesana hæc dæmonum ludibria: in moribus corrigendis, vitiis extirpandis, virtutibus amplectendis, inq; demum moderādis affectibus, & consimilibus assiduam, diligentemque operam ponendam inculcabat. ergo visiones respuendas esse docebat, nec dedignari Dominum, si id fiat etiam si ille ipse verè appareat.

Cæterùm cum de visionibus hic verba fecerim, non ab re opinor, erit, si quam ille harum rerum notitiam habuerit, paucis nunc historiæ apponam: Ea enim talis erat, vt veras visiones à falsis paruo negotio cognosceret.

Cuidam precibus insistenti tanta, tamq; mirifica lux se se repentè obiiciebat, vt momento pene temporis quamplurima de rebus diuinis clarè perspiceret: cumq; is dæmonis insidias veritus, nosse cuperet, an id diaboli opera fieret, Religiosos quamplurimos magni nominis consuluit, quorum responsis cum contentus non esset, ad Philippum tandem confugit, nec sanè frustra: Namq; adeo ille confestim planè atque dilucidè quæ vera esset, quæue falsa visio, explicuit, vt is liquidò iam compererit à quo spiritu ea lux in suam mentem immitteretur.

Francisco ex eius discipulis vni Ferrariensi cognomento [a] dæmon noctu Sanctissimæ Virginis instar apparuit: id autem eo consilio, vt vel sic hominem ea specie facilius deciperet: idq; cum is manè ad Philippum detulisset; non tibi inquit ille, Sanctissima Dei Mater, vt putas, sed dæmon eius forma se se videndum obtulit: itaque cum primùm eadem visio tibi se denuò obijciet, faciem eius qui apparet conspuas iubeo.

[a] *Quæ de Ferrariensi hec loco narramus à Francisco Maria Taurusio Cardinali didicimus, id ipsum etiam ab alijs quibusdam viris optimis quidem, et integerrimis accepimus.*

Insequenti nocte, Ferrariensi magno animi ardore precanti dæmon eadem specie, eodemq; fulgore micans præsto est, qui præcepti Beati Patris haud immemor, diaboli mox faciem sputo fœdat: qua re confusus dæmon, turpiterq; superatus euanuit: vixque ille aufugerat, cum sacratissima Virgo ei se se palàm ostendit, eumque vt faciem eius conspuat, modò id possit, monet: demum recreatum mirificè relinquens, sublimis abijt.

Erat is magna animi simplicitate præditus, Angelorum voces audiebat, meretrices ex fœtore deprehendebat: nec his solis eius ornabatur animus virtutibus, quandoquidem ex eius oculis perpetui ferme lacrymarum riuuli profluebant; idq; præsertim cum vel sermonibus, qui de rebus diuinis fiebant, interesset, vel diuinissimo Eucharistiæ sacramento, quòd singulis desumebat diebus, se reficeret.

Cum is quodam die,[b] quòd ex calculo laboraret, vrinam facere non posset, ad Deum conuersus; fac, rogo, Domine, vt nec purgandi alui facultas mihi sit vlla. hæc vix effatus erat, cum derepentè absque vllo sensu doloris vrina profluxit.

[b] *Id ipsum & quod sequitur à Francisco Maria Taurusio Cardinali audiuimus.*

Cum alio die inter eundum Iudæus quidam sibi occurrisset, tanto repentè eius ad Christum conuersionis

desiderio inflammari se sensit, vt totos tres annos Deũ pro illius salute rogare destiterit nunquam: triennio exacto, cum ad Basilicam Sancti Petri diuinam rogatum clemētiam se recepisset, ex improuiso tumultuantem quasi turbā sibi audire visus est: ergo foras egressus Iudæum de quo loquimur ad sacrum Baptismatis fontem properantem videt. Qua ex re tantam cœpit animo voluptatem, quantam dicere vix nemo sufficeret, lacrymasque præ dulcedine tenere non poterat: & de discipuli sanctimonia satis.

In Indias ad infideles Christo adiungendos pergere cupit.

EOdem huius sæculi anno quinquagesimo septimo cum vesperi post fusas Deo preces epistolæ de rebus Indicis in eius cubiculo legerentur, tanta cupiditate ardere cœpit infideles ad legem Euangelicam reducendi, vt statuerit ad Dei gloriam, difficultatibus omnibus, periculisq; spretis, quæ plurima, maximaq; se se ei offerebant, vnà cum Francisco Maria Taurusio, Ioanne Baptista Modio, & Antonio Fuccio, alijsque è suis alumnis ad viginti in Indias proficisci.

Verùm, vt in huiusmodi deliberationibus fieri solet, cogitauit primùm, vt rem Deo assiduis precibus commendaret: Nihil enim ille aggrediebatur vnquam magni vel parui momenti id esset, nisi consulto prius, ac propitiato Domino; deinde quò de diuina voluntate certior fieret, vt pios viros consuleret; postremò vt qui inter eos sacerdotij capaces essent, sacerdotio initiarentur: tum vt petita à Pontifice Maximo benedictione, atq; licentia, longinquo, ac periculoso itineri se se

com-

committerent. Is profectò omnium ardor erat, vt terrores, vitæ pericula, dæmonum tentamenta, ærumnas pro nihilo ducerent, grauia queq; nimirum ob Christi fidem disseminandam patiendi cupidissimi.

Ergo Philippo eam in rem intento hanc mentem iniecit Deus, vt religiosum quendam è Sancti Bernardi familia sanctitate conspicuum adiret, eius voluntatem illo interprete, ac deprecatore, audituro; quod fecit.

Præerat is eo anno Monachis Cistercienfibus apud Cœnobium SS. Vincentij; & Anastasij martyrum ad aquas Saluias: parentes habuit, vt Francisco Maria referente didici, ea sanctimoniæ laude exornatos, vt præter cæteras consuetudines Christiano homine dignissimas, hanc perpetuò tenuerint, vt biduo antequam procreandis liberis iuxta matrimonij sanctissimas leges operam darent, peccata confessione exponerent, sacraq; se se Eucharistia reficerent; quibus peractis, Deum rogabant enixè, vt talem ipsis filium daret, qui dignus esset in numerum seruorum eius adscribi: migrarunt hi è vita ea sanctitatis fama, vt illos existimarint omnes ad eum locum, qui rectè morientibus patet, sibi aditum aperuisse. Horum filij, filiæq; eiusmodi in rebus pijs progressus habuere, vt sanctissimè & vixerint, & obierint.

Nunc ad Philippum, cuius cum animum Augustinus Ghettinus (id erat Monacho nomen) cognouisset, inducias petit: oratione enim rem à Deo respondit quęri oportere. Supplicatione completa Philippo narrat, Romam, non ad Indias euocari, Indiasq; eius Romam esse, apparuisseq; sibi S. Ioannem Euangelistam, qui diceret Deum ita velle, vt Romæ ad ipsius vineam

neam excolendam maneat, vbi multos eidem filios aggregabit; Romæ quippe, & eius, & alumnorum opera ad plurimorum salutem vti decreuisse. Retulit is etiam vidisse se aquas, vulgò trium fontium appellamus, in sanguineum colorem mutatas:quare apertissimè significari dicebat, nouam Vrbi procellam impendere, quod etiam ab eodem Apostolo se accepisse narrauit, totiusq; visionis ordinem Philippo exposuit.

Tum his ille auditis ad omnia se pro Christi arbitrio paratum ostendens, sermoni serui Dei cessit, Romæ manere statuit, vbi quàm strenuè in animorum salute procuranda elaborauerit, quotuè fructus ediderit, nullus est qui non norit.

Iesu Christi anno Pauli IIII.Pap.anno Aetatis anno
1558 3 43

Alia per eum instituta ad animorum salutem.

VErùm cum maior quàm pro loco, vbi sermones habebantur frequentia, de eo mutando cogitari cœptum est: impetrauit itaq; Philippus anno huius sęculi quinquagesimo octauo, à Sodalitio Charitatis, vt super fornicem dextri lateris Ecclesiæ (locus is erat satis amplus, nulliq; tunc vsui destinatus) populum congregaret, sermonesq; haberet.

Interea cum assiduis, ac quotidianis diuinarum rerum sermonibus accedentes excoleret; videns maiores in dies auditorum accessiones ad diuina colloquia fieri, visum ei est è suis aliquot huic operi destinare: elegit itaque Franciscum Mariam Taurusium, et Ioannem Baptistam Modium tum laicos. Hi vbi ad multitudinem verba facere cœperunt, ita auditorum voluntates in Dei amorem accendebant, vt se mox tanti, tamque

eximij

eximij parentis filios esse confluentibus ostenderent. In horum numerum aggregauit postea Philippus Antoniũ Fuccium, & Cæsarem Baronium Soranum, aliosque qui Parentis exemplum manibus, pedibusque imitati, similesque fratrum suorum opus Dei miris modis magno cum animorum fructu iuuabant.

Excogitauit præterea Philippus, quò vehementius ad Dei amorem confluentium pectora inflammaret, inflammataq; ab omni incommodo, detrimẽto, molestiaque sincera, & integra conseruaret, vt eodem loco singulis quibusq; diebus; hieme postrema hora diei; æstate tertia & vigesima, ad certum campanæ signum Oratorium aperiretur, quo non solùm nobiles, sed etiam plebeii oratum conuenirent. Modus, qui tenebatur, is erat: post dimidiæ horæ secretam, ac mentalem, quam vocant, orationem ad horologij normam dimensam, quatuor hebdomadæ diebus tertia, & quinta feria, & sabbato, ac Dominico die Litaniæ recitabantur, quibus & publicæ, & priuatæ res commendabantur Deo; reliquis diebus, qui supererant, secunda, quarta, ac sexta feria, lucerna in laterna abscondita, quæ papiraceam in anteriore facie, Saluatoris nostri in crucem acti effigiem habebat; quæq; sola à fratribus cernebatur, singuli, qui eò conuenerant, funiculis tanto temporis spatio se se percutiebant; donec recitato prius breui Dominicæ Passionis compendio (cui id est initium: Recordemini fratres carissimi) totus psalmus quinquagesimus, & centesimus vigesimus nonus, atq; antiphona Salue Regina, vel alia, quæ tempori congrueret, mœsta, ac lugubri voce caneretur. Quæ consuetudo Christianæ pietatis plena hodie apud Patres nostros magno cum animorum fructu perseuerat.

Alumnos

Alumnos Philippus omni ope iuuat.

INterea cum maior in dies hominum concursus eodem tempore ad eum fieret, & Oratorij opus ferueret, plurimis quotidie ad colloquia conuenientibus, hunc ille morem induxit, vt primùm vel ipse legeret, vel alijs legendum traderet librum, qui de rebus spiritualibus ageret: quo facto, eorum quæ lecta erant, occasione, vnum & alterum, vel plures ex circunstantibus interrogabat varijs de rebus, vt de virtutibus amplectendis, de vitijs fugiendis, & id genus alijs; quibus primùm, qua decebat modestia, respondentibus, tum Philippus reassumens omnia vno, eodemq; tempore, non fucato, & artificioso sermone, sed puro, simplicique eloquio, tanto animi ardore de diuinis rebus disserebat, vt auditorum pectora inflammaret, eosque ad pietatem amplexandam mirum in modum prouocaret, incitaretq;; eorum verò qui iam Christo nomen dederant, voluntates vehementius accenderet.

Diuinis colloquijs peractis Philippus vt pastor bonus, ac prudens oues suas ad alia noua pascua educere consueuerat: ad templum B. Mariæ super Mineruam ibatur frequentius, ibique diuinis officijs in die, aliquando etiam nocte matutinis, qui eum sequebantur intererant.

Viguit is vsus donec Oratorij nostri institutum in Ecclesiam primùm S: Ioannis Florentinorum, & deinde in ædes nostras S. Mariæ à Vallicella translatum fuit. Quibus in locis omnia ex præscripto Philippi Patris ad certam rationis normam dirigebantur, diligenterque perpendebantur.

Addam

Addam huc præterea quod Philippus tantopere cupidus erat suos in Christo filios ad studium orationis inflammandi, vt eorum pectora suis precationibus mirum in modum accenderet: rem exemplo notificabimus.

Cũ per id tẽpus Simõ vnus de illis, orationi in eius cubiculo insisteret, tanta repentè, Philippo pro eo supplicante, lætitiæ cælestis vi perfundi se sensit, vt integram horam, quam in oratione consumpserat, momenti instar iudicaret, perpetuòque orare ea dulcedine perfusus elegisset.

Non omittimus recensere quòd Martius Alterius nobilis Rom. (qui Paulo III. Pont. relicto sæculo, Christo, magno, fortiq; animo se adiunxerat) dicere solitus erat, ea lætitia, cum in Philippi cubiculo esset, perfundi, vt id cubiculũ iã non sibi cubiculũ, sed Paradisus quædam terrestris esse videretur. Peruenerat is ad eum sanctitatis gradum, vt de rebus diuinis ex nimia spiritus affluentia, Moysis instar, loqui vix posset. Ea erat præterea in pauperes pietate, vt stragula, quibus ad lectum in quo cubabat, vtebatur, ipsis tribueret. *Hæc à B. Patre accepimus.*

Philippus insuper illud præter cætera erat assecutus, vt quos pectori admoueret, in Dei amorem inflammaret mirificè, eorumq; animos ad virtutis desiderium impelleret.

Dæmonem à moribundo Sacerdote fugat.

Eo ipso anno millesimo quingentesimo quinquagesimo octauo, Persianus Rosa Sacerdos, qui

Philippo à confessionibus erat, ægrotabat grauissimè, cumq; ad vltimum periculi venisset, à diabolo nigerrimi canis specie vexari cœpit acerrimè.

His in angustijs diuinum magna animi demissione implorabat auxiliũ, illud psalmi frequenter inclamãs: Iudica me Deus, & discerne causam meam: cũq; hunc in modum cũ communi hoste decertaret, venit improuisò Philippus, quem vbi ille vidit,[a] clamare continuò cœpit, adiuua me Sancte Philippe: est hic canis colore nigerrimus, qui me lacerare nititur; succurre quæso, succurre quòd potes, ne deuorer. Quibus verbis motus B. Pater humi illico, astãtibus primũ vt pro ægro vel semel orationem Dominicam recitent iussis, se se prostrauit; quod cum faceret, ecce tibi ille de repentè magna voce dicere cœpit: canis recedit, fugit canis, en in limine ostij stat: tum surgẽs ab oratione Philippus piacularis aquæ aspersione dæmonem ab eo etiam loco fugauit magno cum solatio morientis, qui lætus effectus nullum faciebat agendi gratias Deo, Beatoque Patri modum: ea verò molestia, horribilique visu non modò in præsens, sed etiam in posterum liberatus, magna cũ animi trãquillitate è vita migrauit Kal. Aprilis.

Psal. 42.

[a] *Id ab oculato teste acceptum.*

Prædictio.

Eodem anno post Christum natũ millesimo quingentesimo quinquagesimo octauo, duo ex eius filiis spiritualibus Franciscus, [b] & Ioãnes Baptista Saracenus Religioni S. Dominici se addicere decreuerant: id vbi Philippus resciuit, Ioannes Baptista (dixit) sacro indutus habitu eos in virtute processus efficiet, vt ad vlti-

[b] *Id sacramento firmauit, qui interfuit Aloysius Amis Gallus. Hoc ipsum alumnis B. Patris notissimum est.*

vltimum vsq; diem in suscepto genere vitæ cum laude persistat. Franciscus, quæ humana fragilitas est, labore victus, dæmone sollicitante, exuta Religiosorum veste Aegyptum repetet: nec euentus defuit. De hoc ipso Io. Baptista narrauit ille Dominico Saraceno, eius faciem ab se eximio quodam fulgore coruscātem conspectam fuisse: is itaq; iij Kal. Maias Dominicanę adscriptus familiæ, Petri Martyris nomen induit, atque apud socios auctoritatis habuit plurimum, Generalis locum tenuit ordinis Vicarius renunciatus, decessitq; sanctè, pièque.

Alumnum in morte mirabiliter adiuuat.

HAbebatur eodem anno inter Philippi filios iuuenis quidam Gabriel Tana ortu Mutinensis: hic inter Aulicos Ioannis [a] Cardinalis Politiani magna cum vitæ integritate viuebat, bis per hebdomadam peccata confitens, Eucharistiæq; saluberrimo se se cibo reficiens: cumq; sic vitam instituerct, incidit in morbum, à quo cum nec medicorum arte, nec medicinæ remedijs leuari tantisper posset, vltimam vitæ horam, quam sibi instare sensit, more hominum horrere cœpit, mori verebatur, viuere cupiebat, respondebatq; his qui eum solabantur, de me quod Deo libitum est fiat, ipse me ad eius voluntatem conformo, ipse me totum illi committo: tamen cum caro spiritui aduersetur, diuturniorem vitam in terris agere recepta valetudine cupio, & Philippo, qui de vitæ statu ipsum interrogarat, lætus sum, dixit, de spe, quam habeo è præsenti morbo conualescendi. Hic ille diaboli insidias præsentiens, vt qui de eius morte diuina iam reuelatione

Eius rei historiam qui adfuit Iacobus Marmitta Italice conscripsit. Interfuere eidem spectaculo quot è Philippi schola erant, quorũ maior pars hodie superstes est.

cognouerat petit ab eo primùm vt suum sibi velle, suumq; nolle traderet, deinde astantes precibus insistant, monet. Tum ille precari aggressus eo spiritus ardore orauit, vt rediens, supplicatione completa, ad moribundũ, eiusmodi in eo inuenerit animi mutationẽ, vt cum Apostolo iam diceret: Cupio dissolui, & esse cũ Christo. Hæc dum magno sensu proferret, Philippum intuitus vultu in eam partem conuerso, Ora pater, clamat, vt in Paradisum quantocius fieri potest, ingredi merear: vitæ odium cœpi, vitaq; mihi molesta valde est ea causa, vt cum Deo sim: astantesq; subinde respiciens date mihi ait, sanctissimam Crucifixi imaginem, illamq; porrigite, quæ usui fuit Iulio collegæ meo animam agenti, qua accepta totus præ dulcedine perfundebatur lacrymis. Hortabaturq; præterea ex interuallo sodales, vt Deo ex animo deseruirent, cunctis huius sæculi vanitatibus neglectis, in has sæpè prorumpens voces; vita præsens, credite vobiscum loquenti, mihi fastidio est: mori vellem, vt Deum meum contemplari possem assiduè. Hæc effatus Philippum appellans, ad hanc diem oraui te Pater, ut cum Deo ageres saluti me restitueret, nunc rogo te quàm studiosissimè possum, vt orationibus me tuis ex ergastulo corporis liberes, atque soluas.

Philipp. 1.

Interea deficientibus in eo viribus corporis, die sequenti, qui fuit Kal. Septembris, & vitæ eius postremus, in id totus, iam sublimium appetens, incubuit vt se ad piè, Christianèq; moriendum præpararet. Erant apud eum assiduè ex schola Beati Patris quamplurimi, quibuscum & ipse aderat Pater, qui tandiu apud eum esse uoluit, dum in vesperam inclinaret dies, quo tempore iterum dicere cœpit æger; in cælum proficisci cupio

pio Pater, hoc vnum ex omnibus mihi cordi est: cui cũ responderet Philippus; si Deo placeret, vt præsentem morbum diutius sustineres, nonne voluntatem eius cupiditati tuæ præferres? tum Gabriel, et quid est hoc verbum? iam dixi tibi sæpius ex corporis vinculis in cælum emigrare ardenter cupio; adeò totus Dei videndi ardeo cupiditate, vt nulla res me grauius afficiat quàm hic manere diutius: ergo precare Dominum, vt ante quintam noctis horam ad eum euolem: tum Philippus, quod petisti, consequeris: id tamen te monitum velim, dæmonem multas tibi paraturum insidias, varijsq; tentationibus (quas singillatim enumerauit) animi tui constantiam aggressurum; sed nulla in re, crede mihi, nocere tibi poterit, si memoria, vel maximè retinebis, te voluntatem tuã dedisse Deo; caueas ne quicquã formides, Christus in te ipse vincet omnia. In profectione verò (domum enim remigrare precatum diuinam clementiam pro illo in animo habebat) ægrum Ioanni Baptistæ Saluiato, & Francisco Mariæ Taurusio commendat, iubetq; se necessitate ingruente accersiri.

Vix hora abierat, cum Gabrieli comparanti se ad quam religiosissimè decedendum eam obiicit mentem diabolus, vt cogitare cœperit se iustũ esse, nulloq; pacto sibi de æterna felicitate ambigendum cumq; qui assidebant, nocturnas agentes excubias, litanias pro eo recitarent, cum ventum esset ad illam precationem, A mala morte libera eum Domine, subrisit ille, caputq; agitans aliquantulùm secum ipse dicere cœpit: Is in cuius corde Christus inhabitat, liber est ab malę mortis periculo: quibus dictis, etsi initio nonnihil ea tentatione cõmotus, tamen vbi se collegit, cogitans quod dixerat, illã à se reijcere omni studio contendit, clamans,

dicensq;

dicensq;,quę est hæc suggestio diabolica quæ me inuasit? vestris quæso fratres orationibus adiuuate me.

Nec hic finis certaminis: Eius enim virtute victus infestissimus hostis aliud pugnæ genus perdendi eius gratia excogitauit: Ergo impedire eum omni studio cœpit, ne sanctissimum Iesu nomen pronunciare posset: Rogarat enim ille amicos, vt supremis appropinquanti id nomen in memoriam redigerent, quod inuocare summopere cupiebat. Quamobrem clamare cœpit, dicereq; Eia fratres opem ferte, pronunciare nequeo, nequeo prorsus; succurite itaq; mœsto, succurrite laboranti: cumq; rogaretur, quid esset, quod proferre non posset, annè sanctissimum Iesu nomen? annuit illico, versusq; ad Iacobum Marmittam Quid hoc inquit, rei est quòd Iesum inuocare nequeam? atqui ex his summa vis dæmonis dignoscebatur; quandoquidem cum id nomen clara voce inclamaret, videbatur nihilominus sibi illud exprimere neutiquam posse; astantibus, qui monebant, vt quod ore dicere nequiret, corde tacitus proferret, in hæc verba respondit; graue iam mihi videtur fratres, Sanctissimum Iesu nomen appellare, quinimò eò redactus esse miseriarum mihi videor, vt eius ne sonum quidem sustinere vix possim.

In hac tam acri pugna, in qua circunstantium sermone, cohortationeq; eius virtus confirmabatur, laborauit plurimùm, sed cum ea tentatio hominem adhuc vrgeret vehementius, vt totus iam præ animi anxietate, & corporis defatigatione sudore maderet, visum est amicis nuntium mittere ad Philippum, cuius aspectu æger mirificè recreatus, sæpius tanti viri hortationibus vnà cum eo sanctissimum Iesu nomen expedita lingua inclamauit; mi Iesu (aiebat) mi amor, mi sponse, quibus

bus dictis, mox secum ipse, ac cum amicis querebatur de tam graui certamine, quod integram circiter horã dæmonis arte sustinuerat. Cumq; lætus sic esset, cœpit iterum non multò post clamare; Eia Pater, filio succurre tuo; eadem qua ante teneor difficultate sanctissimum Iesu nomen pronunciandi. Hæc cum ille dixisset, Philippo pro illo precibus insistente, mox ea liberatus molestia Iesum libera voce, magnoque sensu Crucifixi imaginem intuitus, identidem appellabat.

Interim cum quieto iam animo esset, ecce rursus satan, qui, quem his (de quibus diximus tentationibus) superare nequiuerat, infidelitatis assimulatione supplantare, atque euertere aggreditur; ei itaque res nostræ religionis ita repręsentauit, vt videretur sibi, de fide dubius esse, obiiciebatq; præterea animo ex eo morbo surrecturum omnino. Inter has itaque res varijs agitatus curis nouas diaboli fraudes Philippo aperit, rogatque se adiuuet, quò amissam cõscientiæ pacem recuperare, dæmonemq; vincere possit: cui ille; contemne fili, contemne diabolicas hasce machinationes, dic; credo, credò. quæ verba, qua mquam vnà cum Beato Patre repetebat crebrius, tamẽ cum ipse sibi videretur in his, quæ ad fidem spectant, suspenso animo esse, affer tu itaque pater, iterum clamat, afflictissimo opem, ne peream. His verbis commotus Philippus, cuius pectus ardebat charitate, circumstantibus primum, deinde ægroto iniunxit, vt Symbolum Apostolorum clara voce pronunciaret, idq; si ore pręstare non posset, corde saltem vnà cum alijs recitare conaretur. Tum in preces se se dante, extemplò omnis illa diabolica tentatio euanescere cœpit maximo cum solatio morientis, qui paulisper respirans, satanicis illis

illis laqueis absolutus, dæmoni recepto animo his verbis insultat, te inuito credam, te nolente credam, velis nolis, credam. Deo meo, repugnante te, quoad vixero fidelis ero assiduè: quæ cum effaretur, astantibus Apostolicum Symbolum recitandi finem facientibus, ab istiusmodi molestia, corpore licet fessus (vires enim illi minuerat ea cum diabolo pugna) prorsus quieuit.

Diabolus interim etsi sæpe victus, sed quæ est eius inuidia in humanum genus, tertiò in eum insurgit: pugna autem grauissima ac periculosa, eaq; prioribus & immanior, & intolerabilior, ecce quippe tibi, offert se fœda facie, & horribili ad aspectum diabolus, vt inijciat morienti terrorem, eumque ad desperationem inducat, perinde quasi eò ille redactus esset, vt vnde salutem sperare posset, non haberet: Erat itaque iuuenis inter has curas graui pressus mœstitia, totusq; præ horrore, ac timore contremiscebat, seuero, tristique vultu, terribilibus oculis (faciem enim mutauerat) cuncta mirabundus circumspiciebat, è gestu dæmonem se videre ostendebat, dicebatq; secum ipse; Heu, heu quàm infelix es Gabriel! heu quot cõmisisti flagitia! O me miserum! pelle Pater hos canes [a] colore nigerrimos, qui me circumstant: si me Pater amas, hos dæmones fuga, pelle eos: cuius necessitati occurrens Philippus, confirmat timentem, excitat fidem, commemorat diuinam misericordiam, ad eam confugiat, hortatur, Christum pro eo passum monet, rogatq; vt unà cum sponsa [b] in foramina petræ, inq; cauernam maceriæ se se recipiat, vbi pax summa est, victoriam pollicetur. Quibus dictis, flexis mox ad fundendas pro eo preces humi genibus, lectuloq; innixus dæmonem increpauit; iubeo tibi Christi nomine, vt hinc abeas quamprimùm: cuius virtuti cum

[a] *Dæmonem canis specie apparere solitũ tradit præter cæteros Leontius Episcopus in Simeone Salo c. 25. apud Sur. tom. 4. et Petrus Damianus in Romoaldo cap. 67. & Iacobus Vitriacus lib. 2. vita S. Mariæ Ogniacen. c. 3.*

[b] *Canticor. c. 2.*

cum ea monstrorum turba resistere nequiret, illico aufugit, iuuenem relinquens lætitia gestientẽ, exclamantemq; eia fratres gaudeamus, effugiunt canes, Philippus eos pepulit, importunos illos vexatores procul abegit; videte eos, videte (locum digito ostendebat) fugam arripuerunt, fugiuntq; velocissimẽ, verbis dici non potest tantum, quantum re ipsa deformes sunt: ergo vicimus, diabolicam importunitatem superauimus, fugistis tandem miseri, fugistis, vobis hoc insperantibus, atque inuitis, libet iam millies Iesum inuocare.

Atque in hunc modum spiritu exultans, versus ad sanctissimam Crucifixi imaginem, quam vnus ex circumstantibus tenebat in manu, eo animi ardore orauit, vt nemo ex iis, qui aderant, lacrymas tenere potuerit: cernere erat eum totum esse in agendis gratijs, commemorandoque quod à Deo acceperat, beneficio, atq; inter hæc dicentem; mi Iesu dulcissime, mi amor, mi creator, mi redemptor, quis enumerare poterit vnquam quæ à te acceperim beneficia? tum ad amicos conuersus; ò quæ fratres, hisce ego vidi oculis! monentem rogo audiatis, Deo Optimo Maximo vos totos tradere ne grauemini: quid causæ est bone Iesu, quòd ego loqui vix possim? tradatur mihi quæso Crucifixi Imago, eam in manu tenere quantum cupiam, explicare vix possum: In eaque religiosissimè exosculanda has iterabat voces; Dominus meus Iesus Christus perpetuò viuat, qui erit dulcissime Iesu, qui me à charitate tua separare possit? post ira in dæmonem commotus; & quid de me cogitabat miser nisi morientem fallacijs à Christi fide abducere? Quid isthuc mi Deus? fidem, quam iam inde à puero suscepi, mutabo? absit. Discedite à me omnes, qui operamini iniqui-

tatem : & paulò post ; nonne de Christo in sacris legi-
Ioan. 10. mus literis, Ego sum via, veritas, & vita ? Ergo si Christus veritas est, & is ipse sacratissimam suam nos legem edochit, qui igitur fieri poterit, vt de eius certitudine, veritateq, dubitem ? o nequissimum dæmonem ! o flagitiosissimum ! eiusque sitis, Deo scilicet gratias agendi, dæmonumque imbecillitati insultandi, expleri dicendo non poterat, quin accendebatur magis ; sed cum videret Beatus Pater eum in his plus nimio defatigari, vt vires imminueret, suspicatus ne exitum sibi ipse his motibus accelleraret ; iam satis inquit, est fili : mendacem, impiumq; dæmonem missum facias velim, totam spem tuam in Deo, inque sanguine eius preciosissimo, quem pro te fudit, colloces moneo ; ipse enim tibi victoriam largitus est : is ipse in te, ac pro te dęmonem vicit iniquissimum. Quibus verbis motus Gabriel paulisper interim acquieuit ; sed haud multò pòst maioris quietis desiderio astantes rogauit, ne de cætero vel ad modicum tempus sibi quicquam dicerent ; proditor enim ille, adiecit (dæmonem intelligens) me plus nimio afflixit grauissimè.

Interea astantes, quòd Gabrielem, & expedita lingua loquentem, & vitibus valentem viderant, planè credere cœperunt, eum ad sequentem vsque diem vitam producturum ; idque cum Damianus Valentinus, qui ęgrotũ curabat, ad Philippum detulisset ; haud ita erit respõdit ille, vbi sitũ mutabit, illico morietur, nec incassum verba, siquidem vix medietas horæ abierat, cum ille se ad eam partem componens, vbi Philippus erat ; Christi nomen eius opera inclamans, in manus Iesu tanquam ad nuptias euocatus, spiritum exhalauit, anno huius sæculi quinquagesimo octauo, tertia hora

noctis

noctis : quod quidem spectaculum ita eos excitauit, qui aderant morienti, vt ex ijs nemo esset, quin toto iam pectore cogitare cœperit de extremo ipso certamine, in quo vno tota res nostra agitur.

Apparet in Mari periclitanti.

HOc ipso anno duo ex eius filijs spiritualibus, Italus vnus, Gallus alter;[a] huic Aloysio erat nomen; Itali, qui aulicus erat Guid. Ascanij Card. S. Floræ, excidit: ex his solus Aloysius superstes est, agens ætatis octogesimum & eò amplius annum. Quodam die, cum sumpta occasione Philippus in horum sermonem multis præsentibus venisset, hæc de eis effatus est: Italus, qui multò melior Gallo videtur (erat enim vir magno orationis, & mortificationis studio, in eoq; pietas conspiciebatur illustrior) cœpti pœnitens in Aegyptũ reuertetur: Aloysius verò pietatem, quã sequi inchoauit, illo felicius retinebit. Interea lapsis paucis diebus rogat Italus, dæmone instigante, Philippum, cum nullã haberet iustam causam, vt facultatem sibi faceret Neapolim eundi; Roma enim egredi is in animo habebat, vt ad bellum proficisceretur. Hæc autem vbi B. Pater audiuit, subodoratus id, quod erat (nouerat enim ipse dæmonis insidias) abeundi facultatem, ne filij salus in discrimen adduceretur, negat. Ergo cum is neque exorari, vt ad se rediret, neque vt ab hac voluntate discederet, vlla ratione adduci posset, vbi illa non procedũt, minatur illico Philippus, si id faciat, vel in mari submersum iri, vel certè in Turcarum laqueos incisurum. haud vanum fuisse B. Patris eloquium, docuit euentus: Is quippe nihil his immutatus, cum ex Vrbe iam reces-

[a] *Eam rem iurati testes quatuor affirmant.*

ſiſſet,atq; per mare inueheretur, in medios Turcas delapſum ſe animaduertit,quare Myoparonum pyratarũ aduentantium(quorum ingens manus erat)viſu perterritus,iam propè res erat,vt caperetur à barbaris, vtpote qui viribus,ac numero noſtris ſuperiores erant. Is itaque ingenti timore correptus, conſilij inops deſilit in mare,vt uel ſic Turcarum manus euaderet: ſed cum rapidos in gurgites delatus ſe regere nequiret amplius, iamque vorticibus implicitus aquarum impetu ad certum afferretur exitium,Beatum Patrem,[a] cuius verba in memoria habebat, vtcunque poteſt ſemiuiuus implorat. Mira dictu res: extemplò Philippus (Romæ quamquam tum erat) medijs nihilominus in fluctibus adeſt periclitanti,porrectaq; dextera hominem aperto ore hiantem aquis, & in vlteriorem gurgitem omni impetu progrediētem ſuſtinet, ſubleuatque donec per longum maris tractum ad terram mirabiliter transuexit incolumem,atq; in ſicco repoſuit.

Ieſu Christi anno 1559 *Pauli IIII. Pap. anno* 4 *Aetatis anno* 44

Variè iterum propter Christum exercetur.

NOn contentus [b] Philippus iis,quæ fecerat, & ſtatuerat,vt ſuorum pectora ad ſacramentorum frequentiam, aliaq; pietatis opera inflammaret, ſeruaretque inflammata, voluit etiam, vt omnem eis pro viribus, peccandi facultatem adimeret, quo die in Bacchanalibus licentioſius ab hominibus viuitur, eo die illos ad ſeptem Vrbis Eccleſias ducere:nec .n. ſolertior in quærēdis Chriſto gregibus,quàm in tuēdis extitit.

Ibatur initio à paucis:erant omnes ad triginta; non multò poſt tantæ multitudinis concurſus ad eas eſt factus

[a] *Sanctos cum viuerent multis apparuiſſe ſatis conſtat. lege B. Cyrillum in uita ss. Euthymij, Ioannis Silentiarij, & Theodoſij Cœnobiarcha. Metaphr. in Marcello Archimandrita, & Daniele Stylita apud Sur. tom. 6. Leontiũ in Symeone Salo apud Metaphraſ. Kal. Iul. Venantiũ Fortunatum in S. Germano Pariſien. Epiſ. c 68. Gofridum lib. 4 vitæ S. Bernardi cap. 1.*

[b] *Totam rem accepimus ab iis, qui interfuere: ſunt omnes ad quindecim. Eãdē Frãc. Maria Tauruſius publico teſtimonio confirmauit.*

ctus, vt numerus hominum, qui eò conuenirent, plus mille esset.

Ordo is erat: conuocatis primùm omnis generis hominibus, tum præfinita die per se quisq; summo mane, SS. Petri & Pauli Basilicas obibat; cumque omnes in Ecclesiam S. Pauli, Ecclesiæq; proxima loca, vti præceptum fuerat, conuenissent, Philippo mox Patre annuente incipiebat agmen mirabili cum alacritate, ac feruore spiritus ad templum S. Sebastiani procedere, inde ad Basilicam Sancti Ioannis Lateranensis, tum ad Sanctæ Crucis in agro Sessoriano, & inde ad alias incedebant singuli, ita æquato instructi ordine, ita paribus diuisi interuallis, ea vultus compositione, & moderatione gressus, vt quòcunque ingrederentur, magna desigerent admiratione intuentes. inter ambulandum nunc litanias, nunc diuinas laudes, psalmosq; suauiter concinebant: in templo vel Sancti Sebastiani, uel Sancti Stephani in Cælio monte sito sacrum solemne, iucunda cantorum symphonia, consueto ritu cæremoniarum, decenti ministrorum grauitate fiebat: sacrificio astabant omnes, sacerdote Christi corpore pasto communicabant minimùm octingenti: Absoluto sacro ad aprica loca herbis, vitibus, arboribusque vestita procedebatur: ibi Patribus alimenta distribuentibus læta quisque fronte tantum cibi, & potionis accipiebat, quantum satis erat. Villa ad quam primis illis temporibus veniebatur frequentius, Virginiæ Maximæ erat; ibatur etiam quandoque nunc ad Matthęiam, nunc ad Crescentiam, in hisque extruebatur mensa non conquisitissimis cibis, sed multo pane, ouisque, pomis, & caseo. A prandio actis Deo de more gratijs, procedebant mox omnes miro ordine, atq; silentio

curreret, cum conuenticula colligere, seditiones concitare, concitatamque fouere: & quid de innocentissimo viro ignominiosius dici poterat? Sed ne contenti tota præterea Vrbe falsis rumoribus dissiparunt, illum in Ecclesiarum peregrinatione non Dei gloriã, animorumque salutem; sed se ipsum, propriamque sui gloriam quærere, ibique opiparè satis lautissimis cibis, quorum magna illi apponebatur copia, vesci [illegible] eòque tandem dæmone instigante adducta res est, vt quæ falsò de ipso perferebantur, adeò in Vrbe diuulgata fuerint, vt iam vbique locorum palàm de eo detraheretur ab omnibus. Hæc autem cum Philippo innotuissent, fretus ille tum præclaro conscientiæ suæ testimonio, tum etiam Christi Domini Nostri promissionibus, qui dixerat, se apud eos, qui tribulationibus premuntur perpetuò mansurum, omnes illas diaboli machinationes, omnesque ipsius impetus inuicto animo sustinebat metu prorsus vacuus.

Interim aduersarij breui rem totam ad Præsulem Ecclesiasticum generalem Vrbis Vicarium, & ad alios, qui per id temporis res Fidei administrabant, deferunt: Philippum accusant non ambitionis modò, ac superbiæ, aliorumque criminum, quæ ipsi finxerant; sed etiam vt qui conuenticula colligeret, nouamq; sectam ambitionis plenam inducere tentaret. Hæc vbi Præsul audiuit, magna confestim, zelo fidei, iracundia commotus, quietique Vrbanæ (pro officij sui munere) studens Philippum accersit, grauibus verbis eum excipit, obiurgat, minatur carcerem, iubet à talibus abstinere, comites apud se ducere nullos, spondereque toties quoties vocaretur, iudicio sisti, quindecim dierum spatio exacto nullius audire confessiones, sermones

mones ad populũ non facere, nisi noua ei ab se concessa licentia. Quę omnia hilari ille fronte suscipiens, id tantùm, qua potuit animi demissione, ac modestia, responsi dedit; paratum se esse, vt opus incœptum prosequi, ita ab illo pro superiorum voluntate cessare, nihilque sibi in animo versari, quàm Dei honorem, animarumque lucrum. Quibus verbis Præsul iratior effectus, eum suis ædibus post contumeliosa aliquot verba eiecit.

Acerrima quidem fuit hæc Philippi vexatio, qua non modò à viris mundo deditis, sed etiam Deo dicatis, quorum aliqui eodem cum eo tecto viuebant, grauissimè exercebatur, quandoquidem cum cernerét pij aliquot sacerdotes multitudinem, quæ illum ad sui spiritalem profectum sequebatur, ei crimini dare cœperunt, quòd elatum haberet animum: & hos quidem Philippus non solùm in via Domini aduersarios passus est, sed quietis perturbatores, quamquam animo nunquam ipsorum dictis, factisque motus fuit; si quid erat mali, quod pietatis specie ei struerent, hoc non modò hilariter, patienterque ferebat, sed etiam iniurias sibi indignè factas, & non ferendas, iniuriarumq; auctores suos in Christo filios quantum maximè poterat, celare nitebatur: quòd si contingebat, vt ij discipulis suis patuissent, ea erat Philippus charitate, vt quos occulere non poterat, eorum saltem facta, dictaq; (quò omnem prorsus malam de illis opinionem ex animis alumnorum euelleret) iisdem præsentibus, audientibusque aliter atque facta, dictaque erant, interpretabatur, Deumque pro ipsorum salute lacrymarũ plenus precabatur assiduè: erat enim ex ea schola, quæ
Mat. 5. Rom. 12. orandum tradit pro inimicis, & bonum pro malo referendum.

tendum.

Cum itaq; his curis angeretur, quotidianis orationibus sibi à Deo efflagitabat auxilium; nec incassum missæ preces: venit enim intra præfinitos dies ad Oratoriũ nostrum Sacerdos quidam ignotus, fune cinctus, demissis humeris, honesta facie, colore inter album, & fuscũ, barba, & capillo natura nigro: is multis audientibus, dixit se missum esse à quibusdam Religiosis viris, quibus rem magnã Dominus indicauerat: ea autem erat, (quã remotis arbitris, Frãc. Mariæ Taurusio exposuit) vt indiceretur quadragenarum horarum supplicatio; Ex ea .n. ait, magnus sequetur fructus, tota hæc Diaboli impugnatio fumi instar euanescet, Oratorij opus magis quàm antea efflorescet: qui Philippum infectantur, si in cœpto persistent, diem obibunt. Narrauit deinde idipsum Philippo, qui cum totus à Deo pẽderet, nunquam de diuina ope desperauerat, nunquamue animum desponderat, quinimo hæc semper, vt cætera fortiter, & constanter sustinuerat, & sustinebat.

Interea cum hunc in modum exerceretur, Patientiaque superaret omnia, diceretque idcirco se ea oppugnari tentatione, vt animi humilitatem acquireret; & vt primùm ex illa fructum cepisset, finem illico habituram, meritus est vt sui memor esset Omnipotens. Namque cum mira demissione, modestiaque Iudicibus responderet, non magis ad incœptum opus prosequendum, quàm ad intermittendum paratum esse, nihilque se præter vnam Dei gloriam quærere, suamq; ad Superiorum voluntatem accommodare: hoc humilitatis ac singularis constantiæ specimen, Magistratum ad benignitatem induxit, quippe certus iam factus de eius vitæ innocentia, morumque integritate, malignan-

tium aduersariorum technas in nihilum redegit, concessaq; illi libera facultas est suo more viuendi, peccatis obnoxios ad Deum qua vellet arte, trahēdi. Testátur sanè qui cum eo tum versabantur, nunquam illum animo vel minimùm excidentem vidisse, sed contra maiores in dies ad Dei gloriam promouendam vires collegisse: Vnus tamen ex ijs, qui Magistratui præerat magni vir nominis cum pertinaciter in homine Dei comprimendo persisteret, repentina morte intra præfinitos dies ex hac vita sublatus est anno huius sæculi quinquagesimo nono, x.Kal.Iunias.

His curis exutus iterum in proximorum salutem ardentissimo studio incumbit.

INterea cum in vulgus relatum iam esset, Philippo iterum datam facultatem quod vellet, faciendi, cœperunt ut prius homines, non ex plebe tantùm, sed ex nobilitate etiam Sacramentorum, consiliorumq; causa illius cubiculum frequentare: fructus, qui ex pijs eius colloquijs procedebat, multus erat, in diesq; crescebat assiduè: ex quo fiebat, vt multos adiuuante Domino à sceleribus ereptos ad Christum adiunxerit felicissimè.

Proximorum charitate adeò ardebat, vt illum ad omnium vtilitatem natum crederes: in omnes enim effusus, quasi omnium parens, viuebat omnibus, vt omnia omnibus, quò omnes Christo aggregaret, factus esset.

Hinc fiebat, vt flagitiosorum hominum ita frangeretur misericordia, vt cum eos intueretur, uix se conti-

nere posset, quin multas profundere t lacrymas, internæ ipsius charitatis præclarissima testimonia.

Nulla res erat omnium, quam ipse magis cuperet, quàm proximorum salutem. Accedentium confessiones omni tempore excipiebat, eosq; aut consolando, aut consilio, aut re adiuuabat mirabiliter; in id vel maximè incumbens, vt omni deposita solicitudine, Deo, sanctisq; omnibus se suamque salutem curæ esse cognoscerent, seque demum peccatis omni ope abstinere contenderent.

Crebris, repetitisq; sermonibus de rebus piis illos ad bene, Christianèq; viuendum hortabatur, nihil prætermittens eorum, quibus eis vel minima in re prodesset; ardentissimaque cupiditate motus eosdem Christo arctioribus vinculis coniungendi, se ipsum relinquebat potius, suaq; commoda, quàm illos desereret.

Sui copiam omnibus faciebat assiduè: cubiculum suum perpetuò venienti cuilibet patere voluit, dicereque solitus erat, se nec tempus, quo sibi vacaret, nec locũ vbi solus esset, cupere: sat sibi esse, si quibus rebus poterat, proximum iuuaret; Hinc factum est, vt qui ei erãt à ministerio interdixerit, ne quemquam cubiculi aditu prohiberent, nèue ad eum adeuntibus; Philippus, dicerent, quieti se dedit; Philippus in cubiculum nuper recepit se se. O hominem proximorum desiderio, Deiq; gloria flagrantissimum! quem non quies, non remissio, nec quicquam aliud, quod delectationem afferret, delectabat: nihil in vita expetendum arbitratus est, nisi quod esset cum Deo, mortaliumq; salute coniunctum.

Illud etiam sæpe contingebat, quòd completo sacrificio, accedebant ad eum quamplurimi, quos ille summo charitatis affectu aliorum magis, quàm sui memor

(etsi iucundū sibi erat contemplationi eo tempore vacare)excipiebat:orationis quidem, meditationisq; studium in illo eximium fuit,sed tamen vt proximos iuuaret,ipsorum vtilitatem suis commodis,sanctisq; cupiditatibus præferebat:hinc dicere solitus erat;animæ Deū amanti nihil contingere posse iucundius, nihilq; suauius,quàm Christum,Christi amore relinquere.

Nihil præterea laboris erat quod alumnorum causa non subiret:omnia excogitabat,moliebatur,efficiebat, quò filijs consultum foret: nihil ad eorum spiritalem profectum quod pertineret,omisit:si contingebat è suis quemquam tentatione premi, vix, ac ne vix quidem verbis explicari potest, quanto studio, & cura adesset, opitularetur,animum adderet.Ad omnium ingenia ita 1.Cor.9. se accommodabat,vt Apostoli Pauli instar, omnibus omnia fieret mirificè.

Quid quæso non faciebat ille, vt quos Christo genuerat,Christo seruaret?consilio quidem quantùm poterat, labore plus pene quàm poterat,vigilabat pro ipsis,docebat eos orare, mundi contemptum monebat, Deo se totos tradere hortabatur,apud se etiam primis illis temporibus,vt vel sic maiore eos inter se amore Mat.23. coniungeret,frugali cœna pascebat, instar gallinæ factus, quæ ex naturæ instinctu id habet, vt congreget pullos suos sub alas;& Aquilæ non dissimilis; de qua Deut. 32. hæc in sacris Codicibus verba legimus, Sicut aquila prouocans ad volandum pullos suos, & super eos volitans.

Mira-

Mirabilem Ecstasin patitur.

PHilippus precandi assiduitate hoc acceperat, vt mentem in Dei, diuinarumq; rerum cognitione perpetuò defixam haberet: quo fiebat, vt raptuum fugiendorum gratia, animum à diuinis, quod ante diximus, remouere cogeretur, faciliusque Philippo erat in Deum rapi, diuinaque pati, quàm illis, in quibus calor Spiritus Sancti refriguerat, mentem ad res mortales conuertere.

Inter orandum, celebrandumque extra se positus videbatur creberrimè, vt corpore quidem coram adesset, animo verò in cælis versaretur.

Obseruarunt eum nonnulli sæpissimè, in hostia salutari de more attollenda (senio etsi confectum) consistentem in digitis: eundem præterea extra se raptum cum oraret, deprehenderunt complures.

Eodem anno Patres Cœnobij [a] S. Mariæ supra Mineruam, quo tempore eis Angelus Diacetus præerat, intra claustra domus quadragenarum horarum supplicationē ob res graues indixere: orationi interfuit Philippus, precabatur ille loco abdito, ibique se Deo coniungens, totus extra se rapitur, lapidisque instar factus, apertis oculis, hilarique vultu Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum intueri videbatur: Id cum quidam aduerterent, properè ad ipsum accurrunt, eumq; quem calor vitalis iam penè totum reliquerat, nominatim, vt ad se redeat, inclamant, manibus contrectant, sed frustra omnia; nihil enim ille audiebat, nihilque mouebatur, sentiebat nihil: ergo id quod erat suspicati, in cubiculum ei loco proximum inter manus

[a] Testes iurati tres, sacerdotioque praediti id firmarunt.

nus deferunt expiranti ſimilem, ſenſuſque omnis expertem: vbi tandiu eum reliquerunt, quoad totus hilaris ex raptu ad ſe redire viſus eſt. Tum interrogatus ab Angelo Diaceto, & Felice à Caſtro Franco ex eadẽ familia, quidnam ſibi accidiſſet, vix illorum precibus victus modeſtè, verecundèq; hunc in modum reſpondit: preces veſtras, Patres mei, Dominus audiuit benignitate ſua: ſed huiuſmodi reſponſo haudquaquam contenti inſtabant enixius, vt rem totam exponeret: quibus tandem cedere coactus [a], oranti mihi, dixit, Chriſtus ſe ſe oſtẽdit, aſtanteſq; ſigno crucis muniuit.

[a] *Compulſi ſanctiſſimi viri viſa narrant. lege res geſtas S. Bernardini à Surio relatas tom. 3. cap 6. Theodoretum in Philot. c. 2. in Iuliano Saba, Georgium Monachum in S. Theodoro Siceota.*

Prophetiæ dono fulget.

Venerat eodem ferme anno Cæſar Baronius, Dominico die [b], ad Beatum Patrem, vt confiteretur de peccatis ſuis; cui ille; I nunc, inquit, ad Xenodochium Sancti Spiritus: audiam te poſt, ne moreris. Sed cum Baronius horã ægris miniſtrandi iã abijſſe reſponderet, ac proinde nihil ſupereſſe faciendum, quod eorum commodis, vtilitatique ſeruiret (quippe tum capiendæ quietis tempus erat) perfice, ſubiecit mox Philippus, properè quod mandaui, tua quod nihil refert, percontari deſinas, nihil aliud dicam. Paruit mox ille (ne minimo quidem ſpatio temporis interiecto) iubenti, inque Noſocomium ingreſſus, ſecum ipſe animo agitans, non ſine cauſa eò ſe à Philippo miſſum eſſe, circumſpectare cœpit, ſi quem cerneret ſua ope indigentem, interque circumcirca proſpiciendum æger extremum agens ſpiritum ei ſe ſe obijcit, candela de more ad eius caput accenſa: quamobrem arbitratus illum ipſum eſſe, ad quem mitteretur, ad lectulum accedit

[b] *Teſtatur id ſacramento Cæſar Baronius Cardinalis.*

dit, ęgrotum vitali ſpiritu penè defectũ offendit; quærit ab eo primùm peregerit ne peccatorum Confeſſionem, ſacram ne Euchariſtiam ſumpſerit: cui cum ille intermortuis vocibus, ſine eiuſmodi ſacramentorum perceptione ſe mori reſpondiſſet, aduolat illico Baronius ad ſacerdotem: rogat morientis peccata auditum eat, à mora ei periculum eſſe vociferatur: Quibus ſacerdos perceptis, coram Baronio de negligentia purgat ſe ſe: æger, Domine (dicere cœpit) cum heri à prandio intempeſtiuè ad Noſocomium noſtrum veniſſet, in lectulo, quòd alieno tempore acceſſerat, ſalutari peccatorũ confeſſione nondum perpurgatus, collocatus fuit: interea eius rei oblitis miniſtris confeſſionis beneficio ęgrotus priuatur, quē adeò morbus improuisò oppreſſit, vt repentè inſcijs nobis ad vltimum periculi venerit; id autem vbi ipſi comperimus, eum illico iam deſtitutum viribus, interclusa anima, vt loqui non poſſet (actum .n. de eo iam erat) extremo vel minimùm oleo (alijs ſacramentis, ob viri impotentiam, quippe mors inſtabat, non adminiſtratis) munire curauimus: hęc ille Baronio retulit; ſed mira proſequamur.

Accedit ſacerdos ad morientem, de neceſſitate vltima monet, cōfiteri ne uelit, expoſcit: annuit, atq; vbi (rē dictu mirabilem) confeſſionem peregit, ſacrumque de manu ſacerdotis viaticum ſumpſit, illico aſtante ſemper Baronio ſtupore attonito expirauit, miroque prorſus modo factum eſt, vt labente iam ſpiritu, tandiu ęger produxerit vitam, quandiu Beatus Pater de ſtatu eius diuinitus admonitus miſerit qui curaret, vt omnibus Eccleſię ſacramentis præmunitus ſupremum diem expleret. Poſt hæc reuerſus ad Philippum Baronius, omnem rem ordine aperit: cui ille, ex his ait, iam diſcas

ſcas

ſcas velim, quod tibi deinceps mandauero, id ſine cunctatione exequaris.

Non ab re opinor erit, ſi hoc loco aliquid ſcribam de eiuſdem Baronij Annalibus: quandoquidem ad eos cõſcribendos à Philippo impulſus fuit [a] diuinitus: rem vt geſta eſt, explicabo. Cum primùm ille ad populum ſermones habere cœpit, æternos cruciatus apud inferos impijs conſtitutos, rurſumq; ſempiterna, & quæ verbis exprimi nõ poſſunt præmia, quæ probos manent in cælo, proponebat: diuini iudicij quoq; ſeueritatem, mortiſq; memoriam grauibus verbis inculcabat. Id vbi crebrius Beatus Pater aduertit, diuini ſpiritus impulſu Baronio iubet, vt fine eius generis ſermonibus facto, ad Eccleſiaſticam hiſtoriam in Oratorio referendam ſe conuertat: cui cum graue ſibi id eſſe reſponderet, quòd putabat nullam ex eo labore vtilitatem capturos eſſe aſtantes; inſtat iterum his auditis Philippus, vrgetq; etiam atq; etiam, vt imperata facere non differat. Ergo aggreditur ille iteratis ſæpe eiuſdem Philippi iuſſionibus Eccleſiaſticam hiſtoriam: id autem opus adeò Beatus Pater vrgebat, vt ſi quando Baronium vel tantillum à cœptis deſiſtentem vidiſſet, ſtimulis acerrimæ reprehenſionis impelleret, exæſtuans (vt eiuſdem Baronij verbis vtar) [b] zelo Eccleſiæ laborantis, vbi mente illa ſua diuino perfuſa lumine, atque prophetico afflata ſpiritu vidit è portis Inferi in Eccleſiæ detrimentum Satanę progreſſas eſſe Centurias, ex aduerſo conſurgens pro domo Iſrael præliaturus prælia Domini, non minore, vel pari ſaltem numero militum compenſato certamine, decernendum putauit: elegit itaq; ex ijs, qui eum ſequebantur, Baronium, quem vnum, quaſi aliud agere ſimulans tot obijceret armatis hoſtibus:

[a] Id iureiurando firmauit Cæſar Card. Baronius.

[b] Legatur Cæſaris Card. Baronij Philippo gratiarum actio. Annal. tom. 8.

bus: Exorſus itaque ille impoſitum onus, illud quidem, quod eius iuſſione ſemel cœperat, ad triginta annos feliciter propagauit, ipſam integram rerum geſtarum ſeriem ſepties in Oratorio repetendo.

Mirum videre erat qua anxietate Philippus aſtaret operi, vrgens præſentia, inſtans verbis, durus nonnunquam Baronio videbatur penſi, diuinæque operæ exactor, cum ad aliena ab inſtituto ſe diuertere ne vel minimùm pateretur. Quamobrem ſæpe aliquid ille humani in eo ſuſtinebat nondum intelligens Beatum Patrem diuino afflatum ſpiritu id ab eo expoſcere: quam verò ex his vtilitatem conſecuta ſit Eccleſia, nõ attingam: Quid enim opus eſt verbis, vbi res ipſæ per ſe loquuntur?

Septemdecim annorum adoleſcentem Sacerdotio inſignitum noſcit diuinitus.

EOdem ferme tempore adoleſcẽs quidam Thomas nomine, annorum circiter ſexdecim (ſeptimum enim, & decimum non expleuerat) Romam venerat. Hunc propinqui (quod omnes præter ipſos latebat) ea etſi ætate non erat, vt promoueri ad ſacros ordines poſſet, ſacerdotio tamen initiari fecerant, idq; eo conſilio, vt aditum ſibi compararent ad luculentam, magnamq; hæreditatem plus quinquaginta millibus adeundam aureorum, quam nullo alio pacto (quòd hæredes ſecundi erant) niſi Thomas, cui ea obueniebat, ſacerdotalem vitam amplecteretur, obtinere poterant: is itaque vbi Romam peruenit, mox ſecunda circiter hora noctis ad Beatum Patrem adducitur: qui ſimul atq; illum vidit, ſacerdos es, ei dixit, an non ità eſt? cui Thomas haud

dubium, inquit, id quidem est: sacerdos sum: verum dicis, eiq; cuncta exposuit, vt se habuerant. Ea porrò prædictio admirabilis prorsus extitit, quãdoquidē is planè ignotus erat Philippo adolescentulus, qui ætatis annũ septimum & decimum non excedens, laicorum more indutus prodibat. Narrauit deinde B. Pater Francisco Mariæ Taurusio se Thomæ faciem eo fulgore, qui è sacerdotali charactere fluit, splendentem vidisse. Cuius rei, ne quis fabulosam, aut commentitiam putet, auctor est idem Franc. Maria Taurusius Cardinalis Philippi familiarissimus, qui eandem iureiurando firmauit. Nunc discedam à rebus à Philippo gestis Paulo Quarto Pontifice: sed adijciam prius hæc paucula, quæ quoniam quo Pontificatus anno gesta sint, ignoro, in extremum locum conijcienda fuere.

Prædictiones.

Id sacramento testatus est Franciscus Maria Taurusius Cardinalis.

Venit quodam die manè ad Beatum Patrem Franciscus Maria Taurusius: huic mox Philippus: Quid ei mulieri, inquit (eam proprio nomine appellans) factum censes? quamdudum non vidisti eam? nostin quis sit eius vitæ status? magna enim eius causa solicitudine afficior: I rectà quantocius ad eam, ipsaq; visa ad me quamprimùm reuertere: Erat ea mulier pietati dedita, Philippo de peccatis suis confitebatur, seq; in Nosocomio S. Iacobi Insanabilium dedicauerat ægrotantium feminarum obsequio: hæc itaque, etsi paucis ante diebus optimè valebat, tamen ex improuiso morbo oppressa difficillimo, qui subitò attulit mortem, sacris iam candelis ad caput eius accensis agebat animam; feminam ergo iam cum morte luctantem offendit Taurusius, omnibus sensibus destitutam, spiri-

tum

tum efflantem: mox ad Philippum reuerſus rem ei totã narrauit, qui feminæ ſtatum, de qua nihil prorſus acceperat, diuinitus præſenſerat.

Dux quidam militum apud Philippum confeſſiones agere cœperat: hunc ille cum diebus aliquot non vidiſſet, id quod erat præſentiens diuinitus, miſit qui omni adhibita diligentia, ac feſtinatione inueſtigaret vbi is moraretur: quem enim locum incoleret ab alumnis Philippi ignorabatur omnino: ergo quæritur, quæſituſque inuenitur præter omnium opinionem vitali penè ſpiritu defectus; atq; ad mortem properans.

Hoc itidem Franciſcus Maria Tauruſius Card. iuratus narrauit.

Cogitationes hominum occultas noſcit.

Enituit præter cæteras iiſdem ferme temporibus in Beato Patre iſthæc virtus, vt occultiſſimas hominum cogitationes [a] prænoſceret quàmoptimè: eius rei certiſſima indicia habemus quàmplurima; illa verò maximè excellunt, quibus occulta hominum delicta ab ipſo viſa comprehenduntur.

Conſcientiæ ſuorum vulnera, quamquam occultiſſima diuinitus intuebatur, penetrabat, eaque priuſquam alumni verbum vllum facerent, illis ipſis detegebat, his verbis: Tu id periculi ſubijſti, vel in hanc culpam prolapſus es: hæc oranti mihi innotuere. Quibus dictis, ſalubria ipſis monita tradens, ita eorum animos in Dei timore, ſuiq; ipſius amore firmabat, vt illos deinceps, ſuo nutu, arbitrioq; regeret.

Intimos mentium receſſus videbat, tentationes ſuorum in Chriſto filiorum ipſiſmet admirantibus, reticentibuſq; detegebat: certis nonnunquam hominibus, qui eum conueniebant, colaphum infligere con-

[a] Vidiſſe Philippum, noniſſeque hominum animos, intimoſque eorum receſſus penetraſſe ſacramento teſtati ſunt Federicus Borromæus Cardinal. Franciſcus Maria Tauruſius Cardin. Cæſar Baronius Card. Hoc ipſum integerrimæ fidei viri ad ſexaginta iurati firmarunt.

ſueuerat, dicens: non te cædo, ſed diabolum. qua in re ſanctiſſimos viros imitatus videtur, qui diabolicas tentationes alapis [a] ab hominibus propulſabant.

Multi ſanè qui & doctrina, & prudentia valebant plurimùm, cum animaduerterent ſua delicta, occultaſq; animi cogitationes Philippo probè cognitas, apertaſq; eſſe, maximo perculſi ſtupore eum tanquam cæleſtem, diuinumq; virum reuerebantur.

Aperiebat adhuc ſæpiſſimè quibus cum eo quotidiana conſuetudo erat, ipſo quamquã ad confeſſiones non vtebantur, mentis cogitata, intimoſque animi ſenſus: quod ille eo cõſilio faciebat, vt eos ad cæleſtium amorem, atque peccati odium prouocaret facilius.

Adoleſcens quidam Dominicus, cum nocte quadam importunis concupiſcentiæ motibus preſſus eſſet, verecundanſque manè, cum his fortè non qua par erat, fortitudine reſtitiſſet, Philippum vt conſueuerat, adire, domi ſe continuit, ſed eodem die à prandio veniens is ad Oratorium, vt ſermonibus intereſſet (nunquam .n. intermittebat vnum diem, quin ſemper veniret) Beati Patris aſpectum declinare non potuit: ei ergo accerſito; tu dixit, ſuperiore nocte acerrimas tentationes carnis ſuſtinuiſti, adeòque perfectè rem totam expoſuit, vt ille præ nimio ſtupore obmutuerit.

Alio deinde tempore rem neſcio quam penitus occultam eidem aperuit, quam præter Dominicum ſciebat nemo, ipſe autem nulli mortalium enunciauerat.

Concludam iam caput his paucis: Adeò excelluit Philippus in dignoſcẽdis cum domeſticorum, tum externorum occultiſſimis cogitationibus, vt [b] vel ex ſola facie internum cuiuſq; ſtatum cognoſceret: illud verò contingebat ſæpiſſimè, vt qui ad eum ventitabant;

Quid

[a] *Vide Dorotheũ in B. Doſitheo, Metaph. in Pachemio cap. 59. S. Gregor dialo. lib. 2. c. 4. & 30. Euerhelmum Abb. in Poppone apud Suriũ tom 1. cap. 18. Cranzium in S Euermodo Vandal. lib. 5. cap. 42. Petrum Damianum in S. Romualdo c. 55. denium Surium in B Edmundo Episc. tom. 6. c. 8.*

[b] *Huius rei, vt cæteri ſileantur, iuratum teſtem habemus Federicum Card. Borromaeum.*

Quid tua isthæc, diceret, noua figura oris? in vultu filij morbus tibi est, ægrotatio, & vitium. Quibus verbis internam animi mutationem, quæ in illis, quibuscum loquebatur, facta erat, significabat, frequenterq; eum audires dicentem: melius nunc habes, nunc cœpisti conualescere, nunc statum mutasti. Verbis exprimi nō potest cognitio, quæ habetur diuinitus; ea quippe qua Philippus vel ex solo aspectu interiorem hominum statum nouerat, humana haud esse poterat vllo modo. Illud verò nec silebo, hac ipsa tā admirabili cognitione crebrius ab se internū piorū ornatū conspectū esse.

Iesu Christi anno 1559 | *Sede vacante* | *Aetatis anno* 45

Futura præuidet.

ADolescens quidam Lusitanus annorum septemdecim Franciscus Bassus nomine, Beato Patre ad confessiones vti cœperat: hunc Philippus ad sacramentorum frequentiam, atque orandi studium suauiter impellens, varijsque, quas vocant, mortificationibus exercens id assecutus est, vt tantum ille in spiritu profecerit, quod omnes in admirationem raperet, cæterisque exemplo præluceret, diuinæque iam gratiæ radij in eius faciem redundarent: inter loquendum verò iubente Philippo Patre, de rebus piis, eo animi ardore, ea vi, ac facilitate sermonem exprimebat, tam dulcia cum Deo, Deique Matre miscebat colloquia, tam sanctè, ac piè consolabatur astantes, tamq; efficaciter de virtutis pulchritudine, deq; diuino amore disserebat, vt omnes qui eum audirent, ac præcipuè doctissimus Aloysius Lipomanus Veronæ Episcopus adolescentuli in dicendo vim, ardorem, & efficaciam

Eius rei iuratus testis est Franciscus Maria Taurusius Card.

non

non satis admiraretur. Nec hic stetit res: ea erat præterea animi constantia, vt tribulationes omnes, graues licet, non fortiter modò, sed hilariter etiam sustineret, obediētiæ verò tam miro tenebatur desiderio, vt quod Philippus imperaret, quasi ille Angeli vocem audiret, nulla interposita mora faceret libentissimè.

Is tandem, quòd maiorem fortè vitæ perfectionem cuperet, Religioni S. Dominici se addicere decreuit: quod vbi Philippus cognouit, et si molestè ferebat adolescentulum ab se, suique institutione disiungere, nihilominus probato diu eius spiritu, & vocatione, ne diuinæ voluntati resistere videretur, facultatē ei concessit, anno huius sæculi quinquagesimo nono, octauo Idus Octobris, sacrum Religionis habitum induendi: quod dum fieret, aderat Beatus Pater vbertim lacrymans: lacrymantem quid fleret rogitat Franciscus Maria Taurusius: cui Philippus; huius adolescentuli inquit, virtutes deploro.

Atqui in præsentia quidem, quid isthuc verbi esset, quorsumue fletus ille spectaret, Philippo, qui solus cognouerat, silentio obuoluente, Taurusium latuit: verùm quem habuerit deinde euentū hæc adolescentuli in altiorem vitæ statum migratio, res planè indicauit: is enim, quem ob vitæ integritatem, ardentemque in Christum amorem admirabantur plerique, quamquam Religionis habitu non exuit, ad tantam tamen socordiam, atque ignauiam delapsus est, vt paulatim in varios fluctus, æstusque solicitudinum reuolutus tam graue tædium præsentis status mentem eius oppresserit, vt de abijcienda seueriore disciplina, & sæculi commodis repetendis secum ipse meditatus sit: ergo vitam vagam amplectitur, obedientiam fugitat, certum

locum

locum non incolit, nunc vnum tenet, inde item in alium se recipit, indeque in alium, miserrimusque miserrimam vitam errans ducit. viuit is adhuc, institutoq; suo vagus, & errans modò huc, modò illuc inutiliter discurrit.

Agè iam veniamus ad res à Philippo gestas Pio IIII. Pontifice Pauli successore, qui Pontificatum inijt vij. Kal. Ianuarias, anno millesimo quingentesimo sexagesimo.

Libri Primi Finis.

BEATI PHILIPPI NERII VITAE

LIBER SECVNDVS.

Iesu Christi anno	*Pÿ IIII. Pap. annó*	*Aetatis anno*
1560	*1*	*45.46*

Cogitatio occultissima à Philippo visa.

ANNO huius sæculi opinor; sexagesimo, iuuenis [a] quidam non ignobilis, cuius consilium id erat, vt voluptatibus obsequeretur, casu inter eundum amicum offendit, à quo humanissimè salutatur: erat is pietati deditus, ducemq; Deum in omnibus rebus suis sequens: amicum itaque; quasi aliud agens secum ducit ad sermones, qui in Oratorio nostro habebantur: Amicus amicum inuitus licet, sequitur, sermonibus interest; quibus completis cum domum redire cuperet, ab amico, qui eius animi salutem sitiebat, ad Philippum adducitur, perinde ac eo ad confessiones vti vellet, cum nil minus eo ille tempore cogitaret; Vix hoc amicus fecerat, cum iuuenis ab eo se derideri arbitratus, iniquo animo in benefactorem suum esse cœpit; sed tamen Beati Patris aspectum reueritus submissis ante eum genibus confessionem se facturum profitetur: itaque flagitia narrare aggressus, cum nó esset

[a] *Id princeps femina Beatrix Caietana, vt cæteros sileam, iureiurando testatur.*

ſet ei animus exponere ſingula, fictè de peccatis ſuis confitebatur: quod præuidens Beatus Pater diuinitus rogat eum, ſi aliud commiſerit delictum, confeſſione aperiat; cui cum ille reſponderet ſe omnia iam perfectè, planèq; pateféciſſe, amplexatus hominem Philippus falſum dicis fili, ait, quandoquidē fictè & ſimulatè peccatorum tuorum peregiſti confeſſionem: agè iam ſequere conſilium meum, integrè de omnibus confitere; ſi id egeris, dignus eris ut tibi parcatur: nec verba in ventum iacta, ita enim penetrauit ſermo hominem, ſimulque opinio, quam de Philippi ſanctitate conceperat, vt repetita confeſſione omnium ab infantia peccatorum, totum ſe illi regendum tradiderit. is tandem breui poſt tempore Sancti Franciſci de obſeruantia, vt dicitur, familiæ ſe obſtringens, ibidem pio fine quieuit: fuit huic nomen, ex quò cœnobio ſe addixit, Raphael Lupus.

Ieſu Christi anno 1561 | Pij IIII. Pap. anno 2 | Aetatis anno 47

Iuuenem morti proximum adiuuat.

ANno deinde huius ſæculi ſexageſimo primo, cum quidam Sebaſtianus ex ſpiritualibus Philippi filijs vnus in morbū incidiſſet, quem mors conſecuta eſt, vitæ fine iam inſtante, à communi humani generis hoſte grauiſſimis cœpit tentationibus impeti; diabolus enim, vt hominem in deſperationem induceret, nigrum ſe ſe illi, aſpectuque terribilem ad videndum obiecit, animo eius inſultans, cuius horribili viſu perterritus æger, magnis vndique afflictationibus oppreſſus, prope deſperatione torpebat, horribiles ei ad-

Id teſtes quatuor, qui interfuere, quorum duo ſacerdotes ſunt, iureiurando narrarunt.

huc dæmonum facies occursabant:flexo itaque in mœstitiam ore heu me! clamabat, quia perditus sum; hei misero mihi! dereliquit me Dominus: quid faciam infelix cum dies meos inaniter transegerim, atque extra viam salutis sim? duas iam horas nihil habebat in ore aliud nisi se desperatum esse, nullamq; malo suo inueniri posse medicinam, deq; se ipso actum esse: res eò iam periculi venerat, vt amissa corporis spe (erat enim moribundus) pertenuis spes animi salutis ostenderetur. Igitur in hac tanta rerum desperatione ad Parochum descenditur, qui rectà ad ægrum contẽdens, nihil prorsus effecit; namq; vbi eum ille vidit, mox perinde ac si dirum aliquod cerneret monstrum, atque execrabile, obuersus in aliam partem ab eo refugit clamitans nullam se (quòd à Deo derelictus erat) salutis spem habere: interim accersitur Philippus, qui simul vt pedem in limine ostij aulæ domus ponit; quid est? inclamauit: & cubiculum ingressus, Sebastianum manu leniter apprehẽdit, quo attactu illud confestim factum est, vt æger à summa desperatione, atq; tristitia ad magnã animi tranquillitatem, lætitiamque, cunctis qui aderant admirantibus, traductus, alta voce dicere cœperit: Philippus pater dæmones fugat: en abeunt dæmones à Philippo fugati: O magnam Philippi vim! viuat Christus, viuat Philippus, cuius ope ab Inferni faucibus ereptus sum; vigeat Oratorij opus: viuat Philippus Pater meus, cui tantum debeo, viuatque perpetuò. Lętitia ergo perfusus quàmmaxima diuinas laudes concinere non desistebat; mi Iesu clamabat, Iesu mi dulcissime: inuocet quisq; Iesum. cumq; frequenter Iesum appellaret, Philippoq; ex interuallo longã vitam precaretur, in hæc tandem verba prorupit: en fratres, Angelo-

Angelorum aſpectu fruor, Angelos intueor, qui me vt in cælum perducant, adſunt: & paulò poſt: ecce Archãgeli, ecce Throni, ecce Dominationes, ac reliquos aliorum Ordinum, Hierarchiarumque enumerans, & hæc cum diceret, exultans, diuinaſque laudes concinens, paulò poſt animam inter manus B. Patris reddidit Deo iiij. Kal. Octobr. ipſo Sancti Michaelis Archangeli peruigilio.

Moribundam feminam à morte liberat.

Eodem anno, mẽſe Decẽbri Deliæ Buſchaliæ honeſtę mulieri, cum iam octauus ageretur menſis quo prægnans erat, quartus improuiſò partus haud maturus inſtare cœpit: doloribus accedentibus acceſſitur obſtetrix, cui Blanchæ nomen erat: hæc, quamquam eius artis peritiſſima, puerperam tamen adiuuare haud potuit: cum enim fetum effundere cœpiſſet, eam mox difficultatem experta eſt, vt totum nunquam edere potuerit, propterea quòd infans præter morem in vtero iacens pedes tantùm inde extulerat, quamobrem partim intus hærebat, partimque prominebat foris. Hinc is erat feminæ ſtatus, vt ex imbecilla quadam, atque pertenui cordis agitatione quòd viueret ſentiretur; erat enim vt omnibus ferme ſenſibus, ita vitali calore deſtituta: collocatur itaque in lectulo, ad eam peritiſſimi medici aduocantur, qui omnibus rebus fruſtra tentatis actum eſſe de illius ſalute proclamant: id ipſum Blancha affirmat, illud ſimul adijciens, quòd ſi fetus, quem mulier expellere foras non poterat, vi extrahi tentaretur, & ipſum in fruſta diuiſum iri, &

Id ſacramento firmarunt Delia ipſa, & Gaſpar vir eius.

mulierem illico diem haud dubiè obituram.

Iacuerat femina hunc in modum exanimis nouem integras horas, cumque iam & à medicis, & à domesticis mortua crederetur, Gaspari Brixio vxoris vicem solicito Philippus occurrit, quem ille fiduciæ plenus quàm suppliciter potest magna lacrymarum profusione rogat, vt moribundæ coniugi opem ferat. His ille ad pietatem flexus ad feminã pergit, eamq; vt mortuã offendit: accedit propius, pileoque [a], quem gestabat, super vterum eius imposito, manus in cælum tendit, flet, suspiriaque ex imo pectore ducit, tum flexis humi genibus circumsistentes feminas hortatur, vt pro moribunda orationem Dominicã, Angelicamq; salutationem recitent; quibus dictis feminam nominatim appellat: nec frustra, Delia enim quasi è graui somno euigilans cunctis, qui astabant stupore oppressis, Philippo clara mox voce, quamquam nona iam abierat hora, qua linguæ vsum penitus amiserat, respondit; quid mihi iubes Pater? cui Philippus, id ego vellem, vt te totã Christo traderes, eumq; omnium plurimum amares pro viribus: tũ illa, faxit Deus vt eum amem; quibus dictis, adiuua me Pater, subiecit, male me habeo, labore partus emorior. mox Philippus, bono animo sis, seruabit te Christus, eiusque corpore cruce signato foras exijt: & ecce tibi nouum miraculum: vix inde extulerat pedem, cum extemplò mulier nulla humana ope, nulloque dolore mortuum fetum enixa est, idq; adeò feliciter, vt eodem momento, & præsenti periculo erepta conualuerit, & valens vegetaq; è lectulo surrexerit. Sed & illud memorabile: Philippo è cubiculo egresso Gaspar tristis, ac lacrymãs obuiã procedit, quẽ manu prehẽsum tandiu fixis oculis intuitus est,

[a] *Percurre si libet Gofridum lib. 4. vitæ S. Bernardi c. 4. in Petro Asturiensi Episcopo, et Gaufridum Abb. in Petro Tarensasij Episcopo cap. 13. porrò vestibus sanctorum viuentium patrata esse miracula ex eorum rebus gestis optimè constat.*

est, donec ad scalas est ventū: ibi dimisso eo, perge ait ad vxorem tuā, Deus consolatus est vos: ipsi itaq; grati estote, in id incumbentes, vt ad custodiam mandatorum eius aduigiletis assiduè: Tum Gaspar sursum omni festinatione properans moribundam modò coniugē sanam planè, viribusque valentem fetu mortuo effuso comperit.

Morti proximos adiuuat extremo certamine.

Reliquum est, vt aliqua etiam de eius erga ægros, ac morientes pietate narremus. Aegrotantiū ille curam perpetuò gessit, eorum maximè, qui ei aliqua ratione noti essent, eosque singulis visens diebus omni ope, atque opere iuuabat: apud eos, qui in vltimo vitæ periculo constituti erant, si opus erat, pernoctare non grauabatur, illosque ad supremum illud certamen roborans, atque confirmans: Plerosque de se nimium confidentes ad humilitatem inducebat: quos verò ad desperandum de Dei misericordia dæmones vrgebant, hos ille ad spem diuinam, diuinamque fiduciam mirificè erigebat. Veniamus ad exempla.

Magnum eodem anno ostendit Philippus charitatis affectum erga Iacobum Marmittam [a] supremis appropinquantem. Erat is Cardinalis Riccij Politiani à secretis, ingenio, prudentia, literisque apprimè ornatus: cōfitebatur sæpius per hebdomadam peccata sua Philippo, cui carus erat, atque communicabat in Ecclesia S. Hieronymi: cum is itaque in morbum incidisset, qui paucis post diebus attulit mortem, in maximo animi mœrore versabatur: erat enim valetudo grauissima, quæ acerbos incuteret dolores, hæc cum Iacobus (inferiore

[a] *Eius rei iuratus testis est Ioannes Franciscus Bordinus Auinionis Archiepiscopus.*

riore animi portione repugnante) non ea, ut par erat, mentis fortitudine, constantiaque toleraret, sed magis de vi morbi quereretur, monitus à Beato Patre vt in Deo confideret, amissamq; cordis iucunditatem recuperaret, animumque reciperet, diceretque vnà cum eo: Deus noster refugium, & virtus, adiutor in tribulationibus: quæ (mox æger queribunda voce subiecit) inuenerunt nos nimis. Tum Philippus, vt eas tentationes ab eius animo propulsaret, dedit se illico in preces, quibus id effecit, vt paulò post respiraret bellator, animum reciperet, nec se tantùm recrearet ex timore; sed etiam adeò se erigeret, vt exultans spiritum efflauerit v. Kal. Ianuar. anno ætatis suæ secundo & sexagesimo, ac mensibus duobus.

Psal. 45.

Iesu Christi anno	*Pauli IIII. Pap. anno*	*Aetatis anno*
1562	3	47

Prædictio.

Huius sęculi anno sexagesimo secũdo iuuenis quidam non ignobilis, cui Ioanni Thomæ nomen fuit, ibat quotidie ad sermones, magis id vt institutum irrideret, quàm vt saluti animæ suæ consuleret: hoc vbi aduertunt astantes, rem ad Beatum Patrem deferunt, multaque de istius insolentia queruntur: quibus ille, sinite eum, inquit, in hac se gerere sibi morem: hominem quæso æquo animo ferte; sed cum is molestus adhuc esse pergeret, eamque ob rem qui sermonibus intererant, ipsum iterum ad Philippum deferrent, eadem quæ antea ab eodem audiunt. Interea rem miram operatur Deus: is breui post tempore cum nemo

expe-

expectaret, ita ex eius rei occasione, Patrumque consuetudine immutatus est, ad eamque deuenit, sermonum, qui ibi habebantur, beneficio, rerum cælestium intelligentiam, & humanarum contemptum, vt omnibus rebus abdicatis, diuitijs & honoribus spretis, Christi consilia sequi in animum induxerit: ergo addixit se Religioni S. Dominici, & in cœnobio S. Mariæ supra Mineruam, cunctis tam subitam hominis mutationem stupentibus, sacrum habitum quarto idus Februarias sumpsit, qui intra paucos menses nouitius pietatis ardore feruens, fiduciæque plenus diem obijt.

Eodem anno, ac mense alius adolescens Paulus è Philippi schola eidem se cœnobio mancipauit, qui cum breui maximos in spiritu progressus fecisset, fiduciæ itidem plenus, ac spei migrauit è vita: Religiosus factus, mutato nomine, Ioannes appellari voluit.

Ioannis Baptistæ Saluiati obitus.

EO. ipso anno idib. Octobris migrauit è vita Ioannes Baptista Saluiatus, de quo superiore libro est dictum, quippe qui Philippi opera vnà cum coniuge Portia cælestem pene in terris vitam degebat, summa totius Vrbis admiratione, vt quæ horum diuitias, nobilitatem, iuuentutem, corporis venustatem, & anteactæ vitæ delicias nouerat. Is cum grauissimo morbo afflictatus, extremum ageret spiritum, hortatu B. Patris, ac Vincentij Herculani tum cœnobij S. Mariæ ad Mineruam Prioris, post Sarsinæ primùm, deinde Fori Cornelij, demum Perusiæ Episcopi, sub vesperum instante prope morte sacratissimum viaticum sumpsit, idque tanta cum animi tranquillitate, atque constantia,

Quod de Ioãne Baptista narratur, omnibus Philippi discipulis notissimũ.

tia,vt cum de morte ſibi inſtante cognouiſſet,omnibus illico audientibus, clara, alacrique voce imperterritus dixerit: Lætatus ſum in his, quæ dicta ſunt mihi, in domum Domini ibimus. nec multò poſt totus in cæleſtem patriam anhelans felicem in Philippi Patris complexu, læto, alacrique vultu,ſpiritum emiſit.

Pſal.121.

Quo mortuo, eius vxor Florentiæ, vbi tum erat, monialis habitum, inſequenti mox anno, menſe Martio,induta; poſtmodum cæli mutandi ſtudio in Vrbem reuerſa cœnobium S. Catharinæ nomine conſtruxit in Viminali, vbi ad diem hunc degit.

Philippus grauiter ægrotat.

Sancti viri ægri frequenter leguntur. vide B. Gregorium Papam lib.2. epiſ. 32. lib.5. ep.61. lib.7. ep.14. & 127. & lib. 8. ep.35. Edit. Roman. Percurre inſuper Georgium monachū in Theodoro Siceota, & Gulielmum Abb. vita S. Bernardi lib.1. c.8. & 12.

VExabatur aſſiduè Philippus, nouam Domino ſeruo ſuo aurearum coronarum in dies materiam præbente,diuturnis,& periculoſis morbis:ægrotabat grauiſſimè bis frequenter in anno.Ego quidem ex eo tempore,quo primùm apud illum eſſe cœpi, nempe ab anno Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo ad nonageſimum quintum vſque, quo ille obijt, nullum vnquam annum abijſſe memoria teneo quin in morbum delapſus ſit.

AEger cum eſſet, etſi ad febrim acerrimi dolores accedebant,nulla tamen cura, ne minima quidem cōficiebatur:grauitatem morbi,vt à Deo miſſi, non coſtāti ſolùm animo,ſed libenti etiam ferebat;patientia autem tanta, vt nihil ſupra:nullum vnquam eius verbum audiebatur vel de vi morbi querentis,vel vllam eorum, qui aſtabant opem,vt fit,implorantis: ſiqua eius verba excipiebantur, ea erant, quæ ſummam viri ſanctimoniam,humilitatemq; redolerent:verba lacrymæ comitaban-

tabantur, quibus circumstantium pectora ad pietatē inflāmabātur: omnia serui Dei dicta, facta, & gestus erāt eiusmodi, vt illū satis & morbo, & doloribus, ipsaq; demum morte fortiorem ostenderent: hoc tamen vnum Philippo (qua erat animi demissione) dolebat, quòd omnem vitam bonis operibus vacuam, vt ille dicebat, inutiliter transegisset.

Aeger nihil aliud habebat quod æquè lubens faceret, nisi suorum confessiones, medicis non reclamantibus, excipere: Medicorum enim imperium in his, quæ ad curationem sui corporis pertinebant, prompto animo exequebatur.

Eodem anno millesimo quingentesimo sexagesimo secundo incidit in morbum adeò grauem, vt proximè ad mortem accesserit. Id autem fuit Philippo languoris initium: cœpit ille primùm dolore, qui dextro brachio hærebat, eoque vehementi, atque assiduo miserè premi: isque deinde dolor per brachium, subinde ad musculorum neruos transiit, intendebaturque assiduè: dolori superuenit febris, quæ etsi principio leuis erat, tamen haud multò post amplior facta ita inualuit, vt adēpta iam medicorum iudicio, nempe Hippoliti Saluiani, Stephani Cerasij, & Bartholomæi Eustachij Vrbinatis omni spe vitæ, dilatio mortis tātummodò quæreretur.

Eius rei auctores sunt Franciscus Maria Card. Taurusius, Cæsar Car. Baronius.

Assidebant Philippo ægrótanti Io. Franciscus Bordinus Auinionis Archiepiscopus, Angelus Vellius, aliiq;.

Interea tanti Patris filij metu perculsi ne parente tam optimo priuarentur, partim orationibus, lacrymis ac ieiuniis Deum exorabant; religiosissima quæque Vrbis loca venerabundi obibant: sanctarum scalarum gradus ad Lateranum nudis genibus ascendebant: partim verò ei certatim diu, noctuque assidebant pro summo beneficio habentes, si digni inuenirentur ægro Pa-

tri vbi opus esset, ministrare.

Quid plura? cum de eius vita conclamatum iam esset, viatico, ne quid ad mortē piè obeundam omitteretur, instructo; extremoq; oleo delibuto, ecce tibi (alumnis carissimi Parentis discessum miserè lamentantibus) diuina virtute miraculum: qui omnium opinione mortuus credebatur, vbi Ecclesiasticis sacramētis munitur, extemplò medicis admirātibus tota febri eximitur, dolore magna ex parte leuatur, paucisq; post diebus pristinæ incolumitati restituitur.

Illud autem non inuoluam silentio, quòd cum ab alijs, quo tempore moribundus erat, deploratam suam salutem audiret, virili, præsentique animo astantibus dixit, paratus quidem sum, & non turbatus; sed cum Dominus tot me, tantisque beneficijs exornarit, nescio quo pacto nulla cælesti refectione spiritus meus tanto in negotio roboretur: quo fit, vt credam nōdum migrationis meæ tempus aduenisse: & Francisco Mariæ Taurusio, per me non stabit, inquit, quin me ad piè moriēdum comparem, quamquam certus sum hunc discussum iri morbum omnino.

Eius miracula.

Cuius rei oculatos, iuratosq; testes habemus.

AEgrotauerat [a] eo ipso anno Mauritius Anerius, morbo ingrauescente ad vltimum periculi venerat; ergo à medicis derelictus propinquam mortem expectabat, iamque se alterius initurum viam vitæ Christi corpore instruxerat, sacro etiā delibutum oleo ad pugnandum cum aduersario comparauerat: hunc itaq; sensibus prope omnibus destitutum cum inuisisset Philippus, illacrymantē vxorem, propinquos circū-

sistentes

sistentes miseratus ad morientem accedit, astantesque hortatur, vt Mariæ Virginis opem pro eius salute implorent: Tum omnibus genuflectere iussis, manus morienti imponit: quo peracto, inde aduertente nemine se se proripuit. Vix ille abierat, cum æger, qui à prima hora ad secundam & vigesimam vsq; mutus iacuerat, derepētè cæteris rei nouitate, ac stupore attonitis, apertis oculis quasi reuiuiscens, redeunte confestim animo, loqui cœpit expeditissimè, morboque se planè leuatum Medicis ipsis admirantibus clamat: demum nouo iam die illucescente (inuiserat enim illum Philippus inclinato iam in vesperam die) sanus, valensq; exilit è lectulo, acceptumq; donum omnibus præ gaudio exponere, passimq; prædicare non cessat, Philippum tantæ rei auctorem vociferatur: produxit is vitam ad annum Domini vsque millesimum quingentesimum nonagesimum tertium, quo tempore iv. Kal. Februa. obdormiuit in Domino.

Iesu Christi anno 1563 *Pij IIII. Pap anno* 4 *Aetatis anno* 49

Bradamantis piæ feminæ mors.

ANno huius sæculi sexagesimo tertio religiosè, pièq; migrauit è vita [a] Bradamantes Aneria: fuit isthæc magnæ perfectionis femina, consanguineos, aliosq; multos exemplo vitæ ad Christum adduxit, in operibus misericordiæ versabatur assiduè, precibusque insistebat. Sed hic nullo pacto silentio videtur inuoluendum illud beneficium, [b] quo eam morbo oppressam Philippus affecit: Hæc enim aliquot ante annis adeò

[a] *Decessit mense Augusto, die Assumpta Virginis sacro.*

[b] *Totam eam rē iuratus narrauit Franciscus Maria Taurusius Card.*

adeò grauiter ex capite laborabat, eaq; mali uis erat, vt nihil medicamēta proficerent: Ergo femina, quæ spē frustra in medicis iam, medicamentisq; posuerat à Philippo inuisitur, qui manu illico prehendens lintea quibus caput inuoluerat, ea vi auellit: stulta dicens, quid tibi rei est cum his linteis? & hæc effatus, illa ipsa confestim in terram statuit: quod dum fit, mulier pristinæ continuò sanitati restituitur, vt ne inposterum quidem ab eo se morbo tentari senserit: fuit ea ex illarum numero, quas Philippus anno huius sæculi quinquagesimo primo Christo lucrifecerat.

Cum quodam die, eodem circiter anno, Philippus iter per Nosocomium S. Spiritus haberet, contigit [a] vt cum loco, vbi vulnerati curantur, appropinquaret, diuinò repentè agitatus spiritu, conuersus ad suos: en huc, dicere cœperit, ingrediamur; huc enim diuinitus impelli me sentio [b]: & hæc dicens confestim rectà ad vnius lectulum, qui animam agebat, aduolat, eumque non viribus modò destitutum, sed voce etiam defectū labente prope spiritu, offendit: hunc ergo inclamans id mirabiliter effecit, vt moribundum stupentibus qui aderant, ad loquendum primùm, deinde ad confessionem peragendam, tum ad sacrum viaticum recipiēdum, & demum ad vitæ cursum sanctè, pièque conficiendum perduxerit.

[a] *Id Io. Franciscus Bordinus, & Dominicus Iordanus sacerdos, uterq; enim adfuit sacramēto testati sunt.*

[b] *Idem de S. Malachia Episcopo narrat S. Bernardus in eius vita.*

Iesu Christi anno 1564. 65 *Pij IIII. anno* 5. 6 *Aetatis anno* 49. 50, 51

Congregationis initia.

PHilippus interim vbi è morbo, de quo nuper est dictum, conualuit, nuntios ad eum confestim Florentini

rentini ciues mittunt, qui postularent, vt ipsorum Ecclesiæ, quæ S. Ioannis Baptistæ nomine celebris habetur, regimen susciperet: Ad hæc Philippus, qui res arduas non nisi consulto Deo aggredi consueuerat, quæ visum est, respondit. Sed cum ille rem iam Domino diutius commendasset, annuit tandem, sibique id placere dicit, cupere tamen aliquot è suis discipulis sacerdotio primùm initiari, seq; ptæterea è templo S. Hieronymi haudquaquam recessurum eisdem significat: accipiunt Florentini conditionem, domum ad habitandum attribuunt: stipendium vnde viuant, offerunt.

Interea Philippus tres è suis alumnis sacris initiari facit: primus sociorum, qui ad apicem sacerdotij euehitur, est Cæsar Baronius Soranus toti iam orbi ob eruditissimam Annalium Ecclesiasticorum editionem notissimus: hunc S.D.N. Clemens PP. VIII. nó longè à Philippi obitu, inuitum, ac renitentem Sanctæ Sedis primùm Protonotarium ex eorum numero, quos Participantes uocant, creauit; deinde reluctantem adhuc, reclamantemque ex Protonotario Apostolico Sacro Cardinalium Collegio Nonis Iunij, anno millesimo quingentesimo nonagesimo sexto ascripsit. Alter fuit Ioannes Franciscus Bordinus, qui ab eodem Sanct. D. N. anno huius sæculi nonagesimo secundo, iv. Id. Febr. primùm Cauallicensibus, postremò Auinionensibus anno nonagesimo octauo, Præsul datus est. Tertius Alexander Fidelis Romanus, miræ innocentiæ, atque integritatis vir: huius suauitatem morum, præstantemq; virtutem per totos tres, & triginta annos experta est Congregatio: obijt ille in ædibus nostris calculo laborans, anno huius sæculi nonagesimo sexto, mense Octobri;

Hi porrò duo vltimi Sacerdotes, Ioannes Franciſcus ſcilicet, & Alexander eodem die ad ſacerdotij culmen euecti ſunt.

Conuictus cœptus eſt anno milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto: principiò etſi ad Eccleſiam S. Hieronymi ibatur quotidie, quiſq; tamen priuatim ſine certis tum proprijs legibus ad Philippi nutum viuebat. Primi ex Patribus, qui vnà eſſe, vnàq; ſimul viuere cœperunt, fuere Cæſar Baronius, Alexander Fidelis, quem ſecutus eſt Germanicus fratris filius, eo tempore præſtanti indole adoleſcentulus; quandoquidem is biẽnio ante Romam veniens, vt in literas incumberet, ſe totum ad Philippi ductum, arbitriumq; contulerat; tum alius acceſſit Ioannes Franciſcus Bordinus; quartus Iacobus Salort Hiſpanus magna ſimplicitate vir; quintus Ioannes Rauſicus, cui primùm animarum cura, vt eius rei admodum gnaro, demandata eſt. His initijs Philippus Congregationem inſtituere aggreſſus eſt.

Non multò deinde poſt acceſſit ad hos Franciſcus Maria Tauruſius tum Laicus, quamquam inter commilitones ſuos tanquam Sydus elucebat, vir Apoſtolico ſpiritu plenus, omniq; laude præſtantior. Is Iulij Tertij affinis, ac Raynutij Farneſij Cardinalis Sancti Angeli olim à cubiculo; Pij V. iuſſu Michaelem Bonellum ſororis filium Cardinalem Alexandrinum in Hiſpaniam, Galliamq; ad Reges legationem obeuntem ſecutus eſt: quo in itinere comitem habuit Hippolytum Aldobrandinum tum Rotæ Auditorem, poſtea in Purpuratorum Patrum numerum à Sixto V. adſcitum, hodie demùm totius Eccleſiæ Catholicæ Epiſcopũ, Clementis VIII. nomine inſignitum. Hic ipſe Pontifex Clemens, vbi Romanæ Eccleſiæ clauum tenere cœpit, Tauruſium, de

quo

quo dicimus, Ecclesiasticis dignitatibus ornare in animo habuit. Ergo anno post Christum natum millesimo quingentesimo nonagesimo tertio, mense Decembri, cum primùm in Archiepiscopum Auinionensem elegit: tum anno nonagesimo sexto Nonis Iunij Cardinalem creauit: qui nouus amplissimæ dignitatis gradus temperato viro, summaq; virtute exornato nihil dedit nouum, nisi vt maiore auctoritate prodesse pluribus posset. Anno demum nonagesimo septimo placuit Sanctissimo Domino Nostro, vt is deposito Auinionensi Archiepiscopatu, Senensem Ecclesiam regendam, administrandamq; susciperet, quod & factum est. Taurusium ad socios accedentem imitatus est Angelus Vellius Prænestinus, qui deinde Congregationi nostræ proximus à Baronio præfuit, & hodie præest, vir nostris laudibus non indigens: porrò Taurusius, & Angelus Vellius etsi ex antiquioribus Beati Patris alumnis habebantur, tamen non tam citò, vt alij, sacerdotio initiati sunt.

Viuebant Patres eodem tecto, quibus cor vnum erat, & anima vna, mutuo se ardentique amore diligebant, Deoq; rem gratam facere omni ope nitebantur. Alumnos Philippus mira dulcedine, benignitateq; regebat: omnia enim ille factus omnibus, eos, quibus parentis loco erat, consilijs, paternisque cohortationibus potius quàm auctoritate, imperioque ad munera obeunda inducebat: Illudque mirandum in eo, simulq; imitandum cernebatur, ipsum nullum ferme vnquam imperio, aut præcepto ad aliquid agendum impulisse; sed lenitate magis, affabilitateque sermonis: facilius enim ille blanditijs, lenibus adhortationibus, modestiaque, rogantis instar, potius quàm iubentis, eorum,

rum, quæ agenda erant, etsi ardua, magnaque, obedientiam impetrabat, quàm alij auctoritate extorquere soleant; ita autem singulorum animos tenebat, vt eos quoquò vellet, impelleret.

Cæterum vt religiosæ vitæ ritum, formamque aliquam introduceret, constitutiones quasdam communi consensu condendas curauit, quas alacri fronte, promptisque animis susceperunt omnes: illud verò sapienter monebat nullam aliam esse certiorem, tutioremque rationem recta via quò quis intendit, perueniendi, quàm gnarum itineris ductorem sequi: contra nihil periculosum magis, quàm suo arbitratu, Præpositorum auctoritate posthabita, semet regere.

At reuertamur ad Patres, qui vnanimes in Domino ambulantes, magno cum animorum fructu in Christi vinea excolenda apud Florentinos pro viribus laborare cœperunt: accedentium confessiones audire: Eucharistiæ sacramentum, qui per sacerdotium poterant, ministrare: à prandio ad Ecclesiam Sancti Hieronymi se recipere, vt ibi de more sermones de rebus pijs ad multitudinem facerent. Dominicis diebus prǽter Oratorij sermones quotidianos, modò Baronius, modò Bordinus in æde sacra Florentinorum populo, qui aderat cupidissimè audiente, è suggestu concionabatur: Quibus rebus breui factum est, vt tam sacerdotum numerus, quàm confluentium ad eum locum multitudo mirificè augeretur.

Dictis, factisque populum ad omne officium, atque virtutem vehementissimè accendebant; multos à turpi, & flagitiosa vita non ad sobrietatem solùm, & continentiam, sed ad contemptum etiam rerum fluxibiliũ, atque ad salutaria Christi consilia, & frequentem sacramen

cramentorum vſum ſuauiter compulerunt, alioſque ad noſtrum inſtitutum, vitæque rationem amplectendam crebris ſermonibus inflammarunt.

Singulis hebdomadæ diebus, vt modò à Patribus noſtris vno excepto die Sabbato fit, quatuor ex ſelectis Patribus (idonei enim ad id munus obeundum eligebãtur) ordinata ſucceſſione in Oratorio verba ad populum habebant: prædicabant autem hi non ſe ipſos, ſed Chriſtum crucifixum, eorumque ſermones in rebus verſabantur moralibus, planis, & ad omnis generis hominum captum, vulgi præſertim, accommodatis: Ergo ſubtiles diſputationes deuitabant, de rebus non dictu ſpecioſis, ſed vſu neceſſarijs nulla pompa verborum populum erudiebant, ſermones ſanctorum exemplis, quæ plurimum valent ad ſanãdas hominum mentes, confirmabant: ex quatuor qui id munus obibant, primi in rebus plerumque moralibus verſabantur, alij res geſtas ſanctorum, ſeu Eccleſiaſticæ hiſtoriæ euenta ordine temporum diſtributa enarrabant, ſemihoræ ſpatio ſingulis ad dicendum conceſſo.

Perrexerunt Patres tandiu de rebus diuinis in Eccleſia S. Hieronymi ad populum dicere, donec Florentini egregium ſanè opus ad hunc vſum accommodatum ſuis ſumptibus ad ripam Tyberis conſtruxere, vbi verbum de rebus pijs fieri cœptum eſt.

Hoc quidem viuendi genere plures annos vſi ſunt Patres eadem domo viuentes, ſeq; , ſuaque diuino obſequio, & animarum lucro tradentes: erat omnium marſupium vnum, communis menſa, eaque ſobria, ac frugalis: oratio, & meditatio plurima: ſacerdotibus, qui illis initijs quinque erant, rem diuinam facientibus, cæteri aut quotidie, aut alternis diebus cæleſti

pane reficiebantur.

Id vitæ institutum ita multis probatum est, vt plerique ingenio, doctrinaque præstantes, cum sacerdotes, tum laici, vltro se se in Patrum contubernium contulerint: non enim omnes Religionis vinculis se astringere omnino audent: Hęc igitur fuere nostris hominibus Congregationis initia.

Reliquum iam esse videtur, vt ad res à Philippo gestas Pio V. quem Pontificem Maximum futurum (Pio IV. vita functo) præuiderat, præsenseratque transeamus: Vocem enim quandam in ipso noctis silentio audiuit. Frater Michael Cardinalis Alexandrinus Pontificatum obtinebit. Creatus is fuit vij. idus Ianuarias anno millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, sedit annos sex, menses tres, dies viginti tres.

Iesu Christi anno 1566. *Pij V. Pap. anno* 1. *Aetatis anno* 51.52

Petrum Victricium à morte liberat.

Anno Christi millesimo quingentesimo sexagesimo sexto Petrus Victricius Parmensis graui oppressus [a] corporis valetudine tenebatur lectulo: eum adeò morbus vrgebat, vt destitutus à medicis pro mortuo lugeretur à suis: interim venit ad eum Philippus, manibusque moribundo admotis, precibus pro eo fusis, illud his rebus assecutus est, vt is adeò melius confestim habere cœperit, vt duobus vix interpositis diebus è lecto planè incolumis surrexerit. Viuit is adhuc, [b] confitetur ter per hebdomadam, totidem communicat in templo nostro Sanctæ Mariæ à Vallicella.

[a] *Eius rei iuratus testis est is ipse Petrus, sed non vnicus.*

[b] *Dum hæc imprimuntur eripitur nobis viij. kal. April. Ecclesiasticis sacramentis rite perceptis. idem Petrus Victricius, ætatis anno septimo & nonagesimo.*

Antonium

Antonium Fuccium ad piè moriendum adiuuat.

Eodem ipso anno Antonius Fuccius medicus, quę esset eius in morientes pietas, in se ipso experiri meruit. De eo, cum quodam die, me alijsq; præsentibus loqueretur Philippus: is, dicere cœpit, cum virginem quandam religiosam valde, grauissimo morbo laborantem, in ecstasi positam comperisset, moratusque ibi tandiu quoad ægra ad se rediret, hæc ab ea vbi primùm ecstasi liberatur, audit: hem Antoni, qua te vidi inter Angelos pulchritudine, qua venustate? Quibus ille perterritus confestim ad Beatum Patrem aduolat, rem vt se habuerat totam narrat; tum domũ reuersus, eo ipso die in morbum incidit, ex quo non conualuit: inuisebat eum Philippus singulis diebus maximo charitatis affectu, diuinisque verbis eius animum confirmabat: sed cum ægritudo in dies augesceret, ei morti appropinquanti dæmon [a] medici specie se se ostendit; bonum habere animum iubet, vitam pollicetur longiorem, ex morbo euasurum affirmat: credidit æger suadenti, quem quis esset non nouerat; sed à Beato Patre, alijsque è suis admonitus, diabolicam fraudem agnoscens, mortem libenti animo amplexus est, quæ illo ipso die contigit; obijtque is maxima cum significatione pietatis.

[a] *Id à Francisco Maria Taurusio Card acceptum.*

Cæterùm illud de hoc ipso viro, qui in antiquioribus Philippi alumnis vnus fuit, non silendum. Decreuerat is, ob carnis tentationes, quibus assiduè in curandis potissimum mulieribus, dæmonis arte impugnabatur, medendi curam abijcere: quod cum ille Phi-

Eius rei conscius est, vt sileam caeteros, Franciscus Maria Card. Taurusius.

lippo (quippe qui erat ei à confessionibus) retulisset, id ab eo [a] responsi accepit: non potes, nec debes ab arte medica desistere, cũ qui tibi affines sunt, tuteipse, quòd inopia laborent, eo lucro quod in medendo facis, vestitum praebes, & victum; cuncta itaque tuae artis officia securus exequere; nullam vnquam posthac, mihi crede, carnis tyrannidem senties. Credidit homo Philippo loquenti, soloque obedientiae clypeo munitus ad obitum vsque medici officio absque vllo prorsus libidinis sensu, siue aegris hominibus, siue feminis mederetur, functus est.

Hoc ipso itidem anno adiunxit se nostris Patribus Franciscus Sotus Oxomeñ. Hispanus.

Iesu Christi anno 1567 *Pij V. Pap. anno* 2 *Aetatis anno* 53

Nouus in Oratorium impetus.

ANno Christi millesimo quingentesimo sexagesimo septimo ineunte, noua exoritur tempestas in Philippum, eiusque alumnos, quandoquidem non deerant, qui quòd nostrum fortè institutum suspectum haberent, de eo funditus euertendo dies, noctesq; cogitare coeperint: verùm etsi acerrimi erant operis insectatores, at Deo rem suam adiuuante, omnis aduersariorum labor ad irritum cecidit.

Adole-

Adolescentulum ex oculis laborantem in pristinam restituit valetudinem.

EOdem vt arbitror anno adolescentulus quidam, cui Ioanni Baptistæ Crescio [a] nomen erat, graui ophtalmia laborabat, & ardentium lacrymarum profluuio, ita vt nec auram, nec lucem ferre posset, cumq; multos dies hoc oppressus morbo iacuisset, decreuerunt tandem medici cauterio adolescẽtulo succurrendum esse: at cum id remedium Ioannes id ægri auunculo erat nomen non approbaret, Ioannem Baptistam ad Philippum adduxit; is, inquiens, qui sororis meæ filius est, ex oculis laborat, rogatque preces pro eo ad Deum offerat. His ille auditis, manibus affectæ parti confestim admotis, hoc morbo ægro ait, liber eris, qui mox habere melius cœpit, paucisque post elapsis diebus, nullis adiutus medicamentis integram valetudinem recuperauit omnino.

[a] *Id hic ipse Io. Baptista sacramento enunciauit.*

Iesu Christi anno 1568 *Pij V. Pap. anno* 3 *Aetatis anno* 53.54

Fructus animorum.

SEd abeamus ab his, & veniamus ad fructum animorum anni millesimi quingentesimi sexagesimi octaui. Fructus eorum, qui Oratorium frequentabant tacitè magis æstimari ab hominibus, quàm à me inconsideratè poni in mea historia decet, sed vel hoc solum de eo dicam; tantæ multitudinis concursum ad sermones fieri solitum, quantam capiebat locus.

De

De eodem huius temporis id memoriæ prodidit Ioan. Rubeus in libro [a], quem Philippo dicauit anno millesimo quingentesimo sexagesimo nono, quod ab re fortè non erit historiæ intexere. Id tale est.

[a] Extat hic liber Italicè conscriptus, cui titulus est Esamine, &c.

Ex omnibus, quę Romæ anno superiore (est is annus huius sæculi sexagesimus octauus) sum admiratus, periucundum mihi fuit intueri tam copiosam piorum hominum multitudinem S. Hieronymi Charitatis, vt vocant, templum, atque Oratorium quotidie frequentantem: Quæ quidem singularis exempli exercitatio, prę veterum, atque illustrium ædificiorum splendore, tamquè præclaris tot Principum virorum Aulis, eorum omnium, quæ se mihi admirabilia obtulerunt, gloriam longè visa est antecellere; eoq; plus inde iucunditatis, atq; admirationis cepi, quòd viderem frequentem tot clarissimorum virorum, atq; omnium gentium concursum tanta alacritate confluentium, vt priuatas conciones, ac res diuinas, de quibus à te (Philippum dicit) puro Christianæ Religionis, atque ipsorum salutis ardore agebatur, exciperent: Qua ex re oritur sæpissimè in tuis spiritualibus filijs sublimis quædam, terrenis omnibus abdicatis, vni Deo seruiendi cupiditas: qui nimirum in varijs hodie conspiciuntur cœnobijs, ac sacris Religiosorum familijs propriam vitam huic diuino cultui, obsequioque perpetuò consecrasse, & cætera quæ sequuntur.

Hactenus epistola ex Italico sermone in Latinū cōuersa, ex qua satis apparet, qui concursus ad sermones, quę ad nostros frequentia, quis fructus animorum illis temporibus fuerit: atqui id non solùm recitata epistola; sed voce potius illorum, qui huiusmodi colloquijs interе-

rant,cognouimus,suntq; ij à quibus accepimus, oculati testes,digni prorsus,quibus credatur in omnibus.

Iesu Christi anno *Pij V. Pap. anno* *Aetatis anno*
1569 4 54.55

Prædictio.

ANno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo nono, Constantius Tassonius Mediolano Romam à Pio Quinto honoris gratia euocatus, rectà ad ædes S. Hieronymi,Philippi salutandi, visendique causa venit:id vbi ille audit, iubet illico duobus è suis tum adolescentulis, atque cæteris minoribus natu, nempe Octauio Parauicino, quem longo post tempore Gregorius Decimusquartus anno huius sæculi nonagesimo primo, ob singulares viri virtutes, Cardinalem creauit,& Germanico Fideli,vt in limine ostij quà Constantio eundum erat, cadauerum instar se prosternerent,prostratiq; tandiu iacerent,dum ille progrederetur:atqui quorsum hæc à Philippo fierent, nemo fuit,qui perciperet; verùm euentus deinde sequutus rem patefecit; Constantius etenim paucis post elapsis diebus, etsi optimè tum valebat, morbò graui, & mortifero derepentè affectus,decessit.

Eam rem sacramento firmauit Franc. Maria Car. Taurusius Eandéq;P.Germanicus Fidelis.

Moribundum morte eximit.

EOdem tempore Laurentius Christianus(clericus is erat Basilicæ Vaticanæ) cum ætatis annum vigesimum, aut eo amplius ageret, incidit in morbum, eoque inualescente desperantibus medicis, mortem in horam,solemnibus confessionis,Eucharistię,oleique sancti

Totam rem is ipse Laurentius aliique oculati testes publico testimonio confirmarunt.

sancti præsidijs communitus expectabat: cumq; sensibus omnibus destitutus detineretur lectulo, à Philippo sub primam horam noctis inuisitur, qui mox de statu ægri astantes rogitat, tum precibus ad Deum fusis, vbi ab oratione surrexit, Laurentius (dixit) ex isto morbo haudquaquam morietur, propiusq; ad eum accedens, impositisq; super illum manibus, eius nomen magna pronunciat voce, nec hęc sanè frustra: moribundus .n. illius clamore excitus oculos confestim aperit, inde redeunte animo cibum sumit, melius habet, paucisque post horis non omnes modò sensus pariter cum uoce recepit; sed excussa etiam febri, planè conualuit. Interim medicus, is erat Petrus Crispus, manè à domesticis ad eum reuocatus, venarum pulsum explorat, cumque ex pulsu arteriarum saluum esse comperisset, admirans; maior te Laurenti inquit, dextera seruauit, non mea; neque enim humana es arte, sed diuina ope leuatus.

Iesu Christi anno 1570 *Pij V. Pap. anno 5* *Aetatis anno 55*

Nouis ob Christum solicitudinibus conficitur.

CVm Deo proprium sit amicos suos frequentissimè exercere, quò eos meritis augeat; hinc mirum nemini esse debet, si Philippum nouis semper tribulationibus, & his quidem grauissimis modò ab hominibus, modò ab ipsis dæmonibus excitatis, diuexari permiserit: de viris iustis illud legimus: multæ tribul. iust. & de omnib. his libe. eos Dñs. Tribulationes, quæ se se ei obijciebant, forti semper animo, hilariq; vultu amplectebatur: in eis enim non modò animum nunquam despondit,

Psal. 33.

ſpondit, ſed nec vel minima tranquilitatis conſcientiæ parte nudari ſe ſenſit.

Inſectatores paſſus eſt, cum externos, tũ domeſticos, eoſq; miro Spiritus ſancti artificio, patientia, humanitateque frangebat; ex domeſticis non defuere (quod de primarijs ſanctis ſcriptum nouimus) qui B. Patrem nimia fortaſſe ſimplicitate (ſic illi appellabant) præditum, nimiumue rudem dicerent; quæ ille omnia Christi amore ad maiora perferenda paratiſſimus, ridebat: atque in his non abſimilem ipſum fuiſſe cognouimus ſanctiſſimis illis Monachorum Archimandritis ſatis nunquam laudatis, Sabis, Theodoſijs Cœnobiarchis, Nicetijs, Romualdis, Franciſcis. itẽ Beatiſſimis Epiſcopis Martinis, magnis Gregoriis, aliiſq; multis, de quibus ſimilia, vel certè grauiora circumferebantur, cum alioquin ſumma illi eſſent prudentia, ſummaque humanitate imbuti.

In exitu anni ſexageſimi noni & inſequenti, qui fuit ſeptuageſimus, ineunte, aliis illum modis exercuit Dominus: quippe nõ ferens diabolus fructum, qui ex Oratorio noſtro ad profectum animorum procedebat, ſimul futura præſagiens eam confeſtim quibuſdam (qui inſtituti noſtri munera haud fortè probabant) mentem iniecit, vt Philippum per ſimulationem pietatis ad Summum Pontificem deferrent; quaſi auctor ille eſſet, vt in quotidianis ſermonibus, qui de rebus piis eo præſente, atque iubente, ſimulq; interrogante in Oratorio fiebant, multa ſtultè dicerentur, quæ vel ſummam ſimplicitatem, ſummamque ineptiam, uel certè grauem, & intolerabilem eorum qui loquebantur, arrogantiam redolerent.

Hæc vbi ad aures Summi Pontificis, perueniunt, ve-

ritus ille nequod nouum incendium existeret, huiusmodi rem diligenter, cautèque examinandam putat: ergo accersiri confestim iubet è Dominicana familia doctissimos viros Paulinũ ciuem Lucensem, & Alexandrum nunc Fori Liuij Episcopum, quibuscum separatim non modò à reliquis, sed ab ipsis etiam loqueretur: enarrauit quæ de Oratorio nostro auditione acceperat, ac timere se dicebat, ne Philippus (quem idiotam fortè arbitrabatur) in ijs tractandis, quę ad Christianæ fidei dogmata pertinerent, laberetur. Quò peracto, id vtrique sanctæ obedientiæ nomine imponit, vt singulis hebdomadis quasi aliud agere simulantes Oratorium adirent, sermonibus interessent, vbi si quid ab astantibus doctrinæ, ac rerum expertibus in referendo symbolo, quod quisque interrogatus dabat, audirent: quod rectæ fidei, aut bonis fortè moribus aduersaretur, id corrigerent, animis, mentibusque mandarent, atque ad se referrent quamprimùm: ea enim tum vigebat consuetudo, vt inter sermones laici etiam homines eisdem de rebus, de quibus in Oratorio agebatur, interrogarentur.

Ergo Dominicani Patres sæpius per hebdomadam ad Oratorium veniebant, totam ipsi rem præsentia cognoscere, totamque inquirere, quamquam alter alterum nesciebat, aggrediuntur: Philippi spiritum, doctrinæ genus, & vitæ institutum expendere decernunt: ad sermones audiendos cætera cum multitudine confluunt: qui modus disserendi sit, quòue sermones tendant diligentissimè animaduertunt: mirari satis Philippi in dicendo vim, ardorem, atque mirabilem securitatem nequibant: illiteratus enim ille (quæ erat sui despicientia) apparere studebat; nihilominus ad singula

ſingula, quæ examinanda proponebantur, ita vbi res exigeret, reſpondebat, vt ſcopum ſemper (Dominicanis penè obſtupeſcentibus) attingeret feliciſſimè. Quibus illi commoti, non quàm optimè ſolum de Oratorio noſtro, deq; Philippi pietate, ac doctrina, quam vnquam antea ſenſere; verùm Pontifici etiam ſana cuncta ſe reperiſſe narrarunt, ſicq; adiuuante Domino tota res breui ſine vllo iudicij tumultu ſuppreſſa eſt, atq; in priſtinum candorem reſtituta.

Cæterum hæc ipſa Philippum præſenſiſſe diuinitus, vel ex hoc vno cognoſci poteſt. Nam cum Pontifex apud Principem [a] virum de Oratorij noſtri inſtituto, deq; Philippi ſpiritu, præſente nemine, conquereretur; accerſito Philippus eo ipſo die viro (lectulo enim ille ob ægritudinem detinebatur) aperuit illico, quid ei Pōtifex (ſecreto licet) de ſe ipſo, atq; de Oratorio noſtro narrauerat: verùm haud multò poſt Pontifex, re ſatis iam comperta, atque explorata, Philippum, eiuſque alumnos præcipuo quoad vixit, amore, ſtudioq; complexus eſt.

[a] Huius rei iuratus auctor eſt Alexander Medices Cardinalis.

Illud nec præteribo, quod obſeruarunt nonnulli, Deū de Philippi inſectatoribus pœnas [b] ſumpſiſſe: Eius rei plura extant exempla, ſed ne quemquam offendam, ea miſſa facio.

[b] Iurati teſtes quamplures id aſſerunt. Idem Cæſar Card. Baronius.

Prædictiones.

EOdem anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo Ioannes Angelus Cribellius [c] cum ad Philippum de more animo confitendi de peccatis ſuis, feria quinta ſanctioris hebdomadæ, ſanus corpore, viribuſque potens acceſſiſſet, vix ad eius ſe pedes proſtra-

[c] Eam rem tres iurati teſtes enunciarunt.

uerat, cum ille hominem intentis oculis intuitus: para vt sis, ei dicere mox cœpit, virili præsentique animo, ne quicquam vereare, sed confortetur cor tuum: Deus quippe nescio quid sibi ad gloriam suam à te deposcit: cui Ioannes Angelus nihil nunc inquit, timeo Pater, ad omnem euentum paratus sum, faxit de seruo suo Deus quod ei libitum est, ad eius arbitrium vitam instituì meam, eiusq; totus sum. Tum Philippus quid si ait, velit Dominus maxima premaris tribulatione? ita me, respondit ille confestim, ad eum conformo, vt perpetuò voluntatem ipsius cupiditati meæ antelaturus sim. Hic Philippus: Curà, vt te pro viribus pares ad eam rem grauem quidem, quæ tibi Dei permissu acciderit, æquo, libentiq; animo perferendam. Redijt Ioannes Angelus paulò post domum optima valetudine; sed deficiente die tantus mox improuiso morbus eum oppressit, vt quarto die attulerit mortem, quam ille hilari fronte, sacramentis Ecclesiæ munitus amplexus est.

Feminam dæmonio liberat.

Diligenter examinabat Philippus quæ ab ijs, qui pro energumenis habebantur, fieri cernebat, nec facilè inducebatur ad credendum quemquã dæmonio vexari: Hinc quæ eius rei fidem facere poterant, ad naturalia ferme principia referebat, vtpote ad naturales ex atra bile morbos, ad vteri affectus, aut certè cerebri decrementum. His igitur de causis raró admodum energumenis adiurandis, nisi necessitate compulsus, nauabat operam: illud verò sapienter discipulos monebat, sibi ipsis cauerent, ne energumenas feminas, nisi astantibus multis adiurare præsumerent.

Eodem

Eodem vt arbitror anno Atella [a] Romam venerat mulier quædam nobilis Catharina ab immundis spiritibus occupata : Hæc quamquam literas non didicerat, latinè tamē perbene [b] pureq; loquebatur, latinè interrogata, latinè pariter respondebat: Crederes eam quæ nec scholas frequentauerat, nec magistros vllos habuerat, humanioribus literis, latino sermone scitè eruditam, excultamq; esse: tantum præterea animi tantum roboris habebat, vt vix à quatuor robustis viris alleuari, teneri, sistiq; posset dæmone ipso feminæ natura imbecilli, ac debili vires suggerente.

Adducitur itaq; ad Philippum qui eam exorcizare aggressus non prius precationibus pugnare destitit [c] quàm ab ipsa diabolum expulerit.

Quodam die B. viro Catharinam ferreis catenulis immisericorditer verberante dæmon alta voce clamare cœpit, cæde iam, cæde, percute, occide; quę verba identidem repetebat.

Mirum videre erat feminam toto eo temporis spatio, quo à Philippo vapulauit, nunquam se loco ne tātillum quidē mouere, sed marmoreæ statuæ instar manere immobilem loco semper hærentem.

Illud sanè nec reticebo: vix præsentiebat se à propinquis ad Philippum euocari, cum eorum conspectum declinandi cupida (vt quæ vereretur ne exorcismis de more ab eo vrgeretur) nunc hoc loco, nunc illo occultabat se velocissimè: quòd si res ei ex sententia non succedebat, ingentibus ædem clamoribus implebat: venire cunctabatur, rapere opus erat: Philippo summa ui obluctans vix à quatuor uiris sistebatur.

Hæc cum ille cerneret, vt erat eius miseratione cōmotus, ipsam tantisper & verberibus cæcidit, & exor-

cismis

[a] Totam hanc vitã Philippi discipulis, qui ipsum eo tempore sequebantur accepimus: in quibus vnus est Franciscus Maria Cardinalis Taurusius.

[b] Energumenos peregrinis linguis loqui solitos tradit S. Hieronymus in B. Hilarione, Turonensis de miraculis Sancti Martini lib. 1, c. 2. Einhardus abbas de trãslatione SS. Martyrũ Marcellini, & Petri lib. 3. c. 13. apud Surium tom. 3. S. Antoninus p. 3. tit. 23. c. 14. § 15. 55.

[c] Sancti viri in energumenis liberandis multum frequenter temporis insumpsisse. lege S. Hieronymum in B. Hilarione, Palladium in Lausiaca c. 28. Metaphr. in S. Auxentio. Georgium Monachũ in Theodoro Siceota. demum

res gestas S. Anastasij martyris, quas in veteri codice habemus · vide Card. Baronij Annal. Eccles. tom. 8. anno. 713.

cismis adiurauit, dum nequissimos ab ea spiritus fugarit diuinitus.

Hic ne illud quidem prætermittam. Cum quodam die ea ipsa, de qua diximus, Catharina Philippi iussu flagellis cæsa esset, insequẽti nocte eidem Philippo suo clauso cubiculo apparuit satan, qui minacibus oculis illũ intuitus in has prorupit voces: Heus, heus bone vir hodie pro tuæ volũtatis arbitrio auctoritati meę illusisti; at ego iniuriarum non obliuiscar, & his dictis confestim euanuit.

Iesu Christi anno 1571 Pij V. Pap. anno 6 Aetatis anno 56

Ioannes Animuccius Philippi Alumnus ad vitæ exitum vocatur.

CHristi anno millesimo quingentesimo septuagesimo primo Ioannes Animuccius magna animi tranquillitate supremum diem Philippo præsente expleuit: fuit is de eius discipulis vnus, vir admodum pius, qui plus quindecim annos Lucretiæ coniugis pari religione feminæ amplexibus abstinuerat, quibus expletis, perfectioris vitæ desiderio stimulante, quod suapte sponte faciebat, voto agere quinquennium ante obitum voluntate vxoris, decreuit: cuius illa facinus post imitata, idem Deo votum lætissima nuncupauit, feliciſſimèq; ad vltimum diem seruauit. Acta sunt hæc Beati Patris permissu, qui in his concedendis, quòd huius vitæ pericula, dæmonisq; laqueos, atq; in bonos inuidiam nosset difficillimum se præbebat.

[a] Id à Francisco Maria Card. Taurusio acceptum.

Venerat quidam, cui Alphonso nomen fuit, anno huius sæculi septuagesimo quarto, v. Idus Ian. ad nostrum Oratorium [a], vt sermonibus interesset. Huic diei hora

tertia

tertia & vigesima domum redeunti, in ipso Sancti Hieronymi ambulacro obtulit se se videndum Animuccius, quem vita functum narraui: atqui quasi viueret, quid in Oratorio fieret, ex eo quærit: cui ille iam cantatum est, ait, sermonibus enim finem fecere Patres, tu verò visne, pergit dicere, Philippum adire? non possum, respondit defunctus, eius preces petitum veni: tu itaq; si qua est mei miseratio, age cum eo, vt indigenti opem ferat. Quibus dictis ex oculis abijt.

Sed hic me locus impellit, vt de pia femina Lucretia, Animuccij de quo dixi vxore, & Philippi spiritali filia scribam aliquid. Huic ille, vt haberet stimulos ad fundendas preces, certam præscribit horam, quā ipsis nocturno tempore tribueret; illud simul adijciens; ni ad constitutam horam è strato exiliat, ab eo se euocandam fore omnino: sed cum femina somno euicta præscripto tempore haudquaquam surgeret, Philippi vocem[a], qui procul inde aberat, in ipso silentio audiebat, quæ orationem præciperet, eamque ad precandum excitaret.

Eadem multos iam dies non surgebat è lecto: morbus febris erat. Huic itaque quodam die mandat Philippus[b], vt postridie eius diei ad templum S. Hieronymi sine cunctatione sacrum auditum pergat. Mira dictu res! insequenti nocte sanam se esse, viribusq; valentem animaduertit, exilit è lectulo, ad Ecclesiam venit, rei sacræ interest, domum incolumis repetit, Philippi virtutem prædicat, vitam ad multos annos producit.

Eidem demum inter confitendum prædixit manè Philippus grauissimos intemperantiæ stimulos,[c] quos illa proxima nocte dæmonis opera sustinuerat.

a *Lege Gofridum lib. 4. vita S. Bernardi c. 1.*

b *Hanc rem iurati testes duo, qui ab ea frequenter acceperant, digni quibus credatur, enunciarunt.*

c *Id auditum ab eadem ipsa Lucretia, dum viueret.*

Qua-

Quatuor alij in Congregationem admissi.

EOdem huius sæculi anno septuagesimo primo Cógregationi Deo vocante nomina dant, seq; nostris aggregant, Thomas Bozzius Eugubinus, cuius multa extant opera in lucem edita: alter Nicolaus Gilius Trecensis: vir is fuit egregiè pius, atque in casibus conscientiæ versatissimus: tertius Antonius Talpa Septēpedanus iuris ciuilis peritus, præter hos accesserat superiore anno ad nostros Antonius Sala Bononiensis.

Iesu Christi anno *Pij V. Pap. anno* *Aetatis anno*
1572 *7* *57*

Alumnum sacerdotem cum morte luctantem in pristinam restituit valetudinem.

ANno à Virginis partu millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, Martio ineunte, Cæsar Baronius periculosè ex febri laborare [a] cœperat: ea febris vis fuit, vt die vndecimo desperata à peritissimis medicis salute, ad exitum sine vlla humani spe remedij properaret. id vbi Philippus animaduertit, se se ad orandum pro eius valetudine dat, nec irritus; preces enim suas auditas esse sensit: id ipsum & Baronius certo hoc indicio didicit:

[a] *Eam rem iureiurando narrauit Cæsar Car. Baronius.*

Eo ipso tempore, quo Philippus diuinam precabatur clementiam, iucundissimo confestim somno corripitur: in somnis sibi videre videbatur eundem Beatum virum prope Christum stantem, ad Christi dexteram sanctissimam Virginem candenti amictu, posteaq; Philippum obnixè Dominum rogantem audire: Serua Cæsarem: Cæsarem pristinæ restitue valetudini: Cæsarem incolumem volo: supplicanti mihi Cæsarem redde. Et

hæc quidem verba, qua erat in Deum fiducia, identidem alterius Moysis instar repetebat. Interea cum sic diutius cum Domino, vt nouus Iacob luctaretur, nec quicquam impetraret, videbatur sibi illum ipsum cernere, qui ad sanctissimam Dei Matrem versus cum ea suppliciter ageret, vt quod ex se consequi non posset, per eam omnino assequeretur, eiusque petitioni Virginem annuere, rogareque illico impensè filium, vt quod ille peteret, concedere non grauaretur, eumque tandiu exorare, quoad Philippus voti compos efficeretur. Hæc itaq; dum fierent, moribundus somno experrectus, & cælesti indicio lætus melius habere cœpit, eoq; ipso die suam in tuto vitam medicis admirantibus, idque miraculo dantibus, collocauit, breuiq; post omni penitus ægrotatione corporis liberatur: quibus profectò rebus haud vanum fuisse visum, ostensum est. viuit is hodie vniuerso orbi notissimus, haud immemor cuius ope, & valetudini, & vitæ restitutus sit.

Aegrum sanat:

EOdem ferme tempore quidam Ambrosius grauissimè ægrotare cœperat: morbo in dies inualescente eò tandem venerat, vt uiribus iam penè omnibus destitutus nullam in partem nisi aliena ope adiutus mouere se posset, alleuatumq; vbi opus erat super lectulum quatuor vix homines sustinerent. Id cum Philippus audit, ei illico his verbis iubet, Ambrosi surge quantocius, vix hæc dixerat, cum æger omnibus qui aderant, stupentibus, miraculumq; iterum, ac sæpius inclamantibus, nullius ope alleuat [a] se, alleuatusq; nullis adminiculis stat: breui post eiusdem Philippi precatio- *Testatur id iuramento qui adfuit P. Iulianus Fuscherius Sacerdos, qui solus ex ea multitudine superstes est.*

nibus ad integram restitutus est valetudinem.

Sed abeamus ab his, & veniamus ad res à Philippo gestas Gregorio XIII. Pij V. successore, qui Pontifex renunciatus fuit iij. Idus Maias anno millesimo quingentesimo septuagesimo secundo. Sedit annos duodecim, menses decem, dies octo & viginti.

Iesu Christi anno 1572.73 *Greg. XIII. Pap. anno* 1 *Aetatis anno* 58

Cogitationes hominum videt.

Is ipse Mutius eam rem iuratus narrauit.

IVuenis quidam Mutius Beati Patris consilia sequi decernens, eidem peccata sua confiteri cœpit anno salutis millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, mense Octobri: sed vt inconstantes sunt mortalium animi, non multò post redijt ad eam dementiam, de qua videbatur deiectus: in impudicitiam enim anno insequenti Februario mense ineũte lapsus, vulnus medico aperire erubescebat, alijsque delictis confessione patefactis hoc vnum silentio præteribat: id autem vbi diuinitus B. Pater præsentit, iuuenem monet, vt integrã faciat peccatorum confessionem, dæmonemq; confundat: sed cum clausas ille haberet aures ad voces cohortantis, in eoq; perseueraret quòd delictum aperire nollet, subiecit illico Philippus, tu non omnia mihi delicta narras, quod faciens maximo te astringis scelere, quæque ille crimina perpetrarat, omnia ad vnum aperuit: hæc, & hæc delicta dicens sponte præ verecundia silẽtio inuoluisti: vixq; eius flagitia enarrauerat (quæ præter Mutium sciebat nemo) cum iuuenis stupore simul, ac verecundia commotus delictum confitetur, confessionemq;

sionemq; omnium à pueritia peccatorum repetit, multasque profundit lacrymas pœnitentiæ testes: is demũ in patriam reuersus, viam quà itur ad Christum, sequi non destitit.

Illud præterea permultis sæpissimè contigit, vt vix confitẽdi studio ad B.Patris genua procubuerint,[a] cum is confestim quæ quisque delicta commiserit, quas tentationes sustinuerit, in quasue cogitationes inciderit, apertissimè indicaret, quæ res maximam illis admirationem mouebat.

[a] *Eius rei iuratos testes habemus quamplurimes.*

Aegro sacerdoti salutem reddit.

SVb idem tempus vnus ex eius filijs spiritualibus, qui adhuc viuit, ex sarcocele (vulgo Herniam carnosam dicimus) laborabat.[b] Is cum diu remedia de medicorum consilio ad morbum adhibuisset quamplurima, desperatis tandem medentium auxilijs, in quibus nihil opis esse experientia didicerat, ad Philippi opem confugit, eiq; morbi genus exponit. His Philippus auditis in hæc verba respondit: bonum animum habeas, breui conualesces: quod & factum est, nullo in posterum remedio ad morbum adhibito.

[b] *Totam rem ille ipse sacerdos, qui expertus est sacramento firmauit. eandem à Frãc. Maria Card. Taurusio accepimus.*

Iesu Christi anno 1574 *Greg.XIII.Pap.anno* 2 *Aetatis anno* 59

Oratorium in ædes Florentinorum transfertur.

INterea temporis dum Oratorium et numero in singulos dies augebatur & fructu, construunt Florentini suis sumptibus ad ripam Tyberis, ad maiorem

nostrorum commoditatem, egregium sanè opus, vbi sermones fieri cœpti sunt, non minore populi frequentia, nec fructu, anno huius sæculi septuagesimo quarto, xvij Kal. Maias, qui dies eo tempore in quintam hebdomadæ feriam Resurrectionis Domini Nostri Iesu Christi celebris inciderat.

Eo ipso anno ad nostros se se aggregant Fabricius Mediobarbus Politonij viri diuini, humanique iuris peritissimi filius, qui tertiodecimo post anno ab ingressu obijt, & Pompeius Paterius ciuis Papiensis sacerdos.

Prædictiones.

Id Franciscus Maria Card. Taurusius publico testimonio confirmauit.

EOdem anno cum Ioannes Baptista Altouitus adeò grauiter æger esset, vt de eo actum esse medici proclamassent, orauit pro eo Philippus: supplicatione completa, euocato ad se confestim Francisco Mariæ Taurusio iubet, vt ægro suo nomine nunciet, eũ haudquaquam ex præsenti morbo moriturum; quin potius manè (tum enim vesperi erat) melius habiturum. Et extitit dicto fides, quandoquidem id vti prædixerat, obtigit.

Hoc item anno viiij Kal. Aprilis cum Lauinia è prima nobilitate femina, Fabricij Maximi vxor ventrem ferret, mentione de ea Philippo præsente illata, pro certo is affirmauit illam virilem prolem edituram: & hæc effatus ad eius, qui aderat, virum conuersus, Vxor tua, inquit, filium pariet, quem Petri nomine appelles volo: nec aliter euenit, Aprili enim mense infantem effudit, qui matri superstes duorum iam filiorum pater effectus est.

Mori-

Moribundam feminam è mortis faucibus eripit.

EO ipso anno, Aprili mense, aut certè Maio mulier primaria Constantia Crescentia, cum effuso fetu[a] ad vltimum venisset vitæ discrimen, varijs, grauibusq; symptomatibus oppressa secum ipsa animo agitare cœpit, nullum sibi remedium ad morbum repellendum præter vnum Philippum reliquum esse; videbatur enim sibi si ille, de quo multa auditione acceperat, quamquam hominis faciem non nosset, pro ea precationibus institisset, discussum iri morbũ omnino: ergo accersitur, qui manibus mox ægrę impositis preces Deo pro eius salute fundit: quo attactu ingenti femina lætitia perfunditur, maioreque spe teneri cœpit se tanti viri precibus in pristinam sanitatem restituendam fore: nec irrita, inuisens eam iterum Philippus, rogat, velitne ad se venire ad Ecclesiam Sancti Hieronymi: annuit illa vtpote quæ diceret nihil esse quod faceret æquè lubens. Tum ille: bono animo esto, nihil, mihi crede, est quod vereare, venies ad me ad S. Hieronymi: nec falsa prædictio; mulier enim breui contra omnium opinionẽ pristinæ valetudini reddita est, Philippo, qui eo tempore ædes S. Hieronymi incolebat, ad confessiones perpetuò vsa.

[a] *Eam rem præter Constantiã duo alij oculati testes iureiurando exposuere.*

Iesu Christi anno 1575 *Greg.XIII.Pap.anno* 3 *Aetatis anno* 60

Prædictio.

ANno insequẽti Ianuario mense cõtraxerat[b] Agnes Columna femina ęquè præstãtissima, nobilissimaq;

[b] *Id iurata firmauit Princeps femina Beatrix Caietana.*

ex abortu aduersam valetudinem: cumque in dies deterius haberet, iam non longe, vt fama erat, à mortis periculo aberat. Eam itaque ita grauiter ægrotantem, atque à medicis mali magnitudine derelictam inuisit Philippus, eique spem salutis ostendit, desine, dicens, Agnes vereri, timorem, curamque omnem depone; ex hoc morbo euades: nec verba in vanum iacta, mulier desperata licet valetudine, præter omnium spem pristinæ sanitati restituitur, vixitque ad annum vsque septuagesimum octauum, quo vi. Kal. Maias supremum vitæ diem clausit.

Congregationis erectio, atque progressus.

CVm pusilli huius gregis fructus vberrimi in dies conspicerentur, cogitari à nostris cœptum est, vt alienis domibus relictis proprias aliquando sibi sedes acquirerent, quibus opus Dei ad successores eiusdem spiritus, vitæque rationis hęredes transmitteretur, nempe qui eadem exequẽtes munia, Deo primùm gratum, hominibusque deinde proficuum obsequium perpetuò exhiberent: cumque ea de re creberrimi inter eos haberentur sermones, ne suum potius, quàm Dei, proximorumque negotium agerent, de confirmanda, stabiliendaque Congregatione deliberant.

Verùm Philippus, ne tanta in re quippiam ex propria sentẽtia statuisse videretur, totum negotium Deo assiduis precibus commendabat, id ipsum faciebant alij: cumque diutius precationibus institum esset, venit tandem illis in mentem parochialis Ecclesia Beatæ Mariæ à Vallicella Regionis Pontis, seu Parionis, in vmbilico Vrbis sita: erat eius Ecclesiæ Rector Antoninus

toninus quidam Adiutus, id viro cognomen, presbyter Messanensis: is rogatus à Patribus, an fructibus sibi, quoad viueret, reseruatis, Ecclesiam illam dimitteret, consensit; consensuque habito, eius officij procurationem Philippus Taurusio mandat, qui suscepta mox prouincia Pontificem adit, eique vota, studiaq; Philippi, & alumnorum exponit: nec sua eum frustrata spes: Gregorius enim, qua erat in Deum pietate, cum Philippum probè nosset, multaque tum ex Taurusio, tum ex alijs de Congregationis instituto didicisset, nō modò Ecclesiam concessit, sed Congregationis etiam erectionem, confirmationemque (vtrumque enim petebatur) Apostolica auctoritate indulsit; ad eam quippe diē nulla erat Apostolica auctoritate sancita Congregatio: Harum rerum extant literæ Apostolicæ verbis amplissimis hoc ipso anno datæ, idib. Iulijs.

Feminam ex partu moribundam saluti restituit.

Eodem anno sexto kal. Augustas mulier Olympia cui Troianæ cognomen erat, cum duos iam dies periclitaretur difficultate partus, fetum enim effundere non poterat, parum abfuit quin uitæ extremum diē morte conficeret.

Huius rei tres habemus iuratos testes: in ijs duo oculati sunt.

Interea temporis dum pro mortua lugebatur à suis, venit ei in mentem Philippus. Qua ex re in spem salutis ingressa circumsistentes feminas etiam atque etiam rogat, eū ad se quàm mox adduci curent. Accersitus itaque ille, quæ eius erat in omnes charitas, venire non recusat, preces fundit, moribundæ manus admouet Quibus peractis veluti sensisset auditas preces, se illinc

linc repĕtè subducit. Mirum dictu: vix è cubiculo abierat, cum Olympia viuĕtem extemplò puellam, ipsa salua, præsentiq; exempta periculo effudit.

Constat alias item feminas partus difficultate iam deploratas, precibus eiusdem, seu reliquiaria thecam, quam ille habebat, admota, incolumes facili, feliciq; partu fetus enixas esse.

Ecclesiæ B. Mariæ à Vallicella à fundamentis instauratio.

VErùm cum angustum esset templum, vetustateq; ruinosum, visum est Patribus, quòd erat in loco optimo, Vrbisque commodissimo, & ad Congregationis functiones valde idoneo, vtcunque restaurandũ; neque enim nouum, etsi id maximè cupiebant, priuatæ rei angustijs impediti condere poterant. Ergo ea in deliberatione cum essent, eorum pijs optatis, votisque respondit diuina benignitas: vix enim operi manus admoueri cœptæ sunt, cum Philippus solius Dei fiducia armatus (pecunia enim Patribus vel nulla erat, vel certe admodum tenuis) de eo primùm funditus euertendo, ac deinde ampliore, augustioreq; forma à fundamentis extruendo cogitare occœpit: neque hìc stetit res, quod enim faciundum cogitarat, id confestim de diuina prouidentia securus ad effectum perducere statuit: ea enim ille in omni vita sua nixus nihil arduum, nihilque nimis amplum ducens, immensa quadam magnitudine animi maxima quæque aggredi non verebatur.

Interea ruinosa Ecclesia, Philippo iubente, solo æquata, Matthęus Castellanus nobilis nostro sæculo Archi-

Architectus mēse septēb. accersitur, qui omnib. dili gē-
tissimè circumspectis iā construendi ædificij latitudinē
signabat, cùm Germanicus Fidelis Philippum ea de re
certiorem fecit, qui illico sacerdoti iubet (quippe qui
paratus erat ad sacrificium) ne quicquā priusquā eò
ipse accederet, decerneretur: absoluto sacrificio rectà
ad locum contendit: ibi Matthæum comperit, qui cum
eam partem, in qua iudicio suo effodienda forent fun-
damenta, designaret, eius ille sententiam non approba-
uit, quippe qui vltrà producendum esse ædificium di-
ceret: cumq; ventum esset ad locum, quem illi indica-
uerat Deus; hic fodiatur, ait, hic iaciantur fundamen-
ta: quod cum ageretur, ecce tibi solidus paries peruetu-
stus, qui sub ruderibus latebat, palàm fit. Erat is ad de-
cem palmos latus, totque pedes longus, vt constructi
iam ædificij molem non expleat modò, verùm excedat
etiam, super quo pariete quod reliquum erat operis
dextri lateris Ecclesiæ extructum fuit; pro alterius verò
structura fundamenta iacere opus fuit, in quibus cum
primus de more esset ponendus lapis, maxima cęremo-
nia, & frequentia gesta res est: porrò primum hunc la-
pidem ritu solemni consecratum in fundamenta coniec-
cit Alexander Medices Florentiæ Archiepiscopus, cui
Congregatio nostra plurimum debet, nunc S. R. E. in
Titulo S. Mariæ Transtyberim presbyter Cardinalis.

Cum templum extrueretur, nunquam Patri-
bus argentum defuit, neque ad satisfaciendum fabris,
alijsque operarijs, neq; ad domos contiguas coëmen-
das: in ædificium sumptus amplissimi, ac quotidiani
fiebant: eius pecuniæ summa (demptis nummis, quos
Petrus Donatus Cæsius Cardinalis, vt suo loco dicturi
sumus, fabricæ attribuit) pergrandis ad septuaginta cir-

citer aureorum millia.

Feruebat opus optimi Principis, ac nonnullorum ciuium beneficio, quorum tantus fuit erga Beatum Patrē amor, tantaq; in Deum pietas, vt rem vltro eleemosynis adiuuerint: Gregorius inprimis ſpontanea liberalitate ad ſeptem millia aureorum in id ædificium inſumpſit: ergo templi ædificatio nunquam intermiſſa, cum nunquam Patribus pecunia deeſſet, Deo illam ſemper abundè ſuppeditante. Breui tempore, nempe intra biennium, vel circiter, in eā prope qua hodie cernitur, formam, & amplitudinem, opere, ſumptuq; magnificam feliciſſimè creuit; Templumque Sanctiſſimæ Virginis, & Beati Gregorij Papæ nomine dicatur Deo.

Hic non prætermittam quæ in huiuſce ſacræ ædis extructione acciderunt Patribus. Quidam ex vicinis cum ferre non poſſent noſtros apud eos Eccleſiam conſtruere, [a] dæmone inſtigante ita furere cœperunt, vt ſimul Ioannem Antonium Lucium ſacerdotem fabricæ præfectum, ſimul feneſtras templi lapidibus, ac baliſtis petere auſi ſint; ſed Deo ſacerdotem protegente, nihil ex his mali Lucius paſſus eſt, quam ille rem Beati Patris orationibus acceptam referebat.

[a] *Conſimilia in conſtructione Eccleſiarum, vel Cœnobiorū ſancti viri paſſi leguntur. Lege Metaphraſtem in Pachomio apud Sur. tom. 3. c. 65. vitam S. Deodati Epiſcopi apud eundem tom. eod. c. 5. S. Bernardum in Malachia c. 41.*

Fratres aliquot, quorum nomina conſultò reticeo, cum ędificationem Eccleſiæ impedire niterentur, intra duos annos, Philippo ſilente, ac pro eis diu orante, moleſtiæ pœnas dedere: mortui enim ſunt omnes diuinum agnoſcentes iudicium, ne vno quidem ex eis ad ſobolem propagandam relicto.

Præter hos alij etiam Patribus moleſtias addidere: ſed cum, vt in ſacris codicibus legimus, diligentibus Deū omnia cooperentur in bonum, tātum abeſt vt hominum iniuria Patribus obfuerit, ut maximè profuerit. *Rom. 8.*

Lauiniæ Philippi spiritalis filiæ Fabricij Maximi vxoris obitus.

HOc eodem anno, Octobri mense, vocauit Deus ad præmium Lauiniam primariam feminam, de qua non ab re erit (vt quæ Philippo ad confessiones vtebatur) aliquid in hanc historiam referre: ea itaque etsi hominem initio irridebat, tamen vbi de diuinis rebus differentem audiuit, adeò Dei colendi desiderio incendi se sensit, vt ipso magistro ad eum venerit vitæ statum, vt se totam Christi amore pietatis operibus, suiq; ipsius contemptui dediderit: eidem contingere, affirmabat Philippus, vt inter meditationes rerum diuinarum, quibus multum impendebat temporis, abstraheretur à sensu mentis: hæc deniq; tertio Kal. Nouemb. diē obijt extremum, cui suprema hora eo ipso Philippo auctore fuerat ad cælum via, vbi Beati sempiterno æuo fruuntur.

Eo ipso anno septuagesimo quinto congregationi se addicunt Iulius Sauiolus Patauinus, & Franciscus Bozzius Eugubinus Thomæ Bozzii germanus, ille 4. Nonas Aprilis, hic Kal. Nouembris.

De tecto ruinam minante per visum admonetur.

INsequenti anno millesimo quingentesimo septuagesimo sexto illud inter ædificandum accidit, silentio non inuoluendum. Veteri Ecclesia, alijsq; domi- *a Eam rem à P. Germanico accepimus eiusq; iuratos testes quatuor habemus.*

 bus

bus ad nouæ fabricæ amplitudinem dirutis, vix ædicula reliqua fuerat, cæteris solo æquatis tecto cooperta, cum ecce tibi quodam die vocari ad se confestim iussit Philippus Ioannem Antonium Fabricæ præfectum, eiq; mox venienti imperat, vt ædiculæ tectum demoliri faciat quàmprimùm, quippe inquit, superiore nocte Sãctissimam Dei Matrem ab se visam esse, quæ suis illud manibus sustentaret: erat is locus pro sacello, vbi sacrũ agebatur, sacramenta populo ministrabantur: veteri.n. Ecclesiæ animarum cura annexa erat: tum Ioãnes Antonius domum reuersus fabris id tectum vt demoliantur, imperat, qui manibus rei admotis, tignum vident, cui superponebatur, retinẽte nemine stare, altera enim ex extremis eius partibus, quod tigni caput appellant, tota extra murum erat: qua ex re qui aderant, stupore afficiuntur.

Aegrum adolescentulum morbo eximit.

Id is ipse sacramento testatur.

EOdem huius sæculi anno septuagesimo sexto Ioannes Baptista Crescius adeò vehementer assiduis capitis doloribus, ac febri conflictabatur, vt clamores, & gemitus dies, noctesque miserabilem in modum ederet: cumq; eo cruciatu plurimos iam dies exarsisset, nec vllam quietis partem caperet, impetu tãdem doloris euicto veniebat sæpius in mentem, vt ad miserias finiendas semet in puteum præcipitem daret: interea omnibus iam rebus frustra tentatis, occurrit illi remedium, nec sanè spernendum, vt Philippum accerseret: haud dubia spe erat, eius preces salubres sibi futuras: visit illum Philippus, manibusque eius capiti impositis, in has prorupit voces, peccata fuge, Sanctissimam Dei

Dei Matrem magno pietatis affectu venerare: nihil est quod timeas, etenim non hic ad mortem te morbus dabit, sed breui conualesces: quæ dum diceret, æger confestim habere melius cœpit, dolore capitis ex toto eximitur, quietem capit, breuique post è lectulo incolumis exilit.

Prophetiæ spiritu claret.

EOdem anno Hieronymo Beier cognomento è Prędicatorum familia tum adolescentulo, eam improuiso mentem Deus submiserat, ut de Sancti Dominici amplectendo instituto auidissimè cogitare cœperit: id porrò desiderium eò hominem breui adduxit, vt illa ipsa die ad Ecclesiam S. Mariæ supra Mineruam se contulerit, ea mente, vt quod secũ ipse agitarat, Nouitiorum Præfecto (is erat fr. Petrus martyr) aperiret. Hic ille quandudum ex eo quærit isthuc aggredi in animo habuerit: hac ipsa die inquit Hieronymus occulto quodã instinctu ad id acriter impelli me sensi: Tum fr. Petrus, qui edito iam signo paratus erat, nouitijs eum sequentibus, ad funus; Philippum ne cognoscat, rogat, ex eo enim quid sibi hac in re faciendum facili prorsus negotio discere posse, affirmat: eum itaque ad illum nomine suo mittit, quẽ vt Philippus vidit, parũ vt maneat, quòd paucis eum vellet, rogitat: nec multò deinde post priusquam Adolescens verbum vllum faceret, noui ego, dicere ille cœpit, quid velis: missus es à fr. Petro, ut mihi primùm aperias, hac ipsa die venisse tibi in mentem, vt relicto mox sæculo institutum S. Dominici amplectaris, & ego deinde tibi, si id ex Deo cogitatum sit, an non, indicem: fac quod in animo habes, Deoque

Eam rem idem frater Hieronymus iureiurando testatus est.

gratias

gratias age, qui ad se hac te euocat via. Hæc ubi ille audit, ingenti stupore perculsus, attonitoq; similis vera enuncias Pater, dicebat: nec aliud vnquã verbũ proferre potuit, Reuersusq; deinde ad fr. Petrũ, qui tũ à funere domũ redierat, ei quid sibi Philippus enunciauerat, indicat, contigisseq; sibi vt olim Samaritanæ, quippe qui hominem, qui cordis sui secreta consilia nosset, repererat: amplectitur illico iuuenem hisce auditis nouitiorum præfectus: eumque sacro Religionis habitu breui donandum fore pollicetur, & simul adiungit, ideo illum ad Philippum misisse, quòd nouerat quæ esset eius vitę sanctitas, quæue spiritualium rerum notitia. Incidit ea res in xv. kal. Nouemb. induit frater Hieronymus vestem Religiosorum die S. Martino Episcopo sacro, anno eodem: viuit adhuc, concionatorisque officio fungitur.

Prædictio.

EO ipso anno erant Mediolani ex Philippi alumnis sacerdotes quatuor, nempe Alexander Fidelis, Nicolaus Gilius, Pompeius Paterius, & Petrus Perrachionus: hi cum proximorum saluti procurandæ operam darent, vix in vinea Domini laborare cœperant, cum de repentè [a] Philippi literis Romam euocantur; Philippus enim vbi Patres Mediolanum peruenerant, Francisco Mariæ Taurusio mandat vt literas quàmprimùm ad eos scribat, quibus illi lectis Romam confestim sine cunctatione remigrent. Sed cum id iussum durum Taurusio videretur, quòd grauem multis offensionem tam repentinum eorum sacerdotum discessum allaturum esse putaret; hęc iterum ab eo audit: vt tuum est

[a] *Huius rei iuratus testis est, vt cæteros prætermittam, Fran. Maria Card. Taurusius.*

est mandatis meis parere, ita illorum omnibus mihi in rebus sine cunctatione obsequi; sic itaque mihi dicto audientes sint, vt simul atque velim, accurrant. mira dicturus sum, vix literæ in eorum manus venere, cum pestilentia atrox, cuius ante id tempus nulla prorsus indicia erant, repentinò coorta, velut cælum inuoluens nebula, totam eam vrbem occupauit, magnasque strages incolarum edidit: illi verò Philippi literis eo periculo exempti Romam læti redierunt.

Iesu Christi anno *Greg.XIII. Pap.anno* *Aetatis anno*
1577 5 62

Philippus grauiter ægrotat.

ANno huius sæculi septuagesimo septimo ineunte Philippus in morbum incidit, nulla, aut exigua spe curationis: nocte quadam [a] cum quieti corpus tradere nulla ratione posset, datis per Vrbem ad Matutinas laudes recitandas signis, rogauit enixius Eucharistiam sibi dari; id autem vbi Francisco Mariæ Taurusio nunciatum esset, ei præberi negauit: verebatur.n. ne sacra sumpta Eucharistia, lacrymarum, orationisq; vis eum spe somni capiundi priuaret, certissimo cum valetudinis periculo: interea Philippus id quod erat, subodoratus, Franciscum Mariam accersit, eique se ob corporis Christi percipiendi desiderium somnum capere non posse, aperit, illud subijciens, si voti compos efficiatur, cum Sanctissimo Sacramento se quietem capturum; vt factum est: eo namque hausto confestim vti prædixerat, quieuit, somnusque accessit. Hinc itaque vsuuenit, vt quotiescunque morbo vrgeretur,

[a] Id sacramento testatur Francisc. Maria Card. Taurusius.

retur, cælesti pane, qui solus explet hominum desideria, singulis quibusq; diebus pasceretur, quo sumpto placidissimus mox somnus eum amplectebatur. Desiderio deniq;huius sacraméti illud fiebat,quod ei ex lóginquitate grauissimi morbi non dum planè recreato, vires suppeterent ad sacrum in templo faciendum, quod admirationem astátibus excitabat.

Oratorium in Vallicellam transfertur.

IN noua Ecclesia celebrari cœptum est eodem anno,iij.Non.Febr.Sacrum solemne primus fecit Alexander Medices Florentiæ Archiepiscopus, idq; illustriore quàm vnquam antea,cæremonia ac pompa, iucundioreque cantorum symphonia factum est: verùm Gregorius, quò res maiore populi frequentia fieret, amplissimam Indulgentiam ijs omnibus concessit, qui sacra confessione expiati, & suauissimo Christi corpore pasti Missæ sacrificio interessent, aut Ecclesiam eo die visitarent.

Cernere erat Templum aulæis vndique stratum, magna virorum; mulierumque frequentia celebrari,lætitia, cantibusq; plena omnia; à prandio eodem concentu,eodem operante Antistite Vesperę inchoantur.

Templum cum manè, tum vesperi, ac deinceps frequentem habuit turbam,neq; defuerunt ex exteris,qui per occasionem tam amplę indulgentię adipiscendę, ad salutarem Eucharistiæ mensam, peracta prius peccatorum confessione, accesserint.

Neque verò postea alacritas populi, studiumq; deferbuit, neq; pius animorum calor refriguit, sed magis in dies inualuit, hodieque mirificè accrescit.

Eo ipso anno, mense Aprili sermones de rebus pijs

à Pa-

à Patribus apud Vallicellam haberi cœpti sunt, Florentinorum Oratorio relicto.

Alij se ad nostros aggregant.

INterim cum nouæ Congregationis fama, suauisque odor instituti operis manaret quotidie latius, multi Deo inseruiendi cupidine incensi ad Patres nostros eo consilio venire cœperunt, vt in eorum ædibus ad pietatem instituerentur: accedebant quidem multi, sed non omnes admittebantur.

In his, qui post erectam Congregationem eodē anno septuagesimo septimo sociorū numero adscribi sūt cœpti, fuere Petrus Perrachionus sacerdos: alter huius Historiæ auctor, qui Patribus aggregatus id summo Dei beneficio assecutus est, vt Beati Patris nostri administer, assiduusque comes esset: tertius Augustinus Mannus à Cantiano, iuris ciuilis, ac Pontificij benè peritus. primus Congregationi se addixit x. Kal. April. alter kal. Iul. postremus mense Octobri.

Moribundam feminam à morte liberat.

HOc ipso anno mulier Ersilia Bucca in morbum adeò pernicialem inciderat, vt medici iam de eius salute penitus desperarent: tenebatur lectulo sensibus propè omnibus destituta: mors imminens timebatur: cumque res ita se se haberet, rogat Ioannes Franciscus Ersiliæ maritus Philippum, eo. n. ad confessiones vtebatur, ægrā visat: cuius aduentu tantā cœpit femina lætitiam, quantam nunquam antea se perce-

Id à Io. Francisco oculato teste acceptum. idem ipsa Ersilia iurata narrauit.

pisse meminerat; cumulabat verò gaudium, quòd Philippum hilari sibi vultu dicentem audiebat: bono animo sis, futurum breui est, vt ex hoc morbo euadas. & hæc cum ille diceret, ægræ eo momento melius fuit, atque vi morbi fugiente, quarto post die domesticis admirantibus è lecto surrexit incolumis.

Prædictio.

Eam rē iureiurando confirmauit idem Pompeius Paterius.

DEcreuerant Patres in exitu huius anni septuagesimi septimi mittere Mediolanum[a] ob negotia Congregationis vrgentissima Pompeium Pateriū. is cum ire nollet, quòd se ad eiusmodi obeunda munera haudquaquam idoneum iudicaret; ad vltimum, Philippo profectionem vrgente, inuitus obedientiæ iugo ceruicem inflexit. Roma cum discederet; securus i Pompei, dixit illi Philippus, spem tuám in diuina ope repone: superiorum iussa, consiliaq; ne examines; omnia, mihi crede, tibi ex sententia euenient. Prænunciationem breui res ipsa comprobauit: Mediolanum vbi venit, rem agere aggressus, maximas etsi difficultates, aduersariosque magni nominis multos, minasque potentum perpessus, vt à cœpto desisteret, vnius tamen Philippi, cuius verba in memoria habebat, precibus adiutus (in his enim totam Pompeius spem collocarat) omnia, quæ se illi obijciebant, quæcunq; ea essent, facili negocio, non sine magna animi sui admiratione superabat, req; ad exitum, quem optabat perducta, Romam lætus reuertit.

Alumno

Alumno cuidam tentatione oppresso apparet.

ANno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo octauo ineunte, sensit Philippi auxilium [a] quidam eius virtutis alumnus, cum magno in metu esset propter peccati periculum, quod sibi imminere putabat. Dederat huic Philippus, quòd candidissimos hominis mores pernouerat, pulchrum aspectu adolescentem in custodiam: [b] vtrumque idem cubiculum, lectis licet separatis cubarent, capiebat; formidolosus enim adolescens solus esse non audebat: is interim alumnus, quamquam Beati Patris imperio parebat, tamen cum eum dæmonis insidiæ non laterent, magno in timore assiduè erat: ergo cum his angustijs premeretur, [c] statim (res mira auditu) obtulit se se videndum nocte intempesta, qui longè ab eo loco aberat corpore, Sanctus Pater: ex cuius visu, aduentuque alumnus mirabiliter recreatus est: verùm Philippus, vt maiore illum gaudio repleret, lectulo in quo is iacebat, insedit, quomodoque habeat, rogat: cui alumnus; malè inquit, mihi est Pater; multis vndique cingor periculis. Tum Philippus manibus eius pectori admotis, eoque vnà cum vmbilico signo crucis consignato, bonum habere animum iubet, quòd omnes iam illæ libidinum faces, illique animi eius timores resederint. Quibus dictis ex oculis abiit. remansit alumnus, abeunte Philippo, ingenti lætitia perfusus, magnoque lumine illustratus. Haud vanum fuisse visum rebus postea, studioq; præcipuè illius virtutis (castitatem dico) ostendit: cuius rei etiā illud esse argumento poterit, quòd ex eo tempore tu-

[a] *Totam rem testatus est ille ipse sacerdos cui contigit.*

[b] *Id mihi aliauia notissimum.*

[c] *Cōsimilem rem narrat probatissimus auctor Leontius Episcopus in vita Magni Simeonis cognomento Sali apud Sur. tom. 4. c. 22. Aliam haud absimilem Euiratus Scriptor itidem egregius in Prato Spirituali c. 3.*

tissimè cum adolescente, tanquam cum fratre, filioque erat.

Id qui expertus fuit sacramento firmauit.

Consimile auxilium sub idem tempus sensit quidam adolescens, cuius animum cum impuræ quædam cogitationes subijssent, & ita penitus in eius animo hærerent infixæ, vt nulla ratione diuelli ab eo possent, eòq; adductus esset, vt parum abesset, quin turpissimè laberetur, cum in quo plurimum præsidij fore arbitrabatur, Beati Patris fidem implorasset, ab omnibus earum curarum stimulis, vbi eum ille suo pectori admouit, liber euasit: neque id solùm assecutus est, sed vsqueeò diuini amoris igne inflammari se sensit, vt si qua ei pars vacua temporis esset, totam precationibus tribueret.

Sociorum numerus augetur.

Eo ipso anno nostra Ecclesia àb iurisdictione Basilicæ S. Laurentij in Damaso, eiusque titularis, & Collegij (Capitulum ipsi appellant) & Canonicorum eximitur. quod item apparet diplomate eodem anno dato, kal. Septembr.

Accesserunt præterea hoc ipso anno ad Congregationem Flaminius Riccius Firmanus, vtriusque iuris peritus: Iuuenalis Ancina Fossanensis, Latinis literis eruditus: is medici arte reiecta totum se ad Theologiæ studia contulerat: Iuuenalem sequutus est Ioannes Matthæus eius frater iuris studiosus. Aggregarunt se itidem Patribus Bernardinus Corona Rom. Io. Paulus Curiatius, & Ludouicus Parisius Florent.

* Cæterùm intra paucos annos adeò creuit sociorum numerus, vt homines ad centum triginta, quamquam non

non omnes confluentes admittebantur, Cōgregationi ſe ſe dediderint; at ſingulorum nomina ad vnum recenſere mihi in animo non eſt.

Ieſu Christi anno 1579 80 *Greg.XIII.Pap.anno* 7.8 *Aetatis anno* 64. 65

Christi anno ſeptuageſimo nono nihil mihi noui, quod ſciā, occurrit ſcribendum.

Feminam propè mortuam morte eximit.

ANno huius ſæculi octogeſimo, Aprili ineunte femina primaria Conſtantia Creſcētia octauum iam menſem prægnans iterum mortiferam in febrim incidit, à qua miſerrimè conficiebatur: acceſſerant puſtulæ, ſeu ecthimata, & exanthemata nigra: cumq; ui morbi nō lōgè abeſſet ab exitu, ſacro viatico media nocte munitur: quo peracto cū ſacerdos paulò poſt eā vt extremo oleo inungeret, acceſſiſſet, meditari ægra ſecum ipſa cœpit, quonā pacto propinquam mortem euaderet: cogitanti venit illico in mentem, hoc vnum his tot periculis ſibi remedium fore, vt Philippus pro eius ſalute diuinam precetur clementiam. Interim albeſcente die adeſt Beatus Pater vocatus à nemine: feminam melius habentem, explanatè, clarèque proloquentem reperit: illa vt Philippum vidit, noctem habui, dicere cœpit, plenam timoribus, & miſerijs, parumque abfuit quin morerer; magno tu mihi deſiderio fuiſti, à quo ſperabam auxilium, quod ne defuit quidem; namq; vbi diuinam opem, te in animo habens implorare cœpi, mox tuarū vi precum melius mihi fuit: tū ille quam tu noctem habuiſti plenā timoribus, ea ipſa ego tecum perpetuò fui: bonum ergo animum habeas; quandoquidem non modò non morieris, ſed

Huius rei præter ipſam Conſtantiam tres iuratos teſtes habemus.

breui

breui planè conualesces . nec mora: eo ipso momento leuius habuit, paucisque interpositis diebus pristinum animi, corporisque vigorem, præter spem, cunctis qui eius morbi cõscij erant, attonitis recuperauit.

Prophetiæ spiritu claret.

IVuenis quidam non ignobilis ad prælia Domini apud nostros prælianda euocari se sentiens institutum nostrę Congreg. amplecti statuit: Congregationi ascriptus ita omnibus in rebus gerere se cœpit, vt omnes de eo optima sperarent. Is Beati Patris percupidus erga propinquos affectionem vicisse videbatur, vt ne minimum quidem de illis cogitare crederes: sed vt contingere quandoque solet, morbo correptus, pietatis studio intentus, vique morbi perterritus, in animum induxit, cæli mutandi gratia, quò facilius in statum valetudinis pristinum restitueretur, patrium solum repetere: comitem itineris vnum è Congregatione elegit aduersa iampridem valetudine, eo vel maximè consilio; vt ille dicebat, quo cæli mutatione curaretur. Adolescentis consilium Beatus Pater, quòd sinistrum eius euentum animo præsagiret, non approbat; licentiam ergo ille, quam flagitabat ab inuito, & repugnante non magis impetrauit, quàm extorsit. Die, qui profectionẽ anteibat, vnum è suis aduocans:[a] memoria tene, inquit: recedent duo, redibit vnus: Iuuenis suorum amore captus ad ædes nostras non remigrabit: quibus sacerdos auditis obstupuit: nec in irritum Philippi verba ceciderunt, res enim ita prorsus euenit, vt prædixerat. Incidit id in annum huius sæculi octogesimum.

[a] *Id non mihi solùm, sed omnibus è Congregatione manifestum: id ipsum iuratus narrauit cui Philippus rẽ aperuit.*

Dæmones

Dæmones audito Philippi nomine deterrentur.

INsequenti anno octogesimo primo vir nobilis Carolus Mazzeus Philippi discipulus confecta ætate, ex graui morbo proximè ad mortem accesserat: ea verò nocte, quæ ipsum Christo coniunxit, cum conscientiam suam diligenter excuteret, seque ad piè moriendum præpararet, cœpit à diabolo, B. Patre longè posito, acerrimè impugnari: obijciebat ei dæmon multa, cui nihil aliud Christi miles respondebat, nisi Philippum appello, appello Philippum. Quibus verbis ita cōmunem hostem delusit, vt eum à se expulerit, quietòque animo paulò post illa ipsa nocte spiritum Deo reddiderit, xviij. kal. Maias.

Eius rei duos iuratos testes habemus.

Michaeli Mercato desperatam à medicis salutem reddit.

EOdem anno, mense Octobri Michaelem Mércatum virum sanè eruditissimum vi grauissimi morbi supremis appropinquantem in pristinam restituit valetudinem, Petroque medicę artis peritissimo ægri parenti, qui de filij salute penitus desperarat, non est dixit quòd timeas: æger enim nequaquam morietur, sed recuperata valetudine vitam ad aliquot annos ducet: nec vana fuit prædictio: vixdum hæc effatus erat, cum Michael habere melius cœpit, breuiq; receptis viribus tanquam à morte reuocatūs prorsum conualuit, vitamque plus duodecim annos tenuit: obijt anno huius sæculi nonagesimo tertio, kal. Iulias.

Eam Horatius Ansaldus, qui adfuit sacramēto expressit.

Nouæ

Nouæ ædes ad Patrum habitationem coemptæ.

INterea cum nouis hominibus in Congregationem admissis vix domus omnes caperet, Petri Donati Cæsij Cardinalis Amplissimi beneficentia factum est, vt domus domibus adiungerentur; is enim ad ędes contiguas coemendas, atq; absidis Aræ maximæ à fundamentis extructionem viginti aureorum millia dono dedit: cuius deinde frater Angelus Tudertùm Episcopus, maiorum imitatione, & sua etiam sponte Patrum nostrorum studiosissimus, anteriorem Templi faciem Tiburtino lapide, atque egregio opere fabrefactam suis sumptibus erigit, cum iam antea peramplum & elegans extruxisset Sacellũ in abside Aræ maximæ, ad cuius ornatum aureos circiter quinq; millia, & eo plures contulit. Alterum verò absidis sacellum, quod reliquum erat, Alexander Glorierius Cameræ Apostolicæ Clericus suis impensis preciosis marmoribus, sacraque supellectili ornauit. Demum post Philippi obitum Federicus Cardinalis Borromæus nostri instituti amicissimus quatuor aureorum millia in Altaris maximi ædificationem insumenda attribuit.

Id à Francisco Maria Card. Taurusio accepti: idipsum P. Pompeius iure iurando testatus est.

Addam huc breuiter, quod Patribus in emptione domorũ, de quibus paulò ante diximus, accidit. Anno Dñi millesimo quingentesimo octogesimo primo, cum de cœnobio monialium S. Elizabetæ nostris ædibus contiguo (his enim monialibus aliò Iacobi Sabelli Cardinalis tum in vrbe Vicarij iussu migrandum erat) coemendo cogitarent, vtpote qui domus angustia premerentur, qua non nisi eius cœnobij emptione laxabantur: hanc Patrum deliberationem vbi Philippus audi-

uit, non modò eorum cupidini non annuit, quin restitit potius: dissoluatur primùm dicebat, æs alienum, quod ad necessariam Ecclesiæ ædificationem contractum fuit, quandoquidem non licet ære alieno pressis nouum quinque millium circiter aureorum (tanti æstimabatur cœnobium) conflare: magnam enim Philippus spem habebat fore, vt cœnobium breui Deo bene iuuante, aliorum impensis in manus suas deueniret: sed cùm Patres nihilominus humana prudentia ducti rem ad exitum perducere conarentur, iamque partes vnum in locum conuenissent; aderat iudex, is erat Marius Martius: aderat scriba, qui nomina testium in tabulas retulerat, iamque ad stipulationem ventum erat; cum Iudice derepentè syngraphis debitarum pecuniarum non contento (pecuniam enim, non in nominibus, sed in numerato petebat, quod in similibus emptionibus non seruatur) re infecta discedunt omnes. Id cùm ad B. Patrem delatum esset, actis primùm Deo gratijs; ij dixit (de nostris Patribus loquebatur) nunquã suo ære cœnobiũ vt putant mercabũtur, quod & factum est: namq; quinque vix abierant menses, cùm Petrus Donatus Cæsius Cardinalis, qua erat animi munificentia; illud sua pecunia eodem anno, pridie Idus Iulias emit, emptumque Patribus insequenti anno octogesimo secundo, xviij. kal. Februarias sponte dono dedit. nec id cœnobium modò, sed domum itidem Arditiorum appellabant, cœnobio proximam: non paruo quidem eodem anno octogesimo secundo Idib. August. coemptam pretio Patribus anno tertio & octogesimo, pridie kal. Martias attribuit: has porrò ædes in præsens nostri incolunt, præter quas duas item alias ad absidis Aræ maximæ ædi-

ficationem mercatus est nobis idem Petrus Donatus Cæsius Cardinalis dans pro ambabus tria millia aureorum:nec hic finis eius in Patres munificentiæ,namque ad absidis extructionem octo aureorum millia testamento reliquit: quæ pecuniæ summa etsi tanta nõ fuit, quanta opus erat, magna tamen eius Fabricæ pars ea extructa est.

Iesu Christi anno 1583 — *Greg.XIII.Pap.anno* 11 — *Aetatis anno* 68

Adolescentulum à mortuis excitat.

Totam rem iuroiurãdo firmarunt Fabricius Maximus nobilis Romanus, Violantes coniux,& Francisca Antonij à Castro Ciuitella. ex ijs qui adfuere hi superstites sunt.

ANno Christi millesimò quingentesimo octogesimo tertio Paulus Maximus ætatis annorum quatuordecim,trimestri circiter,tabe,diutinoque languore consumptus obierat:accidit autem ut eo animã agente accerseretur Philippus, qui in sacro faciendo impeditus venire non potuit; sed absoluto sacrificio ad moribundum pergens Paulum per semihoræ spatium diem obijsse reperit, cuius iam oculos Fabricius pater,vt hominibus vita functis fieri solet, clauserat, & sacerdos Camillus eius animam Christianis mysterijs munitam,solemnibus iam precibus Dei,sanctorumque tutelæ commendauerat, nec inde prius abierat, quàm moribundum animam halantem vidisset,neq; hæc solũ facta sunt,sed & aqua calida ad corpus de more lauandum,& vestes ad illud ipsum vestiendum,quò cadauer ad Ecclesiam deferretur, paratæ erant, iamque vna ex ancillis Francisca, quæ adhuc viuit, caligas in manibus habebat, quibus nuda membra tegeret: interim rebus ita se habentibus, venit Philippus, cui Fabricius:

eia inquit, Pater, obijt Paulus: iam non est quod agas. Tum ille; quid causæ fuit, vt me opportuniore tempore accersiri non feceris? Quibus dictis rectà ad locũ, vbi mortuus iacebat, cõtendit: ibi ex domesticis ancillis Franciscam comperit, quæ vestes, quibus pueri corpus indueret, tenebat in manibus, parata ad vestiẽdum: accedit propius, & lustrali aqua petita, ea mortui os, ac faciem aspergit, tum manibus eidem impositis orat: orando mortuum attrectat: inter attrectandum, orandumque vt inclamauit mortuum bis nominatim, Paulus ad vitam miro prorsus modo, eius precibus euocatur: apertis oculis, Philippo, omnibus qui aderãt stupore oppressis clara voce respõdit, quocũ per quadrantem horæ, aut plus eo multum sermonem habuit, quem astantes non audiebant: post id tempus rogatus à Philippo; velitne mori, an in vita diutius esse? mori se velle respondit, quòd putaret certum sibi esse in cælo, ac definitum locum, vbi perpetuò Dei Optimi Maximi pulchritudine frueretur. ergo mortis cupidus, vt in terram abiret viuentium, in Beati Patris conspectu, complexuque iterum [a] efflauit animam, anno, quem diximus octogesimo tertio, xvij. Kal. April.

[a] *Consimilia miracula à Sãctis viris patrari solita grauissimi auctores memoria prodiderũt. lege Euagrium, & Palladium in vitis SS. Patrum, in Mutio, Ioannem Euiratum in Prato Spir. capit. 77. 78. 93. præsertim c. 11. cui est initium Abbas Petrus: auctorem vitæ S. Ebrulphi apud Sur. tom 6. c 4. Demum Eugipium in vita S. Seuerini Noricorum Apostoli ad S. Pascasiũ Diaconum cap. 36. quam nos in manuscripsis codicibus integrã habemus, quæ enim apud Sur. extat vitiosa ẽ addítq; is auctor id fuisse miraculum, vt omnes præter eos, qui præsentes fuere Seuerino viuente latuerit.*

Philippus in Vallicellam commigrat.

Qvamquam Philippus omnium, quæ à suis alumnis apud Vallicellam gerebantur, auctor esset, & dux, non tamen ita subitò habitationem templi S. Hieronymi vt desereret, induci potuit; id enim multis post annis Petri Donati Cæsij Cardinalis opera impetratum est: is siquidem cum Congregationem nostram singulari amoris affectu prosequeretur, omni ope

contendit, vt Philippum ad suos adiungeret: quare Gregorium Pontificem vltro adiens, obtinet ab eo, verbis suis Philippo præcipiat, vt in Vallicellam commigret quàmprimùm: cuius ille iussui non restitit; eo enim Pontificis imperio diuinam voluntatem satis exploratam habuit: hoc certè scio id fuisse Philippi consilium (ne cruces sibi à Deo paratas fugeret) vt ab ędibus S. Hieronymi nunquam recederet animo habitandi apud Vallicellam cum suis, nisi superiorum iussu ad eam rem impelleretur.

Ergo profectus est ab ædibus S. Hieronymi in Vallicellam anno post Christum natum millesimo quingentesimo octogesimo tertio, xi. Kal. Decemb. atque tum primùm Congregationis corpus arctiore vinculo colligatum, totum integrum capite cum membris coniuncto conspici cœpit.

Protinus Philippus non obscuriora dedit vsitata indicia sanctitatis: nam etsi eadem nobiscum domo erat, solitudinem tamen pristinam haudquaquam deseruit; solus cibum capiebat, mensæ administrum admittebat nullum; sacrum accersitus faciebat, atque vt cæteros suo ad obedientiam exemplo prouocaret, vix ad sacrificium vocabatur, cùm relictis mox omnibus se expeditum, vbi opus erat, illico sistebat: sacris cum indueretur vestibus, non selectiores modò vestes, quarum multæ Patribus erant, sed obsoletiores postulabat: & hæc sanè haud leuia sunt, si hominis supremam inter suos potestatem, & licentiam suo modo, vt ita dicam, viuendi consideremus: omnium confluentium confessiones audiebat: Eucharistiæ Sacramentũ completo sacrificio accedentibus ministrabat.

Accedebat ad hæc summus suiipsius despicientiæ

amor

amor, summa in omnes charitas, in regendis filijs cura, & vigilantia plusquàm paterna, suaque præsentia mirum in modum omnium oculos, & animos oblectabat: erat enim vir, vt alibi de eo dixisse me memini, sine fuco, morum elegantia, ac suauitate præditus, si quis alius: consilijs verò, ac sententiarum grauitate omnibus admirandus.

Sub idem opinor, tempus sacerdos quidam, cui Mutio [a] nomen erat, quique extra Vrbem domicilium habebat, cum vel in periculo aliquo esset, vel tentatione aliqua premeretur, vbi Philippo se commendabat, extemplò omni ea molestia se leuari sentiebat. Quodā die cum prope iam esset, vt in Tyberim (Romæ enim tum erat) certissimo cum vitæ periculo laberetur, ad solam Beati Philippi inuocationem incolumis inde confestim euasit.

[a] *Eam rem is ipse sacerdos Mutius Achilleus sacramento affirmauit.*

Primariam feminam per visum corripit.

Mulier quædam, cuius nomen [b] de industria reticetur, adeò iratum animum in quendam cognatum sibi proximum gerebat, vt nulla ratio iam esset, quæ eius ad pacem animum induceret; cumque diutiùs in iracundia permaneret, vt ne viri quidem aspectum æquo animo ferret, nocte quadam lectulo cum iaceret, alapa percuti se sentit: tum vocem Beati Patris (eo enim illa ad confessiones vtebatur) audire sibi visa est: & tu quoque proteruè es iracunda? haud decet ita: omitte iam tuam istam iracundiam, & vti æquum est, reiecto odio viro te illi quàm mox reconcilia. His rebus turbata mulier simul stupore attonita, quòd nosset longè tum ab ea B. Patrem corpore abesse,

[b] *Id ea ipsa cui contigit iurata narrauit, idē q; domesticorum aliquot sacramento testātur.*

timore,

timore, tremoreque correpta, lacrymis perfusa, cum cognato quàmprimùm in gratiam redit: albescente die Philippum adiens, omnem illi rem mirabunda narrat, vt facta erat.

Iesu Christi anno 1584 Greg.XIII. Pap. anno 13 Aetatis anno 69.70

Aegrum pristinæ restituit sanitati.

Eam rem ille ipse qui in se expertus est iureiurando expo-suit.

CHristi anno millesimo quingentesimo octogesimo quarto, mense vel Iunio, vel Iulio, viro cuidã è prima nobilitate (nomen consultò supprimitur) in obscœnis partibus vlcera quædam exorta erant sanè permolesta, vsque adeò, vt ignem sacrum sibi perpeti videretur, vnde & pars nonnulla glandis nigrescere iam cœperat. Is accersito medico læsum membrum ostendit: qui magnitudine mali victus ægrum hominem perterrefecit; perterritusque vt erat, ad Philippum aduolat, qui mox priusquàm ille verbum vllum faceret, affectum membrum sibi ostendat, iubet: hæc ita dixit, vt appareret ei rem omnem diuinitus indicatam: iussa exequi iuuenem pudet, remoratur imperiũ: sed cum Philippo vrgenti resistere non posset, mandatum exequitur. Mira dicturus sum: à uitioso mox mẽbro Philippus morbum attactu depellit omnem: ad hæc parumper hæsit iuuenis stupore attonitus, euidentia deinde miraculi motus, ad Philippum conuersus; licebit mihi iam, inquit, per omnes Vrbis vias tuas enarrare laudes, teq; salutis meæ auctorem nominare: at Philippus, vt erat homo propriæ laudis inimicus, silentium indicit, remque ipsam summa ope taceri iubet;

bet: voti compos efficitur; iuuenis enim Philippo viuente miraculum silentio texit; sed eo mortuo, ne ingrati animi vitium incurreret, multis è Congregatione Patribus, alijsq; primarijs viris rem omnem, vt gesta erat, iuratus ingenti profusione lacrymarum enunciauit. Viuit is hodie, sacramenta religiosè, pièque frequentans.

Dæmones Philippo molestiam exhibent.

EOdem opinor, anno cum esset Philippus in Ecclesia, dedit se se ei in conspectum diabolus [a] pueruli forma, vt eum irrideret. At ille subodoratus confestim qui esset, qui aliena specie ad se illudendum venerat, eum aduocat, contemnit, demumque ab Ecclesia eijcit.

[a] *Eam rem qui adfuit iureiurando exposuit.*

Illud hoc loco adijciam, quòd nocte [b] intempesta eo orante audiebantur quandoque super cubiculo, in quo nullo sibi adiuncto comite morabatur, fragores magni, strepitusque, quos dæmonis opera excitatos esse nemo est, qui non videat. Sed & eidem noctu precationibus intento diabolum terrorem incutere, tentasse superius attigi.

[b] *Id qui eos audiebat fragores iuratus enunciauit.*

Iesu Christi anno 1585 *Greg. XIII. Pap. an.* 13 *Aetatis anno* 70

Moribundum morte eximit.

ANno huius sæculi octogesimo quinto [c] Ioannes Franciscus Anerius cum ætatis quartum et decimum annum ageret, ex febri mortifera laborare

[c] *Incidit id in mensem Martium, vel Aprilem, Gregorio uiuente.*

coepe-

cœperat [a], eaq; mali vis fuit, vt à medicis destitutus animam traheret; apparebantq; in eo signa, quæ facerent propinquæ mortis indubitatã fidem: iam septemdecim dies prope exanimatus iacuerat, membra eius perinde atque mortuorum cadauera obriguisse tactu sentiebãtur, sensus amiserat omnes, nihil omnino gustabat, motus in eo percipiebatur nullus, à mortuo parum, aut nihil differre dignoscebatur, vt omnium iam opinione mortuus crederetur: nec defuere qui obstupescerent, cum viderent moribundum adolescentem per plurium dierum spatium, spiritum nullo propemodum sustentatum cibo retinere. Id vbi Philippus persensit, rectà ad ægrotum tendit, manibusque eius fronti impositis, astantes monet, vt pro illo semel orationem Dominicam, Angelicamque salutationem recitent, tum procumbens in genua, manu fronti admota, adolescentis matrem alloqui cœpit: tute ipsa filium tuum fame necas, afferte mihi, clamat, ad astantes conuersus, vinum creticum, allatumque derepentè morientis ori admouit, maximo eiusdem beneficio, qui eo ipso momento quasi reuiuiscens non modò exugere quod porrigebatur, sed etiam melius habere cœpit, paucisq; post elapsis diebus sanus, vegetusque è lectulo surgens Beato Patri gratias quantas maximas potuit pro beneficio egit.

[a] *Eius rei oculatos, iuratosque testes, præter Io. Franciscum, quatuor habemus, in quibus est femina Princeps Iulia Vrsina Rangona.*

Gregorij XIII. multorumq; S. R. E. Cardinalium erga Philippum obseruantia.

PHilippus non apud eos modò, qui vel in periculis erant, vel morbis affligebantur, in magna erat veneratione, sed apud Principes viros, ipsosque etiam

Summos

Summos Pontifices: Illum siquidem Gregorius XIII. summæ prudentiæ, atq; integritatis Princeps impensè amauit, ac libentissimè audire solitus erat; quin rebus in multis consilium eius, & operam frequenter adhibuit, eoque audito multa faciebat. Eodem propemodum amoris, atque obseruantiæ affectu eundem prosecuti sunt & alij Summi Pontifices, de quibus suo loco dicturi sumus.

Reuerebantur præterea Philippum tanquam Dei amicum, eodem Gregorio XIII. Pontifice, Amplissimi S. R. E. Cardinales, Carolus Card. Borromæus Archiepiscopus Mediolanensis, Guido Card. Ferrerius, Gulielmus Card. Syrletus Bibliothecæ Apostol. Præfectus, Gabriel Card. Palæotus primus Bononię Archiepisc. Fr. Michael Bonellus Card. Alexandrinus, Antonius Card. Carafa, Iul. Antonius Sanctorius Card. S. Seuerinæ, Alexander Medices Card. Florentiæ Archiepiscopus, Nicolaus Sfondratus Card. Cremonæ Episcopus, qui postea fuit Gregorius XIIII. Augustinus Valerius Card. Veronæ Episcopus, Vincentius Laureus Card. Montisregalis Episcopus, alijq; permulti.

Transeamus nunc ad res à Philippo gestas Sixto V. Pontifice Gregorij successore, qui Summus Pontifex declaratus fuit anno millesimo quingentesimo octogesimo quinto, octauo Kal. Maias. Sedit annos quinque, menses quatuor, dies tres.

Prædictio.

Testantur id iureiurando viri nobiles Petrus Paulus, & Iacobus Crescentius fratres.

Incidit id in mensem Aprilem, vel Maium.

ANnno huius sæculi 85. Io. Antonius Lucius Sacerdos, cũ sexaginta annos, aut plus eò natus esset, ab equo, cui insidebat, excussus, afflictusq; ad terram ad vltimum ferme periculum venerat, quandoquidem confracto capite, omoplataq; luxata, febri accedente, salute medicis pronuntiantibus periclitabatur: ergo cum ex eo morbo vereretur mori, accersito mox Philippo, mortis dixit, me tædet Pater, quandoquidẽ testamentum nondum, quod mihi placeat, composui, obsignauiq; Tum Philippus hominem amplexatus; bono animo esto inquit, testamentũ tu ipse arbitratu tuo cõscribes. nec verba in ventum iacta: æger enim melius confestim habuit, breuique post conualuit omnino, vitamque ad multos annos produxit: decessit anno millesimo quingentesimo nonagesimo quinto, kal. Nouembr.

Graui morbo oppressum sanat.

Id Carolus, & eius mater Liuia Vestria publico testimonio firmarunt.

EO ipso anno mense Nouembri nobilis adolescens Carolus Vrsinus, cum ætatis annum duodecimum ageret, morbo laterali, vehementique febri correptus est; doloribus ad sinistrum latus vtrinque grauibus. Vrgebat continens febris ne vel minimum quidem remittens: morbus mortifer erat: de ægri vita medici dubitare iam cœperant: interea temporis, cum quodam die sub vesperum ad desperationem laborare cœpisset, adest Philippus ab ægri matre euocatus, qui submotis mox omnibus, foribusque clausis; vbi primùm insideat dolor ægrum rogitat: tum ex eodem percontatur

tatur, velitne confiteri de peccatis suis: libenter quidem inquit ille: Hic Philippus procumbens in genua eius confessionem manu dolenti parti admota audit: nec frustra hæc fuerunt: ex eius enim attactu id Carolus assecutus est, vt morbo leuari se senserit. In recessu Philippus, ne timeas ei dixit, hoc morbo haud morieris, cras melius tibi erit. Mirum dictu vix domo excesserat, cum adolescens omni repentè dolore liberatur diuinitus, eaque nocte, quamquam nocturna ante premebatur vigilia, quietem capit, ad lucem vsque placidissimè dormit, somnoq; experrectus omnem à se morbum penitus discessisse, sanitatemq; sibi pristinam redditã esse, medicis miraculo attonitis, aduertit: narrauit deinde Carolus sibi ægro visum esse sentire, Philippum ea manu, quam dolenti parti admouerat, dolorem omnem exhaurientem.

Iesu Christi anno 1586 *Sixti V. Pap. anno* 1 *Aetatis anno* 71

Nouus Philippi morbus.

ANno salutis millesimo quingentesimo octogesimo sexto, xvij. kal. Februarias, recenti iterum, ac repentino morbo, eoque grauissimo, atque mortifero opprimitur Philippus, ex quo tamẽ breui quãquam oleo sancto inunctus, præter spem, medicis admirantibus, miraculumq; inclamantibus, prorsus conualuit.

Congregatio augetur.

CVm Patres eadem domo viuentes se, suaque ad nutum Philippi moderarentur, nihilque rerum omnium esset, quod cuperent magis, quàm diuinam voluntatem, vt eam sequerentur in omnibus: tum maximè factum est, vt eorum fama longè, lateq; vagata, varijs in locis, ac regionibus summa cupiditate expeterentur. ergo è Romano Oratorio vt à primaria arbore surculi multi per diuersas Italiæ Vrbes transferri cœpti sunt, fertilique solo Plantati extenderunt quacunque ramos suos.

In his celeberrimum habetur Oratorium Neapoli constructum opera Francisci Mariæ Taurusij, qui eò huius sæculi anno octogesimo sexto ab Annibale Capua Archiepiscopo, alijsque nobilibus viris accersitus fuerat. is vbi Neapolim peruenit, hospitio ad Nosocomiũ insanabiliũ accepto paulatim ædes, ac templũ sanè magnificum ciuibus adiuuantibus extruendum curauit, in cuius fundamenta primum lapidem iecit idem Annibal Archiepiscopus maxima cæremonia, atque frequentia. Vt autem maior esset fructus animorum, Taurusium sequuntur, Patrum Romanæ domus decreto, Anton. Talpa Septẽpedanus, Franc. Bozzius Eugubinus, Thomas Galletus Niciẽsis, & Michael Angelus Tocius laicus: post aliquantò alij tres sacerdotio præditi, Iuuenalis Ancina Fossanensis, Petrus Puteus Panormitanus, & demum Flaminius Riccius Firmanus. Ergo ij vbi vnà cum Taurusio in vinea Domini diuini verbi semine excolenda laborãt, cœperunt multi, Taurusii præcipuè (cuius nomen iam tum celebre erat) monitis, & exemplo permoti ad nostrum institutum se se aggre-

aggregare; breuiq; Deo bene iuuante factũ est, vt plures sexaginta Congregationi ad spiritalem militiam nomina dederint.

Quid memorem apud Septempedanos in Piceno, & alibi alia huius instituti loca non sine maximo animorum fructu intra paucos annos erecta? Quæ omnia vnius Philippi labori, exemplo, atq; auctoritati accepta referunt omnes.

Verùm Lectorem hic admonitum volumus, Patres nostros domicilia extra Vrbem, quorum regimen apud eos resideat, iustis de causis præter Neapolitanum, & Septempedanũ, habere velle nullum; idq; hoc decreto sancitum est.

Ne quis prætextu amplificandę Cõgregationis eam „ dissipet, atque vt confusio euitetur, quam multitudo „ parere solet, arctiusque inter se, qui sunt è Congrega- „ tione amoris vinculo colligentur, quem quotidiana „ consuetudo conciliat, ac mores cuiuslibet ex hoc di- „ gnosci possint facilius, & notorum vultus cuncti reue- „ reantur; Statuitur, ne Congregatio alibi vllum locũ „ recipiat, neq; alterius Congregationis regendæ onus, „ nisi Romæ, Neapoli, ac Septempedæ. hucusq; ibi. „

Cęterùm Patres, ne aliorum Oratoriorum extructionem reijcere viderentur; hęc verba decreto adiecerunt. Possit nihilominus, si ipsi videbitur, mittere „ aliquos, qui instituant alijs in Oppidis eiusdem ratio- „ nis Collegia; cum eo tamen, vt hoc peracto reuertan- „ tur; neque illa sint nostris annexa, neque Clerici „ eorum sint è Congregatione Oratorij Romani. Possit „ similiter in ædes suas excipere veluti hospites sacerdo- „ tes exteros, qui addiscant instituta nostra, ac post ali- „ quod tempus eadem valeant inter suos fundare. hacte- „

nus decretum.

Sed quamquam hæc ita ſint, neceſſitate tamen Patribus obueniente, nouum Anxani Oratorium anno huius ſæculi nonageſimo octauo, Kal. Nouemb. aperire opus fuit: poſſidet enim Congregatio Abbatiam Sancti Ioannis in Venere vulgo dictam, ei Vrbi proximam, cui animarum cura annexa eſt: ibidem præterea inſtitutum à Patribus Seminarium indigenarum adoleſcẽtium eo conſilio, vt ad pietatem facilius, atq; ad omne munus officij inſtruantur. Habet Abbatia Oppida decem; vnius ex his, quod Foſſaceca appellatur, Patres domini ſunt.

Oratoria quorũ regimen ad noſtros pertinet, quatuor ſunt, Romanum, Neapolitanum, Septempedanum, & Anxanum.

Extant iam in hunc uſque diem varijs in locis Oratoria extructa quàmplurima, aliaque extruuntur in præſens, omnia Romani inſtar: quibus rebus fit, vt inducamur ad credendum, breui tam præclaram Beati Philippi vitæ inſtitutionem vbiq; gentium propagandam fore: Congregatio enim ad omnium gentium auxilium nata omnibus prodeſſe debet ſine vlla Regionum, aut locorum exceptione.

Oratoria iam extructa Romani inſtar præter Neapolitanum, Septempedanum, & Anxanum, quatuor ſunt, Lucenſe, Firmanum, Panormitanum, & Camertinum: quæ extruuntur in præſens, ſex: Fanenſe, Patauinum, Vicentinum, Ferrarienſe: quintum in Oppido erigitur, cui Tononio nomẽ trans Alpes diœceſis Gebennenſis Ducatus Chablaſij: ſextum in Eccleſia B. Mariæ Gratiarum diœceſis Foroiulienſis in Prouincia.

Mira-

Miraculum.

EO ipso anno Nouembri mense, aut Decembri, Eugenia Mansueta per menses octodecim nariũ morbo laborauerat, quæ illi interdum non modò intumescebant enormiter, verùm graui quoq; eã vexabant incendio: ab eo autem morbo vbi nullis etiam assiduis medicorum curationibus, ac remedijs liberari se posse vidit, frustulo lintei B. viri sanguine asperso sibi admoto, protinus ab ea ægrotatione euasit, neque in posterum ab ea tentari se sensit.

Huius rei oculatos, iuratosq; testes præter Eugeniam duos habemus.

Cogitatio occultissima à Philippo diuinitus visa.

EOdem anno, aut certè insequenti, Quidam è prima nobilitate, magno tenebatur desiderio Philippo nescio quod animi sui consilium, quod nemini enunciauerat, credere: sed siue metu, siue verecundia impeditus rem in diem ex die differebat, cumq; quodam die manè apud ædes nostras esset, excipit illum Philippus, eiusque animum, de quo nihil prorsus audierat, eidem silenti atque stupenti explicat, aperitque.

Eam rem is ipse cui contigit publico testimonio cõfirmauit.

Iesu Christi anno 1587. | *Sixti V. Pap. anno* 2 | *Aetatis anno* 72

Prædictio.

CHristi anno millesimo quingentesimo octogesimo septimo, Martio mense Ioannes Franciscus Ber-

Totam rẽ apud nostros satis peruulgatam sacramento firmarunt idem P. Io. Franciscus, & Alexãder Alluminatus, qui ei ægrotanti assidebat.

Bernardus Placentinus nostræ Congregationis sacerdos in pernicialem morbum incidit: ea extitit morbi vis,ut breui omnium cum medicorum, tum domesticorum opinione pro mortuo haberetur: Hunc extremo iam delibutum oleo inuisit Philippus,eiq;in aurem dixit, bonum habeas animũ, hoc morbo minimè morieris:nec sanè in irritum ea verba ceciderunt,quippe cõtinuò melius ægro fuit,illoq; ipso die,quo Medici eum moriturum prędixerant, magnum augmentum salutis assecutus est, paulòq; post contra omnium spem integram corporis recuperauit salutem.

Intimos animorum recessus penetrat.

Id ille ipse adolescens iuratus narrauit.

Hoc etiam anno,an Martio,an Aprili mense,Adolescens quidam satis ampla familia (nomen silentio premitur) crebrò ad Philippum ventitabat. Hic peragebat confessiones apud religiosos viros magnæ apud omnes æstimationis; inter confitendum delicta aliquot pudore impeditus occultabat: cum itaque sic vitam ageret,venit de more ad Philippum, quem cum ille attentissimè intueretur,lacrymis illico oppleri cœpit:puerum à matre cæsum qui flebat,crederes, tantaq; lacrymarum vis fuit, vt adolescentem in eundem fletum adduxerit:inter gemitus & lacrymas in has voces prorupit: quid est quòd sacerdoti, qui tibi est à confessionibus singula peccata non aperis?confitere ei, confitere quæ commisisti delicta, ne incassum defatigeris. Quibus mox verbis adolescens in stuporẽ actus, quippe

pe qui id à patre audierat, quod nulli hactenus mortalium patefecerat, toto corpore præ metu, ac reuerentia contremiscebat: cadebant ei lacrymæ quasi puero præ dolore; itaque constituit simul amplecti pœnitentiam, simul sacerdoti, quo ad confessiones vtebatur, animi vulnus aperire, quod & die insequenti facta totius vitæ confessione diligentissimè præstitit. Tum redit more solito ad Philippum, quem ille intuitus, etsi eius peractæ confessionis nescius, ex solo tamen aspectu animi mutationem nouit, factum laudat, aliumque eum esse quàm dudũ, fatetur; quid tua isthæc inquit, nunc noua figura oris, & vultus? alius mihi videris modò, quàm anteà; nouũ mihi crede, vultum induisti: quæ profectò res vt magna, insolita, atq; inusitata, ita adolescentem noua admiratione affecit. Vixit is deinceps sub frequenti sacramentorum vsu, tantumque hausit ex ea re roboris, vt se totum Deo corpore, animoq; dicauerit.

Præpositus Congregationis perpetuus renunciatur Philippus.

INterim cum Philippus apud suos esset, visum est tandem Patribus, quem parentem, & auctorem Congregationis habebant, eundem etiam ipsiusmet Congregationis perpetuum habere Præpositum Generalem, cuius partes sunt cæteris cum potestate præesse, idque miro omnium consensu; dictis sine variatione sententijs decretum est eodem xiij. kal. Iulias eo prorsus inuito, ac renitente, suoque incluso cubiculo: fugiebat enim Philippus id onus, vt erat homo quietis, ac vitæ priuatæ cupidissimus, summaq; animi demissione ornatus.

Erat eo tempore lex, vt Præpositi Generalis munus tres annos duraret, aut ad summum sex, quibus exactis nihil amplius potestatis haberet, neq; confirmari posset: quam quidem legem interpretati sunt Patres, ne Philippum comprehenderet: ergo decreuerunt, atque sanxerunt iterum, vt Præpositi Generalis potestas vno excepto Philippo, triennij spatio definiretur, ea conditione, vt præscripto muneri tempore exacto Præpositi potestas ad tres alios annos, modò id Congregationis bono cõducere visum esset, prorogari posset: uerùm post Philippi obitum, anno huius sæculi nonagesimo sexto, mense Maiq; ea lex decreto vniuersæ Congregationis irrita facta est; noua in posterum constituta, qua Patribus facultas daretur Præpositum Generalem nõ exacto triennio solùm, sed iterum etiam, tertiò, ac deinceps, dum Congregationi id expedire nouerint, confirmandi.

Illud non inuoluam silentio, ea fuisse Philippum mente, vt cuperet, quam vitæ, institutique rationem Congregatio initio ceperat, eam perpetuò retineret: hinc factum est, vt omnibus testatum esse voluerit, id sibi in desiderio esse, vt qui Congregationis instituta amplecterentur, nunquam se voti, aut sacramenti vinculo, neque in præsens, neque in posterum obstringerent. Quòd si qui perfectioris vitæ desiderio stimulante Religiosorum statum amplecti malint, seu iuramento, aut promissione aliqua se obstringere, ijs liberũ omnino esse ad quamcunque velint Religiosorum familiam se se recipere: qui verò in Congregatione vitam agere decreuerint, arreptam initiò viuendi rationem immutare non præsumãt, sic viuant tamen, vt mutuis se charitatis nexibus colligantes, bonus Christi

odor omnibus vbique fiant; illud inprimis attendentes, vt partim exemplo vitę, partim verbi Dei prædicatione religiosi esse videantur.

Præscripsit insuper leges ad Congregationis vocationem, & spiritum quàm accommodatissimas, quas susceperunt omnes: tum verò ne domesticæ pacis, atq; concordiæ bonum disperderetur, statuit, vt si qui inobedientes inter eos essent, seu alios suo exemplo offenderent, hi tanquam ad nostrum institutum minus apti, si corrigi non possent, è Congregatione pellerentur.

Illud prętereа monebat sæpissimè alumnos, ne rebus externis, sed Christianis virtutibus delectarentur, in idque studij pro viribus incumberent, vt humilitatem, obedientiam, patientiam, charitatem, castitatem, caducarum rerum contemptum, mansuetudinem, cæterasque virtutes intus, forisque possiderent; ea prætereа esset in omnibus eorum vitæ ratio, quæ inter sæculi licentiam, & asperas sacrarum familiarum obseruationes auream quandam mediocritatem contineret, vt id vitæ institutum spectantes, qui in mundi luxu vitam agunt, si Religiosorum cœnobijs ob vitæ asperitatem se mancipare non possint, habeant quò se recipiant, quòue confugiant, vbi mores corrigere, parare virtutes, piè demum, sanctèq; vitam instituere valeant.

Prædictio.

CONstans olim fama per Vrbem erat, virum quendam præclaro genere ortum Ecclesiasticis dignitatibus ornatum, cuius nomen consultò reticetur, Cardinalium Collegio eo ipso anno, xv. Kal. Ianuar, adscribendum: id simul atque Philippus audiuit; is dixit,

Eius rei iuratus testis est sacerdos, sororis primarij huius viri filius.

non in præsens modò, verùm ne in posterum quidem Cardinalatus honorem consequetur: prædictionem comprobauit euentus, siquidem Clemente Octauo Pontifice Maximo, nullis ei nouarum dignitatum accessionibus factis, obijt Romæ.

Sacerdotem sibi ignotum corripit.

SVb idem tempus vt arbitror, Prosper Somaius sacerdos nostram ingressus Ecclesiam à Philippo confestim vocari se sensit, vocatusque adfuit: tùm ille, te idcirco accersiui, inquit, vt moneam, ne sacerdos cum sis, mulieres contingere audeas; neue te in feminarum cõsuetudinem inducas; hæc enim facere sacerdotem minimè decet, cuius partes sunt castitatem totis viribus colere. His ille auditis mirandum illico in modum obstupuit, eòque vel maximè, quòd nec ille Philippum, nec illum Philippus nouerat.

Hanc rem is ipse Prosper iureiurando testatur.

Iesu Christi anno 1588 *Sixti V. Pap. anno* 4 *Aetatis anno* 74

Futura & absentia prospicit.

ANno deinde millesimo quingentesimo octogesimo octauo Helena nobilis mulier Tamiriæ Ceulæ filia vterum cum gestaret Septembri mense instante partu, quòd fetum non effunderet, accersitur Philippus; is feminam mox manu prehendẽs circa cubiculum deambulare iubet; quod dum fieret, preces ille ad Dominum fundebat pro ea: Tum vbi discessum parat, instat benignè mulier, nasciturum infantem vt baptizare velit: negat Philippus excusationem legiti-

Huius rei iuratam testem habemus Tamiriam nobilem feminam.

inam affert: quæ cum haud satis iusta, atq; idonea feminæ videretur, orat iterum aliquem saltem suo nomine mittat eius vices supplētem: tum demum ille, nullo tibi homine opus erit, qui infantem baptizet: & his dictis abijt. Nec Philippi verba sine effectu, femina nocte insequenti mortuum fetum enixa est.

Eodem anno Iulio Saueræ Mutinensi Philippum adeunti allatæ in itinere literæ sunt, in quibus scriptū erat eius matrem, de cuius morbo nihil prorsus acceperat, v. Kal. Septemb. diem obijsse: his ille perculsus literis rem nemini, enuncians, cœptum iter lacrymarum plenus prosequitur: hunc Beatus Pater vt vidit, pileo suo primùm eius tecto capite, tum Rosario in girum acto eiusdem collum circumdans: Age, age, inquit, mitte lacrymas, mater tua ita decessit, vt de illa optima sperare possimus. ea porrò res eiusmodi erat, vt omnes vno excepto Iulio lateret. His ille auditis, simul lætitia, simul stupore perfunditur. *Totam rem Iulius sacramento enunciauit.*

Aegram in pristinam restituit valetudinem.

HOc etiam anno Victoria Varesia Romana patiebatur è capite fluxionem, catharrum vocant, cum frigidis doloribus in dexteram manum delabentem, quæ per brachium subinde ad pollicem prope extendi cœperat nonnullum tumorem inuehens: hæc ad morbum frustra medicorum remedijs vsa deterius habebat in dies; ergo venit illi in mentem ad Philippum confugere, eóq; vel maximè ad id impelli se sensit, quòd videbat maiores morbum vires sumere, dexteræque manus neruos contrahi: quibus fiebat, vt vixdum brachium, quo ad nullam iam ferme rem vti *Id iureiurando ea ipsa Victoria testata est: idemq; ab eius domesticis acceptum.*

pote-

poterat, flectere, extendereq; posset: itaq; Philippum fiduciæ plena sacri aduentus tempore adit, morbum aperit. Tum ille affectum membrum fascijs obligatum manu prehendens orat pro ægræ salute, interq; orandum apprehensum brachium manu stringit, premitq; fortiter: demum supplicatione cōpleta; vade, inquit, Victoria, & ne quicquam timeas, sanitati pristinæ restitueris. His illa auditis læta inde abiens domum reuertit: In itinere id secum ipsa dicere cœpit: nonne Philippum vt virum sanctum, Deiq; amicum veneror? nonne spem omnem valetudinis recuperādæ in eo vno reposui? facessant igitur humana remedia, abeāt medicamenta: quibus dictis læsam illico manum fascijs ligatam soluit; ceratum in ignem conijcit: Quo ex tempore adeò confestim melius habuit, vt læsam partem frigida aqua medico inuito madefaceret, eadem ad omnia vt vellet, vteretur, nulloque deinceps medicamento breui prorsus conualuit.

Iesu Christi anno 1589 *Sixti V. Pap. an. 5* *Aetatis anno 74*

Prædictio.

Hanc rem Tamiria ipsa iurata narrauit.

ANno huius sæculi octogesimo nono vno eodēque tempore Helena Ciba, et Dominicus Mazzeus coniuges graui impliciti morbo cum tenerentur, Tamiriæ Helenæ matri vtrumq; diem obiturum suspicanti, timorem inquit Philippus, depone: de duobus alter duntaxat morietur, prædictionem euentus subsequitur; solus Dominicus Helena vxore relicta cessit è vita quinto decimo kal. Iulias.

Mori-

Moribundos è mortis faucibus eripit.

EOdem anno virgo nobilis Laura Morona, annum agens duodecimum mortifero morbo corripitur: morbus vſque eò proceſſit, vt puellæ nulla iam vitæ relicta ſpes eſſet: dereliquerant eam medici; iacebat enim lectulo ſenſibus omnibus deſtituta: non audiebat, non loquebatur, eamque ſacerdos oleo ſancto inunxerat: Hanc itaque cum viderent parentes nulla ſpe ſalutis animam trahere, lamentabantur vt mortuam; Iamque omnia erant ad ſepulturam, ac funus parata: foſſa, in qua corpus humandum, decreta. Interea accerſitur Philippus, qui vbi eò venit, in puellę mox faciem efflauit, alapam inflixit; tum eius capillos manu prehendens, caput circumagens, magnaque voce eam inclamans, vt Ieſu nomen pronunciaret, imperauit. Hæc vt facta ſunt, moribunda extemplò oculos aperit, Sanctiſſimum Ieſu nomen pronunciat, melius habere incipit, periculo confeſtim eximitur, febri omnium ſpe citius liberatur, & tandem in priſtinam reſtituitur valetudinem.

Id præter Lauram tres oculati teſtes ſacramento firmarunt.

Hoc etiam anno Ioannes Baptiſta Guerra Mutinenſis noſtræ Congreg. laicus cum xiij. kal. Ianuarias Eccleſiæ parietes periſtromatibus exornaret, præceps ex altiſſimo loco ruit, quo caſu tam vehementer offendit, vt mortiferum in occipite vulnus acceperit: caput ad marmor cadendo alliſit: ictus grauis, percuſſio mortifera: itaque repertus vt nec quicquam loqueretur, nec exaudiret inclamantes, pro mortuo ſublatus expiranti ſimilis in proximum Cubiculum per manus defertur: horas aliquot iacuit alienatus à ſenſibus: ex patribus

Huius rei iuratos, oculatosque teſtes nouem habemus, in quibus vnus eſt Angelus Victorius Medicus, qui rem miraculo tribuit.

non deerant, qui eum quasi animam ageret, ad bene moriendum precibus adiuuarent.

Interea de Ioannis Baptistæ lapsu nuncius ad Philippum mittitur, qui dimissis confestim omnibus Deũ pro moribũdo rogare cœpit enixius, vt qui diceret, nolle se eum tum emori. Aduocantur interim medici, qui vt ægrum prope exanimatum offendunt, fracto capite, & ex vulneribus sanguinem fluere conspiciunt, periculis plena omnia, vulnera lethalia esse seuerè pronunciant: id ipsum Angelus Victorius medicus Patrum aliorum opinionem secutus affirmat: de grauitate morbi medicorum omnium in vnum congruere sententiæ; sed de modo medendi summa inter eos dissensio erat; Ioannes (id vni ex illis nomen) in ea erat sententia, vt diceret læsam partem ferramentis non modò abradendam, sed etiam aperiendam esse, osq; ipsum detegendũ, vt quicquid læsum erat, in conspectu esset: alij verò cõtra, in quibus Iosephus Zerla erat medicæ artis laude præstans, nullo id pacto tentandum: iamq; ferramẽta ad scindendum, perforandumque parata omnia: sed cum peritissimi medici diuersa de curandis vulneribus sentirent, nullum ægro adhibetur medicamẽtum, præter simplicem abiegni olei vnctionem, & vnicam ex oleo amygdalino potionem. His peractis venit ad Philippum Angelus Victorius, vulnera prorsus mortifera esse exponit; cui ille subridens; ego inquit, nolo is moriatur, donec cœptam fabricam absoluerit: tum seriò locutus, Dominum rogo, adiecit, pro istius salute, quem noui è morbo planè surrecturum, vt factum est; Ioan. Baptista enim mirificè conualuit; quippe febris nulla fuit, quæ morbum sequeretur, quamquam medici eam expectabant: dolor itidem nullus, nulloq; alio medica-

mento,

mento, præter id, de quo ante dixi, vulneribus subuentum fuit, etsi ex medicis non deerant, qui dicerent ad ferramenta veniendum esse: æger tamen pristinam contra omnium spem recuperauit sanitatem.

Iesu Christi anno 1590 | *Sixti V. Pap. anno 5* | *Aetatis anno 75*

Corpora SS. Martyrum Papiæ, & Mauri militum Romanorum Augustini Cardinalis Cusani opera impetrat.

CVm Ecclesia nostra Sanctorum reliquijs nudata in eam, qua nunc cernitur formam redacta esset, cogitare statim cœpit Augustinus Cusanus Cardinalis (cui semper vni Philippo magis quàm cæteris obsequi cordi fuit) de ea tam ingenti thesauro locupletāda. ergo vbi id secum animo agitat, omnem operam ponere statuit, vt Sanctorum Martyrum Papiæ, & Mauri sacra corpora è Diaconia Sancti Adriani, cuius eo tempore Titularis erat, ad Ecclesiam nostrā auctoritate Apostolica transferrentur: ad id porrò hac mouetur occasione. Decreuerat eius Ecclesiæ Aram maximam peruetustam instaurare, exornareq; : id vbi fieri cœptum, reperiuntur fabris altare demolientibus, nonnullorum insignium Martyrum corpora, nempe Flauiæ Domitillæ Virginis, Nerei, & Achillei eunuchorum; Marij, & Marthæ coniugum; ac demum Papiæ, & Mauri nobilium militum Romanorum, tribus distincta loculis, cum vetustis inscriptionibus.

Interea temporis Augustinus Cardinalis quò pijs Philippi optatis, votisq; respōdeat, à Sixto V. im-

petrat, vt Sanctorum Martyrum Papiæ,& Mauri sacra corpora è Sancti Adriani Diaconia in nostram Ecclesiam S. Mariæ & Beati Gregorij à Vallicella deferantur,quod eiusdem religioso officio,ac liberalitate curatum est.

Tertio itaq; Idus Februarias,anno millesimo quingentesimo nonagesimo, resignato, apertoque loculo, quo horum Martyrum sacra corpora continebantur, extracta est concessu Pontificis exigua quædam sanctorum ossium pars, quæ eo ipso in templo S. Adriani, quasi diuturnæ mansionis, & hospitij testis, ac monumẽtum retineretur:clausus rursus,& obsignatus loculus, reconditusq; in arcam ligneam serico bombycino coccineo contectam; is demum loculus eodem die magna populi frequentia è Sacrario elatus,feretroque impositus super Altare maximum collocatur: Tum Germanico Fideli cęremoniarũ præfecto annuente agmẽ, ac pompa cœpit ab ædibus S. Adriani ad fornicem Septimij procedere,inde ad Capitolium,tum ad plateam Alteriorum, ex qua per viam Pontificiam ad montem Iordanium processum,inde demum ad nostram Ecclesiam peruentum est.

Res fuit omninò visenda;sacræ portabantur Reliquię auro fulgẽtes,patentes in feretro sub Vmbella holosérica, pio sacerdotum nostræ Congregationis ministerio,Symphoniacorum choris suauissimè pręcinẽtibus: antecedebant præclarissima Beatorum Martyrum pignora, sacrorum hominum familiæ,Clerus,laicique quàmplurimi, qui nostram Ecclesiam, & Oratorium frequentant: singuli faces accensas manibus gestabant, argentea Turibula bina deferebantur, funalia circum quàmplurima: Heluetij item ad tumultũ vitan-

vitandum sacrum feretrum cingebant.

Qui autem allata celebri pompa Sanctorum Martyrum corpora, pio, ac religioso obsequio exceperint ad infimos vsque Ecclesiæ gradus obuiam prodeuntes, fuere S.R.E. Cardinales.

Alphonsus Episcopus Portuensis Card. Gesualdus.
Gabriel Episcopus Albanensis Card. Palæotus.
Dominicus tit. S. Laurentij in Pane, & Perna Card. Pinellus.
Hippolytus tit. S. Pancratij Card. Aldobrandinus, Maior Pœnitentiarius, hodie Catholicæ Ecclesiæ Episcopus Clementis Octaui nomine assumpto.
Hieronymus tit. S. Petri ad Vincula Card. de Ruuere.
Scipio tit. S. Mariæ de Populo Card. Gonzaga.
Marianus Perbenedictus tit. SS. Marcellini, & Petri Card. Camerin.
Federicus S. Agathæ Diaconus Card. Borromæus.
Augustinus S. Adriani Diaconus Card. Cusanus, qui Sanctorum Martyrum corpora iussu Sixti Papæ V. cōceptis verbis tradidit Beato Philippo Nerio Florentino Parenti nostro, nostræque Congregationis Fundatori, auctorique.
Guido SS. Cosmę, & Damiani Diaconus Car. Pepulus.

Hi omnes cum sacrum feretrum iam aræ ligneæ medio in templo excitatæ, aureoque pallio circumtectæ impositum venerarentur, superuenit Nicolaus Sfondratus tit. S. Ceciliæ Card. Cremonensis: qui postea Gregorius Decimus quartus fuit.

Verùm elapso quatriduo sacra Martyrum corpora, & capita è templo sublata, in sacrario fuere deposita, ibi tantisper mansura, dum & ipsa Basilica, & Ara maxima, quæ magnificis operibus extructa est, cōsecrare-

tur,& dedicaretur; quæ tādem dedicatio superiore anno millesimo quingentesimo nonagesimo nono per Alexandrum Medicen S.R.E. presbyterum Cardinalem Florentiæ Archiepiscopum solemni ritu, ac pompa celebrata est.

Hæc de postrema Sanctorum Martyrum translatione, quam diffusius, vberiusque Iacobus Butius Lateranensis Basilicæ Canonicus, atque Illustrissimi Domini Hieronymi Rusticuccij Cardinalis Vicarij notarius, qui rebus omnibus interfuit, minutissima quæq; persequendo literis mandauit.

Religiosa virgo Philippo apparet.

Eius rei quinq; iuratos testes habemus.

INcidens quodam die ex sibi data occasione in sermonem de Catharina Pratensi, ex ordine S. Dominici insignis sanctimoniæ femina, cuius res præclarè gestas tribus libris prosecutus est Seraphinus Razius ex eadem familia, in hæc prorupit verba: Catharina dum viueret, se se mihi per visum ostendit. Quæ esset eius corporis effigies, quæ habitudo oris, qualis statura, quis aspectus, adamussim exprimebat: mirabile id fuisse quis neget? quandoquidem nec Philippus Roma, nec Catharina Pratensi cœnobio egressa est. Hæc porrò narrauit ille occasione obitus eiusdem Catharinæ, qui in hunc annum in diem quartum nonas Februarias incidit.

Intimos animi motus intuetur.

Id is ipse Hector sacramento narrauit.

HEctor Modius Calaber eodem anno, Februario mense Romam veniens Philippo peccata

sua

sua confitebatur: quod dum faceret, non importunos modò intemperantiæ ardores, quibus frequenter impugnabatur, sed desidiam etiam, quam in illis refellendis adhibebat, silentio inuoluere consueuerat. Philippus interim vt iuuenis pertinaciam vidit, simulque animi periculum, in quo erat, arrepta ex confessione delictorum, quam faciebat, occasione; quid causæ est, dixit, quòd te de libidinis, atque intemperantiæ stimulis, simul de negligentia, qua in eis repellendis vteris, non accusas? effare peccata tua, si Deo rem gratam facere cupis. Quibus ille rebus in admirationem raptus, mox intimo cum animi dolore confessus est se in his deliquisse; atque deinceps maiore solertia vitam tracturum omni asseueratione affirmauit.

Aegros sanitati restituit.

EO ipso anno, mense Martio, ac Aprili P. Prometheus Peregrinus[a] nostræ Cōgregationis sacerdos ita grauiter ex intestinis laborare cœpit, vt ea sibi extrahi crederet: Quamobrē in cubiculum mox delatus miserandum in modum cruciari se sentiebat doloribus increscentibus: Hunc itaque visit Philippus, qui aliud instituto suo agere simulans, [b] quasi iocaretur, ægrum manu contrectat, illiusque mox pectore signo crucis signato, eum bonæ implet spei, illud adijciens nihil esse, quòd timere debeat: & his dictis abijt; ille verò intra semiquadrantem vnius horæ omnem dolorem à se penitus abscessisse sensit, & professus est.

Eodem anno nobilis mulier Liuia Vestria[c] permolestam capitis vertiginem quatuor plus menses patiebatur, & Guaiaci decoctum, lignum sanctum appellant, quod

[a] *Hanc rem ipse P. Prometheus iureiurādo expressit.*

[b] *Idem in miraculis perpetrandis à S. Romualdo fieri solitum tradit B. Petrus Damianus in eius vita.*

[c] *Eam rem eadē Liuia publico testimonio firmauit.*

quod sumpserat, morbo profuerat nihil, quin parua occasione succideret. hæc igitur quodam die cum è templo nostro, vbi sacramenta frequentat, domum repetere vellet, haud potuit vertigine eam repentinò inuadente, quippe cui circumagi quęcunque cerneret, videbantur: id vbi aduertit P. Angelus Vellius, ad Philippum eat, hortatur: paret illa, rem B. viro exponit, qui eius mox caput manu contingens omnem ab animo curam repellat, monet: mira dictu res, extemplò illa vnius Philippi attactu toto morbo ita se leuatam animaduertit, vt ne vlli quidem vel minimæ eius valetudinis perturbationi deinceps subiacuerit.

Cuidam desperatam salutem reddit.

Id præter Bartholomæū duo oculati testes sacramento cōfirmant.

HOc etiam anno, Augusto mense Bartholomæus Fuginus Romanus eo erat corporis morbo æger, vt iam deplorata esset salus: Hic enim à medicis derelictus, extremoquè oleo inunctus, partim pestilentis febris vi, partim acerbissimi doloris, qui capiti hærebat, magnitudine, proximè ad mortem accesserat. Eam rem vt Philippus audiuit, ad astantes tertia noctis hora conuersus, ægro dixit, certam opem feret Dominus; Eoque pro illo noctu orante reperitur manè qui vesperi pro mortuo habebatur ab omnibus, nō à febri solùm planè relictus, sed doloribus etiam, quibus vel maximè conficiebatur, liber. Viuit is adhuc sanitatis B. Patris intercessione redditæ fidelissimus testis.

At de his satis. Iam nos ad ea conferamus, quorum annos, quibus gesta sunt, etsi hoc Pontifice facta, haud satis compertos habemus.

Cogi-

Cogitatio occultissima à Philippo diuinitus visa.

FEminam quandam nobilitate præstantem inuaserat [a] cogitatio rem nescio quam Deo gratam amplectendi, eaque occulta erat: ipsa autem nemini dixerat; cumque nec quid ageret, sciret, nec Philippo animum suum aperire auderet, in ancipiti cura versabatur: verùm cum quodam die confessionis peragendę cupida Philippum adijsset, nondum mulier verbum vllum fecerat, cum ille eius animi cogitationem, quam diuinitus nouerat, mulieri obstupescenti exposuit.

Quidam ad eius inuocationem morbis releuantur.

EA erat omnium de Philippi sanctimonia constãs opinio, vt non deessent, qui eius absentis licet, quasi præsentis, opem [b] implorarent.

Patritius Patritiæ gentis cum nocte quadam increscentibus stomachi, seu intestinorum doloribus, quibus laborabat, mori metueret, ad Beatum Patrem mente confugit, eius opem implorat; nec irritus: totus enim is dolor continuò [c] abijt, ipseque manè sanus, ac vegetus è lecto exilijt.

Honesta mulier [d] Maria Paganella cognomento eodem morbo oppressa telæ frustulum [e] Beati viri saniæ, ac sanguine imbutum dolenti parti admouens illico sanatur.

Eandem alio tempore capitis dolore grauissimè conflictatam Philippus solo tactu in pristinam confestim restituit valetudinem.

Mœrore

[a] *Id ea ipsa Mulier, eiusq; filij sacramento testati sunt.*

[b] *Sancti viri adhuc viuentes à pijs inuocantur. Lege Marcum in Porphirio Gazæsi, Sur. in Auxentio tom. 1. Theodoretũ in Philotheo, Cyrillum in Ioanne Silentiario. Bandominã in Radegunde lib. 2. Thoesterictũ in Niceta, Petrũ Damianum in Romualdo c. 70. idẽq; apud alios frequenter inuenies.*

[c] *Hanc rem iuratus narrauit P. Germanicus Fidelis, qui eam à Patritio die subsequenti acceperat.*

[d] *Id ipsamet iurata narrauit.*

[e] *Miracula ex sanctorum viuentium vestibus, vel consimilibus frequẽ-*

ter patrata esse ipsorum historiæ testantur: vide Theodoretum in Philotheo, Cyrillum in Ioanne Silentiario, Metaph. in Cyro, & Ioanne pridie Kal. Febr. Bedam in Cutberto, & demum Gofridũ in S. Bernardo lib. 4. c. 2.

Mærore afflictos mirificè recreat, tentationibusq; oppressos omni ope iuuat.

NAtus videbatur Philippus ad afflictos subleuandos, tentationibusque vexatos confirmandos; in his.n. plurimùm ille valebat. Rem vno & altero exemplo notabimus.

Mulier quædam [a] eximiè nobilis, piaque valdè grauissimis animi curis opprimebatur, cumq; ad sex menses eo tentationis genere oppugnaretur, de consilio cōfessarij Philippum adijt, cui cum animi molestias aperuisset, eam ille intuens, lenique tactu demulcens bonæ implet spei: abi, dicens, nihil iam erit quod te molestet in posterum: Vix ille hæc dixerat, cum extemplò femina omni ea molestia non in præsens modò, verùm in posterum etiam liberatur, quod profectò absq; miraculo contingere non potuit.

[a] Id ipsa cui contigit sacramento testatur.

Quidam in diuino officio recitando adeò scrupulis [b] conficiebatur, vt penè diffideret ad hanc: itaque pestem auertendam multa nequicquam expertus tandem ad Philippum confugit: ille re cognita claudens illico cubiculi fores hominem à se dimittit; Deum pro eo precaturum pollicetur: abiit ille domum, diuinumque officium recitare aggressus ab omni illa diaboli tentatione liberum se prorsus aduertit.

[b] Eam rem sacramento firmauit Federicus Car. Borromæus.

Multi præterea maximis pressi solicitudinibus, vel ex hoc solùm quòd eum alloquebantur, læti inde recedebant.

Gregorij

Gregorij XIIII. in Philippum beneficia.

NVnc ad res à Philippo gestas Gregorio decimoquarto (nihil enim de B. Patre, Vrbano VII. Pontifice ob Pontificatus breuitatem, scribendum occurrit) Hic porrò est ille Gregorius, cuius permissu B. Pater sacrum priuato in sacello (erat id suo cubiculo proximum) facere cœpit: ibi enim ille desiderio se Deo liberius coniŭgendi, ad ea verba cum vĕtum esset, Domine non sum dignus, tum circumstantibus, atque ipso ministro foras exire iussis, ipse solus in sacello manebat, moxq; vt solus erat ab arbitris remotus, non prius sanctissimam Eucharistiam sumebat, pretiosissimumque sanguinem degustabat, quàm duas frequĕtius circiter horas, plus, minusuè, in tanti, tamque admirabilis sacramenti contemplatione, maximo cum sensu pietatis, ingenti lacrymarum profusione consumpsisset: tum Christi corpore, ac sāguine sumptis, administro ingresso rem sacram perficiebat. Absoluto sacrificio ita nonnunquam abstractus à sensibus apparebat, vt exanimatum magis quàm viuentem crederes.

Greg. XIV. creatur nonis Decembr. anno millesimo quingentesimo nonagesimo. Sedit menses decem, dies decem.

Concessit præterea Philippo hic idem Pontifex, vt ab officio diuino recitando propter frequentes ægrotationes, & ecstases abstineret, eiusq; loco Coronā recitaret: verùm ille æger, medicis ei diuino officio, horisq; canonicis nominatim interdicĕtibus Coronam recitabat: sanus nunquam permissa vti voluit licentia; diuinum officium, vt nunc est, perpetuò recitauit.

Prædictio.

Hanc rem satis peruulgatam quatuor sacerdotio præditi iureiurando firmarunt.

ANno Christi millesimo quingentesimo nonagesimo primo mulier primaria cum in grauissimum morbum affecta iam ætate incidisset vnus ex propinquis vereri cœpit, ne femina Patres Congregationis bonorum suorum hæredes institueret; ægram visebat Philippus, qua erat charitate, quotidie (eius .n. cõfessiones audiebat) non amore pecuniarum, vt propinquus putabat, sed eius salutis desiderio: interea cũ ille vehementiore suspicione solicitus Philippum pecuniam, non animam quærere cogitaret, cogitatioque homini nullam partem neque diurnæ, neque nocturnæ quietis impertiret, minis B. Patrem à proposito deterrere constituit, quibus demum si nihil proficiat, non introitu solùm ad ægram, sed omnino aditu prohibendũ censet: sed frustra fiunt omnia: serui .n. Dei quamquam apud se ipsos abiecti, in diuinis tamen negotijs agendis mirum in modum fortes sunt: ergo Philippus in proposito, susceptoque consilio permanens, vt erat animo forti, quæ sibi obijciebantur pericula contemnens, singulis diebus semel atque iterum, ac sæpius ad ægram accedebat, in cuius cubiculum inuitis custodibus penetrabat, nulla alia re aduersus viri furorem, nisi diuina fiducia armatus.

Quodam die ad eam de more pergens ab alumnis monetur, ne certissimo se se periculo obijciat: feminã inquit ipse, vt eius animæ prosim inuiso: id autem operis, occidant me, non intermittam. His illi auditis rogant iterum ab incœpto desistat, seruiendum tempori, necessitatiq; parendum tradunt. Ille denique, nunquam

quam iam dixi vobis, desistam, quin feminam visam, interfici hanc ob rem haudquaquam timeo: illud porrò sciatis velim; & ægram, quamquam morti proximã, è morbo cõualituram, & propinquum, etsi optimè valet, è vitâ breui cessurum; idq; vti prædixerat, contigit.

Manzolium morte eximit.

Eodem anno, Iunio ineunte Ioannes Manzolius Florentinus ex antiquioribus Philippi alumnis vnus in grauem, mortiferumque morbum inciderat; morbo in dies ingrauescente ventum iam erat ad extrema, deserto à medicis nulla spes salutis suberat. ergo sub vesperum oleo sancto inunctus, Ioanni Baptistę sororis filio mandat, Philippum roget, vt sacerdotem quamprimùm mittat, qui sibi morienti assideat. *Id præter Manzolium aliẏ etiã testes ex ẏs, qui adfuere, sacramento testati sunt.*

His dictis, B. Patri quasi coram adesset, toto pectore se se cõmendat, idq; eò libentius quòd memoria retinebat, eundem prænunciasse, se ei superstitem futurum. Mira res, etsi ille animam agebat, vitæ tamen nõ amittebat spem: eoq; hæc secum cogitante medici accedũt, qui mortẽ illi instare ex venis, aliisq; signis percipiunt, eòq; hominem deductũ, vt nulla spe salutis in horam viueret; propinquos de parandis rebus ad funus necessarijs admonent.

Accedit interea sacerdos à Philippo missus: is erat Matthias Maffeus, qui moribundi animam Christianis mysterijs munitam assiduis precibus Dei, sanctorumq; tutelæ impensè commendat.

Vix iam hora abierat, intra quam ægrum moriturũ prædixerãt medici, Hieronymus scilicet Cordelius, & Vitus, cum ille oculis in parietẽ, qui erat lectulum iux-

ta, defixis hæsit diutius: quod vbi cernunt astãtes, eũ vt mortuũ lamentari incipiunt, candela de more signant, alij alios intuentes inter se dicebant; ecce, moritur, ecce spiritum efflat; cumq; durante tractu, ac lentitudine mortis defectus, iam viribus neminem prorsus agnosceret, sentiretq; nihil, Matthias domum redit, Philippumque adiens eidem Manzolium vltimis iam appropinquasse exponit.

Quibus ille auditis quod reliquum erat noctis, in oratione consumpsit. Auditæ preces; ea siquidem nocte moribundo melius fuit; dulci enim sopore corripitur, dormit ad horas duas: experrectus clara voce astantes euocat, cibum petit, animi, corporisque vigorem recuperat.

Interea minores custodes Misericordiæ sodalitij luce vix apparente domum Manzolii, quem vita functum acceperant, petunt: corpus sibi ad lauandum dari rogitant; sed vbi audiunt eum non modò non mortuum esse, sed ne periculosum quidem, vt qui vitam ea ipsa nocte in tuto collocarat, admiratione complentur, nec dictis fidem habuere, donec suis ipsi oculis illum melius habentem, expedita lingua loquentem viderint.

Illud hic annotatu dignum; mittit Philippus eundẽ sacerdotem Matthiam summo manè Manzolium visum, quo abeunte venit ad eum Montes Zazzara, vt illum de eiusdem obitu admoneret; qui & dicere cœpit. Amici pater, vnicè mihi cari iacturam feci: Io. Manzolius supremum diem priore nocte expleuit; & ecce tibi signum, Misericordiæ sodales ad funus conuocati sunt. hæc vix ille dixerat, cum Philippus, Manzolius, inquit, nõ modò nõ obijt; sed ne hoc quidẽ morbo obibit. Redit interim Matthias, qui rogatus à B. Patre, quomo-

do Io. Manzolius haberet, decessit inquit; & ille haud verum dicis, uiuit ipse; propera ergo ad eum iterum pergere, quid stas? quid cessas? sed cum sacerdos iussa exequi cunctaretur, quòd diceret se à Manzolij familiaribus de eius obitu admonitum esse: Instat acrius Philippus, vrgetq; mandatis pareat: Abiit ille: in itinere hæc animo voluebat: Quid sibi vult isthæc reditio? frustra Manzolij domum repeto, iterum audiam quòd semel audiui, Io. obijt. Hæc dum ille cogitaret, ad eius ędes peruenit, ingressus cubiculũ: moribundũ hominem non modò viuum, sed optimè habentem, expeditèq; loquentem, circumstantes noscitantem offendit, miratur. Reuersus ad Philippum quod vidit, narrat; eũ Manzolij nomine salutat.

Cæterùm, vt ad rem nostram redeamus, accedunt medici ad Manzolium à domesticis reuocati, quamquã initio quòd eum mortuum putarent, venire renuebãt, ex pulsu arteriarum extemplò certam, indubitatamq; spem valetudinis admirabundi concipiunt, miraculum inclamant, miraculum, in singula momenta leuius Manzolium habere profitentur.

Neque hic stetit res, haud multò post magnis in dies virium incrementis planè conualuit. Produxit is vitam ad annum huius sæculi nonagesimum septimum, obijtque paulò plus quàm biennium post Beatum Patrem.

Nicolaus Lilius animam agens à Philippo mirabiliter adiuuatur.

Nicolaus Lilius nostræ Congregationis sacerdos, vir cum multis virtutibus excellens, tum maxi-

mè sui despicientia, periculosè ęgrotabat, tantaq; apparebat vis morbi, vt mors instaret; visebat eum assiduè Philippus, cui ob singulares virtutes carus admodum erat, atque ad pugnam contra diabolicas infestationes incitabat. Accidit autem aliquando, vt cum ille supremis appropinquaret, ab aduersario varijs modis impugnari cœperit; id autem hac occasione ad nostram permanauit notitiam. Sacrum faciebat Philippus in priuato sacello, cum Patribus cibum sumētibus strepitus super fornicem triclinij audiuntur (proximus erat is locus, & cubiculo, vbi ęger iacebat, & sacello, vbi Philippus salutares hostias diuinæ Maiestati immolabat) Ergo dum hi strepitus fiunt, ex Patribus aliqui tonare credunt; alij quasi lapides pergrandes maximi pōderis super fornicem triclinij summa vi traherentur, audiūt; strepitus ad singulorum aures haud peruenere: audiunt ex sacerdotibus Petrus Consolinus, & Prometheus Peregrinus; inter strepitus Philippus, qui pro ægro tum precibus insistebat, ministros aduocat; Consolino, qui primus accesserat, ad Nicolaum, inquit, perge quantocius, vt quamprimùm quicquid de illo est, certum sciam: aduolatis confestim, eòque vbi venit, moribundum sacerdotem iūctis manibus, hilari, serenoque uultu dicentem reperit: gratias agamus Domino Deo nostro, accessit, recessit, victus est. Quibus quidem verbis, quæ identidem repetebat, videbatur innuere se cum diabolo, cuius aspectum vitare nequiuerat, dimicantem, à Philippo mirabiliter adiutum, eiusdemque opera ab illius furore, minisque liberatum. Beato deinde Patri eum adeunti, hem Pater mi, dixit, quid quæso causæ fuit, quòd te hactenus non nouerim? cum morior, nunc qui homo sis, nosce-

re

re incipio.

Cęterùm de hoc, quoniam vir fuit ſpectatę per plures annos in Congregatione integritatis, aliqua digna, quę mandentur literis, narrabimus.

Fuit hic pręter cętera pietati ita deditus, vt vocatus à Deo nihil habuerit antiquius, quàm obliuiſci populum ſuum, & domum patris ſui. Propinquorum adeò oblitus erat, vt ne minimum quidem de illis cogitaret; hinc fiebat, vt eorum literas è Gallia Romam allatas non modò non legeret; ſed faſciculum etiam, vt erat ligatus, abijceret in ignem. Orationi deditus erat; obedientiam ita amabat, vt nemo magis; ſui ipſius deſpicientia excellebat.

In confeſſionibus audiendis multus, aſſiduuſque; pietate in Deum, & charitate in proximum flagrabat; de ſe ipſe demiſsè, abiectèque ſentiebat. Cœnobium B. Franciſcæ Romanæ omni ferè tempore dulciter, ac ſine querela rexit.

Diem obitus ſui priuſquàm lectulo decumberet, præuidit, prædixit: morti proximus ſacramentis Eccleſiæ munitus ſupremum diem maxima cum ſignificatione pietatis expleuit eodem, quem diximus, anno nonageſimo primo, xviij. Kal. Iulias.

Futura prænunciat.

HOc etiam anno, xi. Kal. Aug. P. Deſiderius Conſaluus ordinis S. Dominici in grauem morbum incidit; morbũ peſtifera febris ſecuta eſt, febri phreniſis acceſſit. Iacebat æger in lecto vi mali victus, & ſi medicis crederes, nulla ſpe ſalutis. Eo interim ad finem properante euocatur Philippus ad P. Franciſcum Ben- *Totam rem præter P. Deſideriũ & Ioannem, Comparottum medicum, duo oculati teſtes publico teſtimonio confirmarunt.*

cinum

cinum grauiter itidem ægrum, sed non ad desperationem medicorum laborantem; qui mox, is, dixit, ex hoc morbo non conualescet; tum Patrem Desiderium adiens, Bencinus, iterum ait, præsenti ægrotatione morietur. Illud his subnectam, vixdum Desiderij cubiculum attigit, cum ad se æger reuertens, tanto confestim gaudio ex sola uiri præsentia repletur, vt sibi ipse sanus iam esse videretur. Neque eum opinio decepit: Philippus namque manibus super illo impositis, confide dicebat, breui conualesces: Nec mora; Aeger delirio, phrenesi, & somnolentia solutum se animaduertit: febricula demum, quæ ex morbo reliqua erat, liberatur. Is itaque cum à media morte ad vitam reuocatus esset, ab amicis dici cœptus est non iam Desiderius, sed Lazarus Rediuiuus: quo vocabulo in hunc vsque diem à quibusdam nominatur.

Ioannes Comparottus medicus, qui vtrunq; curabat, vbi prædictioni euentum respondisse vidit, Philippum ut Dei amicum magis, magisq; venerari cœpit. P. Desiderio salutem diuinitus redditam Beato viro pro eo orante affirmauit; simulque adiecit, ingenti se admiratione affici cogitantem P. Bencinum, de cuius salute medici haud desperarāt, diē obijsse, & P. Consaluū, qui omnium opinione mortuus credebatur, contra omnem medicæ artis rationem è morbo euasisse incolumem.

Eam rem vt cæteros silentij iureiurādo enunciarunt Principes feminæ Beatrix Caietana, & Iulia Vrsina Rangona vtraque enim spectaculo interfuit.

Moribundam feminam mira in ea operando extremo adiuuat certamine.

FEmina Princeps eodem anno, Augusto mense, ad vltima, summa vi morbi adducta venerat, extremaque etsi patiebatur, signa tamen apparebant in

ea, quæ feriorem mortem denunciarent: hanc Philippus; cuius pectus flagrabat charitate, visit, cumq; paulisper pro illa diuinā precatus esset clementiā, inde nescio quē ægrotū visū abijt: in itinere secum ipse, heu feminam! frequēter dicebat, heu auxilio indiget! res sua postulat, vt ei opē feramus: ad plateā S. Mariç ad Martyres vt ventum est, reuertamur, ijs qui secum erant, ait, ad moribundam: senserat enim diuinitus se ad eam cum diabolo fortè dimicantem reuocari: quam reperit eodem prorsus modo habentem, vt antea, crederes eam egregiè adhuc robustam ad alium saltem diem spiritū ducturam esse omnino: tum Philippus, vt feminæ subueniat, quibusdam, qui eius insidebant lectulo, foras exire iussis, in moribundæ faciem primùm, semel, atq; iterum exuflat, tum preces pro ea ad Deum fundens, ipsamque sermone de rebus diuinis perbreui confirmans in hæc tādem verba prorumpit: iubeo tibi anima, Dei nomine, vt ex hoc corpore egrediaris. quibus dictis, extemplò mulier (cunctis qui aderant stupētibus, factumq; initio non credentibus) spiritū efflauit.

Aegrotantem morbo eximit.

HOc ipso opinor, anno, mense Octobri accidit Victoriæ Varesiç Romanæ, vt ingenti dolore correpta, sed in lęua scapula, eo tam acerbè opprimeretur, vt anhelitum trahere vix posset, nec noctu conquiescere, nec in lecto decumbere. His in angustijs B. Philippi memor ad eius iterum opem confugit, enixèque rogat præsēti se morbo eripiat: Nec irrita; Philippus namque affectam mox partem pugno percutiens, Abi inquit, ex morbo planè conualesces. Mira res: Vi-

Totam rem ipsa Victoria iurata testatur, eandemq; à domesticis accepimus.

ctoriæ extemplò melius fuit,vixque domum,quam nostris ædibus proximam habebat,peruenit,cum in statũ valetudinis pristinum restitutam se animaduertit.

Gregorij erga Philippum amor.

ILlud hic attexam, quòd Gregorius XIIII. & Cardinalis,& Pontifex Philippum semper plurimi fecit, dilexit vnicè , magnamq; ex eius præsentia capiebat lætitiam, eumque præterea,& læto semper , hilarique vultu excipiebat , & peramanter amplectebatur , nec permisit vnquam eum coram se esse, aut secum de quauis re agere, nisi scabello considentem, atq; operto capite.

Quodam die cum de more Pontifex in eius rueret amplexus,me præsente,in has illico erupit voces: O te verè felicem!tu quidem Pater mi, sanctitate nos vincis,quamquam nos te(quòd Christi vices in terris gerimus)dignitate,& potestate superamus.

Amplissimi S. R. E.Cardinales,qui eo Pontifice, magna Philippum obseruantia colebant, quiq; simul eius delectabãtur cõsuetudine, hi fuere,Gabriel Card. Palæotus, fr. Michael Bonellus Alexandrinus, Iulius Antonius Sanctorius,Alexander Medices,Augustinus Valerius, Vincẽtius Laureus,præter hos Hippolytus Card. Aldobrandinus maior Pœnitentiarius, qui hodie tanta cum Sanctitate, ac prudẽtiæ laude Ecclesiæ gubernacula tenet, Clementis VIII. nomine honestatus, Hieronymus de Ruuere Archiepiscopus Taurinensis, Scipio Gonzaga,Federicus Borromęus,Ioan. Franciscus Maurocenus, Augustinus Cusanus,Guido Pepulus, Paulus Camillus Sfondratus,Octauius

Para-

Parauicinus,& alij.

Verùm Philippus in magna quamquam ſemper au-ctoritate, & exiſtimatione apud Summos Pontifices, & Ampliſſimos Cardinales, & Principes viros fuit; his tamẽ ille nunquã elatus honoribus, vtpote qui caduca omnia contemneret, de ſempiternis honoribus, ſempiternaque gloria,cuius vehementer cupidus erat, aſſiduè cogitabat.

Hęc de rebus à B.Philippo geſtis Gregorio XIIII. Iam de iis, quę ab eodem facta ſunt Innocentio IX. qui Pontifex creatus iiij.kal. Nouemb.anno milleſimo quingenteſimo nonageſimo primo ſedit menſes duos.

Ieſu Chriſti anno 1591 | *Innoc. IX. Pap. an.* 1 | *Aetatis anno* 77

Occultum cuiuſdam cogitatum diuinitus videt.

IN exitu huius anni milleſimi quingenteſimi nonageſimi primi quidam, cui Matthęo Guerrę nomen, Romam venerat (erat is eximia erga Deum pietate) hoſpitio exceptus fuit à noſtris,Philippo ad confeſſiones vtebatur: de eius enim ſanctimonia magna & fama, & auditione acceperat; illud autem interim contigit: erant veſperi apud B.Patrem viri aliquot nobiles, ac primarij; hos cum ille,qua erat animi comitate,more ſuo feſtiuè,& vrbanè tractaret,vnàq;cũ ipſis modeſtè etiã quandoq; ſubrideret; paſſus eſt ex his hoſpes neſcio quam animi offenſionem, dicebatq; ſecum ipſe; hic ſi ea eſſet ſanctimonia, qua dicitur, aliter vitam ac facit, inſtitueret, vitio dans quod virtuti tribue-

Hanc rem ipſemet ſacramento expoſuit.

Similia habes apud Cyrillum in S. Saba Abbate lege ſi libet, epiſtolam S.Greg. Naziãzeni quadrageſimam ſextam ad Amphilochium.

buebant alij.

Interim cum iam dilucesceret, B. virum adit, delictaque confiteri aggressus, quod de eo vesperi secum agitarat, silentio trāsmittit: intuetur hominem Philippus, ipsumque ne vllum in confessionibus faciendis delictum reticeat, etsi leue sibi videatur, admonet: quibus dictis, Tuum erat, adiecit, quam de me heri vesperi offensionem habuisti, aperire, eiq; rem totam disertè explicuit: stetit ille his auditis stupore defixus: cogitatū aperit, confessionem peragit, culpæ veniam petit.

Visiones.

Id iuratus narrauit, vt cæteros præteream, Franc. Maria Card. Taurusius.

ILlud de B. Patre hìc mirabile adijciam, cum locum aptiorem non comperèrim, quòd Romana Sede Pastore orbata, semper ferme, nunc dormiens, nunc vigilans nomen illius, qui in Summum Pontificem eligendus erat, maxima voce pronunciari audiebat: quā rem paucis admodum viris aperire consueuerat.

Sed ab Innocentio, qui Pontificatum gessit bimestrem, veniamus ad Clem. VIII. hodie viuentem, qui ei subrogatur tertio kal. Februarias, anno salutis humanę millesimo quingentesimo nonagesimo secundo.

Libri Secundi Finis.

BEATI PHILIPPI NERII VITAE

LIBER TERTIVS.

Iesu Christi anno	*Clem. VIII. Pap. anno*	*Aetatis anno*
1592	1	77

Multa diuinitus prædicit.

PETRVS Philippus Lazarellus Ecclesiasticum beneficium ab Innocentio nono obtinuerat: qua de re cum Apostolicas literas Summo Pontifice ex hac luce sublato conficere non potuisset, Clemente Octauo in demortui locum suffecto, omni ope nixus est, vt eam rem expleret; sed libello supplici (vt is opinabatur) à nobili, præpotentique viro retento, quò id sacerdotium in alium transferretur, re desperata cogitare cœpit de nobili illo viro sclopetto occidendo, iamque à sacro faciendo, diuinoque officio recitando cessauerat. Hoc itaque animo cum esset, venit Dominico die manè ad nostram Ecclesiam, ibique è regione Philippi procumbens in genua, occultiore vi se sensit impelli, vt eũ adiret; eiusq; pedibus nesciẽs quid ageret, quidue sibi vellet, prouolutus nullum loquebatur verbum, nullam edebat vocem, mutum eum crederes. Hic Beatus Pater sinistram viri aurem manu leniter appre-

Id is ipse Petrus Philippus iureiurando enunciauit.

apprehendens, tu, inquit, ærumnis premeris, an non ita est? cui ille, sic Pater: bono animo sis, subiecit illico Philippus, intra quindecim dies hac solicitudine liberaberis. Quibus ille auditis ingenti gaudio perfusus, bonæ spei plenus lætus inde se subduxit: intraque præfinitos dies ea molestia præter omnium expectationem liberatus, beneficio Ecclesiastico, de cuius spe deciderat, confectis ea de re literis, donatur.

Eam rem idem Hieronymus, atq; germanus eius Camillus sacramento testati sunt.

Eodem anno Hieronymus Pamphilius è prima nobilitate vir, Rotę Auditor, cum ita grauiter ægrotaret, vt ad desperationem medicorum laborare cœpisset, à Philippo Aprili extremo inuisitur, qui hominem benignè amplexatus timorem omnem abijciat, monet, morbum breui discussum iri affirmat, pollicetur. Neque abfuit dicto fides; quippe ille haud multò post sano, vegetoque corpore surrexit è lectulo.

Hic autem non prætermittam ne illud quidem, obseruatum frequenter à multis fuisse, ægros, de quibus medici desperarant, pristinas recuperasse vires Beato Patre eos se morbo euasuros pronunciante: contrà de quibus medici nil suspicabantur mali, eodem annuente è vita cessuros, naturæ debitum exoluisse.

Huius rei præter ipsam Catharinam tres habemus iuratos, oculatosque testes.

Puellæ annorum nouem Catharinæ Ruissæ nomine crustulæ quędā cacoethe, hoc est mali moris nares occuparant, non absque prauæ luis suspicione; quippe cum domo nuper exceptus fuisset, qui eisdem infectus pariter laborabat; puellę medicamentis succurritur, sed certè incassum omnia: nam crustulæ quamquam mundari ex interuallo videbantur, nouæ tamen confestim eiusdem generis in naribus nascebantur: cumque per integrum annū hoc morbi genere oppressa iacuisset, nec medicamentis sanari posset, à matre ad Philip-

pum

pum hoc ipso anno, Aprili, mense, vel Maio adducitur. Is vbi puellam vidit, affectas mox nares manu leniter contrectans; filiola dicebat, nullus tibi deinceps eius generis morbus erit. Nec mora; Catharina confestim habere melius cœpit, breuique post vsq; adeò integram recuperauit valetudinem, vt ea deinceps ęgrotatione neutiquam laborauerit.

Hoc etiam anno, mense Augusto venerat ad Philippum Victoria. Ciba, vt animum sacramento confessionis expurgaret: cui mox ille, quampridem ait, sororem tuam visisti? Iamdudum, respondit: & ipse, i frequenter visere eam, futurum enim est, vt breui supremum diem expleat. Erat hæc, virgo Deo sacrata, cui Victoriæ, vt sorori, nomen fuit, quæ relicto sæculo cœnobio B. Franciscæ Romanæ se addixerat. ea itaque optima quamquam tum vtebatur valetudine; quietè, liberèq; viuebat, vitæ annum alterum & vigesimum agens, repentino tamen morbo oppressa intra mensem nempe xiij kal. Octobres diem obijt extremum. *Id Tamiria nobilis mulier publico testimonio confirmauit.*

Eodem itidem anno, ix. kal. Septemb. dati fuerunt sub Patrum custodia adolescentulj quatuor ijsdem parentibus geniti, religione Iudæi, obstinato prorsus animo, Hæbreorum ritibus, & superstitionibus addictissimi: Hos Philippus vbi obstinatiores vidit, Christo haud ita multò post nomina daturos prænunciauit: res autem hoc gesta modo. *Id iurati testes complures affirmarunt.*

Quodam die sub horam noctis primam cum in Iudaica superstitione obfirmato quàm nunquam antea animo perstarent, in eoque perseuerantes, quòd in patria vellent, atque auita religione mori, omnemq; præterea qui haberetur de Christo, sermonem auribus respuerent: non modò superbæ eorum obstinationi non

cessit

cessit B.Pater, sed inflammari etiam se sensit magis ad eos Christo adiungendos.

Illos itaque hortatur Deum enixè orent, vt eos veritatem edoceat, & simul adiungit, eundem se postero die in ipso sacrificio pro illorum conuersione rogaturum; quem preces suas auditurum sciebat.

Die verò insequenti manè, cùm eiusdem essent sententiæ, obstinatioreq; animo Iudaicam legem profiterentur, improuisò cum nil minus expectaretur, Philippo sacrum faciente, vi diuina ad Christianam religionem impulsi Petro Consolino sacerdoti Christianos se fieri velle exponunt.

Hi postea de rebus fidei optimè eruditi à S. D. N. Clem. VIII. in Basilica Lateranensi sacro baptismate abluuntur, mutatisq; nominibus, natu maximo Alexander, alteri Augustinus, tertio Hippolytus, postremo Clemens nomen imponitur.

Duobus imminentem mortem prędicit. Feminæ cogitatum intuetur.

Hanc rem tres sacramento testes affirmarũt.

VIrgilius Crescentius nobilis Romanus hoc ipso anno, Nouembri mense ægrotare cœpit: morbus initio ita leuis videbatur, vt ne medicorum quidẽ iudicio mortifer haberetur: Interea rogatus Philippus, vt pro illo Deum oraret, apertissimis indicauit verbis, ægrum eius vi morbi è vita cessurum omnino: sed cum iterum vrgeretur, vt morbum ab eo precationibus expelleret: voluntati diuinæ, inquit, obsequendum in omnibus; id enim vult Deus, vt is hoc morbo moriatur; ergo nos ad eius voluntatem conformemus. Mira dicturus sum: æger paucis post elapsis diebus ea ægro-

tatione decessit.

Non inuitus huic subnecto eius coniugem Constantiam. Hæc Philippo præsente (vt qui eam solaturus aduenerat) id secum animo agitare cœpit: Vir meus affectą nondum ætate obijt; hic verò (Philippum dicebat) extremam quamquam ætatem attingit, vita tamen fruitur, vitam retinet. Tum Philippus eius mentis cogitata intuitus; vir tuus, feminæ inquit, etiam nunc iuuenis mortuus est; & ego, qui senex sum, in vita adhuc maneo: nonne vera loquor? quid taces? His illa auditis miraculo attonita obmutuit. *Ea ipsa totam rem iurata narrauit.*

Patritium Patritiæ gentis eodem anno, ac mense leuissimè ęgrotantē inuisens, illud monet, vt sacramentis Ecclesiæ se muniat, seque demum mortalem agnoscat: sed cum id verbum tum illi, tum domesticis durum nimis videretur (quandoquidem de ægri morte ne leuis quidē suspicio erat) de Philippi consilio in aliud tempus differēdo cogitari cœptum est: sed B. Patre acrius instante datum sibi consilium ægrotus tandem amplectitur, qui sacramentis Ecclesiæ munitus rebus humanis eripitur. *Id iurati testes duo firmarunt.*

Grauissimo morbo implicitus conualescit diuinitus.

EO ipso anno inciderat Philippus Nouembri mense in continentem febrim sine remissione grauē, ardentem, atque periculosam, quæ quadraginta totos dies eum acerrimè diuexauerat: inualescente in dies morbo, cum putarent omnes eum procul abesse exitio, integrę derepentè firmitati præter spem restituitur: id porrò medici diuinum fuisse miraculum, ætatis viri

præſertim habita ratione, iurati publico teſtimonio cõ firmarunt.

Id iurati teſtes, oculatique firmarunt.

Illud quoque admirabile, quod Hieronymo Cordelio vni ex ijs, qui eum ægrotantem curabant, accidit. Hic cum quodam die ſub veſperum illum peſſimè habentem reperiſſet, Philippus dixit adeò periculosè ægrotat, ut non longè iam abſit à periculo mortis. Redit deinde poſtridie sũmo manè, quæritq; ſolicitus num benè haberet: ei Philippus, qui de verbis illius nihil acceperat, ſeorſum ab alijs euocato; ò Cordeli inquit, non eſt mihi hic morbus, vt tua fert opinio, ſupremus: ex eo ſurgam.

Hoc ipſo tam graui morbo detentus certis quibuſdam adoleſcentibus, quorum ille confeſſiones frequẽtiſſimè excipere ſolebat, facultatem nunquam multis, ac iuſtis de cauſis dare voluit apud alios confeſſiones peragendi: expectate, dicebat illis, parumper, quieto animo viuite, Natali die Domini Noſtri Ieſu Chriſti ego ipſe peccatorum veſtrorum audiam confeſſiones: id ſicuti prænunciauerat, contigit; ex eo enim morbo paulò poſt medicis admirantibus (vt qui Philippum ante id tempus è vita ceſſurum dicerent) planè conualuit, eorumq; confeſſiones nõ modò, ſed aliorum etiam excepit, audiuitque.

Obſeruatum præterea fuit frequenter à multis, B. Patrem ex grauiſſimis morbis, quorum vi peritiſſimorum iudicio ad vltimum venerat vitæ diſcrimen, diuinitus priſtinæ incolumitati humanis remedijs nihil prorſus efficientibus, vel etiam non adhibitis reſtitutum fuiſſe: eam porrò rem medici, qui eius corpus curabant, ſacramento teſtantur.

Videre erat etiam quandoq; Philippum tam breui

ex grauissimis morbis ad integram corporis incolumitatem redire, vt medici, qui illum vesperi morti proximum offendebant, postridie manè omni prorsus morbo leuatum reperirent.

Id testes aliquot sacramento enunciarūt.

Illud quoque hic attexam pro miraculo à peritissimis medicis habitum, Philippum deuexa iam ætate, siue morbo affectum, siue viribus valentem, tam tenui cibo vitam tenere potuisse; idq; supra vires naturæ, ac diuinum prorsus miraculum fuisse iureiurando confirmarunt.

Amici cogitationes videt.

IN huius anni exitu Claudius Nerius ciuis Romanus, vir vtriusque iuris peritia clarus in Vrbe, adeò magnis conscientiæ aculeis mali dæmonis impulsu torquebatur, vt eis impeditus Eucharistiæ sacramentum frequentare non auderet. Hisce in angustijs Philippum consulere statuit, animo quod ille daret consilij prosequendi, multumq; cum eo sermonē habens, quod dictum venerat, reticēs, omnia alia enarrauit: tum Philippus, qui rem totam diuina reuelatione prænouerat, rogare hominē cœpit, vt siquid, quod aperire cuperet, in animo haberet, exprimeret: negat initio Claudius; instat iterum Philippus: negat ille vt antea, forasq; exire volebat; sed nō permittit B. P. qui ut amico opē ferret, ficta persona, quod ille secū animo reuoluebat, aperit. Amicus mihi erat, dicere cępit, qui eiusmodi scrupulo conficiebatur (eum ipsum referens, quo premebatur Claudius) cumq; is nullam animo quietem capere posset, me consulere decreuit. Tum enarrans modūm, quo amicum ea solicitudinē libe-

Hanc rem iureiurando idem Claudius, eiusque filij, & coniux exposuere.

rauerat, quasi aliud ageret, nunc amici, nunc Claudij nomine loquebatur: putares eum à Claudio de re sua iam antea plenè eruditum fuisse: qua ille denunciatione perculsus attonito mox similis efficitur, experimento discens id resciisse B. Patrem, quod mortalium nemo præter se ipsum suspicari potuisset: domum verò reuersus expertam B. viri sanctimoniam tum cōsanguineis, tum amicis enarrare non destitit.

Iesu Christi anno 1593 *Clem.VIII.Pap.an.* 2 *Aetatis anno* 78

Diabolus in Philippum infestus.

Id sacramento testantur, qui adfuere.

ANno post Christum natum millesimo quingentesimo nonagesimo tertio, cum quodam die precibus de more insisteret, dæmon, cuius studium sępe fuit interpellare orantem, vestem eius, quem ferre non poterat, sordibus aspersit.

Oppressam morbo feminam sanat.

Totam rem ipsa Antonia, eiusq; maritus iureiurando exposuere.

EOdem anno, mense Iunio Antonia Caraccia Antonij Pasquini coniux effuso fetu repentino dextri lateris dolore corripitur: dolore increscente à domesticis in lectulo collocatur, eoque mirum in modum aucto, molestissima febri iactari cœpit: febri verò, ac doloribus diu pressa eò tandem deuenerat, vt neutram in partem mouere se posset. Ergo cum quindecim circiter dies ita grauiter afflictata iacuisset, nec quicquam ei prodesset, quod à medicamentis proficisceretur, Antonio visum est ad Philippi opem confugere;

cui

cui ille, abi inquit, vxor tua è morbo euadet: quibus dictis illum dimisit: sed cum morbus in singula penè momenta maiorem in modum amplior fieret, ipsaque ægra omnes ferè cibos, haustusque stomacho fastidiente respueret, vllamque quietis partem, neque noctu, neque interdiu caperet, perrexit iterum Antonius ad Beatum Patrem, quem mox etiam atque etiam rogare cœpit, ut periclitāti vxori, quæ sæuiēte atrociter febri proximè ad mortem accesserat, succurrere velit: cui ille; coniux tua, inquit, non modò præsenti morbo non morietur, verùm etiam pristinum corporis, animiq; vigorem recuperabit: abi ergo domum, ego te mox sequar: eam itaque adiens, quid morbi sit, vbiq; hæreat dolor, rogitat: quibus demum cognitis manu dolenti parti admota, tam ingenti lætitia eo confestim attactu ægra perfunditur, vt vbi esset, vix sciret præ gaudio: Philippus interim, quod Deus per ipsum effecerat, sentiens inde se subduxit, his verbis mulierem in discessu solatus, læta iam esto; ne quicquam vereare. Vix ille abierat, cum ea præter morem cœpit sine vllo adminiculo in vtramque se partem mouere periculum virium factura; quod vbi facere aggreditur, & deperditas vires se recuperasse, & tota febri, totoq; dolore solutam se animaduertit, virumque suum gaudij plena euocans ei miranti sanam se se ostendit.

Præpositi Generalis munere se se sponte abdicat.

CVm priuatæ vitæ desiderio teneretur Philippus, atque graue sibi videretur, qua erat humilitate, alijs imperare, Francisci Minorum Patriarchæ exemplum secutus Præpositi munere omnino se abdicare con-

ter, dicere cœpit, nec sanè sine dolore loquor, id parentis nostri consilium: Tamen cum eo ipse onere leuari tantopere cupiat, idemq; Amplissimi Cardinales suo nomine petant, accedatque Sanctissimi voluntas, eius desiderio haud repugnare amplius censet Cõgregatio: Philippo interim in proposito, susceptoq; consilio permanente decernunt Patres vt nouus Præpositus eligatur, cumq; sua quisque responsa dedisset, suumq; in schedula suffragium reliquisset, Baronius quod initio iam dixerat, antequam reliqui sacerdotes suã protulissent sentẽtiam, nõ posse æquo animo pati, adiecit, se eligi Præpositum Generalem, negatq; munus viribus impar suis vlla ratione subiturum, nisi in se eligendo modus Congregationis decreto definitus seruetur, liberisque sacerdotum votis relinquendum esse, quem vellent, eligerent, idq; se quanto maximo poterat studio à Cardinalibus, qui coram aderant, atque ab ipso Philippo efflagitare; fore enim vt Sanctissimus Dominus Noster haudquaquam repugnaret, si nostra nosset decreta.

Cum hæc, & alia multa in eam dixisset sententiam, eius opinionem qui astabant sacerdotes secuti, rem precibus Deo commendandam putant: Patres Neapolitanæ domus, vt suam ipsi ferant sententiam per literas de noua Præpositi electione, admonere decernũt, atque his ita constitutis cœtus ille dimittitur.

Interea rebus omnibus optimè digestis, decimo Kalen. Augustas, qui dies B. Apollinari Episcopo, & Martyri anniuersario ritu sacer est, assiduis iam precationibus, & sacrificijs eam in rem adhibitis, dato signo in vnum locum conuenere patres, qui Philippo in proposito perseuerante de noui Prepositi electione agi cœptum

ptum est: cumq; suum quisq; suffragium in schedulam misisset, suffragijs tandem legitimè extractis, recitatisque Præpositus renunciatur Baronius, nemine præter ipsum Baronium discrepante, idque ingenti omnium lætitia, quòd Beato Patri dignum, qui succederet, reperissent.

Præfuit is toti Congregationi maxima cũ laude tribus plus annis, suiq; officij munera, grauissimis etsi curis impeditus, summa semper diligentia, atque dexteritate executus est. Expleto triennio, vbi iterũ de more ad suffragia ventũ est, idem prorsus Patrum consensus in eo confirmando extitit, qui olim fuerat in eligendo. Sed vix hæc facta sunt, cum à Sanctissimo Domino Nostro Clem. VIII. ut superius attigimus, in Cardinalium numerum vnà cum Frãcisco Maria Taurusio Archiepiscopo Auinionensi collega, ac sodali suo cooptatus est.

Baronio Cardinali creato Angelus Vellius summo omnium consensu secundus à Philippo sufficitur anno redempti orbis millesimo quingentesimo nonagesimo sexto, Iunio mense.

Angelorum voces audit.

Id sacramento testatus est Cæsar Card. Baronius, idemque sacerdos quidã alius præstitit.

EA erat Philippus sanctimonia, vt Angelorũ cantibus, symphonijsque frueretur.

In obitu Helenæ Maximæ tredecim annos natæ eos suauissimè concinentes audiuit: fuit hæc Virgo in Dei amore mirè feruida: vitam suam arbitrio Confessarij moderabatur in omnibus: Christi mortem maximo cum sensu pietatis assiduis propemodum lacrymis deplorabat: ter per hebdomadam sacratissimo Angelorũ

pane

pane se se reficiebat: in communicando maximā lacrymarum vim profundere cernebatur, orationi assidua erat: crucem, suiq; ipsius contemptum amabat: patiendi pro Christi gloria cupidissima erat: moribunda vbi sacrum viaticum sumpsit, quod Baronius ministrauit, se totam Sanctissimo Christi sanguine perfundi proprijs vidit oculis. Demum(vt B. Patre referente cognoui) diem obitus sui præuidit, prædixit; cuius post corpus exanime ad Ecclesiam nostram delatum ibidem arca lignea inclusum sepulturæ mandatum est: incidit eius mors in diem V. Id. Septemb. Christi anno millesimo quingentesimo nonagesimo tertio.

Iesu Christi anno *Clem.VIII.Pap.anno* *Aetatis anno*
1594 *3* *79*

Philippo penè moribundo Sanctissima virgo se se ostendit.

ANno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo quarto, Maio mense, Philippus vix à cōtinenti febri, quæ vigintiquinque circiter dies eum diuexauerat, relictus fuerat, cum è renibus grauissimè laborare cœpit: dolor tantus, tamq; acerbus erat, vt nullam partem quietis eum capere fineret: cumque is dolor decem, aut duodecim circiter horas eum tenuisset, teneret [illegible]huc, vrinaq; non redderetur, actum esse de illius salute, insuper ipsum intra paucas horas è vita cessurum non magis iam medici, quàm domestici pro certo habebant. Ergo in tanto vitæ periculo cum esset viribus destitutus, vt iam non viuum, sed mortuum crederes, diuinitus repētè factum est, vt Angelo Victo-

Totam rem Augustinus Card. Cusanus, qui uerū id visum fuisse à B. Philippo acceperat, & Cæsar Card. Baronius publico testimonio confirmarunt: idem fecere alij ad quatuordecim.

rio,& Rodulpho Siluestrio medicis præsentibus, & inspectantibus,quò euidentius esset miraculum,pristinæ incolumitati restitueretur. Erant tum apud B.Patrem præter medicos, de quibus diximus, Alexander Alluminatus,Franciscus Zazzara,& huius historiæ auctor. rem vt se habuit,narrabo.

Vix Philippus, sed ne vix quidem mouere se poterat, ea erat virium imbecillitas,vix loqui vt audiretur, cum hora diei prima & vigesima alta voce, vt omnes audire possent,clamare cœpit; Qui aliud prętèr Deum cupit, fallitur: Qui aliud præter Deum amat, turpissimè labitur: & hæc cum semel, atq; iterum pronunciasset, confestim quasi deperditas vires recepisset, toto corpore sublimis, nulla vi sustentatus, cunctis, qui aderant,simul admirantibus, simul collacrymantibus, ferri cœpit: & uelut aliquem, sensum omnem oculorum effugientem amplecteretur, clarissima voce,vberrimis lacrymis mixta dicebat: O charissima mihi Virgo!tu,tu ad me venisti,vt me his doloribus liberares?O Virgo aspectu pulcherrima, venustate affluens, & decore! & quis ego sum,qui dignus sim tua præsentia? non certè,non is sum,in quem tanta gratia conferatur: nihil est in me,quod te ad me amandum alliciat: indignus prorsus sum qui abs te visar: quid meo merito factum Sanctissima, atq; Optima Virgo, vt ad postremum famulum tuum venire ne graueris? tum motans subinde manus,lacrymarum plenus quasi Beatissimam Virginem obuijs vlnis amplecteretur, hisce vocibus assiduè clamabat: O sanctissima Dei Mater! ò omnium creaturarum vt optima, ita & pulcherrima! & hæc cũ effaretur,toto corpore,nullo fultus adminiculo cubito circiter, vel etiam plus eo, sublimis mirandum in modum

dum attollebatur:tum, ò Sanctissima Virgo(nobis audientibus) dicebat, ò dulcissima Dei Mater! quo meo merito factum est, vt ad me veneris? in tuos ergo amplexus irruam optima Virgo, quę ad me hodie venisti: & quid mihi impedimento erit,ne id faciam? Perstitit B. Pater in hoc tam alto excessu diutissimè, constantissimèq; Sanctissimam Dei Matrem assiduè perquàm familiariter nominatim inclamans; tum quieti se tradens quasi alienato à sensibus animo factus est. Ad se tandem vt rediјt; vidistisne (astantibus ait) Beatissimam Dei Matrem, quę sua nunc præsentia omnem à me morbum depulit? Tum superiore se linteo tegens vberrimas lacrymas quasi puer profundere cœpit: Quibus tandem restinctis medicos rogat, ne cuiquam quod sibi ipsis præsentibus, & inspectantibus contigerat, indicent. Illud quoque (neque enim omittendum videtur) plurimum habuit admirationis, quòd eodem momento, quo Beata Virgo ei se se videndam obiecit, pristinam ille confestim corporis salutem recuperauit.

Sancti viri miracula, & visa alios celare omni ope contendunt. vide Theodoretum in Philotheo c.3. Georgium in Theodoro Siceota, dum ait, Ingressus igitur in Vrbem Regiam, &c. S Audoenum in Eligio lib. 1. c.24. 26.31 Petrum Damianum in Odilone ibi Cuidam Turonensis Ecclesiæ clerico, &c. Surium in Annone Episc. lib.2. c.4. & alibi sæpe: demum Nicolaũ Monachum in Godefrido Episcopo lib.2. c.13

Verùm cum aduerteret post aliquantò in vulgus iam editum esse, Sanctissimam Dei matrem sibi ostendisse se se, vt erat homo tam suæ laudis inimicus, quàm qui maximè, in eo omnes neruos contendit sanctissimos viros imitatus, vt hanc rem si non supprimere poterat, at saltem obscuraret: sed frustra omnia, quandoquidem non defuere grauissimi testes, qui verum id visum fuisse ab ipsomet didicerint: quinimo cui Philippi humilitas, resque gestæ Sanctorum cognitæ sunt, is hominis artificium desinet admirari.

Nobili viro benè valenti mortem imminere prænunciat.

Eius rei duos testes iuratos habemus.

HOc etiam anno, Augusto ineunte cum de Alexandro Crescentio, Philippo præsente, sermo fieret; Alexander, dixit, quamquam optimè valet, breui tamen è vita migrabit: prænunciationem uiri mors intra paucos secuta dies (decessit enim xvij. Kal. Septembr.) comprobauit.

Marcus Antonius Cortesellus vita functus Philippo apparet.

Hanc templures iuriurando enunciarũt.

MArcus Antonius Cortesellus ex antiquioribus Philippi discipulis vnus, vbi primùm spiritum efflauit Beato Patri illico per quietem occurrit, apud quem cum duas integras fuisset horas, ipso tandem rem omnem conspiciente Beatorum lumine fulgens cælum conscendit: obijt is hoc anno, mense Octobri.

Id vt cæteri sileantur, iuratus exposuit Federicus Card. Borromæus.

Neq; hic finis istiusmodi mirabilium visionum Philippi; Federico enim Cardinali Borromæo sibi egregiè charo, alijsq; honestis, & grauibus viris paucis, de quorum virtutibus periculum fecerat, præclara sibi oblata occasione; multorum animas, dixit cum alumnorum, tum externorum sæpissimè ab se fuisse conspectas luce clarissima radiantes cæli beatissima regna conscendere.

Barſum Alexandriæ Aegypti Archidiacono ſanitatem reddit.

BArſum Archidiaconus Alexandrinus Romam venerat anno huius ſæculi nonageſimo quarto, vt Eccleſiam Alexandrinam ab hæreſibus ſe purgari cupientem Romanæ Eccleſiæ conciliaret: cumq; res ageretur, Octobri menſe mortiferum in morbum incidit; is erat morbus, vt æger ſanguinem ſpueret, qui medicorũ iudicio ex ruptis venis capillaribus, pulmoni, vel hepati iunctis exibat: Accedebãt ad hæc febris, tuſsis frequens, & ſpirandi difficultas, quæ ægrotum mirum in modum vexabant; frequens tuſsis ſanguinem extrudebat: nocturna prætetea, diurnaque vigilia premebatur; ſomnus, quod peſsimum eſt, neq; noctu, neque interdiu accedebat: Cordelio interim de eius ſalute dubitante, Hieronymus Vecchiettus, qui ægrotanti aſsidebat, ad Philippũ confugit, & quẽ paratum iam ad ſacrificium, & calicem tenentem in manibus inuenit, rogat, Archidiaconi Alexandrini grauiſſimè laborantis meminiſſe velit; Pollicetur ille ſe oraturum pro eo. O rem dictu mirabilem! vbi primùm Deo ſacrificiũ offerre cœpit, extemplò æger (vt poſtea temporibus inter ſe collatis intellectum eſt) dulci corripitur ſomno, vt ſimul B. Pater celebraret, & Archidiaconus poſt longam vigiliam dormiret, dormiuitq; ad horas aliquot: ſomno experrectus melius habere ſenſit. Philippus interim abſoluto ſacrificio, Barſum dixit è præſenti morbo ſurget: tum accerſito Vecchi etto, Archidiaconũ, inquit, in ædes Federici Borromæi Cardinalis transferri cura quamprimùm,

Id præter Archidiaconum duo teſtes oculati publico teſtimonio confirmarunt.

ibi

ibi tantisper is maneat, dum pristinam recuperet valetudinem. Hæc vbi ille audit, quid consilij caperet, non satis sciebat, nam neque ægrum grauissimo confectum morbo commouere, quòd id periculosum putaret, audebat, neque Philippi mandata exequi, nisi impetrata prius à superioribus licentia: Consilij itaq; inops excusare se cœpit; sed Beato Patri acrius instanti, vrgentique obedire quasi cælesti voce iussus cogitur, illiusque fretus precibus, auxilioque ægrum rheda deportandum curat.

Hìc non prætermittam ne illud quidem. Egerat Philippus cum Vecchietto, vt non prius ad ædes Federici Cardinalis Borromæi æger, quàm ad se adduceretur; id enim faciebat ipse causa sanandi illius: nec irritus, hominem enim arctè complexus ad salutē reducit, totus quippe tum æger repentino sudore madefactus viribus restitui se sentit, sputo sanguinis liberatur, quòd si quid eius post excreuit, id fuit, quod iam antea in pectus descenderat, quod mittere opus erat. Tum Philippo iubente ad ædes Cardinalis Borromæi adducitur; in discessu rogat ille Beatum Patrem, precibus, in quibus spem omnem collocauerat, apud Deum pro sui salute insistat: Annuit Philippus, omnia læta sperare, certamque expectare sanitatem iubet. Non fallitur: æger paucis post elapsis diebus è morbo planè conualuit.

Hiero-

Hieronymi Cordelij peritissimi medici obitum prædicit.

ANno Christi millesimo quingentesimo nonagesimo quinto, Februario mense, cum vesperi instituto meo apud Philippum essem, nuncius venit, qui diceret vnam ex ancillis coniugis Cordelij me ad ianuã vocare, ut eius nomine salutet, & colloquatur: me interim ad feminam exeunte in has Philippus uoces confestim, vt ab his, qui intererant, didici, prorupit: ò Cordeli, ò Cordeli! morietur is nunc iam sine dubio, & id mihi certum, quòd mortem obibit: tempus quo ei moriendum est, ecce adest: admirabantur astantes Philippum ita secum loquentem cum audirent; quandoquidem, ut quid femina uellet, à nemine acceperat, ita ne Cordelium quidem in morbum incidisse; id enim nemo adhuc sciebat hominum, eo namq; ipso die ægrotare leuissimè cœperat. *Id à iuratis testibus acceptũ.*

Interim de recenti viri morbo admonitus Philippus, Cordelius iterũ dicere cœpit, diem obibit, Cordelius ex hoc morbo non conualescet, adest iam eius vitæ supremus dies, breui interibit: ei verò dicẽtibus qui aderant; iam nunc Pater, si periclitanti corpori auxilium ferri non potest, animæ vel saltem succurratur: Id libẽter agam, aiebat, in id totus incumbam, ut spreta corporis salute laboranti animæ pręsto sim. Haud sibi falsus: Cordelius eo morbo paucis post diebus occubuit.

Quod sequitur non minus admirabile. Die quodam summo manè, cum Petro Cõsolino comitatus ad Philippum pergerem, vix cubiculum ingredior, in quod

nullus fores custodiente me penetrare poterat, cum ille dicere cœpit; en Cordelius proxima nocte, hora tali (certam designauit) efflauit animã; sed mirantibus nobis, qui tandem id rescire potuisset, notata hora, missoque confestim qui rem cognosceret; omnia B. Patris prædictioni respondere conspiciuntur.

Sanctissimum chiragræ doloribus liberat.

Id acceptum ab Augustino Cusano Card. Federico Card. Borromaeo, Frãcisco Maria Taurusio Card. Caesare Baronio Card. qui ab ipso Sũmo Pontifice accepisse testificati sunt. idem ab alijs Philippo viuente didicimus.

EOdem anno Summus Pontifex Clemens, Paschalibus diebus, magnis chiragræ doloribus conficiebatur: id vt Philippus cognouit, cum adijt, cũq; illum de more amplecti vellet, eiusq; manus prehendere; subsiste Pater, ei Summus Pontifex dicere cœpit, & ne quæso propius accedas; manus enim dolet mihi vehementer. mox Philippus, non me inquit, morbi tædet, quòd per eum licet tibi parumper curis vacare, sed doloris: ad eiusque manum adrepens sua ei admota totum confestim dolorem ab ipsa depellit.

Nouus Philippi morbus.

MOlestissima Philippus febri eodem huius sæculi anno nonagesimo quinto, iij. kal. Apriles corripitur: incœpit febris ab horrore, is tantus fuit, vt Augustinum Valerium Cardinalem, qui eum salutatum venerat, ne vno quidem verbo potuerit excipere.

Inhæsit assiduè febris totum mensem Aprilem: sed accensus ille cupiditate rei sacræ faciendæ, die Sanctorum Apostolorũ Philippi, & Iacobi, qui in kal. Maias

incidit, pridie eorum natalem tantorum Apostolorum opem implorat: nec frustratæ sunt eum preces; è lectulo exilijt, rem sacram peregit, astantibus sacratissimum Christi Corpus præbuit: & hæc quidem omnia ea ille corporis agilitate faciebat, vt qui corpusculi imbecillitatem nossent, id satis mirari nequirent, sed à Domino vires, quod res erat, celso animo suppeditari censebant. *Eius rei plures habemus testes iuratos, oculatosque.*

Tribus post insequētibus diebus nō quò corporis imbecillitati indulgeret, sed vt medicis obsequeretur, à Sacro faciendo abstinuit: sacrificij loco, ne ijs ipsis diebus diuino illo priuaretur bono, Eucharistiam quotidie maximo pietatis affectu percipiebat.

Exacto triduo cum leuius haberet Sacrum medicorum voluntate agere cœpit, quod facere perrexit ad vsque diem quartum Idus Maias, quo die nouo, ac repentino morbo oppressus: eam summo mane sanguinis copiam derepentè me astante euomit, vt expiranti similis, ac prope exanimis iaceret in lectulo, faciesque palluerit: aduocati medici, tactis venis, alijsque inspectis, actum de illo esse affirmarunt.

Ergo cum vereremur, ne Philippus repentinò moreretur, à Cæsare Baronio (Federico Cardinale Borromæo præsente, & inspectante) oleo sancto maxima celeritate inungitur: quo peracto cœpit Philippus paululum, animo sensim redeunte, oculos alleuare: quod cum aduerteret Federicus Card. Alexandrum Alluminatum, qui B. viro ægrotanti assidere consueuerat, monet, ut ex uenis exploret, virium ne satis habeat, ut sacrum Christi uiaticum suscipere possit; quo mox cognito, ipsemet Federicus Card. Christi Corpus pretiosissimum ad eum defert, Augustino Cusano Cardinale,

cæterisque è Congregatione Patribus, ac fratribus, & alijs quàmplurimis astantibus, simulque commune damnum collacrymantibus.

Illud hic accidit memoria dignum: vix Borromæus Philippi cubiculum ingressus erat sanctissimum Christi corpus in manibus gestans, cum ille uiribus quamquam omnibus destitutus, maxima illico voce lacrymarum plenus clamare cœpit, vt omnes obstupescerent; Ecce amorem meum, ecce amorem meum; hic ille est, in quo me oblecto, solùm id est charum mihi: præbe ergo, præbe mihi amorem meum, præbe mihi eum quàmcelerrimè: & hæc quidem verba ea spiritus vi proferebat, vt astantes ad lacrymas, & admirationem excitaret: cumq; Federicus Card. Domine non sum dignus, de more pronunciaret, eadem Philippus clarissima voce manantibus præ dulcedine, atque Christi desiderio vbertim lacrymis repetebat, qui tuo corpore pascar, dicens, dignus fui nunquam: sacro tandem sumpto viatico, medicũ meũ, ait, hospitio excepi.

Hac ipsa die sub vesperum ter, quaterue sanguinem vomit, qui multus erat, ac rubens: vomitum tussis subsecuta est: ex impetu ruentis sanguinis parum abfuit, quin æger suffocaretur; Viri constantiam admirabantur omnes, in summis enim ille doloribus non modò non infracto animo propter magnitudinem morbi, sed confirmato, atq; renouato apparebat.

Medicamenta, quibus vtebatur, erant præter cætera cucurbitulæ: hæ enim sunt, in quas linamentum ardens conijcitur, ac sic earum os corpori aptatur, imprimiturque donec inhæreat.

Cæterùm vno, aut altero elapso die, medicis ad eum manè venientibus; abite vos hinc ait, remedia mea me-
dica-

dicamentis vestris potiora sunt;vbi enim misi à prima luce,qui varijs Religiosorum familijs eleemosynas distribueret, vt pro me Sacrum fieret,continuò vomitus sanguinis mansit,dolor præcordiorum, ac pectoris ex toto desijt, melius habui: deperditas vires recuperaui: tum accedentes medici ex venis, sputorumq; quæ ante expuerat,& quæ tum expuebat,dissimilitudine, illum pristinæ incolumitati restitutum,miraculo attoniti fatentur,ex illoque die ad obitum vsq; optima semper vsus est valetudine.

Continuauit viribus potens plures dies,rem sacram quotidie faciens,suorum confessiones audiens, adeòq; bene valebat,vt iure,meritòque Patres ad opinandum inducerentur, eum ad aliquot annos spiritum traducturum; quod tamen,Deo ipsum derepentè ad præmiũ euocante,non contigit.

Suum obitum prædicit.

SIgnificauerat Philippus Francisco Zazzaræ ætatis annum octauum & decimum agenti,plus triennio ante obitum,se non prius è vita cessurum,quàm ei, ad quem vitæ statum à Deo euocaretur,aperiret: id Beato viro adolescẽs in memoriam frequenter reducebat: cui ille,ne animo angaris, respondere solitus erat, ego Deum pro te precor assiduè,quod ipse de te mihi indicabit,id tibi ante obitum aperiam;tu mihi temet, tuaque omnia credidisti,ego fidem tuam non fallam: mirum dictu,quamquam Philippus ab eo tempore ad vsque initium anni nonagesimi quinti frequẽter ægrotauit,vt medicorũ sępe iudicio mortuus crederetur,nunquam tamen vel vnum verbum ad adolescentem ea de

Id hic ipse Franciscus sacramento testatus est.

re fecit; ſed vbi è uomitu ſanguinis conualuit; continuò quodnam vitæ inſtitutum amplecti deberet, explicuit: ea porrò res in diem ſextum decimum Kalendas Iunias incidit, octo nimirum ante B. viri mortē diebus.

Hæc rem idem nobilis vir Nerus iuratus expoſuit.

Aliud afferamus exemplum: Ex eo ſanguinis vomitu priſtinę incolumitati reſtitutus à nobili viro Nero Auguſtini Neri filio inuiſitur; huic de recuperata eius valetudine lætanti, ego ait, etſi præſentem morbum euaſi, optimèque habeo, tamen id filiorum gaudium breue erit, adeſt enim pugnæ finis, eritque obitus meus eiuſmodi, vt cum contigerit, vix aduertatur à quoquam, auditusq; vix credatur, eritque initio inter dubia: denunciationi optimè reſpondit euentus.

Hoc ipſo præterea morbo laborans Germanico Fideli, cuius opera vtebatur in multis; ſatis inquit, de me ſolicitus fuiſti, ſatiſq; pro me laboraſti, adeſt iā laborū finis: tum manu eum prehēdens, quid intra paucos viſurus es dies! mortem ſibi imminentem his verbis ſignificans, quandoquidem paucis poſt elapſis diebus ex corporis vinculis tanquam ex carcere, lætitiæ plenus euolauit.

Idem eam rem iuratus enunciauit.

Sed accipite aliud non minus opinor, admirabile: paulò deinde poſt cum eidem P. Germanico iter faciēdumq eſſet Caſtrum verſus, Carbonianum nominatur, non prius Vrbe egreditur, quā ſibi à Philippo fides daretur, ſe eum aduentu ſuo Romā, viuū, atq; incolumem reperturum. His auditis rogitat; ad quem diem reditus erit: cui ille quàmtardiſsimè, pridie eius diei, quo Auguſtiſsimæ Euchariſtiæ ſacrum diē ritu anniuerſario colimus. Tum Philippus, cum pauliſper quaſi cogitans quid reſpondendum eſſet, ſtetiſſet, in hæc verba prorupit, i, redi. Interea Germanicus nocte eius diei,

qui

qui peruigilium festi Sanctissimi Christi Corporis anteit, talе vidit insomnium: existimabat se esse Romæ in cubiculo Beati Patris, quem ægrum in lectulo iacentē videret, audiretq; dicentem; adest tandem Germanice vitæ finis, illeque, Pater mi responderet, haud erit ita; periculosius siquidem aliàs ægrotasti: et ille, vltima iam mihi adijceret, instat hora: cura itaque pro me res sacræ vt fiant. Hoc dormienti somnium, uigilanti consilium fuit: nam experrectus tum ille discessum accelerat, vnius diei iter longissimum ei pro Beati Patris desiderio videbatur: Romam vt venit, Philippum lectulo insidentem incolumem, sanumque offendit: cui ille, reuertisti inquit: reuerti respondit ipse, quamquā parum abfuit quin oppidanorum rogatu reditum aliū in diem distulerim: Tum Philippus, vt quòd aduenisti prefinita die, rectè planè fecisti, ita si reditum remoratus esses, perperam egisses: nec verba sine causa, postero enim die B. Vir præter omnium opinionem è terris in cælum euolauit. Sed veniamus modò ad aliud.

Dederat Philippus in mandatis eidem Germanico Fideli, idq; ineunte Aprili, anno millesimo quingentesimo nonagesimo quinto, vt ad Flaminium Riccium Congregationis nostræ sacerdotem Neapoli commorantem literas suo nomine daret, in quibus scriptū esset, Romam rediret quamprimùm, quem ante obitum videre cuperet; præuiderat enim velocem fore depositionem tabernaculi sui: sed Flaminio per literas se excusanti, & ad Septembrem vsque mensem inducias petenti, non indulsit B. senex: quin nouis iterum literis in eādem sententiam scriptis suo nomine vrgeatur, iubet, vt illis lectis Romam nulla facta mora reuertatur: *Eius rei apud nostros satis peruulgata testis iuratus est ipsemet Germanicus Fidelis.*

sed

sed cum is nihilominus rogatu Annibalis Capuæ Archiepiscopi discessum remoraretur, recentibus adhuc eiusdem literis, vtqui eum videre cuperet, Romam reuocatur: verùm ille vbi nouis impedimentis recèns exortis B. Patris imperio nō paruit, paucis post elapsis diebus è vita Philippus decessit.

Idem Consolinus iureiurando firmauit.

Eodem etiam tempore Petro Consolino, pridie sui obitus apertissimè se breui moriturum significasse videtur: nam cum familiariter cum eo colloquens rogasset, sacrum ne pro se facere vellet, illeque id se libenter facturum respondisset, quamquam sciret haud opus esse, cum optimè valeret, vt pro eius corporis salute precibus insisteretur: sacrum quod efflagito, adiecit Philippus, id est, quod à defunctis nomen habet; quid porrò his verbis significare voluerit, mors postridie secuta apertè indicauit.

Id hic ipse Ioannes Baptista sacramento confirmauit.

Alterum eodem mense admirabilius, Idibus Maijs (erat eo anno alter dies Pentecostes Sancti Spiritus in Apostolos immissione celebris) cum Ioannem Baptistam Guerram, quem ego ipse in mei locum, dum rem diuinam facerem, ad curam B. Patris substituerā, euocasset Philippus, quotus esset dies mensis rogasset, illeque diem Iduum dixisset; decimo post die, qui dies erit octauus kal. Iunias, subiecit B. Senex, ego moriar. Cæterùm veram fuisse ipsius prædictionem docuit euētus; quandoquidem ea ipsa die, post sextam noctis horam è vita migrauit.

Sanctissimè moritur.

PHilippus interea triduo ante obitum diuina luce, ac dulcedine vberius fortè quàm unquam antea delibutus, vt qui se se ad nuptias agni euocari sentiret,

Sacrum

Sacrum incredibili animi lętitia, ac voluptate faciebat quotidie. Octauo Kal. Maias, qui dies eo anno & sacratissimo Christi corpori sacer, & eius vitæ postremus fuit, rem sacram quasi caneret gaudio, peregit. Initio sacrificij oculos in villas ad Sācti Onuphrij Templum sitas coniecit, tanquam aliquid oculorum effugiens obtutum cerneret: porrò quid ille tum viderit, eo, qui solus norat reticente, omnes latuit.

Magnam eius diei partem in confessionibus audiendis consumpsit, multosq; ex alumnis suis ipse manibus Eucharistia muniuit.

Hoc perpetuo triduo vbi è lecto manè surgebat, in eo postea nunquam, quòd firma vteretur valetudine, nisi noctu stata hora cubare visus est: eo verò die, qui vitę supremus fuit, cum illum Angelus Victorius adijsset; non viso te, inquit, Pater mi, vt medicus, sed vt amicus: ex eius cubiculo egressus; Philippus, mihi, alijsque dixit, adeò rectè valet, vt ne ab hinc decem annos ita viribus valentem, vt nunc compererim.

Eodem die Philippus mortē etsi imminentem sibi diuinitus nosset, vultu tamen lætitiam pręseferebat: aduentantes amicè complectebatur, Sāctorum historias, quas Franciscus Zazzara legebat, audiebat attentissimè: eiusmodi enim lectione magnopere delectabatur. Interea cum S. Bernardini Senen. vita legeretur, venit ad eum Augustinus Cusanus Card. Hieronymo Pamphilio Rotæ Auditore comitatus: accessit ijs paulò post Spinellus Bencius integerrimæ vitæ vir, primus Politiani Episcopus: Hi diuino officio cum Beato Philippo recitato tandiu ibi mansere, dum dies in vesperum inclinaret; nocte aduentante domum quisq; remigrauit.

Sub horam primam solita Vię Sanctus parsimonia

cena-

cenauit: à cena ita benè valebat, vt antea, nullum signum in eo apparebat, quod faceret non mortis modò, sed ne leuissimi quidem morbi leuissimum indiciũ: adeò præterea lætus erat, vt omnia alia crederes, quàm ipsum paucis post horis è vita migraturum. In lectulo cum esset, satis gnarus adesse sibi supremam horam, astantibus primùm dicere cœpit; en morimur omnes: Quota deinde hora sit, rogitat; cumq; tertiã noctis horam esse didicisset, illico quasi secum ipse loqueretur, dicebat, tertia hora est, sed huic si addãtur binæ, quinta hora erit, si ternæ, sexta: tum ad nos conuersus; abite vos cubitum: hæc autem dum loqueretur ita se fortiter gerebat, vt satis ex dictis, gestisque appareret magna cum exultare lętitia, vt qui cælestibus iam perfrueretur voluptatibus.

Ergo nos, qui aderamus, nihil admodum periculi suspicantes cubitum discessimus: sub horam sextam vix me somnus complexus erat, cum repentè excitus, Philippum deambulare sentio: timore perculsus è lectulo celerrimè surgo, non minore celeritate seminudus propemodum sola talari tunica ad subuculam coopertus accurro, lectuloque insidentem reperio, cui fauces sanguine, vel pituita ita repletæ erant, vt eorum impetus iure, meritòque timeri posset: id ego cum cernerem, quid sibi accidisset rogo: qui mox, vltima mihi ait, instat hora, emori iam incipio.

Cæterùm cum solus apud eum essem, nec solus opẽ indigenti ferre possem, ad Alexandrum Alluminatum illico aduolaui: is nulla interposita mora secutus est me: interea dum medici expectabantur, quoniam vis morbi vrgebat, cucurbitulas sine ferro ei admouimus, ad fricationes recurrimus, à brachijs, cruribusque incœpimus,

cœpimus, à thorace abstinuimus, fascia demum ad sanguinem supprimendum coxas, brachia, & crura adstrinximus; medicamenta quamquam multa adhibebantur, nullum tamen erat, quod ei prodesset: remedium Philippus respuebat nullum: intra quadrantem horæ, aut paulò plus eo pituita, quæ in fauces descenderat, mansit: fluxio nulla erat, fauces liberæ: expeditè, & perfacilè currens oratio, mortis periculũ eum euasisse crederes: sed hęc breuia fuere; quandoquidem ille ad nos conuersus; si alia, inquit, vobis medicamenta non suppetunt, manete, quippe quia cum morte iam luctari incipio. quibus dictis, vt sibi ipsi vacaret, conticuit.

Verùm quò plus supremis appropinquabat, hoc magis se mortẽ cõtemnere palàm indicabat astãtibus, super lectulum.n.vbi iacebat, quasi eam ad pugnam prouocaret, sedentis instar alleuat se se: durauit tandiu in eo habitu corporis, in quem se tum composuerat, donèc spiritum halauit.

Aderat iam Philippo suprema hora, cum Patres omnes accurrunt, & quem paulò ante viuum, atque incolumem reliquerant, penè mortuum præter opinionem offendunt: Hinc lacrymę illico cunctis cadere incipiunt præ dolore quasi pueris.

Tanti viri iacturam nullus erat, qui non lugeret; & quis morientem Philippum intuitus lacrymas tenere potuisset? qui suiipsius oblitus nihil amauit magis quàm alijs prodesse.

Interea Patribus communem parentem insolabiliter plorantibus, eius animam Cæsar Baronius lacrymas precibus miscens Deo, Sanctisque de more commendat: quo peracto admonitus à medico, Philippo

mortem instare,ad illum mox conuersus;heus tu,Pater mi! clamare cœpit: quid causæ est, quòd nullum nobis verbum dicis?alloquatur quæso, Pater filios,quos Christo tanto labore genuit:eripiat rogo,filijs tantum dolorem, aut minuat saltem:vbi benedictionem filijs tribuerit Pater,tum eorum minuet dolorem. His Philippus auditis,oculos confestim in cælum tollens aliquantulum orauit pro filijs: supplicatione completa astantes intuitus, quasi sua eos benedictione muniret,nullam passus vel minimã membrorum distorsionem,sine vllo molestiæ signo ipsa iam morte,cuius cęteri vel nomen horrent, fortior, placidissimè efflauit animam,octauo kalendas Iunias: erat eo anno dies sacra Corporis Christi solemnitate celebris, intra horã sextam,vt prædictioni responderet euentus, anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo quinto.

Iesu Christi anno *Clem.VIII.Pap.anno*
1595 4

Multis vita functus apparet.

Eius rei iuratos testes duos habemus.

EO ipso momento,quo Philippus expirauit, multis ostendit se se.

Virgini cuidam,quæ pietatem egregiè sequitur, se simulac è vita decessit per somniũ obtulit: sed feminę de nescio quibus scrupulis sermonem cum eo in longius protrahẽti; sine me,ait,in itinere enim sum;satis iã, & plusquàm satis illi (alumnos suos significabat) me remorati sunt. Hæc effatus sublimis abijt.

Id præter eam virginem duo alij sacerdotio præditi sacramento testati sunt.

Hora eadem,atque etiam puncto temporis eodem Virgo altera Deo sacrata vidit in quiete Beatum Patrem candida veste indutum, cælesti micantem luce duos inter iuuenes medium,qui sibi diceret, ego vt vi-

des ad meorũ laborum pręmia in cęlum euehor:tu ergo cura pro viribus, vt quam cœpisti vitę rationem,ad obitum usque teneas: id enim si feceris, eiusdem mecum felicitatis particeps eris:nec est quod metuas,ego pro te Dominũ precabor assiduè: et his dictis,ab oculis abijt. Tum virgo somno excita simul admirabunda, simul lęta vbi diutius, quid id visum portendat, frustra secum animo agitat;tum demum quod reliquum erat noctis tota in eius rei cogitatione defixa traducit insomnis: sed albescente die, vt nuntius venit, qui diceret Philippum ea hora obijsse,qua Virgini oblata fuerat visio,intellexit mox femina quid nocturnum visum monstraret: Quamobrem hilarior facta Philippum ex eo die tanquam sanctissimum virum Beatorum cœtui iam ascriptum magis,magisq; suspexit.

Vir quidam pietate nobilis, cuius nomen, ne eius modestiam offendam, silentio pretereo, qui in vna ex Ciuitatibus Italiæ domicilium habet, quæ ab Vrbe millia passuum circiter centum distat:hic eodem momento, quo Philippus cessit è vita, incertum initio,vigilans,an somniãs,Beatum Patrem dilucidè perspicuèque vidit,qui sibi diceret; pax tibi frater, augustiorem in locũ mihi nunc iter est:vix hæc effatus erat, cum is somno experrectus, haud iã dubitans quin non dormiret,eũdem sibi videre uidebatur,qui læta frõte, ac vultu, illas frequenter iteraret uoces, augustiorem nunc peto locum, ad amœniorem locum nunc pergo: & his dictis ex oculis elapsus est.

Totam rem is ipse publico testimonio confirmauit.

Corpus in Ecclesiam aduehitur.

PHilippi interea corpus de more lautum, ac sacerdotali vestitu rite indutum Patrum humeris ad

Ecclesiam sub horam noctis septimam defertur: Feretrum prosequebantur omnes è Congregatione; qui in eo gestando impediti non erant, corpus ardentibus cereis cingebant: per viam psalmi per vices canebantur: id erat spectaculum, vt lacrymas cunctis eliceret.

Vulgata Philippi morte maximus confestim omniũ ordinum hominum ad eius corpus visendum concursus fieri cœptus est: qui veniebant, iucundissimo Beati viri aspectu neque animos, neque oculos satiare poterant.

Venerabantur S. Patris corpus in feretro iacens Amplissimi S. R. E. Cardinales, Archiepiscopi, Episcopi, omnisque generis Præsules, Religiosi, Principes viri, feminęque primariæ quàmplurimæ.

Nemo accedere visus est, qui sacrum Beati senis corpus nõ veneraretur: feretro circumfusi qui aderant iucundissima Philippi specie, memoriaque semetipsos mirificè pascebant: nec defuere qui assiduis lacrymis, crebrisque singultibus tanti viri obitum, tanti parentis iacturam miserè lamentarentur: neque tam duro quisquam animo fuit, quin venerabũdus maximo pietatis affectu eius manus exoscularetur, sacrasq; reliquias Rosarijs, manu, osculoq; cõtingeret.

Videre erat sanctum corpus totum rosis, floribusque constratum: qui mox à confluente multitudine ablati, domum pietatis ergo exportabantur; nec tot Patribus rosæ erant ad illud exornandum, quot erant, qui eas sibi ad morborum remedium auferebant.

Mirum erat præterea quantum omnes certatim paululum saltem vestis habere contenderent, vt reliquiarum hominis Dei aliquid apud se retinerent, nec tantam Patres adhibere diligẽtiam qui vere in eo custodiendo

ſtodiendo,ne quid ſurriperetur,quanta ſatis fuiſſet, vt poſtea cognitum eſt.

Interea nocte aduentante clauſis ſub tertiam horam Eccleſiæ valuis defuncti corpus tum inſpiciendi, tum exenterandi cauſa diſſectum eſt:ſectioni interfuere uocati à Patribus Angelus Victorius, Ioſephus Zerla medici,Marcus Antonius Bellus, Alexander Alluminatus horũ adminiſtri: interfuerunt è noſtris Germanicus Fidelis,Iulius Sauera, Ioannes Baptiſta Guerra: ex externis Franciſcus [a] Zazzara, Spinellus Bencius, alijque:ſectioni ego non adfui,non modò quòd id ſpectaculum ſuſtinere haud potuiſſem, ſed etiam quòd repentino morbo initio ſectionis opprimi me ſenſi.

[a] Non erat is eo tempore Congregationi aſcriptus.

Illud inter ſectionem mirabile accidit, in quo maximè Deus illius confirmaſſe virginitatem mihi uidetur. Conuenerant iam eius corporis exenterandi gratia ſectores:aderant multi ex Patribus,cum defuncti corpus quò diſsecari facilius poſſet,denudaſſent, exãguis illius corporis manus,& ſpiritu deſtituti (mirũ dictu) ſupra naturæ uires [b] moueri,eaſq; corporis partes, quas indecorum oſtendi uiuo fuiſſet,occultare cœperunt: id cum ſemel,iterumque feciſſet(quo præſertim tempore corpus mouere opus erat) exclamauit Angelus Victorius,qui id aduerterat,clariſſima uoce, ut omnes qui aderant, audire poſſent; O egregiam hominis puritatem! O caſtitatem eximiam! Videte quæſo uirum, quem anima defecit, ſua ſibi tegentem verenda.

[b] Hanc rem qui ſpectaculo interfuere ſacramento teſtati ſunt;omnes ad ſeptem.

Idem quoque accidiſſe prorſus dum eius lauaretur corpus,à Patribus,qui interfuere obſeruatum eſt.

Aperta anteriore parte thoracis inuentæ fuere, mirantibus qui aderant,ſiniſtri lateris coſtæ duæ mendoſæ,

sæ, vt vocant, fractæ: erant hæ quarta, & quinta. fractura in anteriore parte pectoris apparebat, vbi costæ in cartilaginem desinunt: costæ adeò eleuatæ erant, vt eas pugni magnitudinem non æquare modò, verùm superare etiam profiterentur omnes: remedium profectò id fuisse diuinum quis neget? quò palpitans cor non lęderetur: nam neque lapsus, neque percussio, neq; vis vlla præcessit vnquam, qua id effici potuisset, neque dolor quantulumcumque minimus fuit, neque inflammatio exorta. Hanc ipsam porrò costarum fracturam contra omnem medicinę rationem totos quinquaginta plus annos absq; vllo sensu doloris sustinuit. Habuit ea initium à nimia diuini amoris vi, summoq; cordis eius ardore, quo inter contemplandum vel maximè afficiebatur.

[a] *Fuere hi Antonius Portus, Andreas Cæsalpinus, Angelus Victorius, & Iosephus Zerla.*

Hæc medici [a] diu, multùmque animo agitantes, in eam tandem vnanimes venere sententiam, vt iurati verbo, scriptisque affirmarint eam costarum fracturam Beato Patri diuinitus contigisse, idque multis de caussis; primùm ne contemplationi vacans ex diuini caloris vi, abundantiaq; repentina morte extingueretur; deinde vt Cor ardẽtissimos amoris æstus sustinens augustiorem sibi locum acquireret; tum vt pulmones facilius, ac præter consuetudinem dilatarent se se: postremò vt beneficio loci augustioris tantum noui aeris pulmones ad cor deferrent, quantum ad illud refrigerandum satis esset.

[b] *Id medici, qui adfuere Angelus Victorius, & Iosephus Zerla, vt cæteros silẽ iureiurando testificati sunt.*

Aperto Thorace nullum in præcordijs vitium [b] apparuit. Cor cum inspiceretur, magnum apparuit, & musculosius ultra quã esse soleat: à calore. n. ob feruentiũ spirituum vim superfluente ita effectum esse Andreas Cęsalpinus, atque Antonius Portus iurati publico testimo-

stimonio confirmarunt.

Vena deinde arteriosa (vt à medicis, alijsq; ex astantibus accepi) cuius actio est sanguinem ad pulmones ferre, quò ibi attenuatus cum aere ad sinistrum cordis ventriculum eius nutriendi, refrigerandique causa transferri possit, duplo maior reperta est, quàm natura soleat: ea quandoquidem Philippus frequentius vti opus habebat ad nouum aerem, nouosque spiritus ad cor deferendum, quò cælestis ignis summos illos ardores, quibus assiduè abundabat, sine valetudinis detrimento, ne dicam mortis periculo, sustinere potuisset.

Corde dein, cuius incisa cutis fuit, inspecto, in pericardio, quod veluti capsula illud inuoluit, Angelo Victorio, & Iosepho Zerla testibus, aquę nihil repertum fuit, quam ardore contemplationis consumptam fuisse nobilissimi medici iureiurando firmarunt. *Eam rem ij ipsi Victorius, & Zerla iurati explicuere.*

In ventriculis autem, quorum partes duę sunt in vtramque partem sitę quasi aures duę, duo sinus, seu ventriculi, nihil sanguinis, eodem Zerla auctore, apparuit.

Absoluta demum pectoris inspectione sine graui odore, sanctum relinquitur corpus intestinis vacuum: Hæc, nempe cor, pulmo, iecur, lien, & exta, catino terreo inclusa in sepulchro sepeliendis Patribus constructo condita sunt, terraq; obruta: illud verò ad sequentem diem, quò populo satisfieret, in Ecclesia omnium oculis expositum relinqui oportuit.

Concursus postero die facti prioris diei concursum longè, multùmque superarunt: quò enim magis Beati Patris obitus diuulgabatur, eò frequentior ad eum visendum omnium ordinum multitudo confluebat.

Aegri

Aegri tacto corpore sanantur.

DVm Beati Patris corpus iaceret in feretro, egregia eius facinora, prædictiones, ac miracula ab ijs, qui aut ipsi oculis perspexerant, expertique erant, aut fidelissimis didicerant testibus, passim narrabantur: id cum fieret, veteribus mox miraculis noua miracula adduntur.

Totam rem sex iurati, oculatique testes omnino sciuere.

Laborabat Augustinus Magistrius Romanus ad septem circiter annos strumis in ceruice natis, quem arte nulla medici sanare potuerant. In ceruice bina erant vlcera, quorum quod sinistro hærebat lateri, altius descendebat ad os vsque penetrans, atque ex eo multus humor assiduè exibat, qui esse inter saniem, & pus videbatur, qui humor ita fluens intuentes ad nauseam concitabat. Hic vbi sanctum virum miraculis coruscantem apud nostros obijsse audit, ad nostrã mox Ecclesiam aduolat, feretro propius accedens humi genua prosternit, sacrum corpus veneratur: tum ex oratione surgens defuncti manus osculatur, certam ex eo attactu valetudinem sibi pollicitus. nec sua illum pietas frustrata est; namque vt Beati manus collo, vbi insidebat morbus, admouet, extemplò sanatur.

Id testes sex oculati publico testimonio confirmarunt.

Huius soror Margarita natu minor totos sex annos eodem morbo oppressa ad Ecclesiam à matre adducitur: sed cum præ turba impetu sæpe capto, vix sibi spatium ad sacrum corpus accedendi daretur, importunitate tandem matris ipsam in manibus gestantis ad feretrum deuehitur: ibi ad alteram ex vitiosis partibus defuncti manum sibi apponens (ad vtramq; enim Beati viri Calice, & multitudine impediente, Princi-

peque

peque femina aduentante non potuit) totum ab ea morbum confestim abijsse (altera, cui Philippi manus haud admota fuerat non sanata) persensit.

Horũ parens nomine Alexãder[a] plus sexaginta annos natus, è capite fluxionẽ in oculos delabẽtem duos iam menses patiebatur: vesperi ne accensas quidem faces ferre poterat; is itaque veritus ne propter humorem assiduè fluẽtem, oculorum aciem amitteret, ad Philippi corpus visendum accurrit, eiusque manus oculis admouet suis: quod dum faceret, melius derepentè habere cœpit, breuique nullo prorsus adhibito medicamento è morbo planè conualuit.

[a] Eius rei iurati, oculatiq; testes quatuor.

Epiphania Colichia Recinetensis[b] quinto & quinquagesimo ætatis anno difficultate respirandi adeò molesta per septem circiter menses laborauerat, vt maximis pressa angustijs non modò anhelitum trahere nõ posset, aut vix verbũ formare, sed ne spirare quidẽ sine sono, & anhelatione, neque noctu conquiescere, neque in lecto decumbere: accedebat id quoque, vt caput in lecto sublime habere cogeretur, quippe non nisi recta ceruice spiritum traheret: ambulatio præterea æquè vt ascensus feminæ molestiam exhibebat quàmmaximam. Ergo hæc Philippi sanctimoniæ, miraculorumq; fama excita ad nostram mox Ecclesiam vt ægrè potuit, venit: ante feretrum genibus nixa Beatum Patrem, quo poterat animi ardore obortis lacrymis enixè orat, vt se pristinæ restituat incolumitati: tum vbi paulùm precata esset, sumptis rosis, quæ circum sanctum corpus erant, eisque super stomachum fiduciæ plena impositis, salutem illico sibi redditam esse aduertit.

[b] Id testes qui adfuere tres sacramento confirmarunt.

[c] Totam rem, vt cæteros sileã, iureiurando enarrauit Cæsar Cardin. Baronius, qui eius confessiones audiebat.

Artemisiæ Cheliæ[c] durũ, ac renitens tuberculũ in sinistræ manus articulo ortum erat: id morbi genus gan-

glion medici, seu nodum vocant. Tuberculum ex paruulo incœpit, & diu paulatimque adeò increuit, vt nucis magnitudinem nedum expleret, sed excederet, ouique ferme æquaret. Hæc itaq; Philippi morte vulgata ad eius venerandum corpus festina perrexit, affectam confestim manum, qua parte morbo libera erat, quòd hominum, qui astabant, puderet, sacris admouit reliquijs: tum rosas è feretro excipiens morbum fricatione expellere nititur: id pura fide cum effecisset, eaque mente, vt sibi sanitatem corporis Beatus Philippus impetraret, eius obsecrationibus Dei aures patuerunt; morbus enim breui nullo adiutus medicamento euanuit.

Testes iurati, oculatique id ennunciarunt. Caput puellæ nobili loco natæ, Mariæ Iustinianæ nomine, scabies, seu papulæ occupauerant: processerat morbus in orbem; medicamentis adiuuari non poterat: eius mater Beati Patris nostri morte cognita mox filiam ad eius corpus adducit; id à Deo precata vt ob eius merita illam ad pristinam valetudinem reuocet: tum capillis ex eius capite latenter, furtimque abscissis, eos magni thesauri instar quasi de corporali filiæ salute iam secura læta domum tulit: eò vbi venit, puellæ mox caput Philippi capillis leniter perfricat; quod dum faceret, rogo te, dicebat, Sancte Philippe, vt ob eas cogitationes, in quibus assiduè versabaris, quò Christi fidelibus prodesses, filiæ meæ, quam expecto, salutem conferas: nec sua eam frustrata pietas, ex eo enim tempore adeò puellæ melius fuit, vt tridui spatio caput ea contagione liberum sibi senserit, media eius in parte vnico tantùm vlcere ęrei nummi instar, quadrantem vulgo dicimus, relicto, ex quo pus, seu sanies exibat assiduè; sed ad id cum eodem prorsus medi-

medicamento pia mater humanis remedijs ſpretis vteretur, breui id quoque vlcus euanuit.

Corpus ſepulturæ mandatur.

Exacto triduo viſum eſt Patribus defuncti corpus area lignea incluſum prope Aram maximam in ſepulchro communi condere: id vbi reſciuit Federicus Cardinalis Borromæus Beati Philippi ſtudioſiſſimus ægrè admodum tulit, indignum ratus talem, tantumq; virum, quem Deus & miraculis, & virtutibus illuſtrauerat, cuius egregiam vitæ, ac mortis ſanctitatem poſteritas omnis intuebitur, eo loco ſepeliri. ergo cũ Patribus mox agere cœpit, vt honorificentius pro dignitate tanti viri alibi condi curarent: Re cum Alexandro Medice Cardinale communicata in æditiorem locum ad tempus trãsfertur: quod quidem diuino potius, quàm humano conſilio factum edocuit euentus, vt eo ſcilicet loco ſepulturæ traderetur, quem ipſe ſibi paucis ante obitum diebus prædixiſſe, obſcuris licet verbis, viſus eſt.

Verùm quò Philippi corpus decentius reconderetur, conſtructus fuit iuſſu eiuſdem Alexandri Cardinalis nouus loculus ligneus, in quem ſacerdotali veſtitu indutus collacrymantibus filijs iniectus eſt.

Mirabile viſum eſt multis, quòd corpus quamquam abhinc tres dies vacaret animo, tamen eam ipſam, quam antea ſpeciem retineret: modò mortuum, vel potius adhuc ſpirantem putares: non riguerant mortuo frigida membra, vt corporibus ſenſu, vitaq; carentibus contingere videmus, ſed viuentium inſtar in omnem penè motum flectebantur: caro mollis tactu ſen-

tiebatur quasi pueri: postremò super arcam, vbi corpus quiescit, fornicatus paries à fabris extructus est.

Locus sepulturæ ex quo ibi primùm Philippus humatus fuit, in magna apud omnes veneratione haberi cœptus est, habeturque in præsens. Affixa cernuntur eius sepulchro aurea, argentea, cereaq; simulacra; votiuæ quoque tabellæ, miraculorum ibi editorum certissima argumenta.

Odor ex eius sepulchro iucundè spirat.

Ex Sanctorum corporibus, atq; sepulchris mirã frequenter odoris iucunditatẽ emanare solitã grauissimi auctores memoriæ prodidere. videat lector S. Hieronymum in Hilarione, Angradum monachum apud Sur. tom. 1. in S. Ansberto Episcopo. Isonem monachum in S. Othmaro lib. 2. c. 6. apud Surium tom. 6. Egilnardum in S. Burchardo Episcopo lib. 2. c. 2. Hildegardẽ in Disibodo Episc. apud eundem Sur. tom. 4. Osbertũ in Dũstano. Theodori

MVlier quædam clarissimis natalibus, abundans pietate magis, quàm diuitijs, vna ex his, quæ Templum nostrum frequentant: hæc vbi inter initia obitus Philippi propter eius sepulchrũ oraret, odorem inde confestim suauiter, iucundèque spirantem sensit, quo mirificè recreata, cum secum ipsa cogitaret, vnde is manare posset, comperit tandem stupore attonita (quòd nullus ibi flos erat, nullaque res, quæ tanto halaret odore) è Philippi corpore nullis vnguentis delibuto, aut balsamo condito effluere. Erat suauitas odorum, qui afflantur è floribus, rosis, violis, & id genus alijs: verùm, quæ hanc rem iurata narrauit, Iulia Vrsina fuit, femina sublimium appetens: noua Paula videbatur, tanta flagrans charitate in pauperes, vt eos sibi tuendos susceperit, vel cum periculo valetudinis: eos illa progressus in spiritu fecerat, vt mirabilis omnibus appareret: hæc tandem vocata à sponso supremum diem expleuit mense Septembri, anno millesimo quingentesimo nonagesimo octauo. sed hæc summatim, raptimq; de tanta femina enarrasse, etsi historiæ satis est, animo non est satis. quid aliud? quid quæso

effusi odoris suauitas indicauit, nisi illud corpus ab omni turpitudine, & corruptela dum viueret, abhorruisse?

cum in S. Dominico lib. 5. c. 6. Ioannem Papã hoc nomine vigesimum secundum in literis canonizationis S. Thomæ Aquinatis, Ioannem Brugmanum in S. Lyduuige p. 3. c. 12. de alijs Sanctis viris idẽ etiã frequẽter inuenies.

Hoc verò non silendum, Philippi obitum, qui tribus ante contigerat diebus, cum vir quidam præstanti nobilitate in ipso Beati viri cubiculo insolabiliter lamentaretur, iam nondum quadrans horæ abierat, cum ingenti se lætitia perfundi sensit: quamobrem ex magno luctu in magnum gaudium versus alacer inde, lætusque discessit.

Idem vir cum magnis premeretur curis, quòd rem nescio quam permagnam, ac maximi consilij, quam agebat, conficere non poterat, Philippi sepulchrum adijt, pectus monumento admouit: nec frustra; eã enim intus uim caloris, eosq; affectus sentire cœpit, quos ex amplexibus Beati Patris, cum ille viueret, percipiebat, è membris omnibus sudoris copia manante: neque hic stetit res: omni illa formidine spe citius liberatur, reiq; exitus qui optabatur, contigit.

Nec desunt ex externis, qui ex eo solùm quòd eius sepulchrum inuisunt, insolita quadam lætitia, ac voluptate afficiantur, fluentibus lacrymis non tristitiæ indicibus, sed pietatis.

Claudium Nerium ex pedibus, renibusque laborantem sanat.

CLaudius Nerius aliquo post Beati viri obitum spatio temporis ex renibus, seu ex lateribus ad dextrum latus grauissimè duos iam menses laborauerat: is erat dolor, qui intenderetur quotidie, eoq; æger adeò miserè conficiebatur, vt si contigisset eum necessitate

Rem totã Claudius, eiusq; coniux, & filij publico testimonio confirmarunt.

ſitate aliqua moueri, doloris magnitudine victus vociferari ad dolorem vtcumque leniendum cogeretur.

Acceſſit interim morbo nouus dolor, veteri manente; Nerius enim ſiniſtro genu laborare acriter cœpit: recèns ortum dolorem cùm ad tres, quatuorue horas ſuſtinuiſſet, veritus ne ſi ita increſceret, eum ſomno priuaret, vt antiquior dolor, ex quo paucis anteactis diebus in articulis ſiniſtræ manus laborauerat, humana ope deſperata vertit ſe ad diuinam; vterq; .n. dolor vehemens vrgebat. ergo vt velum capitis lineum Beati Patris, & thecam, in quam nonnihil ex eius capillis incluſum erat, affectis admouit partibus, extemplò toto diſcuſſo dolore ſanatur.

Interea Nerius accepti beneficij memor miraculum poſtero die omnibus ad eum confluentibus amicis narrat: ſed cum non deeſſent, qui dicerent id naturæ viribus contingere potuiſſe, vel fortè etiam contigiſſe; Dei permiſſu factum eſt, vt poſtero die nouo dolore opprimeretur (inſidebat is in dextero genu) prioribus æquè vehemens: tum Nerius quò facilius agnoſceret diuina vi antiquiores abijſſe, non ope humana, recenti fortiter reſiſtere cogitat, eumq; ad ueſperum ſuſtinere conſtituit: affectæ parti B. Philippi reliquias imponere planè recuſat; experientia enim didicerat, eiuſmodi dolores quò magis dies in veſperum inclinat, hoc uehemẽtiores fieri, atque acutiores: ſed cum nocte aduentante is dolor, cui tumor acceſſerat, augeretur mirificè, tantuſque iam eſſet, quantum ſuſtinere uix poſſet, ſuſpicatus ne noua iterum premeretur vigilia, eodem remedio ad morbum depellendum vti ſtatuit: quod dum faceret, extemplò totus is dolor, totuſq; tumor euanuit: ita gemino miraculo Nerij, eiuſque domeſticorum duplicata

plicata lætitia, & Philippi sanctimonia dilucidius est comprobata.

Fratrem Simonem è Capucinorum familia sacerdotem vtroq; brachio captum liberat.

FRater Simon ex brachijs ad decem menses laborabat, cuius morbi origo ex frigore erat; mali autem adeò misera conditio, vt æger non modò manus post tergum flectere, sed ne vix quidem sublimè attollere posset: salutarem hostiam, rem diuinam cum faceret, non nisi magno labore attollebat: sacerdotalibus indumentis ad Missæ sacrificium nisi aliena ope adiutus se induere haud poterat: hæc dolor, & is quidem grauissimus sequebatur, qui vrgebat assiduè; sed in sinistro brachio, quod magis affectum erat, vehementior sentiebatur; hæc enim pars adeò vitiosa erat, vt capiti vel eius perfricandi studio admouere non posset: Ventum erat ad medicamenta, sed morbo nullum ex multis vnquam profuit. *Eius rei oculati, iuratique testes quatuor.*

Cumque res in deterius procederet, venit æger Superiorum iussu Romam, Iunio mense, anno millesimo quingētesimo nonagesimo quinto: ibi Philippi morte, quæ modò secuta fuerat, eiusq; miraculis cognitis, plurimum in Beati viri benignitate spei reponens Montem Zazzarā germanū suum, qui ex Philippi alumnis erat, rogat, vt si quid ex Beati viri vestibus superesset, quod vitiosis membris imponeret, commodare nō grauaretur: his ille commotus aliquot è Philippi capillis, atq; frustum telæ eiusdem cruore delibutum præbet; ipse venerabundus accipit: tum Roma nullo ad morbū adhibito medicamento egressus, ad Oppidum Campanianum

nianum venit, vbi quodam die humanis remedijs iam missis, quòd morbo nihil proficerent, ad B. opem confugere statuit: verùm quò facilius voti compos efficeretur, decreuit postero die, peccatis primùm confessione patefactis, tum sacro peracto Deum id vnum enixè rogare, Philippi serui sui meritis sanitatẽ restitueret. Insequenti die reuersus absoluto sacrificio in cubiculum sumptis mox aliquot è Philippi capillis, eisque minutatim cõscissis, & aquæ mixtis, humi prosternit sese, vbi recitans primùm ad Christi imaginem orationem Dominicam, Angelicamque salutationem, deinde signo crucis poculum signans, ad extremum hoc Beatũ Patrem intimè, atq; ex animo precatur, eum à se dolorem expellat: precibus adijcit votum, si impetret sibi corporis sanitatem, se perpetuò eius peruigilio ieiunium seruaturum: supplicatione completa poculum fiduciæ [a] plenus in manus sumit, ori admouet, ebibit, sanatur, vtrumque brachium facili negotio mouet, ad tergum flectit, plicat, extendit; dexterum planè persanatum sentit, sinistrum quoque impensè iam læsum ad vsus promouet suos, quò uult, flectit, quòcunque vertit, sequitur, sed ita, vt leui quodam, [b] eoque perbreui dolore premeretur, quem demum ille eodem remedio vsus haud multò post ab eo planè expulit. Simõ igitur tanto beneficio lætus, gratijs primùm Deo, Beatoq; Philippo impẽsè actis, rem omnẽ amicis enarrat, semel atq; iterũ expertam B. viri opẽ laudibus extollit, vulgatum inde miraculũ, multorumq; sermonibus celebratum: per eam occasionẽ Philippi religio augeri cœpta est, in diesq; recẽtium miraculorum occasione augetur, perpetuòq; augebitur: sic enim honorabitur quemcunq; Rex voluerit honorare.

[a] *Miracula sæpe ex consimilibus potionibus contigisse scriptores grauissimi edocent. vide Gregorium Turonen. de gloria martyrum lib. 1 c. 31. & lib. 2. c. 5. item de miraculis S. Martini lib. 2. c. 1. 39. 51. 52 et lib. 3. c. 12. 43. et lib. 4. c. 9. 28. 37. & 42. lege insuper Stephanum abbatem Leodiensem lib. 3. vita S. Modoaldi episcopi Treuirensis c. 11. 12.*

[b] *Aegros frequenter non toto eximi morbo videre est in Gregorio Turonensi lib. 2. de miraculis S. Martini c. 45. & in rebus gestis S. Lugderi lib. 2. c. 7. apud Sur. tom 2. lege praeterea Rutilium Bonzeniũ de anno Iubilei lib. 1. c. 49. idem sæpe apud auctores magni nominis quisque per se facili negotio reperire poterit.*

Marcum

Marcum Antonium Maßam periculosè ægrotantem pristinæ restituit firmitati.

MArcus Antonius Maſſa vir dum viueret, ob vitę integritatem, rerumq; peritiam omnibus notus, carusque, tertio Non. Auguſt. eodem anno milleſimo quingenteſimo nonageſimo quinto ilium dolore corripitur, quorum initium ex calculis erat. Nocte quadam doloribus increſcentibus in eum locum deductus eſt, vt ne quicquam non modò tantum, ſed ne tantulum quidem quietis capere poſſet: remedium nullum morbo proficiebat: vomitus, & calor, qui eidem hoc morbi genere affecto pars ſanitatis eſſe conſueuerant, nihil proderant, nihilq; adiuuabant. *Id totum ipſemet publico teſtimonio confirmauit.*

Interea doloris vehementia defatigatus, infirmis viribus, medicorum remedijs fruſtra tentatis, in lecto poſt ſextam horam collocat ſe ſe Beati Philippi, in quo vno omnem ſuæ curationis ſpem repoſuerat, implorat opem: nec mora; precibus vbi inſiſtit, mox leui quodam, ac dulci ſomno corripitur: dormijt ad horam, excito calculus, qui phaſeli magnitudinem expleret, exijt: erat is paulò maior quàm quiuis alius, qui ante id tempus exciderat: rei exitum tam celerem miratur Maſſa, & hoc maior eum cepit admiratio, quòd dum ei cõtingebat ex calculo laborare, calculus quamquam hoc ipſo minor, tamen cum à renibus diuellebatur, hominem plus duobus diebus excrucians ad veſicam tandem deſcendebat, ex quo & calida, atque acris vrina, & veſicæ inflammatio fiebat, tum demum duobus, vel tribus elapſis diebus is calculus exibat.

Idem cum pridie Non. Augus. eiusdem hebdomadæ absoluto sacrificio poculum aquæ frigidæ ieiunus exhausisset, eo poto, horrore primùm, deinde pestilenti febre, cui continens somnus, λήθαργον Græci nominant, accesserat, premi cœpit: fuit morbi initium luna crescente: illud præterea ægrum à periculo non abesse indicabat, quòd neque vomitu, neque alui ductione, neque alio modo, vi somni, qua opprimebatur, capitisque dolore, quo affligebatur, se vel minimum leuari sentiebat.

Interea cum de medicorum consilio sanguinem sibi incisa vena detrahi pateretur, nec ea missio sanguinis quicquam prodesset, de eius vita ab ipsis medicis dubitari cœptum est, quandoquidem æger natura non siccus, sed succi plenus erat: Nocte aduentante confugiens Massa ad Philippi opem tale mox vidit insomnium.

In quadã sibi domo esse videbatur, quæ incendio absumeretur, & in ea homines cernere, qui ad ipsã euertendam, disturbandamq; omni conatu incumberent: dumq; ea demolitio fieret, duo secum esse, qui cum fuga (quòd fortes viribus essent) se se præsenti periculo eximere studerent, derepentè à parte ruentis muri opprimi: tum his ille perterritus moriundum sibi esse firmiter credere, animoq; præ ægritudine anxius, quid hac de re consilij caperet, nescire.

Ergo dolore, mæstitiaque oppresso adest Philippus, qui quasi iuuenes, qui domum demoliebantur, increparet, clamare cœpit: saluate Massam, saluate Massam, bis eadem iterans verba: nec frustra; is enim illico ab eo periculo sanum, incolumemq; se extrahi vidit, atque verum fuisse visum euentus edocuit: poste-

ro enim die febri,morbique reliquijs, quæ vel excussa febri manere solent ad aliquot dies,liberatur omnino, pristinas vires sibi redditas sentit: mox sanus,ac vegetus exilit è lecto: Medici uerò haud ignari quàm periculosè Massa ęgrotasset,eum mirabiliter cōualuisse confirmarunt.

Massa interim beneficij haud immemor ad sepulchrum B.Patris ad vota reddenda venit, gratijsque Deo,Beatoq; Philippo impēsè actis, sepulchro primus pictam tabellam hac inscriptione notatam affixit.

I. C. R.
B. PHILIPPO LIBERATORI SVO
M. Ant. Massa Presbyt. Salernit.
Non. Aug. M. D. XCV.

"CVm me febris vehementissima inuasisset,videbar noctu in domo ruina,& incendio conclusus,nullum habens euadendi diffugium: duo, qui videbantur mecum esse, fuga sibi consulentes à pariete oppressi mortui sunt. Dum sic metu perterritus mortem expectarem, vidi, & audiui B. Philippum iteratò præcipientem ijs, qui domum disijciebant his verbis: saluate Abbatem: postridie reliquit me febris, quod illius meritis, & precibus acceptum ferens testatum esse volui hac tabella in nomine Patris,& filij,& Spiritus Sancti, & ad honorem eiusdem B.Philippi. Amen."

Aegros sanat.

ROdulphus Siluestrius medicinæ scientia florens grauissimis improuisò iij. Id. Aug. stomachi dolori-

Eam rem is ipse Rodulphus sacramento testificatus est.

loribus, alijsque sæuis symptomatibus oppressus, cum à medicamentis præsidium nullum haberet, ab alijs rebus id petendum esse censet: itaque memor in ipso periculo Beati Patris (salus enim in angusto iam erat) eius opem fidenter implorat: Quo peracto melius confestim habuit, dulciq; mox somno correptus ad vnam & dimidiatam horam dormijt: experrectus omni eo morbo liberum se sensit. Tum B. Patris sepulchrum venerabundus inuisens votiuam tabellam hac inscriptione notatam inibi appendit, miraculi ad posteros certissimum indicium.

„ Dum varijs, sæuisque symptomatibus mori me sen-
„ tio, implorato B. Philippi auxilio placidus somnus me
„ arripuit, & statim conualui.

Huius rei iuratus testis est ipsemet Hieronymus Pamphilius.

Eo ipso anno Hieronymus Pamphilius Rotæ Auditor in morbum delabitur: morbum dolor capitis adeò vehemens secutus est, vt vix æger mentis suæ esset: sed cum is uelum capitis B. Philippi capiti suo imponeret, diuinitus factum est, vt omnem morbum à se cōtinuò abegerit.

Iuuenem peccati periculo liberat.

Eam rem ille ipse, cui accidit, iureiurando testificatus est.

ILlud quoq; pro non leui miraculo habitum. Quidā adolescens Stephanus hoc ipso anno, Augusto itidē mense cum impudicæ feminæ domum præteriens ad eam vocatus accessisset, ab illaque ad flagitium impelleretur; ipse ancipiti cura distractus quò se verteret, nesciret, assentiri turpe ducēs, dissentiri periculosum; prope iam erat, vt laberetur, ni B. Philippus succurrisset, cuius cum capillos, linteique frustulum in thecam inclusum haberet ad collum, statim pectus percuti sentit,

tit, cor comprimi, ſimulque audit Philippi vocem; Vide quid agas: abi hinc, ne te perdas. Quibus ille nō dubijs opitulantis ſibi Patris permotus indicijs impetu facto è feminæ manibus elabitur: quod omne adoleſcens Philippi (vt par erat) acceptum referens charitati, votiuam tabellam ſepulchro, quæ illic inſpicitur, & euitati periculi memoriam, & inſigne tanti miraculi monumentum dedicauit.

Febrim pellit.

EOdem anno, Septembri ineunte; femina Primaria Iſabella Priorata noctu lenta febri corripitur: febris eiuſmodi erat, vt intenderetur aſſiduè: ad febrim grauiſſimus capitis dolor acceſſit, qualem nunquam antea ſuſtinuerat, increuitque uſque eò, ut parum abfuerit, quin delirium mouerit. Ergo ubi eius domeſtici ægram deterius habentem aduertunt, alia experiri remedia ſtatuunt; itaq; hora tertia noctis, reliquiariam thecam, in quam fruſtum telæ B. Patris ſanguine imbutum incluſum erat, clam ſubijciūt capiti bono dolo, id ſiquidem præſentiſſimum auxilium ægræ mulieri fit, placido namque illa mox ſomno corripitur, exudat, manèque excita omnem morbum à ſe penitus diſceſſiſſe comperit, Deo, ipſique B. Philippo propter Deum gratias agit, à quo ſe beneficium accepiſſe lætabatur. *Eam rem teſtes quatuor ſacramento confirmarunt.*

Eodem anno, ac menſe Eugeniam Manſuetam febris lecto affixerat: Dum æſtu torreretur uehementi, iubet ſibi afferri aquam: allatam telæ fruſto Beati viri in eam iniecto ubi exhauſit, febris extincta eſt. *Id ipſa, duoq; alij teſtes oculati ſacramento; narrarunt.*

Dru-

Drusillam pracipiti ruina ex altissimo locq periclitantem ab integritu liberat.

Totam rem sex oculati testes iureiurando firmarunt, in quibus est chirurgus, qui feminam curabat.

HOc etiam anno Septemb. vertente Drusilla Pocaria cum linteas vestes, quas aqua mundauerat, radijs solis exiccandas obijceret, casu factum est, vt ex altissimo loco præceps ruens quamgrauissimè corpus offenderit: erat altitudo loci vnde exciderat, passuum circiter sex & viginti: pauimentum, in quod descenderat, lateribus in longitudinem stratum vetustate iam temporis magna ex parte exesum, atq; consumptum: ad vltima iam ventum esse testabantur, collisum, fractumq; caput; dexter oculus ita affectus, vt opinarentur omnes, si ex morbo femina euasisset, quod credebatur à nemine, ab eo prorsus destituendã fore; isque oculus loco suo non erat: Idem præterea indicabant nares fractæ, collisæque, sanguis multus, qui assiduè ex ore ferebatur, quique cohiberi non poterat: maxillæ nimis intumefactæ: labrum inferius scissum; inter cadendum enim duo acceperat vulnera, vnum in labro, de quo dicimus, ad mentum, dentesque procedens: alterum in sinistræ manus interiore parte, volam dicimus: dentes demum, quod nec omittendum videtur, propter ictum mouebantur omnes, periculum erat, ne exciderent, & is erat miseræ mulieris miserrimus status, quæ vbi vestigio fallẽte præceps ruit, pro mortua notorum, propinquorumque manibus confestim sublata, in suum cubiculum propere delata est, lectuloq; confracto corpore collocata, vbi vix semiuiuens propter morbi vim non audiebat, non videbat, non loquebatur: iamque fama de eius morte

per

per viciniā ferebatur, quasi præcipitio extincta foret.

Verùm quo tempore id contigit Antonius Fantinus Faentinus eiusdem maritus domo aberat. Huius itaque rei trepido nuncio excitus ad ſepulchrum Beati Philippi aduolat, ibi poſitis genibus oculos, manuſque tollit in cęlum, lacrymarum plenus enixè B. Patrem inuocat, votum precibus miſcet, ſe pictam tabellam ad eius ſepulchrum allaturum miraculi ad poſteros monumentum, ſi ſeruet eam, quam nulla ars humana ſeruare poſſit: ſupplicatione deinde completa, domum venit chariſſimam coniugem morti proximam reperit. Interim aduocatur medicus, cui Antonio Franco nomen erat: is feminæ ſtatum contemplatus actum mox de illa eſſe proclamat: deſperata eius ſalute vulnera ne nouo dolore feminam fatigaret (quod vtique opus fuiſſet) nequaquam fuit; ad fiſſum labrum ſolo oui albo; ad manum verò nullo prorſus medicamento; ad oculum emplaſtro, quod album lene medici vocant, vſus eſt, atque his medicamentis feminæ ſuccurrit, quòd mortuā eam crederet, ſic Domino opinor, permittente, vt ſerui ſui Philippi gloriam palàm faceret.

Conſueuerat vir eius Beati viri ſepulchrum vxoris vicem ſolicitus quotidie frequentare, ibi illius auxiliū implorare, lacrymas vbertim flere; nec ſua illum fruſtrata fides: quodam enim die eo orante Philippus moribundæ coniugi derepentè occurrit, cuius illa aduentu ingenti confeſtim lętitia perfuſa, eius opem venerabunda implorat: tum ille mundum ſudariolum, quod ei vſui erat, in manus ſumit, ori admouet, ſenſim faucibus immittit, indeque paulò poſt ſanguine, ſanieque aſperſum extrahit, & hæc dum faceret; mitte, dicebat,

cebat,timorem; non enim hic morbus vitam tibi hauriet: nec mora: ab eius mox capite, facieque omne vitium, omnisque ęgrotatio abijt.

Cæterùm uiro eius aduentante,ut coniugem inuiseret, Beatus Pater repentè ex oculis abijt,qua ex re tristis effecta mulier, quòd sperabat omnem morbum, si ille non abijsset,depulsum iri,lacrymis se dedit: lacrymantem rogat Antonius quid sit, quod ploret; cui illa, ignoscat tibi Deus:ni uenisses, omnem à me morbũ depulisset Beatus Philippus: ex quo enim in cubiculũ ad me ingredi tentasti,ipse continuò sublimis abijt: uisum enarrat,miraculum exponit: uenit interim medicus, qui scissum labrum ut nullo medicamento consolidatũ uidet,inter miracula id referendũ profitetur.

Sanctos viros ęgris fecisse medicinam auctor est,vt alios prætercam. Georgius monachus in vita S. Theodori Siceota: nõ absimiles præterea modos in ijsdem sanandis reperies apud præclaros scriptores: vide auctorem libri de miraculis S,Stephani,qui Euodij nomine circumfertur lib.1 cap.11. & lib. 2.c.2. Item Gregorium Turon. de miraculis S. Martini lib.2. c.31. & 41.

Feminæ deinde sinistrum genu, quò esset illustrius miraculum, usque eò intumuit, ut panis pergrandis magnitudinem expleret: id chirurgus ferramento cum aperire decerneret,quòd saniei plenum tactu sentiretur, perterrefacta mulier eam incisuram in posterum diem differri impetrat. Itaque insequenti nocte Beatum Philippum quàmsuppliciter potest, inuocat, imploratque, ut sibi opem ferat. Oranti,vigilantique se iterum offert cælesti emicans luce: emplastrum affectæ parti impositum aufert,timorem abigit: genu ad pristinum statum reducit. Drusilla vbi eam partem persanatam videt, virum suum inclamat, illuc vt properet,eximium,illustreq; miraculum visurum rogat:Deo,Beatoq; Philippo gratias, quas potest maximas,refert: medico qui illucescente die ea mente accesserat,vt tumenti parti foramen faceret,ex quo sanies exiret,incide,inquit,perfora,scinde,fac quod vis, nullũ mihi vitium in genu est.His ille auditis vitiosam

modò

modò partem perlustrat oculis, explorat manu, tactu, oculisque persanatam comperiens veteri miraculo nouum miraculum adiectum esse admirabundus proclamat.

Tum cupida mulier exiliendi è lectulo rogat iterũ B. Philippum, vt sibi subuentum esse velit. Nec de spe decedit; vigilanti namque iterum se se obtulit videndum (tanta autem affirmabat mulier pulchritudine esse, vt nulla species ne excogitari quidem posset ornatior) eiusque membra manu prehensa extendit: à capite, scapulisque initium facit: quo peracto ex oculis elabitur: Tum Drusilla die iam illucescente gratulabunda surgit è lecto: obortis præ gaudio lacrymis nullum B. Patri gratias agendi modum facit. Continuauit is morbus minus quàm decem dies.

Virginem Flammettam pedibus propè captam sanat.

FLammetta Nannonia (id feminę cognomen) quintum & quinquagesimum annum agens in itinere cum esset, vehiculi cuiusdam impetu ad terram impellitur: cumque inde surgere non posset, ex pedibus alter à vehiculi rotis comprimitur: qui primùm intumuit: tumori deinde ingens protinus dolor accessit: pedibus consistere cum non posset, in lectulo collocatur; adhibentur medici, varijs medicamentorum generibus pars dolens fouetur: sed frustra omnia; is enim locus non dolores modò habebat, punctionesq; continuas, sed confractionem etiam, neruorumq; infirmitatem.

Totam rem Cæsar Card. Baronius, qui ægræ confessionẽ olim audire solitus erat, sacramento testificatus est: idemq; fecere alij.

Interea cum id malum ad menses fere vndecim sustinuisset, diuinitus tandem hoc anno, Octobri mense

impelli se sensit, vt si ex morbo euadere cuperet, votiuam Beato Philippo tabellam uoueret eiusque, ac Deiparæ Virginis preces efflagitaret. Voto nuncupató pristinam extemplò membrorum firmitatem recuperat, gressum recipit, pedem argenteum apud Beati viri sepulchrum tanti miraculi argumentum suspendit.

Infantem mortuum ad vitam reuocat.

Eius rei iurati testes quinque.

Eo ipso anno, Octob. vertēte, Catharina Lottia Mediolanen. vterū ad octo iam menses cum gereret, grauissimum in morbum incidit: erat is pleuritis acutissima: vis morbi in muliere, quæ ad desperationem laborare iam cœperat, illud effecit, vt partus doloribus tēpore non suo occupata fetum mortuum effuderit. In infante omnia cernebantur vita functi signa. Obstetrix, quæ parienti opem tulit, peritissima habebatur, quippe quæ ad quinque & triginta annos adiuuandis ex partu laborantibus operam dederat: remedijs, si qua erant, fetui succurritur; sed frustra omnia.

Consimilē prorsus rem narrat auctor libri de miraculis sancti Stephani lib. 1. c. 15. & S. Augustinus sermone de diuersis 32. 33. vide S. Antoninum histor. p. 3. tit. 23. c. 7. §. 14. & demum Ioannem Papam XXII. in literis Apostolicis S. Ludouici Telosani in Sanctos relationem continentibus, apud Sur. tom. 4.

Ergo cum nihil omnia auxilia proficerent (mortuū enim ad vitam reuocare nullum medicamētum potest) obstetrici unicum occurrit remedium, vt relicta humana ope, ad diuinam confugiat: Sanctissimam itaq; Dei Matrem inclamat; votum facit: sed cum eius preces nō audirentur, venit ei in mētem Beatus Philippus, quem his mox verbis appellare cœpit; O Beate Philippe! tu quæso Sanctissimam Dei Parentem roga, vt hūc à mortuis excitet infantem, quò [a] Baptismo ablui possit, ne perpetuò pereat. Tū aliquot Beati viri capillis admotis, extemplò mortuus infans redit ad vitam, qui mox baptizatus Ioannis Petri nomine honestatur; demum primo

primo & vigesimo ætatis die morbo sublatus, è terris in cælum abijt, cuius mater Catharina iam quinto à partu die obierat.

Virginem insanabili morbo liberat.

HOc item anno virgini religiosissimæ (cuius nomen supprimitur, quòd ipsa suppressum voluit) plus quinque & quadraginta annos natæ tumor sublimè serpens in altera è mãmillis oritur. Fuit is initio ad nucis magnitudinem, sed quotidie deinceps non sine uirginis dolore increscens induruit, iamque durities in dolente parte, dolorque assiduus sentiebatur.

Hæc porrò quamuis illa pateretur, attamen de curando morbo nihil cogitare videbatur: sustinuerat illum ad sex iam menses: dolores in singulos dies augeri, tumorem concrescere, extendiq; aduertebat, sed tamen, vel quòd verecundabatur affectam partem medico ostendere, vel quòd timebat, ne præ morbi fœditate fugeretur ab omnibus, morbum aperire diem ex die differebat.

Ad vltimum morbo assiduos dolores, eosq; grauissimos in mãmilla mouente, incerta quid consilij caperet, sacerdoti, quo ad confessiones vtebatur, rem totam aperit: qua ille cognita virginẽ mox hortatur si saluti suæ consultum velit, tumidam partem medico ostendat: sed cum verba in ventum iacerentur, vtpote quæ haud induci posset, vt medicis præ verecundia [a] læsam partem detegeret; recordatus ille lintei B. Philippi sanguine imbuti, quod penes se habebat, id ægræ pro medicamento donat: nec id frustra; vixdum planè uirgo dolenti parti acceptum pignus admouit, cum repentè

[a] *Rem similem de S Macrina narrat Magnus Gregorius Nyssenus in eius uita.*

habere melius cœpit.

Nocte deinde insequenti obtulit se se illi in prima quiete cælesti specie Philippus, qui affectam iacentis partem manu contrectans, leniterque perfricans repentè sanauit; inter perfricandum his vsus verbis: ne timeas, nihil hic est morbi (erant hæc ea ipsa verba, quæ ille frequentius cum viueret, in ore habebat) dein eam, vt pietatem ardentius sequatur, monens ex oculis elabitur. Haud vanum fuisse visum rei ostendit euentus: Virgo è somno euigilans mãmillam planè persanatam comperit, læta è lectulo exilijt, pictamque tabellam ad eius sepulchrum miraculi testem appendi fecit.

Virum nobilitate præstanti ægritudine detentum sanat.

Claudius Rangonus nunc Placentiæ episcopus cum eodem anno in continentem febrim incidisset, quæ duos plus menses hominem tenuerat, à vitæ periculo vacuus non erat: id vbi Iulia Vrsina pia femina ægro propinqua cognatione iuncta resciuit, frustulum mox lintei Beati uiri sanguine imbuti ad eum mitti curat eo ordine, vt simulatque ad eius deueniat manus, illud statim sibi ad collũ alliget: nec sua illã frustrata pietas. Hoc vbi factum, febris illico omnis abijt: incidit ea res in mensem Decemb. cũ eiusmodi ægrotationes si ægros nõ extinguunt, at certe longum tempus habent, neq; demum finiuntur, nisi vere, uel autumno.

Morbos

Morbos cuiusq; generis depellit.

ANno salutis millesimo quingentesimo nonagesimo sexto Septimia Neria ætatis decem annorum, cum Ianuario mense sub horam noctis tertiam cum Olympia,& Faustina sororibus ad ignem esset,casu euenit, vt Olympia folles in altum tollente, fistula ferrea illis indita,eaq; calida,atq; ignita sinistri oculi acies eiusdem Septimiæ non læderetur modò grauissimè, sed exureretur etiam:neque hic stetit res; in eodẽ mox oculo, in quo signa apparebant, quæ certam facerent adustionis fidem,vesica nata est,hæc intolerabilis confestim dolor spasmum mouens consequitur; puella prætèrea neq; læsum oculum claudere,neque aciei adustæ vitio eos, qui circum se erant, cernere poterat; summaq; vi doloris oppressa toto corpore contremiscebat. Inter hæc ægræ mater Clœlia Bonarda quò tantum filiæ dolorem vtcunque leniret,aquam rosaceam oui albo mixtam affectæ parti imponit, sed incassum omnia: quinimo id erat medicamentum,vt oculum etiam rumpere posset.Itaq; remedijs frustra tentatis, ad alia medicamenta transeũdum esse decernitur. Mater primùm lacrymabunda positis humi genibus, B. Philippi opẽ implorat pro filia:precibus adijcit votum,si Septimia amissam oculi lucem recipiat, votiuam se imaginem ex argento fabricatam ad ipsius sepulchrum, miraculi testem delaturam. sed cum illa non audiretur,tum filia doloris magnitudine propemodum victa ad eundẽ Beatum virum per se ipsa confugit, eiusq; auxilium ex animo in ipso impetu doloris implorat: Beate Philippe,dicebat,si tibi cordi non est, hunc à me morbum pro-

Id & ipsamet Septimia, eiusq; mater, germani, ac sorores sacramento testificati sunt.

propellere, at saltem tantum minue dolorem; tenuerat enim eam plus tribus horis: tum supplicatione completa, læso mox oculo velum capitis, quod eidem vsui fuerat, admouit easdem iterans voces: nec spes, precesque incassum cecidere: extemplò dolor omnis discutitur, vesica euanescit, oculus ex toto sanatur. Somno mox placido correpta virgo ad lucem dormiuit, manèq; experrecta cælum sanis oculis aspexit.

Eam rem præter ipsum Euangelistam alij sacramento enunciarunt.

Euangelista Mariottus eodem anno, ac mense adeò grauiter doloribus, febriq; iactabatur, vt eum conquiescere nullo pacto, nec in ipso cubili paterentur: cumq; plures dies ita morbo afflictatus iacuisset, doloribusq; vltra debitum increscentibus nocte quadam, quòd propinquam mortem non tam timeret, quàm expectaret, sacramentis Ecclesiæ sub horam quartam muniri se postulat. Interea vnus ex ijs, qui astabant, miseratione ductus, eum consolando monet, Beato Philippo se commendet: Tum allatum ad eum ex eiusdem Beati viri vestimentis frustulum ipse magno cum sensu pietatis accipit, illoque in partes diuiso partem sibi ad collum appendit, partem minutatim concisam aquæ mixtam ebibit: hausta potione dolores confestim ex toto quiescunt: cibus, qui assumebatur, vt ante non redditur, atque æger ex eo tempore diuinitus cōfestim sanatur.

Totam rem ea ipsa iureiurando quamquam non sola testis expressit.

Degit hæc Viterbij in cœnobio S. Mariæ.

Eodem prorsus tempore uirgo quædam Deo sacrata Iulia nomine ex lateribus, intestinisque grauissimè laborabat: grauitas morbi ea erat, vt ægra diu, noctuq; torqueretur assiduè: ad morbum de medicorum sententia medicamenta quàmplurima adhibuerat: sed cum non paulùm dico, sed ne quicquam prorsus in ea leuamenti esset, vnius è sororibus admonitu, cum eodē remedio

medio vſa eſſet, valetudini mox priſtinæ ſe reſtitutam ſenſit.

Id idem P. Petrus Puteus iuratus enarrauit.

Eodem anno, Februario menſe Petrus Puteus noſtræ Congregationis ſacerdos Panormi cum eſſet, contigit, vt vnus ex ijs Antonius Maria nomine, qui apud Patres domus Panormitanæ domeſtico opere exercebatur, in ardentem, mortiferam, continentemq; febrim inciderit: is ſingulis diebus eo horrore, ſtato tempore ad horam opprimebatur, ut toto corpore contremiſceret, cuius rei cauſa continebatur ſub veſte ſatis multa, eademque crura, pedes, totumque corpus eius incaleſcendi ſtudio contegere opus erat: horrore bene finito ardens, extorrenſque febris deinde ſequebatur, qua ille ita vehementer premebatur, vt ardentiſſima vltra modũ ſiti, ingentiq; circa pectus feruore vrgeretur: cũque adhibita remedia nihil proficerent, eius vitæ timeri cœptum ab omnibus. Quodam die cum magis etiam quàm ex cõſuetudine, vehemẽti ſiti conflictari ſe quereretur, Petro, qui ei aſſidebat, Beatus Pater occurrit: cuius memoria excitus detonſis eiuſdem capillis, quos ſecum habebat, ad morbi remedium vti cogitat: quod cum faceret, nullis medicamentis protinus æger conualuit.

Eam rem præter ipſum Antoniũ duo alij oculati teſtes publico teſtimonio confirmarunt.

Hoc ipſo itidem anno, Martio menſe Antonio cognomento Parmæ apoſtema in præcordijs erat cum acutis doloribus: hi tales erant, quales nunquam antea ſuſtinuerat, quique nullam ſinebant eum, neque noctu, neque interdiu capere quietis partem: Apoſtema medicorum oculis haudquam patebat: ſuppurationes enim vbi notæ fuerint, eò facilius curantur; contra verò vbi ignotæ, neutiquam medicamentis ſanari poſſunt: morbus medicis ignoratus augebatur quoti-

die

die,idoneisque medicamentis non iuuabatur:ęger malo iam victus suo ad mortem haud dubiam tendebat; sed cum eo assiduè inualescente ad extremum tandem venisset vitæ discrimen, capillis Beati Philippi, cuius uim in multis audierat esse salutarem, sic adiutus est,vt dolor nullis remedijs remittere cœperit,ipseque leuius habuit,somnus accessit, & sanatus est.

Lege si libet B. Gregorium Turonensem de miraculis S.Martini lib.1.c.32. lib.2.c.60.& lib.4.c.2.

Verùm biduo nondum planè exacto, nouo rursus dolore,eoque grauissimo premi se sensit, vixque is ad quadrantem horæ mansit,cum apostema, neque à se, neque à medicis deprehensum continuò nullis adhibitis medicamentis erupit; qua ex re illud factum,vt morbus ex toto quieuerit.

Id ab oculatis, iuratisq; testibus acceptum.

Eodem anno, Aprili mense femina Cornetana,cui Goræ nomen,adeò acriter totos duos ac triginta menses quartana febri conflictabatur, vt iter ei non esset nisi ab igne ad lectum,& à lecto ad ignē. Huic reliquiaria theca,in quam nonnihil è capillis B. Philippi inclusum erat,admota, ipso initio horroris, qui febrim antecedebat, melius confestim fuit: nec abijt is dies,quin ex toto desierit horror,discesserit febris. Verùm cum multis post diebus magno, continuoque,ac fœdo imbri iter faceret, febri iterum vrgetur; sed eodem remedio ad morbum vbi vtitur, derepentè leuius habuit, breuique post magnis in horas singulas, ac penè momenta virium incrementis planè conualuit.

Vide Gregoriū Turonensem locis supra citatis.

Hoc anno,Maio mense Augustinus Cardinalis Cusanus ad sepulchrum Beati viri conuestiendum Attalicam magni pretij uestem donum misit.

Eam rem testes sex oculati publico testimonio confirmarunt.

Octauius Rositanus Neapolit. eo ipso anno,Iunio ineunte,duos iam menses dysenteria laborabat, ex ea

cruor

cruor manabat assiduè, aluum nulla medicamenta adstringere poterant; cum dysenteria continens, pestilensque febris erat, hominem miserè dies, noctesque excrucians; signa pręterea apparebant in eo, quæ certum interitum indicarent. Interea cum mortem ad horas expectaret, ab amico monetur B. Philippi opem imploret: facit ille quod erat iussus: addit ad precem illius se institutum amplexurum, si conualescat: mox aquam, quam eius reliquię attigerant, bibens morbo cõfestim idoneum remedium inuenit: expedita lingua proloqui incipit: die insequenti medicis admirantibus qui fluebat cruor, mansit uis febris remisit; tum breui elapso tempore morbo omni discusso pristinæ sanitati restitutus est: viuit is modò Neapoli Congregationi nostræ adscriptus.

Eundem duobus post mensibus intolerabilis penè dolor vtrique hęrens brachio inuadit: nascebatur is ex duobus erysipelatibus circa brachia cõsistẽtibus, morbus ita grauiter vrgebat, vt æger nullam quietis partem capere posset; qui vbi eodem remedio vtitur, derepentè totum à se dolorem discutit, somnum capere cœpit: beneficij memor Romam votiuum simulacrum argenteum ad Beati viri sepulchrum destinauit.

Eodé anno, Octobri ineunte Catharina Iosephi Castalionis eruditissimi viri filia annum agens vitæ nonum, ardentissima repentè, mortiferaque febri corripitur: ad febrim accedebat ventris fluxus, pituita, assiduaque grauedo; ægra præterea cibum adeò fastidiebat, nihil vt sumere omnino posset. Quodam interim die cum desperata salute iam esset, per quietem narrauit astitisse sibi Sanctissimam Dei Matrem cui vnus

erat comes Philippus, ad huius enim opem parentes, ipsaque confugerant, atque à Deipara se accepisse, nihil esse quòd medicis crederet, aut quidpiam timeret, se opem laturam, & intercessione Beati Philippi morbum depulsuram. Certè sanitas ægræ reddita fidem visi parentibus, domesticisque fecit. Puellæ statim leuius fuit, cibo refici cœpta est, magnaq; suorum gratulatione melius habebat in dies, breuique pristinæ firmitati restituta est.

Eius rei testes iuratos, oculatosque habemus duos.

Alexander Fulignius eodem anno, Decembri exeunte ex intestinis laborare cum cœpisset (eo enim morbo grauissimè frequenter opprimi se sentit) B. Philippi opem initio morbi implorans omnem à se dolorem, omnemq; morbum repentè abigit.

Iesu Christi anno 1597 *Clem. VIII. Pap. anno 6*

Alij item sanantur ægroti.

Eam rem hic ipse sacerdos iureiurando explicauit.

Anno deinde post Christũ natum millesimo quingẽtesimo nonagesimo septimo ineũte Io. Baptistæ Felici sacerdoti quinq; & septuaginta annos nato, dentes dolebant acerrimè: is porrò dolor eiusmodi est, vt maximis tormentis adnumerari possit: cumque in singula penè momenta ingrauesceret, gingiuis, dentibusque sudariolo B. Patris admoto, totus continuò dolor, totusque morbus discutitur.

Hoc etiam anno nobilis vir Marcus Antonius Sanctus cognomento, cum Martio mense, ex pestilenti febre in vitæ periculum incidisset, salute à medicis desperata, noctu aliquot B. Philippi capillis, qui in thecam asseruabantur, sibi ad collum alligatis extemplò melius habere cœpit, vitam in tuto ea ipsa nocte reposuit,

posuit; quatuor vix intermissis diebus planè conualuit: tum gratijs Deo, Beatoque patri auidè, impensèque actis votiuam argenteam imaginem, pondere egregiam, Neapoli Romam ad eius sepulchrum voti exoluendi causa mittit.

Eodem anno, pridie kalen. Apriles Marcellus Laurentius nũc Strongulensis Episcopus adeò vehementibus ilium doloribus repentinò corripitur, vt sibi ex hac vita, ni Deus succurrat, migrandum fore pro certo haberet: cumq; ij dolores quatuor circiter iam horas hominem tenuissent, vnus ex domesticis B. Patrẽ ei ad memoriam reducit; commenda te, dicebat, Beato Philippo, implora Sancti viri auxilium: haud dubiè aderit tibi opem laturus: Paret ille, Philippum appellat, sed ne multa; ad eius mox nominis inuocationem totus is dolor abit, æger somno corripitur, paulòq; post experrectus (dormierat enim ad quadrantem horæ) grandis calculus pineæ nucis magnitudinem æquans exit: Philippi deprecatione, id ille profitetur, à præsenti periculo vindicatus.

Præter ipsum Marcellum testes duo oculati, iuratique rem annunciarunt.

Hoc etiam anno, Maio mense Fabio Apicellę nobili medico ciui Neapolitano ex pedibus laboranti, ilium dolores accesserant: dolorum talis erat impetus, vt eum omni prorsus quiete priuaret: ergo humanis remedijs spretis, vt quæ nihil morbo prodessent Beati Philippi capillos affectæ parti admouet; nec id sanè frustra: Calculus extemplò ad vesicam descẽdit, dolor omnis euanescit, vrina nullo impedimento redditur, calculo iter patet, erat is pineæ nucis magnitudinem explens. Quibus ille attonitus id non humana arte, sed diuina prorsus ope, nempe B. viri intercessione factũ esse publico testimonio confirmauit.

Id præter ipsum Fabiũ duo alij, testes sacramẽto firmarunt.

Alio deinde tempore, cum eodem dolore de nocte premeretur eodem vſus remedio illico conualuit.

Hoc ipſo anno, extremo Maio ad ſepulchri ornatũ Lychnus acceſſit penſilis ex celato argento affabrè factus, votiuum donum primariæ feminæ, cuius nomen quòd ipſa latere voluit, ſilentio prætei imus.

Teſtes tres iurati, oculatiq;.

Eodem anno, Iulio menſe puerulum quatuor annorum, cui Ioſepho Sermeo eſt nomen, grauiſsimus dolor cum ardenti febre plures dies occuparat: morbus adeò vehemens, vt ægri ſalus omnium opinione in periculo eſſet: tres iam abierant dies, cum prætcr terna oui lutea nihil in cibum ſumpſerat; malo interim magis, magiſque ingraueſcente, propinquæ mortis accedunt indicia, ſudor frigidus circa frontem, totius corporis laſſitudo, brachiorum, pedumq; extenſio, oculi clauſi, ſpiritus difficultas, corpus, cui nullus ſuberat calor: mali etiam morbi teſtimonium erat, puerulum neque videre, neque loqui. Hæc vbi eius mater aduertit, telæ fruſtum B. Philippi ſanguine imbutum ei animam fermè agenti imponit: nec mora; puerulus confeſtim oculos aperit, matrem clara voce inclamat; è lectulo ſanus, vegetuſque exilit; cibum petit; pannis ſe induit; domum ſolus inambulat, matre, patre, alijſque, qui aderant obſtupeſcentibus, ac lacrymantibus gaudio.

Eius rei iuratos oculatoſq; teſtes habemus duos.

Hoc etiam anno Hortenſia Lelia febri continenti, increſcenteque aſſiduè, ac grauiſſimis ſtomachi doloribus Auguſto menſe laborans, vt vidit febrim nonmodò medicamentis non finiri, ſed ne vix quicquam eius remitti, ad morbi remedium capillis B. Patris vti in animum inducit: ergo illis ſibi admotis, doloribus continuò leuari cœpit: neque hic ſtetit res; febris. eodem

dem die ex toto desijt: misit tum Romam, vt quæ extra Vrbem domiciliũ habet, qui sepulchro B. Patris ad miraculi testimonium votiuam sui imaginem affigeret.

Iesu Christi anno *Clem.VIII.Pap.anno*
1598.1599 7.8

Archangela Ancaiana sanitati restituta.

Quotidiana, atq; perniciosa febris Archangelã Ancaianã virginẽ Deo Spoleti sacrã in S. Catharinę cœnobio quinq; totos annos occupauerat; cumq; duobus vltimis annis ex quotidiana, quæ statis horis accedebat, continens facta esset, atque assiduè increscceret, medicis, remedijsque nihil proficientibus Mariæ Magdalenæ Vrsinæ è prima nobilitate feminæ literis monetur, vt Philippi opem imploret: Id vbi illa aggreditur, confestim medicis admirantibus toto eo morbo eximitur: Incidit ea res in diem decimum nonum kal. Septembres, anno à Virginis Partu millesimo quingẽtesimo nonagesimo octauo: Porrò Maria Magdalena, cuius fecimus mentionem, illa ipsa est, quam Lælius Anguillara clarissimus vir oppidi, cui Cerio nomen, dominus, thalami consortem habuit, quæ, eodem Lælio vita functo, monasticam vitam amplecti maluit, quàm diutius, vtpote Christo inseruiendi auida, in sæculo manere: ergo institutum S. Dominici sibi eligens, Regum se maximo consecrauit, constructoq; Romæ in Quirinali cœnobio, religiosam ibi vitam Gregorio Decimo tertio Pontifice ducere cœpit. Sed de tanta femina satis, redeamus ad Philippum.

Testes octo iurati, oculatique, & in ijs vnus est medicus, qui ægram curabat.

Anno Christi millesimo quingentesimo nonagesimo nono, Iulio mense, eidem virgini Archangelæ superior sinistri oculi palpebra, & inferior, coniunctęq; partes, & adiacentes intumuerant: Huic malo illud

Testes itidem octo iurati, oculatique, in quibus est medicus.

etiam

etiam accessit, vt orta mox inflammatio sinistrum oculum rubentem iam sanguine infestaret grauissimè: accersitur medicus; morbo aptantur medicamenta; sed frustra fiunt omnia; quandoquidem is oculus deterius habebat in dies: ab alijs itaque rebus petendum sibi esse auxilium ægra virgo decernit, idest B. Philippo, conceptaque spe sanitatis eum vesperi orat, vt qua est potestate, & misericordia, medicinam faciat, tum læso oculo eius admouens imaginem cubitum pergit, corripitur somno: expergefacta se planè persanatam continuò intelligit, toto eo morbo discusso.

Hoc vbi manè medicus, alijque vident, stupore afficiuntur; Archangela interim Philippo, à quo se beneficium accepisse lætabatur, gratias quantas maximas potest, agere non cessat.

Simili beneficio multis in locis affecti non pauci, quibus cum ægrotarent grauissimè exigua spe valetudinis, melius est factum; sed nõ possumus singula Beati viri miracula recensere. Miracula igitur ad octoginta silentio præterimus. In his, vt cætera sileantur, moribundos habemus decem, surdam [a] feminam vnam Theodosiam Lucatellam Fauentinam. Iuuenem præterea, [b] quem ille dum viueret, ad percipiendam, colendamq; virtutem adiuuare cupiebat, eum fortasse non audiẽtem monstri horribilis [c] aspectu in illum mirabiliter immissi perterrefecit.

Eodem anno Alphonsus Vicecomes Ceruiæ Episcopus, qui subinde in Cardinalium Collegium est cooptatus, vestem holosericam villosam, cocineam ex spolijs Sinan Turcicę classis Pręfecti, opere phrygio sanè mirabili, flosculis aureis, atq; argenteis pulchrè, scitèque distinctam Philippo donum tulit.

[a] Eius rei iuratos, oculatosq; testes habemus.

[b] Princeps vir totam rem publico testimonio cõfirmauit.

[c] Eadem fecisse Magnum illũ Simeonem Stultũ cognomento, auctor est Leõtius in eius vita apud Sur. tom. 4. c. 31. & 33.

DE BEATI PHILIPPI VIRTVTIBVS.

CVM superioribus libris de quibusdam Beati Philippi virtutibus, vt se se occasio dedit, sermo habitus sit, nūc de cæteris cursim dicendum. Ab humilitate igitur initium faciam de qua etsi admirāda prædicantur multa, ex eis tamen ne longitudine sermonis lectorem tædio afficiam, pauca seligam, quibus narretur aliquid.

Humilitas.

HVmilitatis studium in eo eximium fuit: hanc perpetuò amauit, hanc amplexus est, hāc cōstanter tenuit: humilitate virtutes conseruari, contrà ea perdita deperdi, destruiq; omni asseueratione affirmabat; hāc ipsam præterea alijs cōmendare consueuerat, vt cæterarum caput, fontem, custodemque uirtutum.

De se ipse, suisque rebus ita abiectè, & demissè sentiebat, ut se mortalium omnium infimū putaret: nihil perferebat, audiebatque grauius, quàm se coram laudari, ac sanctum dici, hisq; respondere solitum scimus faxit Deus, ut is sim, quem dicitis. O me miserum! Quot uirgines, quot rustici homines apud Deum maiorem Philippo gloriam consequentur? nullarum prorsus uirium, nulliusque sanctitatis se esse prædicabat. Cum se stipatum ciuium agminibus, cum studijs hominum florentem uideret, affici se summo dolore dicebat, quòd excitæ de sua sanctitate hominum opinioni non responderet: quid enim causæ erat, quòd tanto cum animi sensu, ac dolore in illas persæpe uoces ue-

ræ humilitatis indices irrumperet ? Nihil unquam egi dignum beata uita : sentio me unum esse ex omnibus Deo ingratissimum, & omnes mihi esse ad uirtutem, ac pietatem incitamento.

Aeger dicere solitus erat; si uita superstes erit, ad meliorem frugem me conuertam; Diuinam potentiam satis mirari non poterat, ut quæ eius opera, cui nullæ, ut dicebat, unquam fuere uires, ad animorum conuersiones usa sit.

Congregationis auctorem, ut erat, se haudquaquã iactabat :quòd dicebat, hanc Societatẽ condidi, quòd multos à miserabili errore ad uerum salutis iter reuocaui, ne putetis id mihi tribuendum esse, imo in hoc & meam imbecillitatem magis, & diuinam potentiam agnoscite, quæ uilissimi famuli opera, & nihilo (ut ipse aiebat) perfecisset hæc omnia: quod factum est, Deus ipse fecit; nunquam Congregationem instituere mihi in animo fuit.

Rogatus postremo uitæ tempore, ut Martini instar Dominum in hanc sententiam rogaret; si populo tuo sum necessarius, non recuso laborem: absit à me, confestim respondit, ut ita orem: non enim is ego sum, qui mortalium saluti prodesse me posse confidam.

Baronio, qui eius confessiones excipiebat, id sibi ex animo dolere dicere solitus erat, quòd tanti ab hominibus fieret; illud adiungens frequentissimè se Dominum rogasse, ne per eum miracula patraret: quòd si aliquod fieri obtigisset, id non sibi, sed fidei illorum, qui experti erant, acceptum referendum esse.

Ex hoc ipso fonte sui ipsius despicientia fluxit, qua mirificè in omni uita delectatus est: honores, dignitatesque quàm qui maximè, omni tempore fugit: sciebat

bat enim nullos honores animum ſatis explere, beatumque efficere: præter paupertatem enim, & ſuiipſius deſpicientiam, rerum omnium contemptum, vitamq; priuatam, nihil ſibi repererat, quod placeret.

Admiranda quamquã agebat, admirandus tamen videri noluit. Eius rei illud certiſſimo eſt argumento, quòd magna cum operaretur, ſtultitiæ ſimulatione inſtituto ſuo tegens ſapientiam, hominum plauſus ſubterfugiebat, Apoſtoli ſentẽtiã ſecutus; Qui vult ſapiẽs eſſe, ſtultus fiat. *1.Corinth.3.* O hominem verè diuinum! qui magis bonus eſſe, magni Ephrem Syri[a] imitatus exemplum, quàm videri voluit, amauit, omnique ope contendit. *[a] De Ephrẽ Gregorius Nyſſenus*

Verborum ſimplicitate delectabatur: compoſita, blanda, atque aulica verba minimè cupiebat; ſecum enim ſine fuco, more maiorum agi volebat.

Aegrè admodum ferebat, cuiuſque ordinis homines etiam infimæ ſortis vel aperto capite coram ſe ſtare, vel ad manus ſibi deoſculandas accedere.

Tandem vt ad pauca redeam, ac mittam multa, quæ enarrare poſſem lectu, ſcituque digniſſima: Hæc firma eius erat intentio, hoc animi propoſitum, vt nõ modò amicos externos, ſed domeſticos etiam ſeria iocis interdum permiſcens, quantum poſſet, ſuam celaret ſanctimoniam.

Paupertatis amor.

PAupertatem & laicus, & ſacerdos perpetuò coluit. Florentiæ cum eſſet, magnam rei familiaris iacturam, quam repentinum incendium abſtulerat, conſtanti animo tulit.

Romam vbi venit, nihil vnquam neque à ſuis, ne-

que ab alijs petijt, paupertate ipsa ad frugem captandam vsus.

Paupertatis demum quanto desiderio teneretur, & in adolescentia significauit in contemnenda auunculi hæreditate, & in vltimo vitæ tempore, cum oraret Deũ assiduè, ad eum paupertatis statum ipsum adduceret, vt nummo argenteo egens non reperiret, qui illi daret; quod tametsi consecutus non est, meritum tamen eius rei apud Deum, quod operi respondet, non amisit.

Orandi assiduitas.

PRecationibus intentus ea afficiebatur voluptate, vt si libitum illi fuisset, nunquam ab orandi studio cessasset: Hinc quod habebat vacui temporis, totum obsecrationibus impendebat; quinimo siue staret, siue sederet, siue inambularet, aut quid aliud ageret domi, forisque, orationi ita deditus erat, vt non solùm quicquid in se erat corporis, & cordis, verùm etiam operis, & temporis precationi dedicasse videretur.

Orandi assiduitate illud consecutus erat, vt iam pateretur magis diuina quàm ageret.

Deo vbi per contemplationem se coniungere volebat, eius amore vulneratus, hominis instar viribus infirmis, lectulo plerumque cogebatur decumbere, facieque ad cælum versa, & spiritu psallebat, & mente: cumque in meditatione eius exardesceret ignis, totus, vt dictum alibi est, commouebatur, totusque vi flammæ cælestis incalescebat. erat eius corporis infirmitas (si diuini Amoris vim imbecillitatem dicere fas est) quæ ex diuino, cælestique ardore procederet, non virium

rium imbecillitate.

Mos illi erat vel orationem ad multam noctem protrahere, vel totas etiam noctes insomnes producere.

Loca ab arbitris remota, sublimiaque, vtpote contemplationi aptiora libentius incolebat.

Donum lacrymarum.

LAcrymis adeò abundabat, vt in singulas propemodum preces confestim erumperent.

Ex Christi Domini Nostri vitæ, mortisque meditatione tantos percipiebat luctus, quantos ferre vix posset.

Aliorum delicta non secus ac si sua essent, deplorabat grauissimè.

Acerbissimæ Christi mortis nomen audire vix poterat, quin fluerent ex oculis lacrymæ.

Ei demum fletui perenni quidem, atque vberrimò se se dederat, vt qui illum ita deflentem deprehenderint, pro miraculo habuerint, eum oculorum aciem non amisisse.

Sed absoluamus caput hoc exemplo. Gregorio Decimo quarto Summo Pontifice grauissimè æger cum esset, cyathum succi gallinacei, quē manu tenebat, ori nunquam admouere potuit; namque repentina de Christi Domini nostri morte cogitatio adeò eius perculsit animum, vt illico magno cum lacrymarum imbre clamaret: Tu mi Christe, Tu, qui Dominus es, in cruce, ego qui seruus, in lectulo! tu sine ministris, consolationibus spoliatus in cruce pendes, ego hic in lectulo iaceo tot stipatus filijs, qui mea solius soliciti sunt causa, vt me vnum expleant! & hæc cum diceret

lacrymas, quæ vbertim ex oculis manabant, fletumq; cum singultibus cohibere non poterat.

Mansuetudo.

EA erat animi mansuetudine, vt irasci nesciret: suos, aliosque vbi opus erat, maxima lenitate, dexteritateque corrigebat: ad eam quidem, vt vno verbo absoluam, animi moderationem deuenerat, vt ipsos iræ motus compresserit, vicerit, compressosque in sua habuerit ditione, ac potestate.

Si quid præciperet, roganti similior erat, quàm iubenti; nihil enim asperè imperabat: quippe iubere sic solitus erat: hoc agito: fac amabo te isthuc: hoc ego pro te faciam, si tibi graue videtur; vellem tibi hoc munus imponere, quid respondes?

Amicos tam domesticos, quàm externos ita læto intuebatur vultu, vt vel ex hoc vno quiuis facilè cognosceret, quæ esset eius erga omnes humanitas, quæue mansuetudo. Vultus hilaritate omniũ ad se animos comitatis dulcedine adiuncta alliciebat.

Cum ijs, quibuscum erat, iucundos semper, gratosque miscebat sermones. Verùm in his rebus, quod arduum est, id à Domino munus acceperat, vt quicquid vel faceret, vel diceret, totum sanctimoniam redoleret.

Prudentia.

ORnauit Deus Philippum summa prudentia, quæ maximè rebus ad Dei gloriam agendis, atque consilijs dandis eminebat. Hanc ille virtutem ut occultaret, simplicem se, stultumque simulabat, vt tandem

dem cum Apostolo diceret: Nos stulti propter Christum. Hoc ergo vnum manibus, pedibusque obnixè conabatur, vt summam prudentiam specie quadam assimulatæ simplicitatis, atque stultitiæ tegeret. *1.Corinth.4.*

Tanquam ad magistrum, ducem, auctoremq; consiliorum ex omni hominum genere ad ipsum confluebant quotidie: Illum è prima nobilitate viri, illum Religiosi, illum Principes de rebus grauissimis, ac planè difficillimis consulebant.

Consilia, quæ ille dabat, non prudentiæ magis plena, quàm salutis erant.

In dignoscendis animis hominum, promouendisq; ad Christianas virtutes prudentia valebat plurimùm, vnumquenq; regebat, cuiusq; naturæ primùm habita ratione: ad omnium quippe voluntatem, vt omnes ad Christum alliceret, se se, quoad liceret, accommodabat: sua quippe, vt aiunt, esca quenque piscari contendens.

De spirituum discretione, deque affectibus moderandis scientiam habuit maximam, ex qua eius in rebus spiritalibus iudicandis, ordinandisque dignoscebatur peritia, subtilitas, atque perspicacia. Harum rerum plurima habemus exempla: sed cum de omnibus longum sit dicere, ea missa facio.

Multus essem, ac tædij plenus, si per singula virtutū genera ire vellem, eo vel maximè, quòd quæ alibi dixisse me memini, iterare cogerer. ergo in id vitium ne incurram, taceo hominis virginalem integritatem, in aduersis tolerantiam, in susceptis negotijs constantiam, demumque cæteras virtutes planè heroicas.

Vnum hoc adijciam de illius in proximos charitate (de eius enim in Deum amore satis iam à me dictū est)

tantò peccatores ad Christum adiungendi flagrasse desiderio, vt postremo vitæ tempore flagellis se cædere, pœnisq; voluntarijs affligere, eos modò Christo lucraretur, cuperet: flagitiosorum hominum ita frangebatur misericordia, vt eos intuitus se continere nequiret, quin multas profunderet lacrymas internæ charitatis præclarissima testimonia.

Atq; hæc de Philippi vita dicta sint satis, cuius narrationē hoc anno Iubilei millesimo sexcentesimo Deo iuuante cōcludimus; anno inter cęteros insigni, & memorabili, tum quoniam hoc tempore maiora quotidie Romanorum ciuiū, Principū virorum, Præsulumq; insignium opera pietatis existunt: tum præcipuè quòd Clementis Octaui Pontificis Maximi in excipienda ex totius Orbis terræ partibus confluente ad Vrbē multitudine, subleuandaq; pauperum peregrinorum inopia paterna charitas Ciuibus iam antè notissima, nunc exteris gentibus, ac nationibus magis, magisq; innotescit: Ad quorum etiam commoditatem nouum aduenis Sacerdotibus hospitiū aperuit: ibi eius, cuius vices gerit, exemplo, conuiuis frequenter pedes abluere, abstergere, deosculari etiam, & discumbentibus illis mensæ benedicere non dedignatur. Sed hæc leuiter à nobis percursa aliorum industriæ exactius persequēda relinquimus.

Respice tu interim de cælo Sancte Pater (te enim nunc alloquor) ex illius Montis celsitudine in huius Vallis humilitatem; ex illo quietis, & tranquillitatis portu, in calamitosum hoc mare, & vide illis benignissimis oculis, quibus huius sæculi discussa caligine clarius omnia intueris, et perspicis, & visita custos diligētissime vineam istam, quam posuit, et plantauit dexte-

ra

ra tua tanto labore, ſudore, periculis. Ad te itaq; confugimus; à te opem petimus; tibi nos penitus, totoſque tradimus; te nobis Patronum, et defenſorem adoptamus: ſuſcipe cauſam ſalutis noſtræ; tuere clientes tuos; te ducem omnes appellamus: rege contra dęmonis impetum pugnantem exercitum: ad te pientiſsime Rector vitæ noſtræ deferimus gubernacula; rege nauiculam hanc tuam, et in alto collocatus auerte omnes cupiditatum ſcopulos, vt te duce, te directore incolumes ad illum æternæ felicitatis portum peruenire poſsimus.

Libri Tertij Finis.

INDEX RERVM MEMORABILIVM.

A

R

S

Tentator

T

V

X

ROMAE
Apud Aloysium Zannettum Anno Iubilei
M D C.
Superiorum permissu.